

AUGSBURGAS
TICĪBAS APLIECĪBA
ŠODIEN

Māc. Deivida L. Māsmana redakcijā

LUTERISMA MANTOJUMA FONDS

2001

AUGSBURGAS
TICĪBAS APLIECĪBA
ŠODIEN

No angļu valodas tulkojusi – Inga Strautiņa
Teoloģiskais konsultants – Aleksandrs Bite
Literārā redaktore – Elmīra Cacure
Korektore – Inga Lievīte
Māksliniece – Agata Muze
Datorsalikums – Inta Kraukle

© 1997, Concordia Publishing House
3558 S. Jefferson Avenue, St. Louis, MO 63118-3968, USA

© 2001, tulkojums latviešu valodā - Luterisma mantojuma fonds
Augsburgas ticības apliecības teksts latviešu valodā -
© 2001, Augsburgas institūts

Izdevējs: Luterisma mantojuma fonds, SIA
Reģ. Nr. 000336063
Rīgā, Brīvības ielā 106-8, LV-1001
fonds@latnet.lv

Sadarbībā ar *Lutheran Heritage Foundation*
P.O Box 46
Sterling Heights, MI 48311, USA

ISBN 9984-9273-8-5

SATURS

Autoru saraksts	7
Ievads	9
Augsburgas ticības apliecība	11
Viens vienīgais patiesais Dievs un Viņa radība (1. artikuls)	45
Grēks (2. un 19. artikuls)	51
Jēzus Kristus: “Dieva Dēls, mūsu Kungs” (3. artikuls)	58
Attaisnošana: ko tā nozīmē (4. artikuls)	64
Žēlastības līdzekļi (5. artikuls)	71
Jaunā paklausība (6. un 20. artikuls)	76
Svētā kristīgā Baznīca (7. un 8. artikuls)	82
Dieva darbs Kristībā (9. artikuls)	88
Altāra sakraments (10. artikuls)	94
Grēksūdze un absolūcija (11. un 12. artikuls)	100
Sakramentu lietošana (13. artikuls)	105
Kalpošana (14. artikuls)	110
Tradīciju loma (15. artikuls)	118
Kristieši un valdība (16. artikuls)	125
Kristus atkalnākšana (17. artikuls)	130
Brīvā griba (18. artikuls)	137
Vienīgais Starpnieks (21. artikuls)	142
Atbildes un komentāri	148
Pielikums: Atanāsija ticības apliecība	165

AUTORU SARAKSTS

Dr. Čārlzs P. Arands (Charles P. Arand) – sistemātiskās teoloģijas docents Sentluisas Konkordijas seminārā.

Dr. Džeralds K. Džoršs (Jerald C. Joersz) – Luteriskās baznīcas – Misūri sinodes Teoloģijas un baznīcas attiecību komitejas izpilddirektora vietnieks.

Dr. Ričards G. Kapfers (Richard G. Kapfer) – Luteriskās baznīcas – Misūri sinodes Aiovas rietumu apgabala prezidents un Luteriskās baznīcas – Misūri sinodes Teoloģijas un baznīcas attiecību komitejas priekšsēdētājs.

Dr. Jūdžins F. Klūgs (Eugene F. Klug) – sistemātiskās teoloģijas goda profesors Fortveinas Konkordijas teoloģijas seminārā, Indiānas štatā.

Mācītājs Džoels Lēnbauers (Joel Lehenbauer) – Luteriskās baznīcas – Misūri sinodes Teoloģijas un baznīcas attiecību komitejas izpilddirektora vietnieks.

Mācītājs Deivids Līfelds (David Liefeld) – Luteriskās baznīcas – Misūri sinodes Valdības informācijas biroja Vašingtonas konsultatīvās padomes vadītājs.

Dr. Gregorijs Lokvuds (Gregory Lockwood) – ekseģētiskās teoloģijas asociētais profesors Fortveinas Konkordijas teoloģijas seminārā, Indiānas štatā.

Dr. Deivids A. Lumpss (David A. Lump) – reliģijas asociētais profesors Sentpolas Konkordijas koledžā, Mineapolisas štatā.

Dr. Tomass Mantoifels (Thomas Manteufel) – sistemātiskās teoloģijas asociētais profesors Sentluisas Konkordijas seminārā.

Mācītājs Deivids L. Māsmans (David L. Mahsman) – žurnāla *The Lutheran Witness* izpildredaktors.

Dr. Semjuels H. Nefcgers (Samuel H. Nafzger) – Luteriskās baznīcas – Misūri sinodes Teoloģijas un baznīcas attiecību komitejas izpilddirektors.

Mācītājs Džons T. Pless (John T. Pless) kalpo Universitātes luterāņu kapelā, Mineapolisā.

Dr. Dž. A. O. Proiss III (J. A. O. Preus III) – sistemātiskās teoloģijas asociētais profesors un fakultātes dekāns Sentluisas Konkordijas seminārā.

Dr. Frensiss K. Rosovs (Francis C. Rossow) – praktiskās teoloģijas pasniedzējs Sentluisas Konkordijas seminārā.

Dr. Deivids P. Skērs (David P. Scaer) – sistemātiskās teoloģijas pasniedzējs Fortveinas Konkordijas teoloģijas seminārā, Indianapolisā.

Jautājumus “Pārdomām” ir sastādījuši mācītāji Rodžers Gellaps (Roger Gallup) no Bētlemes luteriskās baznīcas Rivergrovā, Ilinoisas štatā, Stīvens Kornvels (Steven Cornwell) no Konkordijas baznīcas Hilsaidā un Sv. Jāņa baznīcas Belvudā, Ilinoisas štatā, Dr. Martins Nolands (Martin Noland) no Kristus luteriskās baznīcas Oukparkā, Ilinoisas štatā un Deivids Flemings (David Fleming) no Mūsu Pestītāja baznīcas Grandrapidā, Mičiganas štatā.

IEVADS

Deivids L. Māsmans

“Vai nu pusmūža vecuma, vai gaidāmās tūkstošgades, vai smagas grūtsirdības ietekmē daudzi amerikāņi ir metušies garīgās jēgas meklējumos.”

Newsweek, 1994. g. 28. novembris.

“Jaunajiem” garīgā piepildījuma meklējumiem nevajadzētu izraisīt pārsteigumu. Cilvēki pēc būtības ir reliģiozi. Dievs mūs tā ir veidojis.

Bet kur tiek meklēts garīgais piepildījums? Daži, protams, pievēršas kristietībai kādā no tās izpausmes formām. Citi pēta dažādu kultūru reliģijas. Vēl citi tveras pie Jaunā laikmeta kustības, dievietes kulta vai semināriem, kuros uzstājas daždažādi uzņēmīgi cilvēki, kas prot izmantot radušos izdevību. Daudzi sameklē un izraugās dažādus ieskus un reliģiskus rituālus, lai, sametot visu vienā katlā, nāktu klajā ar unikālu, dziļi personisku “reliģiju”.

Lai gan mūsu kultūra uzspiež pārliecību, ka viena cilvēka reliģiskie uzskati ir tikpat vērtīgi kā cita cilvēka pieņēmumi, apustulis Jānis domā citādi: “Mīļie, neticiet katram garam, bet pārbaudiet garus, vai viņi ir no Dieva, jo daudz viltus pravieši ir izgājuši pasaulē” (1. Jņ. 4:1).

Mūs ir viegli pievilt, ja mēs paļaujamies tikai uz saviem spēkiem. Paļaujoties tikai uz saviem spēkiem, mēs nevaram gūt drošu pārliecību par garīgām lietām.

Bet Dievs neliek mums paļauties tikai uz saviem spēkiem. Viņš ir atklājis mums pats sevi. Svētajos Rakstos Viņš runā par sevi un par mums. Jēzus pasludināja lūgšanā Debesu Tēvam: “Tavi vārdi ir patiesība” (Jņ. 17:17).

Tā kā Dieva vārds ir vienīgais drošais un uzticamais garīgās patiesības avots, luterāņi ir vienmēr uzsvēruši, ka kristīgā mācība ir rodama vienīgi Svētajos Rakstos. To nedrīkst pat daļēji balstīt uz cilvēku spriedumiem vai loģiku, uz baznīcas rītiem vai uz personiskām izjūtām un pieredzi. Tā arī radies reformācijas laikmeta sauklis *Sola Scriptura* – vienīgi Svētie Raksti.

Šo nostāju skaidri pauž luteriskās baznīcas ticības apliecības grāmatas, kas ir dokumenti, kurus luterāņi pieņēma 16. gadsimtā, lai

drosmīgi pasludinātu savu kristīgo ticību un savu izpratni par Svētajiem Rakstiem. Visā pasaulē luterāņu mācītāji un baznīcas organizācijas joprojām balstās uz dažām vai visām šīm 11 ticības apliecības grāmatām, kas 1580. gadā tika publicētas vienkopus kā *Konkordijas grāmata*.

Tās nosaka, ko nozīmē būt luterānim.

Viena no ticības apliecības grāmatām, *Epitome*, sākas ar šādiem vārdiem: “Mēs ticam, mācām un apliecinām, ka vienīgā norma un mēraukla, pēc kuras jāizvērtē un jāiztiesā visas mācības, kā arī mācītāji, ir tikai un vienīgi Vecās un Jaunās Derības praviešu un apustuļu raksti, gluži kā ir rakstīts Ps. 119:105: “Tavs vārds ir manu kāju spīdeklis un gaišums uz maniem ceļiem.””

Būdami luterāņi, mēs ticamies būt uzticīgi Svētajiem Rakstiem un luteriskajām ticības apliecībām kā pareizam Dieva vārda izskaidrojumam.

Šajā grāmatā mēs aplūkosim bibliskās kristietības galvenās mācības kā vienotu tēmu “Mēs ticam, mācām, apliecinām [..]”.

Iesākumā aplūkosim, ko Svētajos Rakstos Dievs mums atklāj par savu būtību, par to, kā mēs varam iepazīt Viņu un visu Viņa radību – ieskaitot jūs un mani.

Turpinājumā mēs aplūkosim *Augsburgas ticības apliecības* pirmās daļas 21 artikulu. Šī ir galvenā luteriskās baznīcas ticības apliecības grāmata – tā sarakstīta 1530. gadā un nolasīta svētās Romas impērijas ķeizara Kārļa V priekšā kā oficiāls paziņojums par to, kam tic luterāņi. Pirmās daļas 21 artikuls aplūko vēsturiskās kristietības mācības. Pilns šī teksta tulkojums ir iekļauts šīs grāmatas sākumā.

“Kādēļ mēs šeit atrodamies? Kāda ir mūsu eksistences jēga? Atbildes mainās ar katru paaudzi, bet jautājumi paliek.” Tā beidzas žurnāla *Newsweek* galvenais raksts.

Tas, kur cilvēki *meklē* atbildes, var tiešām mainīties no paaudzes uz paaudzi, bet patiesās atbildes – Dieva atbildes – uz šiem un citiem garīgiem jautājumiem nemainās. Jes. 40:8 pasludina: “Mūsu Dieva vārds paliek mūžīgi.” Apustulis Pēteris atkārtο Jesajas apliecinājumu (1. Pēt. 1:24). Pēteris piemetina: “Bet šis ir tas vārds, kas jums tapis kā prieka vēsts sludināts.”

AUGSBURGAS TICĪBAS APLIECĪBA

Priekšvārdi ķeizaram Kārlim V

Neuzvaramais valdnieks, augstais ķeizars, visžēlīgais kungs!

Jūsu ķeizariskā majestāte ir izziņojusi valsts reihstāgu Augsburgā, lai spriestu par aizsardzību pret turkiem, visbriesmīgākajiem mūžsenajiem kristiešu vārda un ticības ienaidniekiem, kā varētu viņu trakošanai sekmīgi pretoties ar stingriem un ilgstošiem militāriem pasākumiem, tāpat arī - lai spriestu par nesaskaņām mūsu svētās, kristīgās ticības jautājumos. Lai šajā ticības lietā varētu panākt izlīgumu un atgūtu vienu skaidru ticību, patiesību un kristīgu vienprātību, mums ir nepieciešams visu klātbūtnē savstarpējā mīlestībā, lēnprātībā un laipnībā abpusēji uzklaut, apdomāt un apspriest atšķirīgos ieskatus un domas, kā arī atmet un labot to, ko abas puses savos rakstos aprakstījušas un sapratušas nepareizi. Tāpat kā mēs visi esam pakļauti vienam Kristum un cīnāmies Viņa vadībā, tā arī mēs varētu dzīvot vienā kristīgā baznīcā vienotībā un vienprātībā.

Tā kā mēs, kūrfirsts un firsti, kas nobeigumā parakstījušies, esam aicināti līdz ar citiem firstiem un valsts pārvaldes kārtām, kas mums pievienojušies, uz izsludināto Reihstāgu, tad, paklausīgi sekodami ķeizara pavēlei, esam ieradušies Augsburgā agrāk un bez lielišanās gribam sacīt: mēs esam šeit ieradušies līdz ar pirmajiem.

Tā kā ķeizariskā majestāte kūrfirstiem, firstiem un citām pārvaldes kārtām šeit, Augsburgā, pašā tikšanās sākumā citu apskatāmo jautājumu vidū bijāt noteikusi, ka ikvienai valsts pārvaldes kārtai, pakļaujoties ķeizara rīkojumam, ir jāizklāsta un jāiesniedz vācu un latīņu valodā savi ieskati un domas, tad pēc notikušās apspriedes nākamajā trešdienā, Jūsu ķeizariskajai majestātei tika dota atbilde, ka mēs no savas puses piektdienā iesniegsim mūsu ticības apliecības artikulus. Tāpēc mēs, paklausīdami Jūsu ķeizariskās majestātes gribai, šajā ticības jautājumā iesniedzam mūsu mācītāju un arī mūsu pašu ticības apliecību, lai parādītu, kāda ir Svēto Rakstu un skaidrā Dieva vārda mācība, ko viņi ir mācījuši un sludinājuši mūsu zemju, firstu pārvaldījumu, muižu, pilsētu un novadu draudzēs.

Tātad, ja saskaņā ar minēto ķeizariskās majestātes pavēli arī citi kūrfirsti, firsti un valsts pārvaldes kārtas būs šajā ticības lietā

iesniegušas savus ieskatus latīņu un vācu valodā, tad arī mēs, paklausīdami Jūsu ķeizariskajai majestātei, mūsu visžēlīgam kungam, esam gatavi draudzīgi apspriesties ar šiem augstiem kungiem, mūsu draugiem un valdošajām kārtām par lietderīgiem un pieņemamiem līdzekļiem, lai, cik vien godīgi iespējams, vienotos un šādā veidā lietu starp abām pusēm nokārtotu saskaņā ar abpusēji iesniegtiem rakstiem: samierinoši, bez naidīgas spriedzes, ar Dieva palīdzību izlīdzināt strīdu, lai mēs atgrieztos pie vienas patiesas, vienprātīgas ticības, jo, kā visi esam pakļauti un cīnāmies viena Kristus vadībā, tā arī mums vajag apliecināt vienu Kristu, lai saskaņā ar Jūsu ķeizariskās majestātes pavēli visi tiktu vadīti pie Dieva patiesības. To mēs izlūdzamies Dievam ar viskvēlākajām lūgšanām.

Taču - kas attiecas uz pārējiem kūrfirstiem, firstiem un augstmaņiem, kur pārstāv pretējo pusi - ja šī lieta pēc Jūsu ķeizariskās majestātes pavēles, tas ir, ar abpusēju rakstu iesniegšanu un lēnprātīgu salīdzināšanu nevirzītos uz priekšu un negūtu nekādus panākumus, tad mēs tomēr skaidri apliecinām, ka darīsim visu iespējamo, lai kristīgās vienprātības dēļ varētu panākt vienošanos, ja vien tā var notikt saskaņā ar Dievu un labu sirdsapziņu. Kā Jūsu ķeizariskā majestāte, tā arī pārējie kūrfirsti, valsts pārvaldes kārtas un katrs, kas patiesi mīl kristīgo ticību un ir dedzīgi tai pieķēries, un katrs, kas šo lietu godprātīgi uzklausi, no šīs mūsu un mūsu draudžu ticības apliecības varēs saprast un draudzīgi, ar cieņu atzīt mūsu centienus.

Jūsu ķeizariskā majestāte daudzkārt un arī Špeieras reihstāgā, kas notika 1526. Tā Kunga žēlastības gadā, esot laipni izzīņojusi kūrfirstiem, firstiem un valsts pārvaldes kārtām un ar rakstisku Jūsu ķeizarisko pavēli noteikusi valsts vārdā izsludināt un lasīt visiem priekšā, proti - ka Jūsu ķeizariskā majestāte šajā ticības jautājumā zināmu iemeslu dēļ, kuri toreiz tika minēti, nevēlas neko noteikt, kā vienīgi pamudināt Romas pāvestu sasaukt baznīcas koncilu. Šis jautājums vēl plašāk tika paskaidrots pirms gada pēdējā reihstāgā Špeierā. Tur Jūsu ķeizariskā majestāte ar Ferdinanda kungu, Bohēmijas un Ungārijas ķēniņu, mūsu draugu un laipno kungu, un pēc tam ar sarunu vadītāju un ķeizara pilnvarotajiem citu jautājumu vidū saskaņā ar norikojumu lika pavēstīt, ko Jūsu ķeizariskā majestāte apdomājusi un izlēmusi līdz ar Jūsu ķeizariskās majestātes valdības vietnieku, priekšsēdētāju un ķeizariskās valdības padomniekiem un sūtņiem no citām valsts pārvaldes kārtām, kas bija ieradušās Rēgensburgā uz apspriedi par

vispārēja koncila sasaukšanu, vēlējās, lai Jūsu ķeizariskā majestāte arī atzīst par derīgu sasaukt šādu koncilu. Tā kā par tām lietām, kas toreiz tika pārrunātas Jūsu ķeizariskās majestātes un Romas pāvesta starpā, tika panākta gandrīz vienprātība un samierinājums, tad Jūsu ķeizariskā majestāte nešauboties, ka Romas pāvests būs pierunājams vispārēja koncila noturēšanai. Tāpēc Jūsu ķeizariskā majestāte laipni apliecināja gatavību gādāt, lai Romas pāvests piekristu visdrīzākajā laikā sasaukt tādu koncilu.

Ja nu tā notiktu, ka ticības dēļ šīs nesaskaņas starp mums un otru pusi netiktu draudzīgi nokārtotas, tad mēs aņņemamies vislielākā paklausībā nākt Jūsu ķeizariskās majestātes priekšā un aizstāvēt savu mācību tādā kristīgā un brīvā vispārējā koncilā, kura sasaukšanas vajadzību visos reihstāgos, kādi vien ir notikuši Jūsu ķeizariskās majestātes valdības gados, kūrfirsti, firsti un valsts pārvaldes kārtas ar visnopietnākajiem apsvērumiem vienmēr lielā vienprātībā ir vēlējušies. Mēs arī jau agrāk esam pieklājīgā veidā un tiesiskā formā lūguši pēc šāda koncila un vienlaikus arī palīdzību Jūsu ķeizariskajai majestātei par šo tik lielo un svarīgo jautājumu. Šo lūgumu pēc palīdzības gan Jūsu ķeizariskās majestātes, gan arī vienlaikus koncila priekšā mēs arī vēl tagad atzīstam un nedz gribam, nedz varam atkāpties, kā arī padoties kādai iespaidošanai, izņemot gadījumu, ja vien ķeizara rakstiska aicinājuma pamudināta, mūsu lieta draudzīgi tiktu uzklausīta un nokārtota kristīgā vienprātībā. To mēs šeit svinīgi un atklāti apliecinām.

I ARTIKULS

PAR DIEVU

Baznīca lielā vienprātībā māca, ka Nikajas koncila lēmumi *Par dievišķās būtības vienību un trim personām* ir patiesi un tiem ir jātic bez kādas šaubīšanās, proti, ka ir viena dievišķa būtība, kas tiek saukta Dievs un ir Dievs. Dievs ir mūžīgs, nemiesisks, nedalāms, ar bezgalīgu varu, gudrību un labestību. Dievs ir visu lietu – gan redzamo, gan neredzamo – Radītājs un Uzturētājs, un tomēr ir trīs Personas, kam ir tā pati būtība un vara un kas ir vienlīdz mūžīgas – Tēvs, Dēls un Svētais Gars. Vārds *persona* tiek lietots tajā pašā nozīmē, kā šo vārdu šajā sakarā ir lietojuši baznīcas tēvi, ar to saprotot nevis daļu vai īpašību kādā citā, bet to, kas pastāv pats par sevi.

Baznīca nosoda visas maldu mācības, kas ir cēlušās pret šo artikulu, kā maniheiešus, kas atzīst divus pirmsākumus – labu un ļaunu, tāpat valentīniešus, ariāņus, einomiāņus, muhamedāņus un visus tiem līdzīgos. Tās nosoda arī samosatīešus – vecos un jaunus – kas, aizstāvot tikai vienas Personas esamību, viltīgi un bez dievbijības spriedelē par Vārdu un Svēto Garu, ka tie neesot atsevišķas Personas, bet Vārds nozīmējot runātu vārdu un Gars – rosību radītās būtēs.

II ARTIKULS

PAR IEDZIMTO GRĒKU

Baznīca māca, ka pēc Ādama krišanas grēkā visi cilvēki, kas dabiski dzimuši, *ir piedzimuši ar grēku*, tas ir, bez dievbijības, bez paļāvības uz Dievu un ar ļaunu iekāri, un ka šī sērga jeb iedzimtā vaina patiesi ir grēks, kas arī tagad pazudina un ievēd mūžīgajā nāvē tos, kuri neatdzimst caur Kristību un Svēto Garu.

Baznīca nosoda pelagiāņus un citus, kas noliedz, ka iedzimtā vaina ir grēks, tādējādi mazina Kristus nopelna un Viņa pestīšanas darba godu, apgalvodami, ka cilvēks var tapt taisnots Dieva priekšā pats ar savu spēku un prātu.

III ARTIKULS

PAR DIEVA DĒLU

Baznīca māca, ka Vārds, tas ir, Dieva Dēls, ir pieņēmis cilvēka dabu svētlaimīgās Jaunavas Marijas klēpī, tā ka divas dabas – dievišķā un cilvēciskā – ir nedalāmi vienotas vienā personā: viens Kristus, patiesi Dievs un patiesi cilvēks, piedzimis no Jaunavas Marijas, patiesi cietis, krustā sists, miris un apglabāts, lai mūs salīdzinātu ar Tēvu un lai upurētu sevi ne tikai par iedzimto grēku, bet arī par visiem cilvēku izdarītajiem grēkiem.

Viņš ir nokāpis ellē un trešajā dienā patiesi augšāmcelies, pēc tam uzkāpis Debesīs, lai sēstos pie Tēva labās rokas un mūžīgi valdītu kā Kungs pār visu radību, kā arī darītu svētus tos, kas tic uz Viņu, sūtīdams viņu sirdīs Svēto Garu, lai Tas viņus vada, mierina un iedrošina, dara dzīvus un aizstāv pret velnu un grēka varu.

Tas pats Kristus, visiem redzot, atkal atnāks tiesāt dzīvos un mirušos utt., kā Apustuļu ticības apliecībā sacīts.

IV ARTIKULS

PAR TAISNOŠANU

Baznīca māca, ka cilvēki netiek taisnoti Dieva priekšā ar saviem pašu spēkiem, nopelniem vai darbiem, bet viņi no Dieva žēlastības Kristus dēļ tiek taisnoti ticībā, kad viņi tic, ka ir pieņemti žēlastībā un ka grēki piedoti Kristus dēļ, kas ar savu nāvi ir gandarījis par mūsu grēkiem. Šādu ticību Dievs pieņem kā taisnību savā priekšā (Rom. 3–4).

V ARTIKULS

PAR BAZNĪCAS GARĪGO AMATU

Lai mēs šo ticību iegūtu, ir iedibināts garīgais amats Evaņģēlija mācīšanai un sakramentu izdališanai. Jo caur Vārdu un sakramentiem kā instrumentiem tiek dāvināts Svētais Gars, kas – kur un kad Dievs to grib – rada ticību tajos, kuri uzklausa Evaņģēliju, tas ir, ka Dievs taisno tos, kas tic, ka viņi žēlastībā tiek pieņemti nevis viņu pašu, bet Kristus nopelna dēļ.

Mēs nosodām anabaptistus un citus, kuri domā, ka Svētais Gars nāk pie cilvēkiem bez ārējā Vārda starpniecības, caur viņu pašu sagatavošanos un darbiem.

VI ARTIKULS

PAR JAUNO PAKLAUSĪBU

Baznīca arī māca, ka tādai ticībai ir jānes labi augļi un jādara Dieva pavēlāti labi darbi Dieva gribas dēļ, nevis cerot, ka ar šādiem darbiem nopelnām taisnošanu Dieva priekšā, jo grēku piedošana un taisnošana tiek satverta ticībā, kā to Kristus pats apstiprina: *“Kad jūs visu, kas jums uzdots, būsīt izpildījuši, sakait: mēs esam necienīgi kalpi!”* (Lk. 17:10). To pašu māca arī senie baznīcas tēvi. Ambrozijš saka: “Tas tā

ir Dieva iedibināts, ka tas, kas tic uz Kristu, top izglābts bez darbiem, saņemdamis grēku piedošanu vienīgi ticībā.”

VII ARTIKULS

PAR BAZNĪCU

Baznīca māca, ka ir viena svēta visos laikos pastāvoša baznīca. Baznīca ir svēto draudze, kurā pareizi māca Evaņģēliju un pareizi pārvalda sakramentus.

Un patiesai baznīcas vienībai pietiek, ka ir vienprātība Evaņģēlija mācībā un sakramentu pārvaldīšanā. Tāpēc nav nepieciešams, ka cilvēku ieviestās tradīcijas, rituāli jeb ceremonijas visur būtu vienādas. Kā Pāvils saka: *“Viena ticība, viena Kristība; viens visu Dievs un Tēvs..”* (Ef. 4:5–6).

VIII ARTIKULS

KAS IR BAZNĪCA?

Lai gan baznīca īstā nozīmē ir svēto un patiesi ticīgo draudze, tomēr, tā kā šajā pasaulē baznīcā ir iejaukušies daudz liekuļu un ļauno, tad ir pieļaujams sakramentus saņemt pat no ļauniem cilvēkiem, kā saka Kristus: *“Uz Mozus krēsla ir nosēdušies rakstu mācītāji un farizeji”* (Mt. 23:2). Gan sakramenti, gan Dieva vārds ir iedarbīgi Kristus pavēles un iestādījuma dēļ, pat ja tos pasniedz un sludina ļauni cilvēki.

Mēs nosodām donātistus un tiem līdzīgus, kas noliedza ļauno cilvēku kalpošanu baznīcā un uzskatīja tādu kalpošanu par nederīgu un neiedarbīgu.

IX ARTIKULS

PAR KRISTĪBU

Par Kristību baznīca māca, ka tā ir nepieciešama pestīšanai, jo Kristībā tiek dāvāta Dieva žēlastība. Bērni ir jākrīsta, lai tie, Kristībā Dievam novēlēti, taptu uzņemti Dieva žēlastībā.

Baznīca nosoda anabaptistus, kas neatzīst bērnu kristīšanu un apgalvo, ka bērni tiek glābti bez Kristības.

X ARTIKULS

PAR TĀ KUNGA MIELASTU

Par Tā Kunga Mielastu baznīca māca, ka Kristus miesa un asinis ir patiesi klātesošas un tiek pasniegtas Tā Kunga Mielastā maizē un vīnā tiem, kas to bauda, un tā nosoda tos, kas māca citādi.

XI ARTIKULS

PAR BIKTI

Par bikti baznīca māca, ka privātā grēku piedošana jeb Absolūcija draudzēs ir paturama, lai gan biktī nav nepieciešama visu pārkāpumu uzskaitīšana, jo tas nav iespējams, kā par to sacīts psalmā: “*Kas gan apzinās savu nomaldīšanos?*” (Ps. 19:13).

XII ARTIKULS

PAR ATGRIEŠANOS

Par atgriešanos baznīca māca, ka tie, kas krituši grēkā pēc Kristības, var saņemt grēku piedošanu jebkurā laikā, kad vien viņi tiek atgriezti, un ka baznīcai tādiem, kas nožēlo grēkus, tie ir jāpiedod.

Bet pie īstas atgriešanās pieder šīs divas lietas: viena ir sirds-satriektība jeb grēkatziņas radītās sirdsapziņas mokas; otra ir ticība, kas tiek saņemta no Evaņģēlija jeb Absolūcijas un kas tic, ka Kristus dēļ grēki ir piedoti; šī ticība nomierina sirdsapziņu un atsvabina no mokām. Pēc tam ir jāseko labiem darbiem, kas ir atgriešanās augļi.

Baznīca nosoda anabaptistus, kas noliedz, ka reiz taisnotie var pazuodēt Svēto Garu, tāpat tos, kas apgalvo, ka daži jau šajā dzīvē sašņiedzot tādu pilnību, ka nevar vairs grēkot.

Tiek nosodīti arī novaciāņi, kas neļauj pasludināt piedošanu tiem, kas pēc Kristības ir grēkojuši, kaut arī tie nožēlo grēkus.

Tiek nosodīti arī tie, kas nemāca, ka grēku piedošana saņemama ticībā, bet pavēl mums pelnīt žēlastību ar mūsu gandarīšanas darbiem.

XIII ARTIKULS

PAR SAKRAMENTU LIETOŠANU

Par sakramentu lietošanu baznīca māca, ka sakramenti ir iedibināti ne tikai, lai būtu atšķirības zīmes cilvēku vidū, bet drīzāk, lai būtu kā Dieva gribas zīmes un liecība ticības modināšanai un stiprināšanai cilvēkiem, kas saņem sakramentus. Tādēļ sakramenti ir jālieto tā, lai tur klāt būtu ticība, kura tic apsolījumiem, kas caur sakramentiem tiek piedāvāti un sniegti.

Mēs nosodām tos, kas māca, ka sakramenti taisno, pat saņemot tos bez ticības (*ex opere operato*), un kas nemāca, ka, saņemot sakramentus, ir nepieciešama ticība grēku piedošana.

XIV ARTIKULS

PAR BAZNĪCAS KĀRTĪBU

Par baznīcas kārtību baznīca māca, ka nevienam citam baznīcā nav atļauts nedz publiski mācīt, nedz pārvaldīt sakramentus – kā tikai likumīgi aicinātajiem.

XV ARTIKULS

PAR BAZNĪCAS RITUĀLIEM

Par baznīcas rituāliem baznīca māca, ka ir paturami visi tie rituāli, kas neapgrēcina, kas kalpo mieram un labai kārtībai baznīcā, piemēram, noteiktās svinamās dienas, svētki u. c.

Tomēr par tādām lietām cilvēki ir jābrīdina, lai viņi neapgrūtinātu sirdsapziņu, domādami, ka šo rituālu ievērošana būtu nepieciešama pestīšanai.

Stingri arī jānorāda, ka cilvēku tradīcijas, kas ievestas, lai Dievam pielabinātos, izpelnītos žēlastību un gandarītu par grēkiem, ir pret Evaņģēliju un ticības mācību. Lūk, tādēļ tādas tradīcijas kā klosteru

solījumi, ēdieni, gavēņu dienas, kas ieviestas žēlastības nopelnišanai un gandarīšanai par grēkiem, ir veltīgas un pretrunā Evaņģēlijam.

XVI ARTIKULS

PAR VALSTS LIETĀM

Par valsts lietām baznīca māca, ka likumīgā valsts pārvalde ir Dieva iedibinātā kārtība, tādēļ kristiešiem ir atļauts pildīt valsts amatus, darboties tiesā, iztiesāt lietas pēc impērijas un citiem pastāvošajiem likumiem, saskaņā ar likumu sodīt, cīnīties taisnīgā karā, kalpot karadienestā, likumīgi slēgt darījumus, iegūt īpašumu, zvērēt, kad valsts iestādes to prasa, kā arī doties laulībā.

Mūsu draudzes nosoda anabaptistus, kas aizliedz kristiešiem pildīt šādus pilsoņu pienākumus.

Mēs nosodām arī tos, kas evaņģēlisko pilnību meklē pilsonisko pienākumu pamešanā, nevis Dieva bijāšanā un ticībā, – jo sirds mūžīgo taisnību taču māca tikai Evaņģēlijs. Tomēr Evaņģēlijs neizposta nedz valsti, nedz ģimeni, bet jo īpaši pavēl to visu sargāt un uzturēt kristīgā milestībā kā Dieva iedibināto kārtību. Tādējādi kristiešiem ir jāpaklausa savām valdībām un likumiem, izņemot gadījumus, ja tiek pavēlēts grēkot, tad katrā ziņā – *“Dievam vairāk jāklausa nekā cilvēkiem”* (Ap. d. 5:29).

XVII ARTIKULS

PAR KRISTUS ATKALATNĀKŠANU UZ TIESU

Baznīca māca, ka Kristus pasaules pēdējās dienās nāks redzamā veidā uz pastaro tiesu un uzmodinās visus mirušos: dievbijīgajiem un izredzētajiem dos mūžīgu dzīvi un nebeidzamu prieku, bet bezdievīgos cilvēkus un velnus notiesās bezgalīgām mokām.

Mēs nosodām anabaptistus, kas uzskata, ka notiesāto cilvēku un velnu sodam reiz pienāks gals.

Mēs nosodām arī citus, kas izplata jūdu uzskatus, ka pirms mirušo augšāmcelšanās dievbijīgie pārņemšot pasaules pārvaldīšanu, visur nomākdami bezdievjus.

XVIII ARTIKULS

PAR BRĪVO GRIBU

Par brīvo gribu baznīca māca, ka cilvēka gribai ir zināma brīvība pildīt pilsonisko taisnību un izšķirt prātam pakļautas lietas. Bet tai nav spēka bez Svētā Gara palīdzības piepildīt Dieva taisnību jeb garīgo taisnību, tāpēc ka *“Miesīgais cilvēks nesatver to, kas nāk no Dieva Gara”* (1. Kor. 2:14). Bet Dieva taisnība rodas sirdī, kad caur Vārdu tiek uzņemts Svētais Gars. To pašu skaidros vārdos saka Augustīns *Hypognosticon* III grāmatā: *“Mēs atzīstam, ka visiem cilvēkiem ir brīva griba savos prāta spriedumos, bet ne tā, ka viņi būtu spējīgi ko spriest par Dievu, nedz būtu spējīgi bez Dieva ko sākt vai arī droši pabeigt, bet viņi spēj spriest vienīgi par šīs dzīves darbiem – kā labiem, tā ļauniem. Par “labiem” es saucu tos darbus, kas nāk no labā, ko cilvēka daba vēl spēj, tas ir, labprāt strādāt tīrumā, ēst, dzert, iegūt draugus, ģērbties, celt namus, doties laulībā, kopt lopus, mācīties derīgu amatu vai jebko citu labu šajā dzīvē. Visas šīs lietas ir atkarīgas no Dieva pārvaldīšanas, jo tik tiešām viss ir cēlies un pastāv no Viņa un caur Viņu. Par “ļauniem” es saucu tādus darbus kā vēlēšanos kalpot elkiem, slepkavot u. tml.”*

Mēs nosodām pelagiāņus un visus tos, kas māca, ka bez Svētā Gara, tikai ar dabiskajiem spēkiem mēs spējam milēt Dievu vairāk par visām lietām un pildīt Dieva pavēles pēc to būtības. Ja vēl ārējos darbus cilvēka daba kaut kādā veidā varētu veikt (piemēram, atturēties no zādzības vai slepkavības), tomēr tādas iekšējās ierosmes kā dievbijību, uzticību Dievam, šķīstību, pacietību u. tml. tā nespēj panākt.

XIX ARTIKULS

PAR GRĒKA CĒLONI

Par grēka cēloni baznīca māca: lai gan Dievs ir radījis un uztur dabu, tomēr grēka cēlonis ir ļauno, proti, velna un bezdievju griba, kuri paši, bez Dieva līdzdalības, novēršas no Viņa, kā to apstiprinājis Kristus: *“Velns, melus runādams, runā pēc savas dabas”* (Jņ. 8:44).

XX ARTIKULS

PAR TICĪBU UN LABAJIEM DARBIEM

Mūsu teologi nepatiesi tiek apvainoti, ka mēs aizliedzot labos darbus. Mūsu redzamākie raksti par desmit baušļiem un citi ar līdzīgu saturu apliecina: mēs esam lietderīgi mācījuši par visām dzīves kārtām un pienākumiem, tas ir, kādas dzīves kārtas, kādi darbi jebkurā aicinājumā ir Dievam patīkami. Par šīm lietām agrāk mācītāji ir gan pārāk maz mācījuši, neatlaidīgi prasdami tikai bērnišķīgus un ne tik nepieciešamus darbus – noteiktas svētku dienas, noteiktus gavēņus, dažādas brālības, svētceļojumus, svēto godināšanu, rožu kroni, mūku dzīvi un tiem līdzīgus. Arī mūsu pretinieki ir mācījušies atradināties šos nederīgos darbus cildināt tā, kā darīja kādreiz. Bez visa cita ir arī sākuši pieminēt ticību, par ko agrāk bija apbrīnojams klusums. Tagad viņi mūs māca, ka netopam taisnoti tikai caur darbiem vien, bet saista kopā ticību un darbus un saka, ka topam taisnoti caur ticību un darbiem. Šī mācība ir ciešamāka par pirmo un var sniegt vairāk mierinājuma nekā viņu vecā mācība.

Kad nu vissvarīgākā baznīcas mācība par ticību tik ilgu laiku bija palikusi nezināma, un tiešām visi var liecināt, ka sprediķos par ticības taisnību bija visdziļākais klusums, ka par to ne vārdiņa nedabūja dzirdēt, bet baznīcā varēja klausīties tikai mācību par darbiem, tad nu mēs savas draudzes par ticību esam mācījuši citādi.

Vispirms jau to, ka mūsu darbi nevar mūs salīdzināt ar Dievu, nedz var mums nopelnīt grēku piedošanu, žēlastību un taisnošanu, bet – ka to visu iegūstam tikai caur ticību, ticēdami, ka tiekam pieņemti žēlastībā Kristus dēļ, kurš vienīgais ir nolikts par vidutāju un salīdzināšanas upuri, caur kuru Tēvs tiek salīdzināts ar mums. Ja nu kāds iedomājas ar darbiem sev nopelnīt žēlastību, tāds nicina Kristus nopelnu un žēlastību un bez Kristus, pats ar saviem cilvēciskajiem spēkiem, meklē ceļu pie Dieva, kaut gan Kristus ir sacījis par sevi: *“Esmu Ceļš, Patiesība un Dzīvība!”* (Jņ. 14:6).

Šo mācību par ticību Pāvils māca visās savās vēstulēs, piemēram: *“Jo no žēlastības jūs esat pestīti ticībā, un tas nav no jums, tā ir Dieva dāvana, ne ar darbiem, lai neviens nelielītos”* (Ef. 2:8–9).

Un tādēļ, lai neviens viltīgi neteiktu, ka mēs esam ieviesuši jaunu Pāvila mācības skaidrojumu, tad par visu šo jautājumu sniedzam arī baznīcas tēvu liecības. Tā Augustīns daudz rakstos aizstāv žēlastību

un ticības taisnību pret darbu nopelniem. Un līdzīgi māca Ambrozijs darbā *De vocatione Gentium (Par pagānu aicināšanu)* un citur. Minētajā darbā viņš raksta: “Atpirkšana ar Kristus asinīm kļūtu nevērtīga un arī cilvēku darbu priekšrocības nomāktu Dieva žēlastību, ja taisnošana, kas notiek žēlastībā, būtu panākama ar iepriekš iegūtiem nopelniem, tā ka tā no Dieva dāvanas kļūtu par pelnītu atalgojumu.”

Lai gan nesapratīgie nievā šo mūsu mācību, tomēr dievbijīgās un satriektās dvēseles piedzīvo, ka tā dod sirdsapziņai jo lielu mierinājumu, tāpēc ka mierīgu sirdsapziņu nevar iegūt ne ar kādiem darbiem, bet tikai ticībā, kad droši paliek pie tā, ka Kristus dēļ Dievs ir mums labvēlīgs, kā arī Pāvils māca: “*Tad nu mums, ticībā taisnotiem, ir miers ar Dievu caur mūsu Kungu Jēzu Kristu*” (Rom. 5:1). Visa šī mācība ir cieši saistīta ar izbiedētās sirdsapziņas ciņu, un to nevar saprast, ja nepazīst šo ciņu. Tāpēc aplami par šo lietu spriež nepieredzējuši un nesvēti cilvēki, kas kā pa sapņiem murgu, ka kristīgā taisnība neesot nekas cits kā pilsoniskā vai filozofiskā taisnība.

Kādreiz sirdsapziņu nomāca ar mācību par darbiem, tā ka nedzirdēja par Evaņģēlija iepriecinājumu. Nemierīgā sirdsapziņa citus dzina tuksnesī, klosterī, cerēdama tur izpelnīties sev žēlastību ar klostera dzīvi. Citi izdomāja citus darbus žēlastības pelnīšanai un gandarišanai par grēkiem. Tādēļ bija ļoti nepieciešams pūlēties šo mācību par ticību uz Kristu sniegt tālāk un atjaunot, lai izbiedētajam sirdim ne tikai netrūktu mierinājuma, bet lai tās zinātu, ka žēlastība, grēku piedošana un taisnošana ir saņemama ticībā Kristum.

Ļaudis tiek arī mācīti, ka vārds “ticība” šeit nenozīmē tikai paša stāsta, tas ir, Evaņģēlija zināšanu, kāda ir arī bezdievīgajiem un velnam, bet tas nozīmē tādu ticību, kas tiešām tic ne tikai stāstam, bet arī stāsta ieguvumam, proti, šim artikulam – grēku piedošanai, tas ir, ka mēs caur Kristu saņemam žēlastību, taisnību un grēku piedošānu.

Kas nu ir sapratis, ka caur Kristu viņam ir žēlīgs Tēvs, tas patiesi pazīst Dievu un apzinās, ka ir Dieva gādībā, tas Viņu piesauc un nav bez Dieva kā pagāni, jo velni un bezdievīgie nespēj šim artikulam – grēku piedošanai – ticēt. Tāpēc viņi Dievu nīst kā ienaidnieku, Viņu nepiesauc un nekā laba no Viņa negaida. Arī Augustīns vārdu “ticība” šādā veidā paskaidro lasītājam un māca, ka Rakstos vārds “ticība” netiek saprasts kā zināšana, kā tas ir pie bezdievīgajiem, bet kā paļaušanās, kas iepriecina un iedrošina izbiedētos prātus.

Turklāt mēs mācām, ka labi darbi jādara nevis cerībā ar tiem nopelnīt žēlastību, bet Dieva gribas dēļ. Tikai ticībā tiek satverta grēku piedošana un žēlastība. Un, kad caur ticību tiek saņemts Svētais Gars, tad sirdis tiek atjaunotas un iegūst jaunu dedzību, lai varētu parādīties labi darbi. Ambrozijs saka: “Ticība ir labas gribas un taisnas rīcības avots.” Tiešām, cilvēka spēki bez Svētā Gara ir ļaunas iekāres pilni un pārāk vāji, lai Dieva priekšā spētu darīt labus darbus. Turklāt tie ir velna varā, kurš dzen cilvēkus uz visādiem grēkiem, bezdievīgiem uzskatiem un negantībām, kā tas ir redzams pie filozofiem, kas paši gan centušies godīgi dzīvot, tomēr to nav spējuši, bet ir aptraipījušies ar daudzām acīm redzamām negantībām. Tāds ir cilvēka vājums, kad viņš ir bez ticības un bez Svētā Gara un sevi vada tikai ar cilvēciskiem spēkiem.

No tā viegli saprotams, ka šī mācība par ticību nav nopelama, it kā tā liegtu labus darbus, bet daudz vairāk cildināma, tāpēc ka rāda, kādā veidā mēs spējam darīt labus darbus. Tiešām, bez ticības cilvēciskā daba nekādā veidā nespēj darīt pirmā un otrā baušļa darbus. Bez ticības cilvēks nelūdz Dievu, no Dieva nekā negaida, krustu nepanes, bet meklē cilvēku aizstāvību, uzticas cilvēku aizsardzībai. Tādējādi sirdī valda it visas iekāres un cilvēciski nodomi, jo nav ticības un paļaušanās uz Dievu. Lūk, tādēļ Kristus saka: “*Jo bez Manis jūs nenieka nespējat darīt*” (Jņ. 15:5). Un baznīca dzied: “Bez Tavas varenības nekā nav cilvēkā, nekā, kas būtu nebojāts.”

XXI ARTIKULS

PAR SVĒTO PIELŪGŠANU

Par svēto pielūgšanu baznīca māca, ka svētos var turēt piemiņā, lai ņemtu priekšzīmi no viņu ticības un labiem darbiem, katrs pēc sava aicinājuma. Tāpat kā ķeizars karā ar turkiem, tos dzīdams ārā no tēvijas, var sekot Dāvida piemēram, jo abi ir ķēniņi. Bet Raksti nemāca pielūgt svētos vai lūgt palīdzību no svētajiem, jo tikai Kristus mums ir norādīts kā vienīgais Vidutājs, Salīdzinātājs, Augstais priesteris un Aizlūdzējs (1. Tim. 2:5; Rom. 8:34). Viņš ir jāpiesauc, jo ir apsolijis uzklaut mūsu lūgšanas, un šāda pielūgšana Viņam patīk visvairāk, proti, ka Viņu piesaucam visās bēdās un grūtumos: “*Un, ja kāds kriet grēkā, tad mums ir aizstāvis Tēva priekšā – Jēzus Kristus, kas ir taisns*” (1. Jņ. 2:1).

Šis ir gandrīz viss mūsu mācības kopsavilkums, kurā var redzēt, ka tur nav nekā tāda, kas nesaskanētu ar Rakstiem vai kristīgo baznīcu, vai Romas baznīcu, kā tas zināms no tās teologiem. Ja tas ir tā, tad tie, kuri pieprasa mūsējos uzskatīt par atkritējiem, spriež cietsirdīgi. Taču nevienprātība ir tikai dažu aplamu ieražu dēļ, kas bez droša pamatojuma ir iekļuvušas baznīcā. Un, ja arī tajās būtu bijusi kāda atšķirība, tad taču bīskapiem pienāktos izturēties iecietīgi pret mums tās ticības apliecības dēļ, kuru nupat izklāstījām. Pat baznīcas kanoni nav tik stingri, lai prasītu visur vienas un tās pašas kulta paražas, jo visās draudzēs tās nekad arī nav bijušas vienādas. Turklāt lielāko veco ieražu daļu mēs jo rūpīgi ievērojam. Katrā ziņā tā ir nepatiesa apsūdzība, ka mūsu draudzes atmetot visas ceremonijas, visus vecos kultiskos iekārtojumus. Tā kā jau agrāk bija vispārēja želošanās par aplamām ieražām galvenajos baznīcas rituālos un ar skaidru sirdsapziņu tās nevarēja atzīt par labām, tad tās ir daļēji labotas.

II DAĻA

ARTIKULI, KUROŠ APLŪKOTAS UN IZLABOTAS APLAMĀS IERAŽAS

Tā kā mūsu baznīca neatšķiras nevienā ticības artikulā no kristīgās baznīcas, bet tikai atmet dažas aplamas ieražas, kas ir jaunas, pretējas baznīcas likumiem, kas ir ieviesušas laikmeta samaitāto tikumu dēļ, tad mēs lūdzam, lai ķeizarišķā majestāte iecietīgi uzklausa ne vien ieviestās pārmaiņas, bet arī to, kāpēc ļaudis nav spiežami pretēji viņu sirdsapziņai ievērot šādus aplamus paradumus. Lai ķeizarišķā majestāte netic tiem, kuri, gribēdami sakūdit cilvēkus pret mums, izplata tautā dīvainus apmelojumus. Viņi, šādā veidā aizvainodami krietnus vīrus, jau no paša sākuma ir radījuši pastāvošo sašķeltību un pūlas nesaskaņas palielināt. Tiešām, ķeizarišķā majestāte sapratis, ka gan mūsu mācība, gan ceremoniju veids ir pieņemamāks, nekā to apraksta kādi mums naidīgi, ļaunprātīgi cilvēki. Turklāt nav iespējams nonākt pie patiesības, uzklusot cilvēku tenkošanu un ienaidnieku zākāšanos. No teiktā ir viegli secināms, ka nekas tā nepalīdz ceremoniju cienīguma saglabāšanai, godbijības un dievbijības veicināšanai tautā, kā tas, ja ceremonijas baznīcā tiktu pareizi ievērotas.

XXII ARTIKULS

PAR ABIEM SVĒTĀ VAKARĒDIENA VEIDIEM

Tā Kunga mielastā draudzes locekļiem pasniedz Sakramentu abos veidos, tāpēc ka šādai kārtībai ir Kunga pavēle: “*Dzeriet visi no tā!*” (Mt. 26:27). Šeit Kristus noteikti pavēlējis, lai no biķera dzer visi. Un, lai neviens nevarētu atrunāties, ka tas attiecas tikai uz priesteriem, tad Pāvils, rakstīdams korintiešiem, sniedz piemēru, no kura skaidri redzams, ka visa draudze saņēmusi Sakramentu abos veidos (1. Kor. 11:26). Šis paradums ilgu laiku ir pastāvējis baznīcā, un nav droši zināms, kad un kā vārdā tas ticis pārveidots, lai gan kardināls Nikolajs no Kūzas min laiku, kad tas ticis pieņemts. Kipriāns vairākās vietās apliecina, ka Kristus asinis ir sniegtas draudzei. To pašu apliecina Hieronīms, sakot: “Priesteri vada Eiharistiju un sniedz draudzei Kristus asinis.” Jā, pat pāvests Gelazijs pavēl nesadalīt Sakramentu (*Dist. 2. “De consecratione”, cap. Comperimus*). Tātad paradums rīkoties citādi nav tik sens. Ir skaidrs, ka tāds paradums, kas ieviests pretēji Dieva pavēlēm, nav pieņemams, kā liecina baznīcas likumi (*Dist. 8. cap. “Veritate”* un arī turpmākie). Tātad šis paradums ir pieņemts ne vien pretēji Rakstiem, bet arī pretēji senākajiem baznīcas kanoniem un tās piemēram. Tādēļ tie, kas grib saņemt Sakramentu abos veidos, nav spiežami rīkoties citādi, apgrūtinot sirdsapziņu. Un, tā kā Sakramenta sadalīšana nav savienojama ar Kristus iedibināto kārtību, mēs atmetam arī procesiju, kāda līdz šim bija ierasta.

XXIII ARTIKULS

PAR PRIESTERU LAULĪBU

Ir bijusi vispārēja žēlošanās par priesteriem, kas nav turējuši šķīstību un kas ir kā ļauns piemērs. Šā iemesla dēļ, kā raksta Platina, arī pāvests Pījs teicis, ka esot gan bijusi vajadzība, kādēļ priesteriem laulība jāaizliedz, bet vēl daudz lielāka nepieciešamība esot to atkal atļaut. Kad nu, īsi sakot, mūsu priesteri vēlējās vairīties no publiskiem skandāliem, viņi apprecējās un mācīja, ka viņiem ir atļauts noslēgt laulību. Pirmkārt – tāpēc ka Pāvils saka: “*Netiklības novēršanas labā lai katram ir sava sieva*” (1. Kor. 7:2). Tāpat: “*Jo labāk doties laulībā nekā kaist kārībā*” (1. Kor. 7:9). Otrkārt – tāpēc ka Kristus saka: “*Visi*

nespēj saprast šo vārdu..” (Mt. 19:11), kur Viņš māca, ka visi cilvēki nespēj dzīvot bez laulības, tāpēc ka cilvēku Dievs radījis bērnu radīšanai (1. Moz. 1:28). Tas nav cilvēka spēkos – bez īpašas Dieva dāvanas un palīdzības mainīt radīšanas kārtību. Tādēļ tiem, kuri neder celibātam, vajag doties laulībā. Jo Dieva pavēli un Dieva kārtību nespēj atcelt neviens cilvēku likums, neviens solījums. Šo iemeslu dēļ mūsu priesteri māca, ka viņi drīkst doties laulībā.

Ir zināms, ka senbaznīcā priesteri bijuši precēti, jo arī Pāvils saka: *“Bīskapam pienākas būt nepeļamam vienas sievas vīram”* (1. Tim. 3:2). Vācijā tikai pirms kādiem 400 gadiem aizliedza priesteriem doties laulībā, un viņi tik ļoti pretojās šim aizliegumam, ka Maincas arhibīskapu saniknotie priesteri dumpī gandrīz nogalināja, kad viņš par šo jautājumu publicēja Romas pāvesta ediktu. Celibāts tika ieviests tik despotiski, ka aizliedza ne vien turpmākās laulības, bet izšķīra jau esošās, pretēji visiem Dieva un cilvēku likumiem un pretēji arī pašiem kanoniem, ko izdevuši ne vien pāvesti, bet arī augsti teicamas sinodes.

Pasaulei novecojot, cilvēku daba kļūst aizvien vājāka, un tādēļ ir jārūpējas, lai Vācijā neielaužas vēl vairāk netikumumu. Dievs ir iekārtojis laulību, lai tā būtu arī dziedniecības līdzeklis cilvēku nespēkam. Paši kanoni nosaka, ka vēlākos laikos cilvēku vajības dēļ noteiktos gadījumos senā stingrība ir jāsamazina. Likumi visās kārtīgās valstīs, pat pie pagāniem, ir parādījuši laulībai vislielāko godu. Tagad pat mācītāji pretēji kanoniem tiek nežēlīgi līdz nāvei nomocīti bez kāda cita iemesla – kā vien laulības dēļ. Pāvils to nosauc par dēmonisku mācību, kas aizliedz doties laulībā (1. Tim. 4:1–3). Tagad tas ir viegli saprotams, kad ar šādiem sodiem tiek aizstāvēts laulības aizliegums.

Bet, tāpat kā neviens cilvēku likums nevar atcelt Dieva pavēli, tāpat to nevar arī neviens solījums. Līdzīgi arī Kipriāns dod padomu, lai sievietes, kuras nespēj saglabāt apsolīto šķīstību, dodas laulībā. Šie ir viņa vārdi: “Bet, ja tās negrib vai arī nespēj saglabāt savu šķīstību, tad ir labāk, ka tās dodas laulībā, nekā savu kārtību dēļ krīt ugunī, patiesi tām nevajadzētu dot nekādu apgrēcību brāļiem vai māsām” (*Lib. I, epist. 11*).

Pat kanoni parāda zināmu iecietību pret tiem, kas pirms likumīgā vecuma devuši klostera solījumu, kā tas arī parasti līdz šim ir noticis.

XXIV ARTIKULS

PAR MISI

Mūsu baznīca tiek nepatiesi apsūdzēta, ka tā atmetot misi. Taču mēs neesam atmetuši misi, bet svinam to visā godbijībā. Mēs esam saglabājuši gandrīz visas ierastās ceremonijas, vienīgi vietām latīniskajiem dziedājumiem klāt ir nākušas vācu dziesmas, kas pievienotas ļaužu pamācīšanai. Ceremoniju vienīgais uzdevums ir pamācīt vienkāršos cilvēkus. Ne tikai Pāvils pavēl lietot draudzē ļaudīm saprotamu valodu (1. Kor. 14:2–4), bet to prasa arī cilvēku likumi. Mūsu ļaudis ir raduši, ka Sakramentu kopīgi bauda tikai tādi, kas ir uz to sagatavoti, un tas arī vairo godbijību un cieņu pret reliģiskām ceremonijām. Nevienam netiek sniegts Sakraments, ja cilvēks iepriekš nav pārbaudīts un uzklausīts. Ļaudis tiek arī mācīti par Sakramenta lielo vērtību un tā lietošanu, un cik daudz mierinājuma tas sniedz izbiedētām sirdsapziņām, lai tās mācās ticēt Dievam un izlūgties no Viņa visu labo. Tāds dievkalpojums ir Dievam patīkams, un tāda Sakramenta lietošana vairo godbijību pret Dievu. Tādēļ vis nešķiet, ka mise mūsu pretinieku vidū tiktu svinēta ar lielāku dievbijību nekā pie mums.

Bet ir gan zināms, cik ļoti visi goda vīri jau sen par to ir atklāti žēlojušies un vislielākā sūdzība ir tā, ka mises tiek apgānītas un izmantotas peļņas dēļ. Tas nav noslēpums, ka šis negodīgais paradums – svinēt mises par naudu vai atalgojumu – plaši izplatījies visās baznīcās, un cik daudz tās tiek svinētas pretēji kanonu aizliegumam. Bet Pāvils, teikdams: *“Tad nu, kas necienīgi ēd šo maizi vai dzer Tā Kunga bķeri, tas būs noziedzies pret Tā Kunga miesu un asinīm”* (1. Kor. 11:27), nopietni brīdina tādus, kas necienīgi apietas ar Eiharistiju. Kad mūsu mācītāji par šo grēku tika brīdināti, tad mūsu draudzēs atmēta privātās mises, jo gandrīz visas privātās mises notika peļņas dēļ.

Šie ļaunprātīgie izkropļojumi bija zināmi arī biskapiem, un, ja viņi laikus tos būtu novērsuši, tad tagad būtu mazāk nesaskaņu. Viņu līdzšinējās liekulības dēļ baznīcā ir ieviesušies daudzi netikumi. Tagad, kad jau ir par vēlu, viņi sāk žēloties par baznīcas nelaimēm, lai gan vienīgais šā posta cēlonis ir tās nelietības, kas bija tik acīm redzamas, ka vairs nebija paciešamas. Tagad par misi, par Sakramentu ir radušās lielas nesaskaņas. Varbūt pasaule saņem sodu par tik ilgu misu profanizāciju tādēļ, ka tie, kuri spēja un kuriem vajadzēja to novērst, tik ilgu laiku baznīcā to ir pieļāvuši. Patiesi, Dekalogā ir rakstīts: *“Tas Kungs*

neatstās nesodītu, kas Viņa vārdu nelietīgi valkā” (2. Moz. 20:7). Šķiet, ka no pasaules sākuma neviena Dieva iedibināta lieta nekad nav tik nelietīgi izmantota peļņas gūšanai kā mise.

Turklāt vēl tika pievienots uzskats, kas bezgalīgi pavairoja privātās mises, proti, ka Kristus ar savām ciešanām ir gandarījis tikai par iedzimto grēku, un iedibinājis misi, kurā tiek upurēts par ikdienas pārkāpumiem – kā ikdienišķajiem grēkiem, tā arī nāves grēkiem. Vēl ir izplatīts vispārējs viedoklis, ka noturēta mise dzēš dzīvo un mirušo grēkus tikai ar pašu mises svinēšanu (*ex opere operato*). Turklāt sāka diskutēt, vai viena mise, kas noturēta par daudziem, ir tikpat iedarbīga kā mise, kas noturēta tikai vienam. Šāda prātošana galu galā radīja bezgalīgi lielu misu skaitu.

Par šādām aplamām iedomām mūsu teologi ir aizrādījuši, ka tās nesaskan ar Svētajiem Rakstiem un laupa godu Kristus ciešanām. Jo Kristus ciešanas ir bijušas upuris un gandarījums ne tikai par iedzimto grēku, bet arī par visiem citiem grēkiem, kā ir rakstīts Vēstulē ebrejiem: *“Mēs esam ar Jēzus Kristus miesas upuri padarīti svēti pavisam. ..Jo ar vienu upuri Viņš uz visiem laikiem ir padarījis pilnīgus tos, kas tiek darīti svēti”* (Ebr. 10:10–14).

Tāpat Raksti mūs māca, ka Dieva priekšā topam taisnoti caur ticību Kristum, kad ticam, ka grēki tiek piedoti Kristus dēļ. Ja nu mise dzēš dzīvo un mirušo grēkus – tikai ar pašu mises svinēšanu (*ex opere operato*), tad taisnošana notiek caur mises norisi, nevis caur ticību, bet Raksti to nepieļauj.

Turpretī Kristus pavēl: *“To darait, Mani pieminēdami!”* (Lk. 22:19) Lūk, tādēļ mise ir iedibināta, lai tie, kuri bauda Sakramentu, ticībā pieminētu, kādu labdarību viņi saņem caur Kristu, un tā iedrošinātu un iepriecinātu bailu pilno sirdi. Jo pieminēt Kristu nozīmē pieminēt Viņa svētību un saprast, ka tā tiešām ir dota mums. Turklāt nepietiek ar to, ka tikai piemin pašu notikumu, jo arī jūdi un bezdievīgie to var pieminēt. Īsi sakot, mise ir noturama tādēļ, lai Sakraments tiktu pasniegts tiem, kuriem nepieciešams mierinājums, kā to saka Ambrozijs: *“Tā kā es vienmēr grēkoju, man vienmēr ir vajadzīgas zāles.”*

Tā kā mise ir tāda dziedinoša Sakramenta baudīšana, tad pie mums tiek noturēta viena mise ik svētdienas un arī citās dienās, ja ir kādi, kas vēlētos baudīt Sakramentu, vai kur Sakraments tiek pasniegts tiem, kas to lūdz. Un tas nav jauns paradums baznīcā, jo baznīctēvi pirms Gregora, bieži runā par kopējām misēm, taču nepiemin privātās mises. Hrizostoms

raksta: “Katru dienu priesteris stāv pie altāra, citus pieņemdams pie Svētā Mielasta, citus atturēdams.” Arī senajos kanonos ir skaidri redzams, ka kāds no priesteriem ir turējis misi, bet pārējie prezbiteri un diakoni ir saņēmuši Tā Kunga miesu. Tiešām, tāds ir Nikajas koncila lēmums: “Pēc kārtas lai saņem Svēto Mielastu, pēc prezbitēriem arī diakoni no bīskapa vai prezbitera. Un Pāvils par Svēto Mielastu pavēl citam uz citu gaidīt, lai notiktu kopīga piedalīšanās (1. Kor. 11:33).”

Īsi sakot, tā kā pie mums mise notiek pēc sena baznīcas parauga, pēc Svētiem Rakstiem un baznīcas tēvu mācības, tad esam pārliecināti, ka to nevar nopelt visvairāk jau tādēļ, ka dievkalpojumi pa lielākai daļai ir saglabāti tādi, kādi tie bijuši agrāk. Tikai misu skaits ir atšķirīgs, un to biežās un acīm redzamās ļaunprātīgās lietošanas dēļ, bez šaubām, bija nepieciešams tās samazināt. Pat tajās baznīcās, kurās dievkalpojumi notika visbiežāk, misi nesvinēja katru dienu, kā to liecina *Historia Tripartita (lib. 9 c. 38)*: “Bet Aleksandrijā trešdienā un piektdienā tiek lasīti Svētie Raksti un mācītāji tos izskaidro, un viss dievkalpojums notiek bez Svētā Vakarēdiena svinēšanas.”

XXV ARTIKULS

PAR GRĒKSŪDZI

Grēksūdze mūsu baznīcā nav atmesta. Patiesi, Tā Kunga miesu mēs nemēdzam pasniegt tiem, kas iepriekš nav sagatavoti un saņēmuši Absolūciju. Turklāt ļaudis tiek ļoti rūpīgi mācīti par ticības nozīmi Absolūcijā, kas līdz šim tika pilnīgi noklusēta. Mūsu ļaudis tiek mācīti augstu vērtēt Absolūciju, kas ir Dieva balss un tiek pasludināta Dieva uzdevumā. Atslēgu vara tiek parādīta visā krāšņumā un tiek atgādināts, kādu mierinājumu tā nes izbiedētām sirdsapziņām. Tiek mācīts arī tas, ka Dievs prasa ticību šādai Absolūcijai kā balsij, kas atskan no Debesīm, un ka šāda ticība Kristum patiesi iegūst un saņem grēku piedošanu. Agrāk bez mēra slavēja gandarišanas darbus; ticība, Kristus nopelni un ticības taisnība palika nepieminēti. Tāpēc šajā lietā mūsu draudzes ir vainojamas vismazāk. Pat mūsu pretinieki ir spiesti atzīt, ka mūsu teologi ir ļoti rūpīgi aplūkojuši un cēlušī gaismā mācību par grēknožēlu.

Bet par *grēksūdzi* mūsu baznīcas māca, ka pārkāpumi nav obligāti jāuzskaita un ka sirdsapziņai nav jāuzveļ visu grēku uzskaitīšanas

nasta, jo tos visus nemaz nav iespējams nosaukt, kā to liecina arī 19. Psalmis: – “*Kas gan apzinās savu nomaldīšanos?*” (Ps. 19:13). Arī Jeremija 17 – “*Sirds ir ļaunprātīgi lokana pret visu, tā ir viltīga. Kas to var izdibināt?*” (Jer. 17:9). Ja piedots netiktu neviens cits grēks, kā tikai tas, kas izsūdzēts, tad sirdsapziņas nekad nevarētu rast mieru, jo lielāko grēku daļu, tās neievēro un nespēj atcerēties. Arī baznīcas tēvi ir atzinuši, ka grēku uzskaitīšana nav obligāta. Tā Dekrētos tiek citēts Hrizostoms, kas saka tā: “Es nesaku tev, ka tev publiski jāatklāj sava dvēsele vai jāapsūdz sevi citu priekšā, bet es gribu, lai tu paklausītu pravieša teiktajam: Atklāj Dieva priekšā savu ceļu. Tāpēc izsūdzi savus grēkus Dieva, patiesā Tiesneša, priekšā ar lūgšanu. Nestāsti savus pārkāpumus ar muti, bet ar savas sirdsapziņas atmiņu utt.” Arī *Dekrētu skaidrojums (De poenitentia dist. 5, cap. Consideret)* atzīst, ka grēksūdze ir ieviesta pēc cilvēku likuma. Tomēr grēksūdze pie mums tiek paturēta gan ļoti lielās Absolūcijas svētības dēļ, gan arī tādēļ, ka tā arī citādi ir sirdsapziņai noderīga.

XXVI ARTIKULS

PAR ĒDIENU ŠĶIROŠANU

Ne tikai vienkāršie ļaudis, bet arī baznīcas mācītāji līdz šim ir bijuši pārliecināti, ka ēdienu šķirošana un citas līdzīgas cilvēku tradīcijas ir derīgas žēlastības iegūšanai un gandarīšanai par grēkiem. Ka pasaulē valdīja tāds uzskats, ir redzams no tā, ka ik dienas radās jaunas ceremonijas, baznīcas rituāli, svētku un gavēņu dienas un baznīcas mācītāji to uzskatīja par tādu kalpošanu, kas nepieciešama žēlastības iegūšanai. Tādēļ tie ļoti biedēja cilvēku sirdsapziņu, lai viņi kādu no šiem darbiem neizlaistu. Tādas piespiedu tradīcijas dēļ baznīcai ir nodarīts liels ļaunums.

Pirmkārt, tā ir aptumšojusi mācību par žēlastību un ticības taisnību, kas ir Evaņģēlija galvenā daļa, kura baznīcā ar īpašu godu ir jāizceļ, lai Kristus nopelns būtu labi zināms un ticība, kas tic, ka grēki ir piedoti Kristus dēļ, tiktu izcelta pāri par visiem darbiem. Tāpēc arī Pāvils šo mācību uzsver visvairāk, atceļot bauslību un cilvēku tradīcijas, lai parādītu, ka kristiešu taisnība ir kas atšķirīgs no šādiem darbiem, tas ir, ka tā ir ticība, kas tic, ka grēki no žēlastības tiek piedoti Kristus dēļ. Bet šo Pāvila mācību cilvēku tradīcijas ir gandrīz pilnīgi

nomākušas, radot uzskatu, ka mums ir jānopelna žēlastība un taisnība, šķirojot ēdienus un ievērojot līdzīgas tradīcijas. Runājot par atgriešanos, nemaz netika pieminēta ticība, vienīgi uzsvērti šādi gandarīšanas darbi, kas tika pielīdzināti pilnīgai grēknožēlai.

Otrkārt, šīs tradīcijas ir aptumšojušas Dieva pavēles, jo tradīcijas tika paceltas augstāk par Dieva baušļiem. Tika uzskatīts, ka visa kristietība nav nekas vairāk, kā noteiktas svētku dienas, rituāli, gavēņi un priesteru drānas. Šīs tradīcijas pretendēja uz garīgas un pilnīgas dzīves godu. Tajā pašā laikā Dieva pavēļu pildīšana katram pēc sava aicinājuma netika godāta. Proti, tas, ka tēvs audzina savus pēcnācējus, ka māte dzemdē bērnus, ka valdnieks rūpējas par kopējo labumu, tika uzskatīts par pasaulīgu un nepilnīgu darbu, kas esot daudz zemāks par dižajām tradīcijām. Šie maldi ļoti mocīja dievbijīgos, kuri, būdami laulībā, valdībā vai citā laicīgā amatā, jutās nopiesti savas nepilnīgās dzīves dēļ. Viņi apbrīvoja mūkus un citus tamlīdzīgos un maldīgi uzskatīja, ka tāds dzīves veids Dievam ir vairāk patīkams.

Treškārt, tradīcijas ļoti apgrūtināja sirdsapziņu, jo tās visas ievērot nebija iespējams, tomēr cilvēki uzskatīja, ka to ievērošana ir obligāti nepieciešama. Gersons raksta, ka daudzi ir krituši izmisumā un daži pat izdarījuši pašnāvību, juzdami, ka nespēj izpildīt tradīciju prasības, bet tajā pašā laikā viņi nedzirdēja neko par ticības taisnību un žēlastību. Ir redzams, ka sholastiķi un teologi vairo tradīcijas un meklē aizbildinājumus, lai atvieglotu sirdsapziņu, tomēr nespēj to mierināt un tā vietā vēl vairāk apgrūtinā sirdsapziņu. Teologi un sludinātāji ar šo tradīciju apkopošanu bija tā aizņēmti, ka tiem neatlika laika meklēt Rakstos daudz nepieciešamāko mācību par ticību, krustu, cerību, pilsoniskās iekārtas cienīgumu un nežēlīgi mocīto sirdsapziņu mierināšanu. Gersons un daži citi teologi ir ļoti žēlojušies, ka šo strīdu dēļ par tradīcijām viņu uzmanība tiek atrauta no labākām mācībām. Arī Augustīns aizliedz apgrūtināt cilvēka sirdsapziņu ar šādām tradīcijām un prātīgi pamāca Januāriju (*Epist. 119.*), ka šādas tradīcijas, kā viņš ir teicis, ir jāuzskata par nenozīmīgām.

Tādēļ mūs nav jāuzskata par tādiem, kas šo jautājumu aplūko ātrsirdīgi vai ar naidu pret bīskapiem, par ko daži mūs veltīgi tur aizdomās. Bija ļoti nepieciešams brīdināt draudzes par šiem maldiem, kas radušies no nepareizi saprastām tradīcijām. Jo Evaņģēlijs pavēl draudzēs uzturēt mācību par žēlastību un ticības taisnību, ko nav iespējams saprast, ja cilvēki domā nopelnīt žēlastību ar pašu izvēlētām ieražām.

Tādēļ mūsu sludinātāji ir mācījuši, ka ar cilvēku tradīciju ievērošanu mēs nespējam nopelnīt žēlastību jeb tikt taisnoti. Tādēļ mēs neuzskatām šādas tradīcijas par nepieciešamām. Mūsu mācītāji šeit pievieno Rakstu liecību. Kristus aizstāv apustuļus, kuri neievēroja ierastās tradīcijas (Mt. 15:3). Tas gan acīmredzot nenozīmē, ka tās būtu nelikumīgas, bet ka ir tikai nenozīmīgas un tām ir zināms sakars ar bauslības šķīstīšanās likumu. Mateja evaņģēlijā 9. pantā Viņš saka: *“Velti tie Mani godā, sludinādami mācības, kas ir cilvēku likumi.”* Tādēļ Viņš neprasa nevajadzīgas ieražas. Nedaudz vēlāk Viņš piebilst: *“Ne, kas mutē ieiet, sagāna cilvēku.”* Arī Pāvils saka: *“Dieva valstība nav ēšana un dzeršana”* (Rom. 14:17). Un vēstule kolosiešiem: *“Lai neviens jūs netiesā ēdienu un dzērienu dēļ vai sakarā ar svētkiem, jauno mēnesi vai sabatu.”* Turpat arī: *“Ja nu jūs esat ar Kristu nomiruši pasaules pirmspēkiem, ko tad jūs, it kā vēl būdami pasaulē, uzņematies priekšrakstu jūgu, cilvēku baušļus un mācības, kā piemēram: tev nebūs aizskart, tev nebūs baudīt, tev nebūs pieskarties!”* (Kol. 2:16–21). Pēteris saka: *“Ko jūs tagad Dievu kārdināt, uz mācekļu kakla likdami jūgu, ko ne mūsu tēvi, ne mēs nespējam panest? Bet mēs ticam, ka ar Kunga Jēzus žēlastību tiksīm pestīti tāpat kā viņi”* (Ap. d. 15:10). Šeit Pēteris aizliedz apgrūtināt sirdsapziņas ar daudzajām tradīcijām, vai tās būtu no Mozus vai kāda cita. Un Pāvils vēstulē Timotejam nosauc ēdienu aizliegumus par dēmonu mācībām, kas cīnās ar Evaņģēliju un iedibina un dara tādus darbus, lai caur tiem nopelnītu žēlastību, itin kā bez tāda kulta kristietība nevarētu pastāvēt (1. Tim. 4:1–3).

Pretinieki pārmet, ka mēs atmetot disciplīnu un miesas mērdēšanu līdzīgi kā Joviāns. Mūsu rakstos gan atklājas kas cits. Mēs vienmēr esam mācījuši par krustu un to, ka kristiešiem ir jāpanes ciešanas. Tā ir patiesa, nopietna un neliekuļota miesas nonāvēšana, ka piedzīvojam dažādas ciešanas un tiekam krustā sisti līdz ar Kristu.

Turklāt mēs mācām, ka katram kristietim vajag savu miesu savaldīt un to ar darbu tā vingrināt un kalpināt, lai negausība un bezdarbība nevedinātu grēkot, bet ne tādēļ, lai ar tādiem darbiem nopelnītu žēlastību un gandarītu par grēkiem. Un uz tādu miesīgu savaldību vienmēr ir jāskubina ne vien pa retam un atsevišķās dienās, bet kā Kristus saka: *“Sargaities, ka jūsu sirdis netop apgrūtinātas”* (Lk. 21:34). Tāpat: *“Šī dēmonu suga neiziet citādi kā vien ar lūgšanas un gavēšanas palīdzību”* (Mt. 17:21). Un Pāvils saka: *“Es norīdu un kalpinu savu miesu, lai, citiem sludinādams, nekļūtu atmetams”* (1. Kor. 9:27). Šeit

viņš skaidri rāda, ka kalpina savu miesu ne tādēļ, lai caur tādu savaldību nopelnītu grēku piedošanu, bet lai miesa būtu paklausīga un derīga garīgām lietām un lai darītu darbu saskaņā ar savu aicinājumu. Tātad mēs neatmetam pašu gavēni, bet tradīcijas, kas apgrūtina sirdsapziņu un prasa ievērot noteiktas dienas un ēdienus, itin kā šādi darbi būtu svarīgs dievkalpojums.

Tomēr mēs saglabājam daudzas tradīcijas, kuras mēs ievērojam, lai saglabātu labo baznīcas iedibināto kārtību, piemēram, Svēto Rakstu lasījumu rindu dievkalpojumos un noteiktas svētku dienas. Mēs pamācām ļaudis, ka šādas ieražas nepanāk taisnību Dieva priekšā un ka tas nav grēks, ja tās bez piedauzības atmet. Šāda brīvība cilvēku iedibinātos rituālos nebija sveša arī baznīcas tēviem. Tā austrumu baznīcā Lieldienas svinēja citā laikā nekā Romā, un, kad agrāk šis atšķirības dēļ romieši apsūdzēja austrumu baznīcu šķeltniecībā, tad tie viņiem aizrādīja, ka tādām ieražām visur nav jābūt līdzīgām. Un Irenejs saka: “Atšķirības gavēņu dienās neizposta ticības vienību.” Tāpat pāvests Gregorijs (*Decretum Gratiani, dist. 12.*) norāda, ka tādas atšķirības nešķeļ baznīcas vienību. Un Kasidora *Historia tripartia lib. 9* minēti daudzi atšķirīgu rituālu piemēri un teikti šādi vārdi: “Apustuļu nodoms nav bijis noteikt svētku dienas, bet sludināt labu saskaņu un dievbijību.”

XXVII ARTIKULS

PAR MŪKU SOLĪJUMIEM

Ko mums māca par mūku solījumiem, labāk sapratīsim, ja atcerēsīmes, kāds stāvoklis bija klosteros un cik tajos daudz ik dienu tika pārkāpti kanoni. Augustīna laikā klosteri bija brīvas brāļu savienības. Vēlāk visur izvirtušās disciplīnas dēļ tika izdomāti solījumi, lai ar tādu izgudrotu cietumu atjaunotu disciplīnu.

Ar laiku solījumiem tika pievienoti vēl daudzi citi noteikumi. Un pirms likumīgā vecuma sasniegšanas pretēji baznīcas kanoniem tādi valgi tika uzlikti daudziem.

Daudzi mūku kārtā ir iekļuvuši aiz pārpratuma, jo, ja arī viņi bija atbilstošajā vecumā, tad tiem tomēr pietrūka spēju novērtēt savus spēkus. Kas bija iepinušies šajā tīklā, tos spieda ar varu palikt, lai gan daži saskaņā ar kanoniem varētu tikt atbrīvoti. Un jaunavu klosteros

tas notika vēl biežāk nekā mūku klosteros, lai gan vājākais dzimums taču būtu vairāk jāsaudzē. Šī bardzība jau pirms mūsu laika nepatika daudziem krietniem vīriem, kad viņi redzēja meitenes un pusaudžus iebrūstus klosteros tikai uztura dēļ. Viņi redzēja šīs rīcības nelaimīgās sekas un to, kāda piedauzība tādēļ radās, kādus valgus tā uzmeta sirdsapziņai. Viņus apbēdināja, ka lietās ar tik bistamām sekām baznīcas kanonu autoritāte tiek pilnīgi neievērota un nicināta. Pie šiem ļaunumiem vēl klāt nāca aplama iedoma par solījumiem, tā, kā visiem sen ir zināms, nav patikusi arī tiem mūkiem, kuri bija mazliet saprātīgāki. Tika apgalvots, ka mūku solījumi esot līdzīgi Kristībai, ka ar šo dzīves kārtu izpelnoties grēku piedošanu un taisnošanu Dieva priekšā. Jā, tika pat uzskatīts, ka mūku dzīve ne tikai nopelna taisnību Dieva priekšā, bet vēl vairāk – ka tā atbilst ne tikai Dieva priekšrakstiem, bet arī tā sauktajiem evaņģēliskajiem padomiem.

Tādējādi viņi grib pārliecināt, ka mūku dzīve esot daudz kas pārāks par Kristību un ka ar mūka dzīvi var izpelnīties vairāk nekā valdības vīri, mācītāji un tiem līdzīgi, kuri pilda savu amatu pēc Dieva pavēles, nevis pēc sagudrotiem reliģiskiem ieskatiem. Neko no tā neviens noliegt nevar, jo tas ir atrodams viņu pašu grāmatās.

Kas tad ar klosteriem vēlāk ir noticis? Kādreiz tur bija svētās literatūras un citu baznīcai derīgu zinātņu skolas, no kurienes tika izraudzīti mācītāji un bīskapi. Tagad tas ir citādi. Patiesi nav vērts atstāstīt visiem zināmo. Kādreiz klosteros sanāca, lai mācītos, tagad ir izdomāts, ka šis dzīvesveids iekārtots, lai izpelnītos žēlastību un taisnību, jā, pat tiek apgalvots, ka tas ir pilnības stāvoklis un ir pārāks par visiem citiem Dieva iedibinātiem dzīvesveidiem. To pieminam ne kā naidīgu pārspīlējumu, bet lai labāk šajā jautājumā varētu saprast mūsu mācību.

Pirmkārt, par tiem, kuri noslēdz laulību, mācām, ka visiem, kuri nav piemēroti celibātam, ir atļauts noslēgt laulību, tāpēc ka mūku solījumi nevar atcelt Dieva iedibināto kārtību un pavēli. Bet Dieva pavēle ir šī: *“Bet netīklības novēršanas labā lai katram ir sava sieva un katrai sievai savs vīrs”* (1. Kor. 7:2). Ne tikai Dieva pavēle, bet arī Dieva iedibinātā radības kārtība virza uz laulību tos, kurus Dievs nav izņēmuma kārtā izredzējis celibātam. Tas ir saskaņā ar Vārdu: *“Nav labi cilvēkam būt vienam”* (1. Moz. 2:18). Tātad tie, kuri paklausa šai Dieva pavēlei un iedibinātajai kārtībai, negreko.

Ko varam iebilst? Lai kāds cilvēku īpašos solījumus cildina, cik vien grib, tie tomēr neatceļ Dieva pavēli. Romas baznīcas kanoni māca, ka

jebkādam solījumam stāv pāri augstākā tiesības. Cik tad daudz mazāk šādi solījumi iespēj pret Dieva pavēlēm!

Ja nepastāvētu nekādi iemesli, kādēļ solījumu saistība varētu tikt grozīta, tad arī Romas pāvesti nekad nespētu atbrīvot no solījumiem. Un, ja tiešām nav atļauts atcelt cilvēku saistības, cik gan daudz vairāk tas attiecas uz Dieva likumiem! Tomēr Romas pāvesti ir tālredzīgi sprieduši, ka sakarā ar šo solījumu saistībām ir jāievēro taisnīgums un mērenība. Tāpēc lasām, ka viņi bieži ir atsavinājuši no solījumiem. Katrā ziņā visiem ir zināms gadījums ar Aragonas ķēniņu, kas tika atsaukts no klostera, un arī mūsdienās netrūkst tādu piemēru.

Tālāk, kāpēc mūsu pretinieki pārspilē solījuma saistības vai ietekmi, bet tai pašā laikā klusē par pašu solījuma būtību, proti, ka tas ir pieļauts tikai kā iespēja un tam jābūt brīvprātīgam, pēc paša ierosmes un pārdomāti pieņemtam? Tas taču nav nekāds noslēpums, ka mūžīgā šķīstība nav cilvēkam pa spēkam. Un cik maz ir to, kas devuši solījumu pēc paša ierosmes un brīvprātīgi! Meitenes un pusaudži tiek pierunāti, dažreiz pat piespiesti dot solījumu, pirms viņi spēj par to spriest. Tāpēc nav pareizi tik nelokāmi pastāvēt uz solījuma saistībām, un visiem ir jāatzīst, ka tas, kas ir solīts bez paša ierosmes, piespiesti vai neapdomīgi, – ir pret solījuma būtību.

Lielākā daļa baznīcas kanonu atceļ solījumus, kas doti pirms 15. dzīvības gada, tāpēc ka pirms šā vecuma, kā ir redzams, nav tik daudz izpratnes, lai varētu lemt par visu savu mūžu. Cits baznīcas likums, kas vairāk piekāpjas cilvēka nespēka priekšā, pieliek klāt vēl kādus gadus, proti, aizliedz pirms 18. mūža gada uzņemties solījumus. Kuram no abiem lai paklausām? Lielākai daļai ir aizbildinājums, kāpēc tie ir atstājuši klosterus: pirms šā vecuma dotais solījums.

Beidzot, kaut arī mūka solījumu pārkāpšana varētu tikt nosodīta, tomēr nav saprotama iemesla, kādēļ tādu personu laulība būtu šķīrāma, jo Augustīns (27. quaest. I. cap. *Nuptiarum*) noraida šķīršanas vajadzību, un viņam baznīcā ir liela ievēriba, pat ja citi vēlāk ir sprieduši citādi.

Lai gan ir redzams, ka Dieva pavēle laulāties daudzus atbrīvo no mūku solījumiem, tad tomēr mēs minam vēl citu apsvērumu, pierādot, cik tukši ir mūku solījumi: tie ir nederīgi kā jebkura dievkalpošana, kas ir cilvēku ierikota bez Dieva pavēles un izraudzīta žēlastības iegūšanai, tā ir pat bezdievīga, kā Kristus saka: “*Bet velti tie Mani godā, sludinādami mācības, kas ir cilvēku likumi*” (Mt. 15:9). Ari Pāvils visur

māca, ka taisnošana nav meklējama iekārtojumos un kultos, kas ir cilvēku izdomāti, bet gan ticīgajiem panākama vienīgi caur ticību, ka Dievs viņus pieņem žēlastībā Kristus dēļ.

Bet mūki māca, ka viņu reliģiskās izdarības sniedz gandarijumu par grēkiem, pelna žēlastību un taisnošanu. Kas cits tas ir, ja ne Kristus goda laupīšana un ticības taisnošanas aptumšošana un noliegšana? Tātad no tā secināms, ka visi šie mūku solījumi bijuši bezdievīgs kults, lūk, tādēļ arī nederīgi. Patiesi, bezdievīgs un pret Dieva pavēli dots solījums nav spēkā! Un nekādā ziņā, kā to saka arī kanoni, ar solījumu nedrīkst piesaistīt cilvēku pie netaisnības.

Pāvils saka: *“Jūs esat šķirti no Kristus, ja jūs bauslībā gribat tapt taisnoti, jūs esat žēlastību pazaudējuši”* (Gal. 5:4). Tiešām, tie, kuri caur mūka solījumu grib tikt taisnoti, tiek šķirti no Kristus un atkrīt no Viņa žēlastības. Jo arī tie, kuri mūku solījumiem piešķir taisnojošu spēku, piešķir to pašu darbiem, lai gan patiesībā šis gods pieder vienīgi Kristum.

Katrā ziņā nevar noliegt, ka mūki ir mācījuši taisnošanas un grēku piedošanas iegūšanu ar solījumiem un mūku dzīves ievērošanu, jā, pat izdomājuši vēl aplamākas lietas: ir apgalvojuši, ka spēj citiem patapināt savus darbus. Ja kas nu gribētu to visu naida dēļ daudzināt, cik gan daudz liecību varētu savākt, par ko kauns ir pašiem mūkiem! Turklāt viņi iestāstījuši ļaudīm, ka viņu reliģiskās izdarības esot kristiešu pilnības stāvoklis. Vai tad tas nenozīmē piešķirt darbiem taisnošanas spēku? Tā baznīcā ir liela apgrēcība, ka tautai tiek piedāvāts kā neapstrīdams tāds kults, kas tomēr ir cilvēku izdomāts, bez Dieva pavēles, un vēl tiek mācīts, ka šāds kults taisno cilvēkus. Ticības taisnība, par ko visvairāk vajadzētu stāstīt baznīcā, tiek aptumšota, kad šis apbrīnojamās “eņģeļu reliģijas”, nabadzības un pazemības liekuļošana un celibāts apmāna ļaužu acis.

Turklāt, kad ļaudis dzird, ka vienīgi mūki atrodas pilnības stāvoklī, tiek aptumšotas Dieva pavēles un patiesais dievkalpojums. Tiešām, kristīgā pilnība ir: no sirds būties Dieva un vienmēr atkal uzņemt sevī stipru ticību un droši ticēt, ka Kristus dēļ mums ir žēlsirdīgs Dievs, no Dieva izlūgties un saskaņā ar mūsu aicinājumu arī gaidīt palīdzību it visās kārtojamās lietās, vienlaikus apzinīgi veicot labus darbus gan ārpus draudzes, gan arī kalpojot savā aicinājumā. Šajās lietās ir patiesā pilnība un īstais dievkalpojums, nevis celibātā, ubagošanā vai ubaga skrandās. No šīs mūku dzīves nepatiesās slavināšanas tauta iegūst

daudz kaitīgu un aplamu domu. Ja dzird, ka celibāts bez mēra tiek slavēts, tad laulībā jādzīvo ar sirdsapziņas apgrūtinājumu. Ja dzird, ka vienīgi ubagi ir pilnīgi, tad ar apgrūtinātu sirdsapziņu jāpārvalda īpašums un jāveic saimnieciski darījumi. Tie dzird, ka Evaņģēlijs tikai mudina nemeklēt atriebību, tādēļ daži personiskajā dzīvē nebaidās atriebties, jo atturēties no atmaksas viņiem ir tikai evaņģēlisks padoms, ne pavēle. Citi savukārt vēl vairāk maldās, novērtēdami visus pārvaldes iestāžu amatus un visus laicīgos sabiedriskos pienākumus kā kristiešiem nepiedienīgus.

Ir lasīts par gadījumiem, kad cilvēki, pamezdami laulību, pamezdami valsts pārvaldes amatu, sevi ieslēguši klosteros. To viņi nosauca par bēgšanu no pasaules un cenšanos pēc svētas dzīves, ar ko iegūt Dieva labvēlību, bet neredzēja, ka Dievam ir jākalpo tādos uzdevumos, kādus Viņš pats uzticējis, nevis cilvēku izgudrotos iekārtojumos. Tikai tas ir labs un pilnīgs dzīvesveids, kas ir Dieva pavēlēts. Par šīm lietām ir nepieciešams cilvēkiem atgādināt.

Jau agrāk Gersons ir nosodījis mūku maldus par pilnību un tā apliecinājis, ka atzīt mūku dzīvi par pilnības stāvokli viņa laikā bija nedzirdēts jaunums.

Tik daudz bezdievīgu maldu mācību ietverts mūku solījumos: ka tie taisno, ka tie ir kristīgā pilnība, ka mūki piepilda Evaņģēlija padomus un Dieva likumus, ka labie darbi viņiem ir kas vairāk nekā nepieciešams. Tā kā tas viss ir maldi un tukšība, tad tas padara mūku solījumus veltīgus un nederīgus.

XXVIII ARTIKULS

PAR BAZNĪCAS VARU

Daudz strīdu ir bijis par bīskapu varu, kuros daži nožēlojamā kārtā bija sajaukuši “baznīcas varu ar zobena varu”. Šī sajaukšana ir izraisījusi lielus karus un nemierus, kad pāvesti, lepojoties ar Atslēgu varu, ne tikai ieviesuši jaunus kultus un apgrūtinājuši sirdsapziņas ar [Absolūcijas] aizturēšanas tiesībām un niknām ekskomunikācijām, bet arī centušies grozīt ko pasaules valdībās un atņemt imperatoram impēriju. Tādas negantības baznīcā jau agrāk ir nosodījuši dievbijīgi un izglītoti cilvēki. Tādēļ mums, teologiem, lai mierinātu cilvēku sirdsapziņas, ir jāparāda atšķirība starp baznīcas varu un zobena varu,

un tādēļ mēs esam mācījuši par tām abām, ka Dieva pavēles dēļ tās abas ir jāciena un jātur godā kā Dieva lielākās dāvanas virs zemes.

Bet mūsu pārlicība ir šāda: Atslēgu vara jeb bīskapu vara saskaņā ar Evaņģēliju ir vara jeb Dieva pavēle – sludināt Evaņģēliju, piedot un paturēt grēkus un pārvaldīt sakramentus. Jo ar šo pavēli Kristus ir izsūtījis apustuļus: *“Kā Tēvs Mani sūtījis, tā Es jūs sūtu.. Nemiet Svēto Garu! Kam jūs grēkus piedosit, tiem tie būs piedoti, kam jūs tos paturēsīt, tiem tie paliks”* (Jņ. 20:21–23). Un: *“Eita pa visu pasauli un pasludiniet Evaņģēliju visai radībai”* (Mk. 16:15).

Šī vara attiecas tikai uz Dieva vārda sludināšanu un sakramentu pasniegšanu daudziem vai vienam – saskaņā ar aicinājumu. Jo šeit tiek sniegtas nevis laicīgas, bet mūžīgas lietas: mūžīgā taisnība, Svētais Gars un mūžīgā dzīvība. Nekas no tā nevar notikt citādi – kā tikai caur Vārda un sakramentu pārvaldīšanu, kā saka Pāvils: *“Tas [Kristus Evaņģēlijs] ir Dieva spēks par pestīšanu ikvienam, kas tic”* (Rom. 1:16). Un, tā kā baznīcas vara sniedz mūžīgas mantas un darbojas tikai caur Vārda sludināšanu, tad tā neiejaucas laicīgajā valdīšana; gluži tāpat kā dziedāšanas māksla nekādi neiejaucas valdības lietās. Tas ir tāpēc, ka laicīgā valsts nodarbojas ar pavisam citām lietām nekā Evaņģēlijs. Valdība sargā nevis dvēseles, bet miesu un laicīgās lietas pret vardarbību un savalda cilvēkus ar zobenu un miesas sodiem, lai uzturētu pilsonisko taisnīgumu un mieru.

Tāpēc nedrīkst sajaukt baznīcas varu un laicīgo varu. Baznīcas varai ir savs uzdevums: mācīt Evaņģēliju un pārvaldīt sakramentus. Tā neiejaucas svešā amatā, negroza pasaules valsts varas, neatceļ valdību likumus, neatceļ laicīgo paklausību, nekavē tiesiskus lēmumus dažādos pilsoniskos iekārtojumos un līgumos, nediktē priekšā valdībām likumus attiecībā uz valsts pārvaldes formu, kā Kristus saka: *“Mana valstība nav no šīs pasaules”* (Jņ. 18:36). Tāpat: *“Kas Mani iecēlis jums par tiesnesi vai mantas dalītāju?”* (Lk. 12:14). Un Pāvils saka: *“Mūsu piederība ir Debesīs”* (Fil. 3:20). Un: *“Mūsu cīņas ieroči nav miesīgi, bet spēcīgi Dieva priekšā cietokšņu noārdīšanai.., kas paceļas pret Dieva atziņu”* (2. Kor. 10:4–5).

Tādā veidā mēs izšķiram vienas un otras varas pienākumus un pavēlam kā vienu, tā otru turēt godā un atzīt, ka abas ir Dieva dāvanas un svētības.

Ja nu bīskapiem pieder arī laicīgā vara, tad tā viņiem nepieder kā bīskapiem pēc Evaņģēlija pavēles, bet pēc cilvēku likumiem, valdnieku

un ķeizaru dota – viņu laicīgo īpašumu pārvaldīšanai. Bet tās tomēr ir pavisam citas funkcijas nekā Evaņģēlija sludināšana.

Tātad – kad tiek spriests par bīskapu tiesisko varu, tad vajag izšķirt viņu laicīgo varu un viņu baznīcas varu. Tādējādi saskaņā ar Evaņģēliju vai, kā saka, pēc dievišķām tiesībām šī vara pieder bīskapiem kā bīskapiem, tas ir, kā tādiem, kuriem uzticēta Vārda un sakramentu pārvaldīšana: piedot grēkus, noraidīt Evaņģēlijam pretrunīgu mācību un izslēgt no baznīcas kopības ne cilvēciskajā spēkā, bet vienīgi ar Vārdu tos bezdievīgos, kuru bezdievība zināma. Šais lietās dievišķo tiesību dēļ draudzēm ir nepieciešams viņiem paklausīt; tas ir saskaņā ar Kristus vārdiem: *“Kas jūs klausā, tas klausā Mani”* (Lk. 10:16). Bet, ja viņi ko māca vai pavēl pret Evaņģēliju, tad draudzēm ir Dieva pavēle, kas aizliedz tiem paklausīt: *“Sargaities no viltus praviešiem!”* (Mt. 7:15). *“Bet, ja arī mēs vai kāds eņģelis no Debesīm jums sludinātu citu Evaņģēliju nekā to, ko esam jums pasludinājuši, lāsts pār to!”* (Gal. 1:8). *“Jo mēs nekā nespējam pret patiesību, bet tikai par patiesību”* (2. Kor. 13:8). Un atkal: *“Tādēļ es jums to rakstu.. pēc tās pilnvaras, ko Tas Kungs man devis ticības stiprināšanai un ne postīšanai”* (2. Kor. 13:10). Tāpat pavēl arī kanoni *Par priesteriem* un *Par avīm*. Un Augustīns vēstulē pret Petuliānu raksta: “Nav jāseko un jāklausā arī katoliskajiem bīskapiem, ja tie maldās vai ko māca pret kanoniskajiem Dieva Rakstiem.”

Ja bīskapiem ir vēl kāda cita vara vai noteikšana kādos zināmos gadījumos, piemēram, par laulību vai desmito tiesu u.tml., tad tas ir pēc cilvēku likumiem. Un ja šajos gadījumos bīskapi kļūst nolaidīgi, tad valdnieku pienākums ir, pat ja viņi to nevēlas, – izspriest tiesu saviem pavalstniekiem, lai uzturētu mieru valstī.

Turklāt tiek diskutēts arī par to, vai bīskapiem jeb mācītājiem ir tiesības ieviest baznīcas ceremonijas un likumus par ēdieniem, svētku dienām, par kalpotāju vai garīdzniecības amata pakāpēm u.tml. Tie, kuri piedēvē bīskapiem šīs tiesības, atsaucas uz Rakstu liecību: *“Vēl daudz kas Man jums sakāms, bet jūs to tagad vēl nespējat nest. Bet, kad nāks Viņš, Patiesības Gars, Tas jūs vadīs visā patiesībā”* (Jņ. 16:12–13). Tie atsaucas arī uz apustuļu piemēru, ka tie aizliegusi baudīt nožņaugtus dzīvniekus un asinis (Ap. d. 15:20). Tie norāda uz sabata pārceļšanu uz Tā Kunga dienu [svētdienu], kas šķietami ir pret Dekalogu. Visvairāk viņi daudzina šo piemēru par sabata pārceļšanu. Tik liela esot baznīcas vara, ka tā varējusi ko noteikt pār Dekaloga bausli!

No savas puses mēs mācām, ka bīskapiem, kā jau iepriekš sacīts, šai jautājumā nav nekādas varas kaut ko noteikt, kas būtu pret Evaņģēliju. To pašu atzīst arī kanoni (*Dist. 9.*). Bet tas ir pretēji Svētajiem Rakstiem – ieviest tradīcijas un pieprasīt to ievērošanu, lai ar to gandarītu par grēkiem vai izpelnītos žēlastību un taisnošanu. Katrā ziņā tas laupa Kristus nopelna godu, kad ar šādu tradīciju ievērošanu mēs domājam sev pelnīt taisnošanu. Ir skaidrs, ka šādas pārliecības dēļ šīs tradīcijas baznīcā ir vairojušās gandrīz līdz bezgalībai, savukārt mācība par ticību un ticības taisnību tajā pašā laikā ir tikusi atmesta. Tā pakāpeniski tika ieviestas daudzas jaunas svētku dienas, jauni gavēņi, jaunas ceremonijas, jauni svētie, jo šādu lietu izgudrotāji domāja ar šiem darbiem nopelnīt sev žēlastību. Tā jau senāk ir vairojušies grēku nožēlas kanoni, kuru atliekas mēs joprojām varam manīt gandarīšanas praksē.

Tāpat tradīciju izgudrotāji pretēji Dieva pavēlei, saistīdami grēku ar ēdieniem, dienām un tamlīdzīgām lietām, uzliek baznīcai bauslības jūgu, it kā kristiešiem taisnošanas iegūšanai būtu nepieciešama tāda kalpošana, kas līdzīga levītiskajai, kuru Dievs būtu uzticējis apustuļiem un bīskapiem. Daži tā raksta, un šķiet, ka pāvesti daļēji ir tikuši maldināti no Mozus bauslības piemēra. Tādējādi ir radušās šādas nastas, – ka tas esot nāves grēks, ja, pat neapgrēcinot citus, svētku dienās strādājot roku darbu, ka nāves grēks esot izlaist kanoniskās lūgšanu stundas, ka zināmi ēdieni apgānot sirdsapziņu, ka gavēņi esot Dievam patīkami darbi, ka Absolūcijas aizturēšanas gadījumā grēku cits nevarot piedot, neaizskarot aizturētāja pilnvaras; kaut gan paši kanoni šeit nerunā par vainas aizturēšanu, bet baznīcas soda aizturēšanu.

No kurienes gan bīskapiem ir vara uzspiest draudzēm tādas tradīcijas, sasaistot cilvēku sirdsapziņas, ja Pēteris aizliedz *“uz mācekļu kakla likt jūgu, ko ne mūsu tēvi, ne mēs nespējam panest”* (Ap. d. 15:10), un Pāvils saka, ka viņš lepojas *“ar tām pilnvarām, ko mums Tas Kungs devis jūsu celšanai un ne postīšanai”* (2. Kor. 10:8). Kādēļ tad viņi vairo grēkus ar šādām tradīcijām?

Bet ir zināmas skaidras liecības, kas aizliedz uzspiest tādas tradīcijas – it kā tās pelnītu žēlastību vai būtu nepieciešamas pestīšanai. Pāvils raksta: *“Tāpēc lai neviens jūs netiesā ēdienu un dzērienu dēļ vai sakarā ar svētkiem, jauno mēnesi vai sabatu”* (Kol. 2:16). Tāpat: *“Ja nu jūs esat ar Kristu nomiruši pasaules pirmspēkiem, ko tad jūs, it kā vēl*

dzīvodami pasaulē, uzņematies priekšrakstu jūgu, cilvēku baušļus un mācības. ..Tām gan ir gudribas slava tur, kur ir pašizdomāta dievkalpošana, pašpazemošanās un miesas mērdēšana; bet patiesībā tām nav nekādas vērtības, jo tās dod apmierinājumu vienīgi miesai” (Kol. 2:20–23). Un arī Pāvils atklāti noraida tradīcijas: *“Šī liecība ir patiesa. Tādēļ atspēko viņus it asi, lai tie ticībā kļūst veseli, nevis pieķeras jūdu pasakām un cilvēku priekšrakstiem, kas novēršas no patiesības”* (Tit. 1:13–14).

Kristus saka tiem, kuri pieprasa tradīcijas: *“Atstājiet tos! Tie ir akli akliem ceļa rādītāji”* (Mt. 15:14), un noraida šādu kalpošanu: *“Visi dēsti, ko Mans Debesu Tēvs nav dēstījis, tiks izrauti ar saknēm”* (Mt. 15:13).

Ja nu bīskapiem ir vara ar tādām tradīcijām apgrūtināt sirdsapziņu, kāpēc tad tik bieži Raksti aizliedz ieviest tādas tradīcijas? Kāpēc tās nosauc par dēmonu mācībām (1. Tim. 4:1)? Vai Svētais Gars būtu bez pamata iepriekš brīdinājis?

Tā kā šādi iekārtojumi, – kas radīti ar domu, ka tie ir nepieciešami, lai iemantotu žēlastību, – ir pretēji Evaņģēlijam, tad nu ir jāpaliek pie tā, ka bīskapam nav atļauts ieviest šādas kalpošanas un tās uzspiest kā nepieciešamas. Tiešām, baznīcā ir nepieciešams saglabāt mācību par kristīgo brīvību un arī par to, ka taisnošanai nav vajadzīgs bauslības jūgs, kā ir rakstīts Vēstulē galatiešiem: *“Svabadībai Kristus mūs ir atsvabinājis. Tad nu stāviet stipri un neļaujieties atkal iejūgties kalpības jūgā!”* (Gal. 5:1). Ir nepieciešams saglabāt vissvarīgāko Evaņģēlija artikulu, ka mēs iegūstam žēlastību bez mūsu nopelniem ticībā Kristum, nevis ar noteiktu likumu vai dienu ievērošanu, vai citām cilvēku ieviestām kalpošanām.

Ko tad secināsim par Tā Kunga dienu un līdzīgiem dievnama rituāliem? Uz to mums jāatbild, ka bīskapiem vai mācītājiem gan ir ļauts noteikt kārtību, lai draudzē visas lietas norisinātos pienācīgi un kārtīgi, bet ne tādēļ, lai ar šo kalpošanu mēs pelnītu žēlastību vai gandarītu par grēkiem, vai apgrūtinātu sirdsapziņu, uzskatīdami to par nepieciešamu kalpošanu vai arī domādami, ka tas ir grēks, ja mēs to nepildām, pat neapgrēcinot citus. Tā Pāvils norāda, lai draudzes sanāksmēs sievas apsedz galvu (1. Kor. 11:5–6) un lai Dieva vārda skaidrotājus draudzē uzklautu pēc kārtas (1. Kor. 14:27). Tādiem iekārtojumiem nākas pielāgoties un tos uzturēt mīlestības un miera dēļ tiktāl, lai cits citam nedotu piedauzību, lai viss draudzē notiktu

pieklājīgi un bez jukām (1. Kor. 14:40); bet tikai tā, lai sirdsapziņa netiktu apgrūtināta, uzskatot šo kalpošanu par nepieciešamu glābšanai un domājot, ka tas ir grēks, ja mēs to nepildām, pat neapgrēcinot citus; tāpat kā neviens nav teicis, ka sieva grēko, būdama sabiedrībā ar neapsegtu galvu, ja tas notiek bez apgrēcības.

Tāda pat ir Tā Kunga dienas, Lieldienu, Vasarsvētku un līdzīgu svētku un rituālu ievērošana. Ja kādi domā, ka baznīcas autoritāte sabata vietā noteikusi Tā Kunga dienas ievērošanu kā nepieciešamu, tie ļoti maldās. Svētie Raksti ir atceļusi sabatu; tie māca, ka kopš Evaņģēlija atklāšanās, visas Mozus ceremonijas var atnest. Un, tā kā bija nepieciešams noteikt dienu, lai ļaudis zinātu, kad sanākt kopā, tad šim nolūkam baznīca noteica Tā Kunga dienu (svētdienu), kura, šķiet, vairāk par labu atzīta tādēļ, lai cilvēkiem būtu kristīgās brīvības piemērs un lai tie zinātu, ka ne sabata, ne arī kādas citas īpašas dienas ievērošana nav nepieciešama.

Ir sākušies dīvaini strīdi par bauslības pārgrozišanu, par Jaunās Derības ceremonijām, par sabata pārceļšanu. Tie visi ir radušies no aplamās pārliecības, ka baznīcā ir jābūt tādai kalpošanai, kas atbilst levītiskajai, un ka Kristus ir uzdevis apustuļiem un bīskapiem izdomāt jaunas ceremonijas, kas nepieciešamas glābšanai. Šie maldi izplatījušies baznīcā tādēļ, ka ticības taisnība nav mācīta pietiekami skaidri. Citi aizstāv viedokli, ka, lai gan Tā Kunga dienas svinēšana neesot dievišķa pavēle, tā tomēr ir jāievēro, it kā būtu dievišķa pavēle. Viņi dod priekšrakstus par svētku dienām, cik daudz tajās ir atļauts strādāt. Kas cits gan ir šāda veida strīdi, ja ne sirdsapziņas valģi? Un, kaut arī viņi mēģina mīkstināt tradīcijas, tomēr tās nekad netiek mīkstinātas, kamēr pastāv uzskats par to nepieciešamību. Un tās paliek kā nepieciešamība tur, kur nav pazīstama ticības taisnība un kristīgā brīvība.

Apustuļi ir pavēlējuši atturēties no nožņaugtu dzīvnieku un asins baudīšanas (Ap. d. 15:20–29) – kurš gan to tagad ievēro? Taču tie, kuri to neievēro, negrēko, jo paši apustuļi nav vēlējušies apgrūtināt cilvēku sirdsapziņas ar šādu nastu. Bet uz laiku viņi to ir aizlieguši, lai izvairītos no apgrēcības. Jo katrā ziņā šis lēmums mums aizvien ir jāaplūko, paturot prātā, kāds ir Evaņģēlija nolūks.

Diezin vai vispār kādi kanoni tiek pilnīgi izpildīti, un daudzus kanonus ik dienas neievēro arī tie, kuri visdedzīgāk aizstāv tradīcijas. Un nav iespējams sirdsapziņām palīdzēt, ja cilvēki neievēro šos at-

vieglinājumus; tādēļ mēs apzināties, ka kanoni tiek turēti, neuzskatot tos par nepieciešamiem, un ka sirdsapziņām tas nekaitē pat arī tad, ja zināmas tradīcijas izzūd.

Bet bīskapi viegli varētu uzturēt pienācīgo paklausību, ja viņi nespīestu turēt šīs tradīcijas, kuras nevar ievērot ar labu sirdsapziņu. Tagad viņi pavēl celibātu un pieņem mācītāja amatā tikai tos, kas zvēr, ka nemācīs skaidro Evaņģēlija mācību. Mūsu draudzes neprasa, lai bīskapi atjaunotu vienprātību uz sava goda rēķina; taču labiem mācītājiem tomēr pieklātos to darīt. Tās tikai prasa, lai viņi atceļ netaisnās nastas, kas ir ieviestas un pieņemtas pretēji katoliskās, tas ir, vispārējās baznīcas paradumam. Iespējams, ka sākumā tādiem iekārtojumiem ir bijis svarīgs iemesls; tomēr vēlākajiem laikiem tas vairs neatbilst. Bet ir skaidri redzams, ka daži kanoni pieņemti aiz pārpratuma. Lūk, tādēļ pāvesta laipnībai vajadzētu tagad tos mīkstināt, jo šādas izmaiņas taču nesatricina baznīcas vienību. Patiesi daudzas cilvēku tradīcijas ar laiku ir grozītas, kā to rāda paši kanoni. Bet, ja nevar panākt, ka tās tradīcijas, kuras nevar izpildīt bez grēka, neprasa ievērot, tad mums jāseko apustuliskajai regulai, kas nosaka: *“Dievam vairāk jāklausa nekā cilvēkiem”* (Ap. d. 5:29).

Pēteris aizliedz bīskapiem izturēties kā valdniekiem un piespiest draudzes ar varu (1. Pēt. 5:3). Mēs gan necenšamies panākt, lai bīskapi piekāptos savā kundzībā, bet tikai lūdzam, lai tie atļauj Evaņģēliju skaidri sludināt un lai neprasa stingri ievērot dažas tradīcijas, kuras nav iespējams pildīt neapgrēcinoties. Ja nu viņi to nedara, lai paši pielūko, kā Dievam atbildēs, ka ar šādu nepiekāpību viņi rada baznīcas šķelšanos.

GALAVĀRDI

Šie ir galvenie artikuli, par kuriem, šķiet, ir nesaskaņas. Kaut gan noteikti vēl varētu runāt par vairākām aplamām ieražām, tomēr lai izvairītos no pārāk gara un plaša izklāsta, mēs esam pateikuši tikai pašu svarīgāko. Pamatojoties tajā, var viegli izspriest pārējās lietas. Lielas žēlabas ir atskanējušas par grēku atlaidēm, svētceļojumiem un ekskomunikāciju. Draudzes dažādos veidos ir cietušas no indulgenču jeb grēkatlaižu tirgoņiem. Bezgalīga cīņīšanās ir bijusi starp mācītājiem un mūkiem par draudzes tiesībām, grēksūdzēm, apbedīšanām, ārkārtējiem gadījumiem un neskaitāmām citām lietām. Šāda

veida jautājumus mēs neesam minējuši tādēļ, lai galvenā lieta, īsi izklāstīta, būtu vieglāk saprotama. Šeit arī nekas nav teikts vai izdarīti secinājumi, lai kādu apvainotu. Ir minētas tikai tās lietas, par kurām, mūsaprāt, bija nepieciešams runāt, lai kļūtu skaidrs, ka ne mācībā, ne ceremonijās pie mums nekas nav pieņemts ne pret Rakstiem, ne katolisko baznīcu. Tādējādi ir nepārprotami redzams, ka mēs esam bijuši ļoti uzmanīgi, lai mūsu draudzēs neieviestos jaunas un bezdievīgas mācības.

Saskaņā ar ķeizariskās majestātes pavēli, mēs vēlamies nodot jūsu rokās šos iepriekš minētos artikus, lai mūsu ticības apliecība parādītos atklātībā un lai ļaudis varētu redzēt mūsu teologu mācības kopsavilkumu. Ja ir vēl kas tāds, ko kāds vēlētos šajā ticības apliecībā minēt, tad esam gatavi, ja Dievs vēlēs, sniegt plašāku informāciju saskaņā ar Rakstiem.

VIENS VIENĪGAIS PATIESAIS DIEVS UN VIŅA RADĪBA (1. ARTIKULS)

Deivids L. Māsmans

“Lai rastu garīgu jēgu, ir jāpazīst Dievs. Par laimi, Viņš mums ir atklājis pats sevi un darījis zināmu, kādēļ mēs šeit atrodamies.”

Saskaņā ar pētnieka Džordža Barnas (George Barna) informāciju, tikai septiņi no desmit pieaugušajiem amerikāņiem mūsdienās “pieņem tradicionālo priekšstatu par Dievu”.

Tas nenozīmē, ka pat visi tie, kas piekrit “tradicionālajam” uzskatam, noteikti atzīst biblisko priekšstatu par Dievu. Barna savos pētījumos izmantoja šādu apgalvojumu: “Dievs ir visuvarenais, visuziņošais, pilnīgais visuma radītājs, kas valda pār mūsdienu pasauli.”

Īsti ticīgie var nonākt līdz šāda apgalvojuma atzišanai, vienkārši paraugoties apkārt un izdarot savus secinājumus.

Piemēram, daba mums liecina par Dievu.

Visuma kārtība – dienas un nakts regularitāte, gadalaiku ritms, saskaņa dabā – un sarežģītā cilvēka prāta un ķermeņa darbība ir drošs pierādījums tam, ka to visu radījis kāds izcils un varens saprāts. Kaut kas “garīgs” pat piemīt bijībai, ko mēs izjūtam, ieraugot Lielā kanjona diženumu, Niagāras ūdenskrituma varenību vai rudens krāsu krāšņumu Jaunanglijā.

Apustulis Pāvils par to raksta: “Kopš pasaules radīšanas Viņa neredzamās īpašības, gan Viņa mūžīgais spēks, gan Viņa dievišķība, ir skaidri saredzamas Viņa darbos [..]” (Rom. 1:20).

Ari mēs nesam sevī dievišķā apziņu. Cilvēka sirdsapziņa, iedzimtā izpratne par to, kas ir labs un ļauns, liecina, ka Dievs pastāv un ka mēs esam atbildīgi Viņa priekšā (Rom. 2:15).

Dievs mums ir atklājis pats sevi

Acīmredzama ir patiesība, ka pastāv Dievs, kas ir radījis un jo-projām uztur visas lietas un kas ir gudrs un varens, un labs. Taču ar to vien nepietiek, ka zinām dažus faktus par Dieva būtību.

Īstenībā mums par patieso Dievu ir iespējams zināt, īsti *zināt*, ārkārtīgi maz, ja vien Viņš mums pats sevi neatklāj. Taču patiesība ir tāda, ka Dievs mums *ir* atklājis pats sevi.

Šī atklāsme ir atrodamā Svētajos Rakstos un Jēzus Kristus personā. “Dievs vecos laikos daudzkārt un dažādi runājis caur praviešiem uz tēviem, šinīs pēdīgajās dienās uz mums ir runājis caur Dēlu, ko Viņš ir iecēlis par visu lietu mantinieku, caur ko Viņš arī pasauli radījis” (Ebr. 1:1–2).

Pirmkārt, Dievs mums pavēsta, ka Viņš ir *dzīvs*. Viņš mums pavēsta, ka Viņš *ir*. Viņš sevi dēvē par “Es esmu” (2. Moz. 3:14); tas ir vārds, kuru, starp citu, Jēzus izmantoja, pasludinot sevi par Dievu: “Jēzus atbildēja viņiem: “Patiesi, patiesi Es jums saku: pirms Ābrahāms tapa, esmu Es”” (Jņ. 8:58).

Dievs mums dara zināmus svarīgākos faktus par savu dabu, ka Viņš ir viens Dievs (5. Moz. 6:4; 1. Kor. 8:4), viena nedalāma būtība, bet trīs atšķirīgas personas: Tēvs, Dēls un Svētais Gars (Mt. 28:19; 2. Kor. 13:13). Tēvs ir patiess Dievs (1. Kor. 8:6); Dēls, kas Jēzus personā kļuva par cilvēku, ir patiess Dievs (1. Jņ. 5:20; Rom. 9:5), un Svētais Gars ir patiess Dievs (Ap. d. 5:3–4).

Taču pastāv nevis trīs dievi, bet gan viens Dievs. *Augsburgas ticības apliecības* 1. artikuls skaidro: “Mūsu baznīcas māca [...] par Dievišķās Būtības vienību un trim personām, ka ir patiesi un jātic bez kādas šaubīšanās, proti, ka ir viena Dievišķa Būtība, kas tiek saukta un ir Dievs, – mūžīgs, nemiesisks, nedalāms, ar neizmērojamu varu, gudrību un labumu, visu redzamo un neredzamo lietu Radītājs un Uzturētājs.”

Lūk, *to* mēs nekad nebūtu paši spējuši izprast. Patiesībā mūsu prāts nespēj pilnīgi izprast Dieva trīsvienīgo dabu pat tad, kad Dievs mums to atklāj!

Taču tieši *tā* Dievs mums atklāj pats sevi, un līdz ar to jebkurš cits uzskats par Dievu ir cilvēka iztēles auglis un nekas cits kā elkdievība. Tādēļ mums ir jānoliedz jebkurš cits uzskats par Dievu, neskatoties uz to, vai tas ir nedaudz kristīgs (kā unitāristu, mormoņu vai Jehovas liecinieku piedāvātie uzskati) vai nav (kā citu pasaules reliģiju un, piemēram, Jaunā laikmeta kustības sludinātie uzskati).

Dievs mums arī dara zināmu, ka Viņš ir mūžīgs (Ps. 90:2), nemainīgs (Mal. 3:6), visuvarens (Lk. 1:37), visuzinošs (Jņ. 21:17), visur esošs (Jer. 23:24), svēts un bez grēka (3. Moz. 19:2), pilnīgi taisns, taisnīgs un patiess (5. Moz. 32:4), vienmēr uzticīgs saviem solījumiem

(2. Tim. 2:13), pilnīgi labsirdīgs un laipns (Ps. 145:9), žēlsirdīgs (Ps. 145:9) un žēlīgs, milošs un piedodošs (2. Moz. 34:6-7; 1. Jņ. 4:8).

Dieva radišanas darbs

Ieklausīsimies Dieva teiktajā par to, kā Viņš radīja pasauli, visumu, pilnīgi visu – ieskaitot tevi un mani. Izmantodams Mozu kā cilvēcisko starpnieku, Dievs sniedz pilnīgi uzticamu stāstu par saviem radišanas darbiem. Vienīgais, kas tieši piedalījās radišanā, sniedz pārskatu par savu darbu 1. Moz. 1:1-2:3. Sākot ar 1. Moz. 2:4, Viņš sniedz sīkāku aprakstu par vīrieša un sievietes, mūsu pirmo vecāku Ādama un Ievas, radišanu.

Mēs uzzinām, ka neesam gadījuma rakstura evolūcijas rezultāts. Mēs neesam kādu zemāku dzīvības formu pēcnācēji. Šī pārliecība stingri balstās uz Dieva un Viņa vārda patiesīgumu (lai gan evolucionārie modeļi saskaras ar vēl citām problēmām, ne tikai pret-runām ar Radītāja aprakstu). Mūsu eksistencei ir kāds nolūks, jo mūs ar nolūku ir radījis gudrs un milošs Dievs.

Mūsu kopīgie senči – *ikviena cilvēka* kopīgie senči – bija reāli cilvēki, vēsturiskas personas, kuras Dievs radīja savādāk, nekā Viņš bija radījis visu citu pastāvošo. Dievs radīja Ādamu “no zemes pišļiem un iedvesa viņa nāsīs dzīvības dvašu; tā cilvēks tapa par dzīvu dvēseli” (1. Moz. 2:7). Izņemdam vienu no Ādama ribām, Dievs radīja Ievu. Viņš to aizveda pie Ādama, kas uzreiz saprata, ka viņa bija “kauls no mana kaula un miesa no manas miesas” (1. Moz. 2:23).

Visu citu Dievs bija radījis no nekā. Viņš bija vienkārši izteicis vārdus: “Lai top,” un viss tapa: izejmateriāli – debess, zeme, ūdens, gaisma – pirmajā dienā, augšējo ūdeņu nodalīšanās no apakšējiem ūdeņiem – otrajā dienā; sauszemes nodalīšanās no ūdens un augu valsts izveidošanās – trešajā dienā; gaismas avoti un laika skaitītāji – saule, mēness un zvaigznes – ceturtajā dienā; zivis, jūras zvēri un putni – piektajā dienā; un zvēri – sestajā dienā.

Lai gan Dievs varēja radīt visu vienā mirklī vai arī ilgākā laika (kas arī ir Viņa radīts) posmā, 1. Mozus grāmata skaidri norāda, ka Dievs izvēlējās veikt savu darbu sešu dienu laikā. Taču Raksti (1. Moz. un citur) pievērš mazāku uzmanību matērijas radišanai nekā tam, kā Dievs izveidoja radību par cilvēkiem piemērotu dzīvesvietu.

Tieši sestajā dienā Dievs radīja pirmos cilvēkus.

Dievs sacīja pie sevis: “Darīsim cilvēku pēc mūsu tēla un mūsu līdzības; tie lai valda par zivīm jūrā un pār putniem gaisā, un pār lopiem, un pār visu zemi, un visiem rāpuļiem, kas rāpo zemes virsū” (1. Moz. 1:26). Mozus šo domu turpina: “Un Dievs radīja cilvēku pēc sava tēla, pēc Dieva tēla Viņš to radīja, vīrieti un sievieti Viņš radīja.”

Ne tikai tā veida dēļ, kādā viņi bija radīti, Ādams un Ieva atšķīrās no visa cita, ko Dievs bija radījis, jo viņi bija radīti pēc Dieva tēla, proti, taisnīgumā, nesamaitātībā un svētumā.

Dievs radīja cilvēci sev. Attiecības starp Ādamu, Ievu un Dievu raksturoja pilnīga un cieša vienotība. Mūsu pirmo vecāku griba un vēlmes bija pilnīgā saskaņā ar Dievu, kas viņus bija radījis.

Izjauktas un atjaunotas attiecības

Šīs attiecības tika izjauktas, kad Ādams un Ieva paklausīja kritušajam eņģelim Sātanam un pārkāpa vienīgo pavēli, ko Radītājs viņiem bija devis – neēst no labā un ļaunā atziņas koka. Viņi bija zaudējuši līdzību Dievam.

Viņu nepaklausības sekas ir jūtamas pat mums, jo “kopš Ādama krišanas grēkā visi cilvēki, dabiskā kārtā dzimuši, ir piedzimuši ar grēku” (*Augsburgas ticības apliecība, 2.*). Mēs joprojām esam atbildīgi sava Radītāja priekšā par katru domu, vārdu un darbu, taču mēs vairs nedzīvojam tā, kā to vēlas Dievs.

Mūsu pirmo vecāku grēks pilnībā samaitāja Dieva labo radību. Tas ir šajā pasaulē pastāvošās nāves un visu nelaimju cēlonis. Visa radība, kas tika radīta, lai tā atsauktos savam Radītājam, “nopūšas”, kopš tajā ienāca grēks (Rom. 8:22).

Taču Radītājs nepameta savu radību.

Pirmkārt, Dievs ir nodrošinājis savas radības turpināšanos, kuru, neskatoties uz mūsu grēkiem, Viņš uztur.

1. Mozus grāmatā ir teikts, ka Dievs radīja visu dzīvo – augus, zvērus un cilvēkus –, lai tie vairotos. Piemēram, par Ādamu un Ievu ir rakstīts, ka “Dievs tos svētīja un sacīja uz tiem: “Augļojieties un vairojieties! Piepildiet zemi un pakļaujiet sev to”” (1. Moz. 1:28).

Taču tieši Dievs joprojām turpina radīt. Un apziņa, ka esam Dieva radība, piešķir mums vērtību. Tā mūs iepriecina, lai mēs kopā ar Mārti-

ņu Luteru apliecinātu: “Es ticu, ka Dievs mani radījis ar visām radītām lietām, man devis miesu un dvēseli, acis, ausis un visus locekļus, saprašānu un visus prātus un vēl uztur.”

Dievs turpina rūpēties par savu radību. Viņš ne tikai izkārtēja radīšanu tā, lai nodrošinātu visu, kas radībai nepieciešams, bet radīšana turpinās tiešā Dieva vārda spēkā (skat. Ebr. 1:3).

“Visu to Viņš dara aiz tīras tēvišķas, dievišķas laipnības un žēlastības, lai gan neesmu to pelnījis un neesmu tā cienīgs,” Luters raksta par Dieva radīšanas darbu *Mazajā katehismā*. “Par visu to man būs Viņam pateikties, Viņu slavēt, Viņam kalpot un paklausīgam būt.”

Taču līdzās tam visam Dievs ir nodrošinājis radības – ieskaitot tevi un mani – atjaunošanu tās pirmatnējā šķīstībā un pilnībā. Lai to izdarītu, Radītājs pazemojās un kļuva par vienu no mums. Jēzū Kristū Dievs piepildīja savu apsolījumu par Pestītāju, ko Viņš bija devis tajā pašā dienā, kad Ādams un Ieva krita grēkā (1. Moz. 3:15).

Pāvils sludina: “Jo Viņš [Kristus] ir neredzamā Dieva attēls, visas radības pirmdzimtais; Viņā radītas visas lietas debesīs un virs zemes, redzamās un neredzamās, gan troņi, gan kundzības, gan valdības, gan varas. Viss ir radīts caur Viņu un uz Viņu, bet Viņš pats ir pirms visa, un viss pastāv Viņā. Viņš ir savas miesas, proti, draudzes galva, sākums, pirmdzimtais starp mirušiem, lai starp mirušiem būtu pats pirmais. Jo visai Dieva pilnībai labpatika iemānot Viņā, lai caur Viņu un uz Viņu salīdzinātu visu, nodibinot ar Viņa krusta asinīm visu starpā mieru – gan debesīs, gan virs zemes” (Kol. 1:15–20).

Kādu dienu pašreizējās debesīs un zeme zudīs un to vietā stāsies jaunas debesīs un zeme, ko vairs nenomāks grēka smagums (skat. 2. Pēt. 3:10, 13; Jņ. atkl. 21:1 un turpmāk). Tikmēr tiem, kuri ticībā atgriežas pie Jēzus Kristus, tiek piedoti viņu grēki un viņi kļūst par jaunu radību (2. Kor. 5:17). Viņos sāk atjaunoties Dieva tēls (Kol. 3: 10).

Kristū ir atjaunota mūsu vienotība ar Dievu. Līdzīgi Ādamam un Ievai pirms grēkā krišanas, mēs varam atkal sazināties ar savu Radītāju. Viņš runā ar mums caur vārdu, parāda virzienu mūsu dzīvei un aicina mūs runāt ar Viņu lūgšanās, apsolut ieklausīties un atbildēt. Un mēs dzīvosim kopā ar Viņu mūžīgi, kā Viņš to vienmēr bija iecerējis.

Pārdomām

1. Vadoties pēc savas pieredzes, kādi ir ierastākie “pieņēmumi” par Dievu mūsdienu pasaulē? Kur daudzi cilvēki rod savus uzskatus par Dievu?
2. Lasi Jes. 43:1–3. Ko Dievs atklāj par sevi un to, ko Viņš ir darījis savas tautas labā?
3. Kādēļ kristiešiem ir tik svarīgi apliecināt, ka Dievs ir “visu redzamo un neredzamo lietu Radītājs un Uzturētājs”? Kādi pierādījumi par Dieva radīšanas milestību tev nāk prātā, domājot par Dievu kā Radītāju?
4. Skaidrojumā par *Apustuļu ticības apliecības* pirmo ticības locekli Luters raksta: “Es ticu, ka Dievs *mani* radījis [..], *man* devis miesu un dvēseli [..], bagātīgi un ik dienas *mani* apgādā, no visām briesmām pasargā [..]” Kādā ziņā Dieva žēlastība un laipnība Kristū tev *personīgi* nozīmē svētību?
5. Kristieši apliecina trīsvienīgo Dievu – vienu Dievu trijās personās. Kā Dievs, Tēvs, Dēls un Svētais Gars darbojas tavā ikdienā? Kādā veidā ticība Trīsvienībai sniedz mierinājumu un cerību dzīves sarežģījumos?

Papildus literatūra

- 1. Mozus grāmata 1:1–3:24
- *Atanāsija ticības apliecība* (sk. pielikumā)
- Lutera *Mazais katehisms* un *Kristīgā mācība*, “Pirmais ticības loceklis”

GRĒKS

(2. UN 19. ARTIKULS)

Džoels Lēnbauers

“Grēks” nav tikai sliktie darbi, ko mēs darām. Tas ir drīzāk mūsu grēcīgās būtības saknes.”

Šķiet, ka sociologi visur ir vienisprātis – pēc gadu desmitiem ilga intereses zuduma par garīgām lietām, kā rakstīts žurnālā *Newsweek*, “tagad pēkšņi ir normāli, pat moderni lietot garīguma jēdzienus – dvēsele, svēts, garīgs, grēks.” Pēdējais garīguma jēdziens, grēks, var izrādīties vispārsteidzošākais.

Iespējams, ka mūsdienās ticīgie lieto jēdzienu “grēks” labprātāk nekā agrāk. Taču viņi, šķiet, mazāk nekā jebkad spēj skaidri pateikt, kas tas ir un kāda tam nozīme viņu dzīvē.

Saskaņā ar Barnas grupas (Barna Group) veikto aptauju mūsdienās pat “visevaņģēliskākie” jaunieši atzīst, ka ir “neizpratnē” par to, kā atšķirt labu no ļauna. Piecdesmit septiņi procenti ar Baznīcu saistīto jauniešu uzskata, ka nepastāv nekādi objektīvi patiesības standarti, un tikai piecpadsmit procenti nepiekrīta apgalvojumam: “Tas, kas vienam cilvēkam konkrētā situācijā ir pareizs, citam cilvēkam, kas nonācis tādā pašā situācijā, var nebūt pareizs.”

Šī atklātība, runājot par grēku, līdzās neskaidrībai, kā to definēt, dāvā Baznīcai milzīgas iespējas.

Daži, protams, jautās, vai vispār ir kāda jēga turpināt šo tēmu, ņemot vērā mūsu vienaldzīgo sabiedrību. Neskatoties uz garīguma jēdzienu atgriešanos, vairums cilvēku joprojām uzskata nopietnu diskusiju par grēku par nepatīkamu, aizvainojošu vai vienkārši nevaļadzīgu. Vai nebūtu labāk pievērsties bibliskā vēstījuma “pozitīvajiem” aspektiem – Dieva mīlestībai, piedošanai un pieņemšanai?

Protams, Baznīcai par savu galveno uzdevumu vienmēr jāuzskata sludināšana par Dieva mīlestību Kristū. Tieši tādēļ ir tik svarīgi palīdzēt cilvēkiem izprast, ko Bībele māca par grēku, jo cilvēki, kas neuztver

grēku nopietni, nekad nesapratis nopietno nepieciešamību pēc Pestītāja vai Dieva milestības Kristū svarīgumu.

Līdzās Svētajiem Rakstiem mums ir iespējams izmantot tik daudz izteikumu un piemēru, cik vien vēlamies, lai izskaidrotu, kas ir “grēks”. Bet mēs nedrīkstam atstāt bez ievēribas pašu vēsti. Jēzus saka: “Ne veseliem vajag ārsta, bet slimiem. [...] Jo Es neesmu nācis aicināt taisnos, bet grēciniekus” (Mt. 9:12–13). Mārtiņam Luteram ir taisnība: “Ja jūs vēlaties ražīgi iesaistīties teoloģijas vai Svēto Rakstu izpētē un negribat akli lauzties aizvērtos un aizzīmogotos Rakstos, tad par visu vairāk mācieties pareizi izprast grēku.”

Nepareizi uzskati par grēku

Tāpat kā sevis aplūkošana spogulī, grēka apzināšanās nozīmē godīgi paskatīties uz *sevi*. Un nepareiza grēka izpratne gandrīz vienmēr ir saistīta ar neskaidru priekšstatu par to, “kas mēs esam” kā cilvēki.

No vienas puses, pastāv iespēja kļūt par upuri drūmam pesimismam par dzīvi un cilvēci, kas, netiekot ierobežots, var izraisīt kļaju cinismu un izmisumu. Aplūkosim padomu, kuru ir sniedzis kāds mūsdienu “garīgais skolotājs”: “Katru dienu mums vajadzētu sev atkārtot: “Es esmu viens no miljardiem, kas velkas pa šo zemi.” Viens un nekas vairāk. Šī banalitāte attaisno jebkādu secinājumu, jebkādu uzvedību vai darbību – izvirtību, tikumību, pašnāvību, darbu, noziegumu, slinkumu vai sacelšanos. No tā izriet, ka katrs cilvēks ir tiesīgs darīt to, ko viņš dara.”

Svēto Rakstu nostāja ir pilnīgi pretēja šim postošajam, sagrozītajam priekšstatam par cilvēku un cilvēka uzvedību. Saskaņā ar Biblii dzīve *nav* bezjēdzīga. Cilvēki *nav* nevērtīgi putekļi vienaldzīgā visumā. Cilvēku darbi un lēmumi ir nozīmīgi – Dievam, citiem un pašiem sev.

Otra galējība ir naivs, pārlieku optimistisks priekšstats par dzīvi un cilvēku, kas atrodams daudzās mūsdienās populārājās “pašpalīdzības” grāmatās. Kāds bestselleru autors jūsmo: “Es praktizēju bijību. Ar to es domāju, ka izjūtu bijību pret traukiem, izjūtu bijību pret savām aknām, izjūtu bijību, kad spēlēju tenisu, es pret to visu izjūtu bijību. Es esmu bijības pārņemts par krāšņumu un brīnišķīgumu, un svētlaimi, kas pastāv šajā pasaulē.”

Protams, šis uzskats pauž kaut ko patiesu, pat biblisku par “bijības” izjušanu pret Dieva radību (skat. Ps. 139:13–14). Taču bijība pret trau-

kiem nepaglābs tos no saplišanas. Bijība pret savām aknām neaizsargās tās no vēža. Bijība pret visu “svētlaimi” un skaistumu pasaulē nenovērsīs (vai pat neizskaidros) visus nepatīkamos un briesmīgos dzīves aspektus – karu, nežēlību, nabadzību, ļaundarību.

Un bijības izjušana pašam pret sevi neatbrīvos no dusmām, rūgtām atmiņām, sāpīgām izjūtām un muļķīgas rīcības, kas tik bieži ir cēlonis tam, ka mūsu dzīve nebūt nav “svētlaimīga”.

Mums ir nepieciešams kaut kas vairāk nekā tikai kaut kāds “bestsellers”, lai atklātu patiesību par mums pašiem un mūsu grēku. Mums ir vajadzīgi visu laiku bestsellers – Bībele.

Patiesība par grēku

Bībele par visu liecina tā, kā tas ir – par labo, ļauno, neglīto un par Dieva atbildi uz visu slikto, kas notiek ar mums un ar pasauli. Tā stāsta par to, kā Dievs radīja pasauli bez neviena trūkuma vai nepilnības un kā Dieva visdārgākā radība Ādams un Ieva dzīvoja pilnīgā harmonijā ar Viņu un visu, ko Viņš bija radījis.

Bībele stāsta, kā nelabais, negribēdams kalpot kā viens no Dieva “vadošajiem eņģeļiem”, sacēlās pret savu Radītāju un kārdināja mūsu pirmos vecākus ar meliem. Vecā čūska pārliecināja Ādamu un Ievu, ka patiesais ceļš uz “dievišķumu” nozīmē nepaklausīt Dievam un pasludināt savu “neatkarību” no Viņa. Šis pirmais grēks, tāpat kā visi turpmākie grēki, bija savā būtībā neticības grēks – apzināta novēršanās no ticības Dievam ticībā sev. Šis neuzticīgās rīcības sekas bija tūlītējas un postošas, un tās var rezumēt vienā vārdā – nāve.

Lai gan Ādams un Ieva grēkā krišanas brīdī nenomira, šajā brīdī visā cilvēcē tika iedibināta fiziskā nāve. Vēl ļaunāk, viņi nomira garīgi – viņi nošķīrās no vienīgā dzīvības, iepriecinājuma un miera Avota. Lai kā viņi censtos, viņi vairs nespēja ticēt Tam, kas viņus bija radījis pēc sava tēla. Tā vietā, lai Viņu milētu, tie Viņu sāka ienīst. Tā vietā, lai grieztos pie Viņa, tie no Viņa bēga. Tā vietā, lai Viņam uzticētos, tie Viņam meloja. Viņu patiesākais Draugs tagad tiem likās kā lielākais ienaidnieks, un viņi neko nespēja mainīt.

Pastāv kāds stāsts par cilvēku, kas pirmo reizi aizgāja uz baznīcu. Viņš vērsās pie sava drauga un čukstus jautāja: “Kas tas par “grēku”, par ko mācītājs tik uzstājīgi runā?” Draugs atbildēja: “Šķiet, tas ir

saistībā ar stāstu par Ādamu un Ievu.” “Ak tā,” pirmais noteica, acīmredzami atvieglots, “tad jau tam ar mums nav nekāda sakara.”

Nepareizi, saskaņā ar Biblii – pilnīgi nepareizi. Nevienam citam notikumam vēstures gaitā nav bijis lielāks sakars ar mums kā mūsu pirmo vecāku grēkam. Pārfrāzējot kādu kanonizētu teologu, varētu teikt – viss izriet no paša dabas. Neviena ķerkstoša vārna nekad nav radījusi dūdojošu dūju, arī nikna lauva nav radījusi maigu jēru, un neviens cilvēks, kuru samaitājis iedzimtais grēks, nekad nevar radīt svētu bērnu.

Pamatjautājums

Saskaņā ar vienu no luteriskajām ticības apliecībām, *Šmalkaldas artikuliem*, arī mums “jāapliecina, kā to saka Sv. Pāvils Rom. 5:12, ka grēks ir nācis no Ādama, viena cilvēka, kura nepaklausības dēļ visi cilvēki ir kļuvuši par grēciniekiem, pakļauti nāvei un velnam. To sauc par iedzimto grēku jeb pamatgrēku.”

Pievērsīsim uzmanību vārdam “iedzimts”. Kad izdzirdam vārdu “grēks”, mēs, iespējams, domājam par vienu vai vairākiem nepareiziem darbiem, mēs pievēršam uzmanību sekām, nevis cēlonim, drīzāk simptomiem, nevis patiesajai problēmai. Atsaucoties uz Jēzus vārdiem Mt. 12:33, Lutērs norāda, ka “mēs neesam grēcinieki tāpēc, ka grēkojam – vienreiz šādi, citreiz citādi, bet mēs grēkojam, jo esam grēcinieki vēl pirms grēkošanas. [...] ļauns koks un ļauna sēkla rada ļaunus augļus, un no ļaunas saknes nekas cits nevar izaugt kā vien ļauns koks.”

Cik nopietns ir mūsu grēcīgais stāvoklis? Lutērs domā – tas ir daudz ļaunāks, nekā mēs to varam saprast vai iedomāties. “Ar īpašas dievišķas žēlastības palīdzību,” viņš raksta, “neviens pilnībā nesaprot un nejut, ko nozīmē grēks un bausības spēks. Ja sirdsapziņa patiesi aizskartu un mocītu cilvēku, ja viņš patiesi izjustu grēka smagumu un lielumu, viņš nedzīvotu ilgi, pat ja uzreiz nenomirtu.”

Tas, ko mēs *spējam* saprast, izskatās pietiekami nepatīkami. *Augsburgas ticības apliecība* māca, ka iedzimtā grēka dēļ mēs esam piedziņoti “bez dievbijības, bez paļaušanās uz Dievu”. Mēs ne tikai nespējam ticēt Dievam, bet arī esam pilni “ar ļaunu iekāri” – no ieņemšanas “ieprogrammēti” sacelties pret Viņu.

Mūsu sirds, prāts un griba ir tik ļoti grēka samaitāti, ka mēs dodam

priekšroku naidpilnam Sātana, pasaules un savas miesas izsmieklam, nevis Dieva laipnajai un mилоšajai balsij. Tā rezultātā, gluži kā ūdens no indīga strauta, “no sirds iziet ļaunas domas, slepkavība, laulības pārkāpšana, nešķīstība, zādzība, nepatiesa liecība, zaimi” (Mt. 15:19) un visa veida “reāli grēki” – samaitātas domas, vārdi un darbi, kurus Dieva bauslība skaidri pasludina par pretējiem Dieva svētajai gribai.

Taču mums visnepatīkamākā vēsts sludina, ka “šī slimība jeb iedzīmtā vaina [...] pazudina un ievēd mūžīgajā nāvē” (*Augsburgas ticības apliecība*, 2.). Lai gan arī (un jo īpaši) šī patiesība ir jāsludina milestībā (Ef. 4:15), nav nekā mилоša, ja tā tiek izskaistināta vai no tās izvairās. Grēks nogalina. Grēks nolād. Grēks nolemj cilvēku mūžīgai ellei – neatgriezeniskai un pilnīgai nošķirtībai no Dieva. Tieši tādēļ grēks ir jāaplūko tik nopietni – un pret to ir jāizturas nopietni.

Dieva risinājums

Bet kā? Ko lai mēs darām ar grēku? Svēto Rakstu pārsteidzošā atbilde skan – neko. (Ko gan galu galā miris cilvēks spēj darīt?) “Sirdsapziņas pārmetumi” par grēku neizmainīs cilvēka grēcīgo dabu. Citu vainošana, attaisnojumu meklēšana un “pozitīva domāšana” tikai apgrūtinā patiesības meklējumus. Un pat visdedzīgākie un patiesākie centieni un apņemšanās “laboties” neko nevar panākt, jo “ar bauslības darbiem neviens cilvēks” – *neviens* – “nevar kļūt attaisnots Viņa priekšā” (Rom. 3:20).

Viss, ko mēs patiesībā varam “darīt”, ir atzīt, ka mēs neko nevaram darīt. Tieši to Bībele domā ar “grēku nožēlu” – pazemīgi un godīgi atzīt, ka tas, ko Dievs saka par mums, ir taisnība un ka mēs nespējam darīt neko – pilnīgi neko –, lai palīdzētu sev vai glābtu sevi. Vienīgā pareizā atbilde uz Rakstu vēsti par grēku ir muitnieka lūgšana vienā no Jēzus līdzībām: “Dievs, esi man, grēciniekam, žēlīgs” (Lk. 18:13).

Tikai atrazdamies šādā pazemīgā stāvoklī, mēs spējam saprast to, ko Dievs tik dedzīgi mums grib atklāt – mēs ne tikai *nevaram* neko iesākt grēka sakarā, bet mums *nevajag* neko iesākt. Kādēļ? Jo Dievs visu ir izdarījis mūsu vietā caur savu Dēlu Jēzu Kristu. Dievs mums atklāj mūsu slimību, lai rādītu mums Dziednieku. Viņš mums atklāj mūsu pazudināšanu un bezpalīdzīgumu, lai rādītu mūsu Pestītāju un Palīgu. Viņš mūs “nogalina” ar vēsti par grēku, lai atdzīvinātu ar vēsti par savu Dēlu, Dieva Jēru, kas atņem pasaules grēku (Jņ. 1:29).

Ieklausīsimies Luterā: “Bauslība man uzliek grēkus, bet Dievs tos man atņem un uzliek uz Jēra pleciem. Tur tie piedienas labāk nekā uz manis. Un Dievs grib teikt: “Es redzu, ka grēks smagi gulst uz tevis un tev būtu jāsalūst zem šīs smagās nastas, bet Es tevi atbrīvošu, noņemšu no tevis grēku [...] un vienīgi no žēlastības uzlikšu to uz šī Jēra pleciem.” [...] Lai šī aina jums ir dārga. Tā padara Kristu par grēka vergu, tik tiešām, par grēku Nesēju, zemāko, visvairāk nicināto cilvēku, kurš iznīcina visu grēku un saka: “Cilvēka Dēls nav nācis, lai Viņam kalpotu, bet lai Viņš kalpotu (Mt. 20:28).””

Lai cik dīvaini tas būtu, diskusijā par grēku ir jāuzsver, ka grēks *nav* Rakstu galvenā vēsts. Bībeles galvenā vēsts ir grēku piedošana, ko visai pasaulei ir devusi Jēzus Kristus dzīve, nāve un augšāmcelšanās.

Par šo piedošānu un tās sniegto “jauno dzīvi” vēl daudz ko varētu teikt. Mēs no jauna piedzimstam kā jauna radība svētajā Kristībā. Ik dienas nožēlojot grēkus un lūdzot Dieva piedošānu, mēs kļūstam spējīgi kalpot Viņam un citiem cilvēkiem mīlestībā. Caur vārdu un sakramentu Dieva Gars dod mums spēku “izcīnīt labo cīņu” pret velnu, pasauli un mūsu pašu miesas prātu.

Arī Evaņģēlijs mūs iepriecina pārliecībā, ka kādu dienu visi pūliņi un nopūtas grēka sakarā beigsies un mēs, baltās drānās ģērbusies, pievienosimies debesu korim, dziedot: “Cienīgs ir tas Jērs, kas tapa nokauts, ņemt spēku, bagātību, gudrību, stiprumu, godu, slavu un pateicību! [...] Tam, kas sēd goda krēslā, un tam Jēram, lai ir pateicība, gods, slava un vara mūžu mūžos!” (Jņ. atkl. 5:12–13). Āmen!

Pārdomām: grēks (2. artikuls)

1. Kādi uzskati par grēku ir izplatīti mūsdienu pasaule? Kādā veidā cilvēki noliedz vai mazina cilvēka grēcīguma nopietnību?
2. Luters skaidro pirmo bausli ar vārdiem: “Mums būs Dievu pār visām lietām būties, mīlēt un uz To cerēt.” Kādā ziņā ikviens grēks ir sacelšanās pret pirmo bausli (“Es esmu Dievs, tavs Kungs, tev nebūs citus dievus turēt Manā priekšā”)?

3. Lasi Rom. 3:9–20. Kāda līdzība šeit ir rodama ar desmit baušļiem? Kāds ir Dieva bauslības nolūks?

4. Kādēļ ir svarīgi, lai kristīgā sludināšana un mācīšana vienmēr iekļautu Dieva spriedumu grēciniekiem? Kādēļ arī kristiešiem jādzird bauslība?

5. Ticīgajiem Dieva gala sprieduma vārds nav: “vainīgs”, bet gan: “nevainīgs”. Kā Jēzus nāve un augšāmcelšanās rāda virzienu tavai dzīvei un dod spēku dzīvot?

Papildus literatūra

- Mt. 15:10–20
- Gal. 5:1–26
- Lutera *Mazais katehisms* un *Kristīgā mācība*, “Trešais ticības loceklis”

JĒZUS KRISTUS: “DIEVA DĒLS, MŪSU KUNGS”

(3. ARTIKULS)

Deivids A. Lumps

“Jēzus Kristus ir patiess Dievs un patiess cilvēks. Šī patiesība ir būtiska kristīgajai ticībai un svarīga mūsu mūžīgajai labklājībai.”

“Jo Dievs bija Kristū un salīdzināja pasauli ar sevi, tiem viņu grēkus nepielīdzinādams” (2. Kor. 5:19).

Apustulis Pāvils uzsver, cik daudz Dievs uzņēmas, lai glābtu grēkā kritušo radību no grēka un nāves. Nospriestajā laikā saskaņā ar Biblii, “kad laiks bija piepildījies” (Gal. 4:4), Viņš sūtīja savu vienīgo Dēlu darīt to, ko mēs nekad nespētu izdarīt sevis labā.

Dieva darba dēļ caur Jēzu Kristu, Viņa Dēlu, mūsu grēki ir piedoti. Mēs esam pasludināti par taisniem Dieva priekšā. Mēs esam atpestīti. Mēs esam samierināti ar Tēvu un atjaunoti vienotībai ar Viņu.

Šī “labā vēsts” ir mūsu ticības un dzīves pamats, ko tik skaidri pauž *Augsburgas ticības apliecība*. 3. artikuls sniedz luterisko izpratni par Kristus personu kā Dieva Dēlu. Tas rezumē Viņa darbu, uzsverot galvenos notikumus, kuru rezultātā tika panākta mūsu pestīšana. Kā apliecina pats artikuls, šajā “pestīšanas vēstures” atkārtošanā tiek izmantota pazīstamā *Apustuļu ticības apliecības* valoda.

Viens Kungs, viena ticība

Par laimi, neskatoties uz visiem 16. gadsimta teoloģiskajiem strīdiem, par Jēzus Kristus personu nepastāvēja nekādu pretrunu. Šāda vienošanās bija pakāpeniski panākta agrīnajā Baznīcā tikai pēc ievērojamām diskusijām par Jaunajā Derībā attēlotā Jēzus kā patiesa cilvēka un arī paša Dieva Dēla nozīmi.

Atzīdami, pamatojoties Svētajos Rakstos, ka cilvēciskais Jēzus patiesībā bija mūžīgais Dieva Dēls (Jņ. 1:1–3, 14–18), kurā “mājo visa Dieva pilnība miesā” (Kol. 2:9), agrīnie kristieši pievērsa uzmanību

noslēpumam, kā viena persona varēja būt paties Dievs un paties cilvēks. Viņi lasīja Jaunās Derības liecības, kā Jēzus darīja un pieredzēja pilnīgi cilvēciskas lietas – pat neņemot vērā tos pantus, kuros tiek skaidri apstiprināts Jēzus patiesais cilvēciskums (piem., Ebr. 2:14, 17–18). Viņiem bija arī pazīstami apraksti par Jēzus darbiem, kurus tikai Dievs spētu veikt. Pie tam Jaunās Derības kristieši Jēzu dēvēja par “Kungu” jeb “*Kyrios*”, ar ko grieķu valodā apzīmē Vecās Derības pestījošo derības Dievu (Jahvi). Un Jaunajā Derībā bija pietiekoši daudz liecību par Jēzus vienlīdzību ar Tēvu un Dēlu (piem., Mt. 28:19; Jņ. 10:29–30; 2. Kor. 13:13).

Vēl svarīgāk ir apzināties, ka šie centieni nebija vienkārši teoloģiski minējumi vai akadēmiska ziņkārība. Agrīnā Baznīca ātri saprata, ka, atbildot uz šiem jautājumiem, uz spēles tika likta pati Jaunā Derība.

Atmest Jēzus patieso dievišķumu vai Viņa patieso cilvēciskumu vai ļaut vienam gūt pārsvaru pār otru nozīmētu sagrozīt Jaunās Derības liecību un apdraudēt pestīšanu, ko Jēzus ir nācis sniegt. No vienas puses, Jēzum bija jābūt patiesam cilvēkam, lai Viņš spētu stāties citu cilvēku vietā. Kāds ceturtā gadsimta Baznīcas tēvs sacīja: “Tas, kas netika pieņemts [paties cilvēciskums], netika pestīts.” No otras puses, Jēzum bija jābūt patiesam Dievam, lai Viņa upuris būtu derīgs visai cilvēcei. Mārtiņš Lutērs pauda visas Baznīcas vienprātību, paziņodams: ja Kristum atņem Viņa dievišķumu, tad “nepaliek nekāda palīdzība pret Dieva dusmām un nekāds glābiņš no Viņa sprieduma. Mūsu grēks, ciešanas un izmisums ir tik liels. [...] Jo šim *Dieva Dēlam* bija jāklūst par cilvēku, jācieš un jāizlej savas asinis.” (Autora uzsvērumi.)

Krusta godība

Pēc ilgās cīņas Baznīcai nācās skaidri apliecināt, ka Jēzus vienā personā pastāv divas dažādas – bet nedalāmas – dabas. Kā Dievcilvēks Viņš ieguva cilvēkiem grēku piedošanu, dzīvību un pestīšanu. Viņš neguva uzvaru ierastajā iekarojumu ceļā. Jēzus drīzāk apgriezta otrādi ierastos cilvēku sasniegumu veidus un ieguva uzvaru caur pašuzupurēšanos.

Sv. Pāvils raksta: “Kas [Jēzus Kristus], Dieva veidā būdams, neturēja par laupījumu līdzināties Dievam, bet sevi iztukšoja, pieņemdamas kalpa veidu, tapdams cilvēkiem līdzīgs; un, cilvēka kārtā būdams, Viņš

pazemojās, kļūdams paklausīgs līdz nāvei, līdz pat krusta nāvei!” (Fil. 2:6–8).

Kopš savas cilvēciskās ieņemšanas brīža līdz pat nāvei un guldišanai kapā Dieva Dēls atturējās no pilnīgas sava dievišķā majestātiskuma un varas izmantošanas. To bieži dēvē par “pazemošanās stāvokli”. Jēzus “pazemošanās” beidzās un Viņa “paaugstināšanās” sākās brīdī, kad Viņš atgriezās dzīvē, vēl būdams kapā. Viņa augšāmcelšanās ir Tēva zīmīgā liecība, ka Jēzus ir Dieva Dēls (Rom. 1:3–4) un ka mūsu grēki tagad ir pilnībā piedoti Viņa dēļ, “kas nodots nāvē mūsu pārkāpumu dēļ un uzmodināts, lai mēs tiktu attaisnoti” (Rom. 4:25).

Šāda piedošana ir šī brīža realitāte, nevis nākotnes iespēja. Svētā Gara spēkā kristieši dēvē augšāmcelušos Jēzu par “Kungu” (Ap. d. 2:36) – un tam ir drošs pamatojums: “Tāpēc arī Dievs Viņu ļoti paaugstinājis un dāvinājis Viņam vārdu pāri visiem vārdiem, lai Jēzus vārdā locītos visi ceļi debesīs un zemes virsū, un pazemē un visas mēles apliecinātu, ka Jēzus Kristus ir Kungs Dievam Tēvam par godu” (Fil. 2:9–11).

Dieva Dēla atnākšana cilvēka veidolā ar miesu un asinīm (“inkarnācija”, Jņ. 1:14) bija patiesas, nepelnītas žēlastības akts. Tā nebija atsaukšanās vai atlīdzība par cilvēku sagatavošanos. Dieva darbošanās caur Jēzu Kristu ir, pirmkārt, žēlastības vara. Lai gan Viņa ķēnišķās varas apjoms un spēks nekad netiek apšaubīts, Jēzus ir *mūsu* labvēlīgais ķēniņš, jo mēs esam pazinuši Viņa žēlastību un mīlestību pret *mums*.

Patiesi, drīz pēc Pētera iespaidīgās apliecības, ka Jēzus ir dzīvā Dieva Dēls (Mt. 16:16), Jēzus sāka skaidrot, ka Viņam ir nepieciešams doties uz Jeruzalemi un “daudz ciest”, “tikt nokautam” un “trešā dienā augšāmcelties” (Mt. 16:21). Iespējams, ka tas neko daudz neizteica mācekļiem, kuri gaidīja daudz savādāku ķēniņu, bet tas pilnībā atbilst Viņam, kas “nav nācis, lai Viņam kalpotu, bet lai pats kalpotu un savu dzīvību atdotu par atpirkšanas maksu par daudziem” (Mk. 10:45).

Bez nosodījuma

Kopš grēkā krišanas brīža cilvēki saprotamu iemeslu dēļ cieš sava grēka un tās nepielūdzamās varas dēļ, kas grēkam ir pār viņu dzīvi. Pat kristīgi vīrieši un sievietes pazīst vainas un neveiksmes realitāti: “Jo labo, ko gribu, es nedaru, bet ļauno, ko negribu, to es daru” (Rom. 7:19).

Čūska kārdināja Ādamu un Ievu apšaubīt Dieva vārdus. Šis sākotnējais kārdinājums nav kļuvis mazāk sastopams šodien, kad, iepazīdami grēku un vainas izjūtu, kristieši secina, ka Evaņģēlijs nevar būt domāts viņiem. Mēs dažkārt prātojam, ka Evaņģēlijs, iespējams, ir domāts visiem citiem, bet mūsu vaina šķiet pārāk milzīga un mūsu šaubas pārāk uzmācīgas. “Es, nožēlojamais cilvēks! Kas mani izraus no šīs nāvei lemtās miesas?” (Rom. 7:24).

Šādu izmisušu siržu labā Mārtiņš Luters sekoja Sv. Pāvila pēdās. Viņš neķērās pie skaitliski vairākiem vai labākiem argumentiem. Viņš turējās pie vienīgā vārda, kas varēja aizdzīt un pārvarēt šādas bailes un nemieru. Vārds, kuru Luters atkārtoja, bija Evaņģēlija apsolījums par Dieva piedošanu Otrajā Ādamā – Jēzū Kristū (Rom. 5:12–21). “Tad nu tiem, kas ir Kristū Jēzū, vairs nav nekādas pazudināšanas. Jo dzīvības Gara bauslība Kristū Jēzū tevi ir atsvabinājusi no grēka un nāves bauslības” (Rom. 8:1–2).

Lutera iemīļotais Evaņģēlija raksturojums bija “laimīga apmaiņa” – uz Jēzus Kristus pleciem tiek uzkrauts mūsu grēks ar visām tā nomācošajām sekām, kamēr mums devīgi un neierobežoti tiek piešķirts Viņa taisnīgums. “To, kas grēku nepazīna, Viņš mūsu labā ir darījis par grēku, lai mēs Viņā kļūtu Dieva taisnība” (2. Kor. 5:21).

Kā gan Dievs patiesībā attiecas pret cilvēkiem? Vienīgais, kas varētu dot atbildi, ir Jēzus Kristus. “Jo tik ļoti Dievs pasauli milējis, ka Viņš devis savu vienpiedzimušo Dēlu, lai neviens, kas Viņam tic, nepazustu, bet dabūtu mūžīgo dzīvību, jo Dievs savu Dēlu nav sūtījis pasaulē, lai Tas pasauli tiesātu, bet lai pasaule caur Viņu tiktu glābta” (Jņ. 3:16–17).

Lielajā katehismā Luters šo patiesību izsaka ļoti kodolīgi. Viņš dēvē Jēzu par “Tēva sirds spoguļi”. Lai saprastu, kā Dievs attiecas pret savu radību, pat visnepakļāvīgāko radību, ir vienkārši jāvērs skatiens uz krustu un Dēla tukšo kapu.

Taču pat kristiešiem reizēm piemīt īsa un selektīva atmiņa. Dievs to zina. Tādēļ Viņš atgādina, ka mūsu pestīšana nebija novēlojusies doma vai “ārkārtas rezerves plāns”. Tā tika mums sagatavota mūžībā (1. Pēt. 1:1–2).

Pie tam mēs esam kaut kas vairāk nekā tikai skatītāji Dieva ciņā pret grēku, nāvi un velnu. Caur mazgāšanos Kristībā arī mēs nomirstam grēkam un augšāmceļamies ar Jēzu Kristu (Rom. 6:3–4; Kol. 2:12). Caur Dieva Dēla miesu un asinīm, ko saņemam Svētajā Vakarēdienā, mēs, savukārt, saņemam mierinājumu, ka mūsu grēks ir piedots (Mt. 26:28),

un mēs liecinām, ka Dieva uzvara ir panākta izšķiroši un neatgriezeniski (1. Kor. 11:26).

“Pazīt Kristu nozīmē pazīt Viņa dārgumus,” rakstīja Lutera sabiedrotais Filips Melanhtons. Šie dārgumi ir “ie pazīstami” caur tādiem ikdienišķiem līdzekļiem kā vārdi un ūdens, maize un vīns. Taču, lai gan šie līdzekļi ir ikdienišķi, to sludinātā vēsts ir tālu no ikdienišķā, jo šī vēsts ir galīgais apsolījums dzīvei kopā ar pašu Dievu.

Bībeles liecība par Jēzu kā Dieva Dēlu un Pestītāju ir vienota. To saprast nozīmē saprast kristīgās mācības sākumu, būtību un beigas. Un atkal Lutheram ir pilnīga taisnība: “Visi tie, kas ir pareizi ievērojuši Jēzus Kristus galveno artikulu, ir droši un pašāvēģīgi palikuši patiesajā kristīgajā ticībā. [...] Jo ikvienam cilvēkam, kas pareizi un cieši tic, ka Jēzus Kristus ir paties Dievs un cilvēks, ka Viņš mira un ir atkal augšāmcēlies mūsu dēļ, tiek pievienoti visi pārējie artikuli, un tie paliek cieši pie viņa.”

Pārdomām

1. “Ko ļaudis saka par Cilvēka Dēlu, kas Viņš esot?” Jēzus jautāja saviem mācekļiem (Mt. 16:13). Kādi ir mūsdienās izplatītie uzskati par Jēzu?
2. Jēzus ir gan patiesi dievišķs, gan patiesi cilvēcisks. Kādēļ pasaules Pestītājam ir nepieciešams būt patiesam Dievam? Kādēļ Dieva Dēlam ir nepieciešams būt patiesam cilvēkam?
3. Lasi Fil. 2:5–11. Ko kristiešiem nozīmē Jēzus pazemošanās? Ko Viņa paaugstināšanās nozīmē tavā ikdienas dzīvē?

4. Sastādi Jēzus vārdu sarakstu (piem., Kungs, Pestītājs, Ēnīņš utt.). Kā ikviens no šiem vārdiem liecina par Viņa personu un pestīšanas darbu? Kā ikviens no šiem vārdiem sniedz tev iedrošinājumu un spēku Viņam kalpot?

5. “Pazīt Kristu nozīmē pazīt Viņa dārgumus.” Kādi ir Viņa dārgumi tieši tev? Kā tu saņem Viņa dārgumus dievkalpojumā vai mājās?

Papildus literatūra

- Jņ. 1:1–18
- Lutera *Mazais Katehisms* un *Kristīgā mācība*, “Otrais ticības loceklis”

ATTAISNOŠANA: KO TĀ NOZĪMĒ

(4. ARTIKULS)

Dž. A. O. Proiss III

“Dievs ir mūsu problēma. Viņš ir arī mūsu Risinājums.”

“Ko tā nozīmē?”

Agri vai vēlū jebkuram godīgam ticīgam kristietim nāksies uzdot šo jautājumu. Iespējams, ka šis ir vissvarīgākais jautājums, ko mācītājam vai lajam uzdod tie, kas pēta kristietību. “Ko tā nozīmē? Kas ir šis par kristietību dēvētās ticības pamatā?”

Līdzīgi jautājumi mūsdienās nodarbina daudzus cilvēkus, kas meklē dziļāku jēgu dzīvei un eksistencei, Dievam un cilvēcei. “Ko tā nozīmē?”

Tā nozīmē: “[..] ka cilvēki nevar tapt attaisnoti Dieva priekšā saviem pašu spēkiem, nopelniem vai darbiem, bet tie bez jebkāda nopelna top attaisnoti Kristus dēļ ticībā, kad tie tic, ka ir pieņemti žēlastībā un ka grēki piedoti Kristus dēļ, kurš ar savu nāvi gandarījis par mūsu grēkiem. Šādu ticību Dievs atzīst un pieskaita par taisnību savā priekšā (Rom. 3–4)” (*Augsburgas ticības apliecība*, 4.).

Lūk, šeit tiek aprakstīts par kristietību sauktās ticības pamats. Kristietība balstās un ir atkarīga tieši no tā. Tieši tas piešķir visam jēgu – mēs esam pasludināti par taisniem Dieva priekšā nevis mūsu pašu darbu vai nopelnu dēļ, bet vienīgi no Dieva žēlastības pret mums Kristus dēļ, kuru mēs saņemam ticībā.

Nedrīkst atstāt bez ievēribas vārdus “Dieva priekšā”. Kristietība, pirmkārt, nozīmē mūsu dziļākās, vissvarīgākās problēmas aplūkošanu. Mācība par attaisnošanu apskata “Dieva problēmu” jeb “problēmu, kas *ir Dievs*”.

“Dieva problēma”

Tā kā mēs esam grēcinieki, mūsu galvenā problēma ir Dievs, kas pieprasa pilnību, pilnīgu taisnīgumu. Tas, ka mēs neesam pilnīgi, ka

mūsu dzīve nav pilnīga mūsu grēka dēļ, ir patiesa problēma – protams, nevis Dievam, bet mums, jo Dievs, kas ir pilnīgi taisns, ir dusmīgs par mūsu grēku un to soda.

Attaisnošana ir “Dieva problēmas” risinājums.

Kristietība tiešām iestājas par daudz ko. Tā iestājas par personīgu un psiholoģisku veselumu. Tā iestājas par taisnīgumu un taisnību. Tā iestājas par mieru un dievišķas dzīves veicināšanu. Tā iestājas par nabagiem un atraitnēm, un pazemotajiem. Taču pirms visa iepriekš minētā kristietība nozīmē labās vēsts pasludināšanu, ka pats Dievs vienīgi žēlastībā, Kristus dēļ, neatkarīgi no mūsu darbiem ir atrisinājis mūsu visnopietnāko problēmu: *pats Dievs!*

Viss ir kārtībā *Dieva* klātbūtnē! Kāda brīnišķīga mācība! Tā dāvā Kristum visu godību par Viņa brīnišķīgo grēcinieku pestīšanas darbu, taču tā arī mums, grēciniekiem, dāvā maksimāli iespējamu mierinājumu. Neatkarīgi no mūsu darbiem, žēlastībā, Kristus dēļ, ticībā – šis ir tā sauktās “mācības par attaisnošanu” četras sastāvdaļas. Tieši tajā slēpjas pamats un balsts tam, “ko mēs ticam, mācām un apliecinām.”

Neatkarīgi no darbiem

Uzskats, ka mēs tiekam glābti savu darbu dēļ, ir, iespējams, vislielākā un visbīstamākā teoloģiskā kļūda.

Pāvils skaidri norāda, ka mūs neglābj nekādi mūsu darbi. “Jo visi ir grēkojuši, un visiem trūkst dievišķās godības” (Rom. 3:23). Iespējams, ka mēs varētu sevi attaisnot, ja mūsu dzīve būtu Dievam patīkama un pieņemama. Taču, kā norāda Pāvils, mēs esam grēkojuši, ikviens no mums ir grēkojis, un mūsu grēka alga ir nāve (Rom. 6:23), garīga un mūžīga nāve.

Cenzdamies paši ar saviem grēcīgajiem pūliņiem attaisnot sevi Dieva priekšā, mēs tikai grimstam arvien dziļāk bedrē. Mēs tikai vēl vairāk visu sarežģījam. Tieši to domā Pāvils, teikdams, ka bauslība pastiprina grēku (Rom. 3:20). Aplūkojot sevi no Dieva pilnīgās bauslības perspektīvas, mēs vienīgi redzam, cik grēcīgi un necienīgi mēs esam. Šajā ziņā bauslība kalpo kā spogulis. Tā parāda mūsu lielo grēcīgumu un liedz mums jebkādu iemeslu uzstādīt Dievam prasības un jebkādu iemeslu lielities (Rom. 3:27; Ef. 2:9).

Tā kā mums nav nekur citur, kur vērsties, mums nākas meklēt šīs problēmas risinājumu ārpus sevis. Kad mēs to darām, bauslība ir izpildījusi savu nolūku. Tā virza mūs pie Dieva.

Īsumā varētu teikt, ka mācības par attaisnošanu pirmā daļa ir savdabīgs negatīvs apgalvojums – negatīvs par mums pašiem. Tā mums dara zināmu to, ko mūsu attaisnošana nenozīmē: tā nenotiek mūsu darbu, mūsu nopelnu dēļ, tā nenotiek tā dēļ, ko mēs sakām vai darām, vai kas mēs esam; tā nenotiek kaut kā mūsos dēļ. Tā drīzāk notiek kaut kā ārpus mums dēļ – vienīgi no Dieva žēlastības.

Tādējādi mēs nonākam pie šīs mācības otrās daļas.

Žēlastībā

Ja mēs netiekam glābti, balstoties uz mūsu pašu pūliņiem, tad uz ko balstoties mēs tiekam glābti? Balstoties uz Dieva žēlastību.

Svētajos Rakstos nav daudz tādu mācību, kas būtu skaidrāk paustas kā šī. Patiesībā visa Dieva tautas vēsture Vecajā Derībā ir stāsts par cilvēku grēku un dievišķo žēlastību. Iespējams, ka visskaidrāk tas tiek sludināts brīnišķīgajos žēlastības brīnumos, kas notiek 1. Moz. 12.

Vēstījums par Dieva radību, īpaši par cilvēcisko radību, kas seko pēc “žēlīgas” radīšanas 1. Moz. 1–2, ir patiesībā stāsts par visnecienīgāko atkrišanu – grēkā krišanu; Kains nogalina savu brāli Ābelu; plūdi kā sods par lielo ļaunumu; Bābeles tornis utt. Tad 1. Moz. 12 notiek vislielākais pestīšanas brīnums. No visas grēcīgās cilvēces Dievs sev izvēlas vienu, Ābrāmu, kuru Viņš svētī, padarot viņu par ciltstēvu lielai tautai, kurā tiks svētītas visas pasaules tautas (1. Moz. 12:2–3).

Jaunā Derība turpina Vecās Derības vēstījumu, stāstu par cilvēku grēku un dievišķo žēlastību, kuras kulminācija ir “iemiesotās žēlastības”, mūsu Kunga Jēzus Kristus, ierašanās grēka aptumšotajā pasaulē. Viņā un no Viņa pilnības Dievs sniedz cilvēcei “žēlastību un atkal žēlastību” (Jņ. 1:16). Tā ir “Dieva dāvana” (Ef. 2:8), nevis kaut kas mūsos. Dievs tagad uzlūko mūs labvēlīgi; Viņš ir mums žēlīgs (4. Moz. 6:25); Viņš mums uzsmaida. Kādēļ? Tas attiecas uz mācības par attaisnošanu trešo daļu.

Kristus dēļ

Dievs mūs uzlūko tik labvēlīgi tikai tādēļ, ka Dieva Dēls Jēzus Kristus ieņēma mūsu vietu un piepildīja mūsu vietā bauslību.

Jēzus ir Dieva dievišķais līdzeklis pret cilvēku grēku. Caur savu pilnīgo dzīvi un pilnīgajām ciešanām un nāvi Viņš uzņēmās visas pasaules grēkus, lai mēs varētu stāties Tēva priekšā pilnīgi un bez jebkādas vainas. Bībeles vēsts sludina, ka Dievs pats ir atrisinājis Jēzū Kristū mūsu grēcīguma un mūsu grēku problēmu. Kāds lielisks brīnums – Dieva problēma ir Kristū kļuvusi par Dieva risinājumu.

Bet kas ir šis Jēzus? Tas ir svarīgs jautājums, jo mūsu uzskatiem par Jēzu būs svarīga loma, nosakot to, kāpēc mēs griežamies pie Viņa.

Jēzus pats domāja, ka šis ir svarīgs jautājums, uzrunājot savus mācekļus: “Bet ko tad jūs par Mani sakāt, kas Es esmu?” (Mt. 16:15). Pētera atbilde visu mācekļu vārdā ir kļuvusi par standarta atbildi: “Tu esi Kristus, dzīvā Dieva Dēls.”

Jēzus no Nācaretes ir Dieva Dēls; Viņš ir gan cilvēks, kas piedzimis Marijai, gan Dievs, kas ieņemts no Svētā Gara. Balstoties uz šo apliecību, Jēzus ir cēlis savu Baznīcu tā, ka pat elles vārti to nevar uzvarēt (Mt. 16:18).

Lūk, par ko pirmkārt un galvenokārt stāsta kristietība – tā stāsta par pasaules Glābēju Dievcilvēku Jēzu. Jēzus Kristus Baznīca ir ienākusi vēsturē ar šo apliecību uz lūpām. Un ar šiem vārdiem: “Jēzus Kristus ir Kungs” (Fil. 2:11), Baznīca izies no laika un ieies mūžībā.

Taču mēs joprojām atrodamies šajā konkrētajā laikā. Kā tad tas, kas Jēzus bija un ko Viņš darīja tad un tur, ir kļuvis par to, kas Viņš ir un ko Viņš dara manā labā tagad un šeit? Tā ir šīs definīcijas ceturtnā daļa.

Ticībā

Tas, kas Jēzus bija un ko Viņš darīja pirms 2000 gadiem *pasaules labā*, kļūst par to, kas Viņš ir un ko Viņš dara šodien *mūsu labā* ticībā. Tikai ticībā mēs saprotam un saņemam pestījošo svētību, kuru dzīvodams un mirdams mums ir nodrošinājis Jēzus.

Vienīgi ticībā. Bet ko tas nozīmē? Daudzi uzskata, ka ticība ir tā pestīšanas procesa daļa, kas attiecas uz mums. “Viss, ko mums atliek darīt, ir ticēt.” “Mēs varam tikai pieņemt piedāvāto dāvanu.” “Mēs tikai

izlemjam ticēt; mums jāpieņem lēmums.” Šie un līdzīgi apgalvojumi, kurus ļoti bieži nākas dzirdēt, atklāj dažus pārpratumus, kas saistīti ar sarunām par ticību – ka tā ir mūsu darbs pestīšanas procesā. Dievam un mums ir katram savs darbs.

Bībele uz to nenorāda, mācot par ticību. Sacīdams, ka mēs tiekam glābti ticībā (Rom. 3:22; Ef. 2:8), Pāvils nedomā, ka mūs glābj kaut kas, ko mēs darām, bet gan drīzāk kaut kas, ko mēs nedarām. Ticība glābj tās objekta dēļ – mūsu Kunga Jēzus Kristus un Viņa pilnīgo darbu un nopelnu dēļ. Runāt par pestīšanu “ticībā” nozīmē runāt par to “atsevišķi no darbiem”. Abu šo apgalvojumu nolūks ir novērst uzmanību no mums pašiem, mūsu nopelniem un darbiem un pievērst to Kristum. Bibelē sarunas par ticību ir sarunas par Kristu.

Tieši tādēļ teologi un mācītāji ir raduši runāt par ticību kā par līdzekli, “instrumentu”, caur kuru mēs saņemam Kristus sniegtās pestīšanas dāvanas. Tādējādi ticība ir “uzticēšanās ticīgā sirdī”, caur kuru viņam tiek piešķirta Dieva žēlastība. Pat pati ticība ir “Dieva dāvana” (Ef. 2:8). Vienīgi Kristus tiek celts godībā, kad kāds grēcinieks tiek izglābts.

Un pats grēcinieks? Mēs iegūstam maksimāli iespējamu mierinājumu, jo mūsu pestīšana ir atkarīga vienīgi no stingrā pamata Jēzus Kristus.

“Kas?” un “Ko?”

Savā ziņā teoloģija sastāv no atbildēm uz diviem vienkāršiem jautājumiem. Pirmkārt, “kas”? Kas tiek pausts Evaņģēlijā? Kas ir mācība par attaisnošanu? Mēs esam īsumā atbildējuši uz šo jautājumu. Taču uzdevums nav pabeigts, pirms neesam atbildējuši uz otru jautājumu: “Ko?” Tātad – ko tā nozīmē? Ko sevi slēpj doktrīna par attaisnošanu?

Tātad ko? Ko tas nozīmē, ka mēs esam attaisnoti Dieva priekšā nevis bauslības darbu dēļ, bet no žēlastības Kristus dēļ, ticībā? Ko tas nozīmē, ka mūsu lielākā problēma ir atrisināta?

Tas mums nozīmē visu. Tā kā Evaņģēlijs atzīst mūs par taisniem Dieva priekšā, mums paveras jauna realitāte, kas balstās ticībā Kristum. Pāvils saka: “Tādēļ, ja kas ir Kristū, tas ir jauns radījums; kas bijis, ir pagājis, redzi, viss ir tapis jauns” (2. Kor. 5:17).

Dzīvot šo jauno dzīvi ticībā Kristum nozīmē, ka kristietis vairs nedzīvo sevī. Evaņģēlija aicinājums ir savā ziņā aicinājums dzīvot ārpus sevis – mēs dzīvojam Kristū ticībā un savos līdzcilvēkos mīlestībā. Evaņģēlija aicinājums ir aicinājums atbrīvoties no mūsu vecās dzīves ierobežojumiem, *no* mūsu vecā savtīgā dzīvesveida.

Mācība par attaisnošanu nozīmē, ka mēs vairs nedzīvojam kā iepriekš, patmīlīgi glabājot savus labos darbus priekš sevis. Patiesībā mēs tagad zinām, ka mums nav nepieciešami mūsu labie darbi, lai iegūtu Dieva labvēlību. Ticībā mums jau pieder Jēzus pilnīgie labie darbi. Dieva priekšā mēs jau esam pilnīgi, gluži kā mūsu Kungs ir pilnīgs. Nē, mums vairs nav nepieciešami mūsu labie darbi, tādēļ mēs tos varam sniegt saviem tuvākajiem, kuriem tie dažreiz tik ļoti vajadzīgi.

Tieši to mūsu labā dara Evaņģēlijs par grēcinieku attaisnošanu žēlastībā, ticībā Jēzum Kristum. Tas mūs aicina dzīvot ārpus sevis; tas mūs aicina dzīvot Kristū ticībā un savos tuvākajos mīlestībā.

Attaisnošana nozīmē tieši to.

Pārdomām

1. Kā cilvēki mūsdienu pasaulē meklē jēgu un piepildījumu?
2. Kādēļ “uzskats, ka mēs tiekam glābti savu darbu dēļ, ir, iespējams, vislielākā un visbīstamākā teoloģiskā kļūda”? Kā kristieši bieži “kļūst par upuriem” attieksmei, ko raksturo darbu saistišana ar attaisnošanu?
3. Lasi Rom. 3:21–28. Kā pasaulei tiek darīta zināma Dieva taisnība (21. pants)? Kā tā kļūst mūsu (28. pants)? Kā ticība “izslēdz” lielināšanos (27. pants)?

4. Kā patiesība par attaisnošanu “no žēlastības Kristus dēļ, ticībā” atbild uz jautājumiem “kas” un “ko”? Kāda ir attaisnošanas nozīme tavās attiecībās, tavā darbā un attiecībā uz tavām prioritātēm?
5. Kā tu atbildētu uz apgalvojumu: “Ja tu vēlies būt kristietis, tev jāatmet..?”

Papildus literatūra

- Rom. 4:1–25
- Lutera *Mazais katehisms* un *Kristīgā mācība*, “Trešais ticības loceklis”

ŽĒLASTĪBAS LĪDZEKĻI

(5. ARTIKULS)

Ričards G. Kapfers

“Dievs vienmēr darbojas mūsu labā. Mēs to zinām nevis tādēļ, ka varam sevī gūt mierinājumu, bet gan tādēļ, ka mēs varam uzlūkot Viņu Viņa varenajā, objektīvajā un patiesajā apsolījuma un dzīvības vārdā.”

Boulinga spēle vienatnē – šis ir kādas grāmatas nosaukums, kas atspoguļo izolētības izjūtu mūsdienu amerikāņu dzīvē. Autors apgalvo, ka boulinga zāļu īpašnieki novēro to cilvēku skaita palielināšanos, kas nāk spēlēt boulingu vienatnē.

Cilvēki arī izrāda mazāku tendenci iestāties grupās – vai tās būtu dienesta klubi, sabiedriski klubi vai pilsoniskas organizācijas. Un tas attiecas arī uz daudzu cilvēku nevēlēšanos darīt kaut ko vairāk kā tikai apmeklēt baznīcu, tajā neiestājoties.

Kādēļ? Aizņemtība, vientuļo vecāku ģimenes, uzticēšanās trūkums attiecībās ar citiem, dažkārt pat darbs, kas neliek iziet no mājas – un tā rezultātā pieaugoša izolētības izjūta.

Mūsdienās ir daudz cilvēku, kuru garīgā dzīve ir tāda, it kā viņi varētu “spēlēt vienatnē” attiecībās ar Dievu. Daži, piemēram, uzskata, ka Dievs ir atrodams, pieņemams un pielūdzams, vēršoties uz sevi – un paliekot sevī. Jaunā laikmeta reliģiju atbalstītāji apgalvo, ka Dievs ir mūsos, tādējādi, ja mēs pievērsisimies sev, mēs atradīsim Dievu!

Šis apgalvojums īpaši neatšķiras no uzskata, ka ikviens cilvēks ir Dievs un tādēļ atbildīgs tikai savā priekšā. Patiesības, garīgas viedības, ētikas, izvēles avots ir meklējams sevī un var mainīties līdz ar sabiedrības vai paša cilvēka uzskatu izmaiņām.

Daudzi cilvēki atgādina Lutera laikmeta cilvēkus, kuri aprakstīti *Augsburgas ticības apliecības* 5. artikulā, “kuri domā satvert Svēto Garu bez ārējā vārda starpniecības, caur vingrināšanos un darbiem”.

Dažas baznīcas acīmredzot uzskata Svētā Gara “instrumentus”, vārdu un sakramentu, par pārāk ikdienišķiem un garlaicīgiem, kas,

iespējams, ir noderīgi mazāk attīstītiem kristiešiem, bet nevis tiem, kas ir sasnieguši augstāku apziņu vai izpratni par Dievu! Sākumā šķiet, ka viņi ir atklājuši dramatiskākas un “būtiskākas” attiecības ar Dievu – līdz viņi sāk diskutēt par to, ko tas nozīmē attiecībā uz Dieva žēlastību un Gara darbošanos. Viņi domā, ka viss ir atkarīgs no *viņiem*. Viņiem nav vajadzīgs tas, ko sniedz Dievs. Viņi var iztikt paši.

Diezgan bieži ir sastopami arī luterāņi, kas nolēmuši iztikt paši. Viņi ir tie, kas jau sen ir iepakojuši iesvētību jautājumu un atbilžu grāmatas kastē, kurā glabājas visas citas par nevajadzīgām uzskatītās bērības lietas. Viņi pieņem, ka, būdami iesvētīti, viņi ir saņēmuši pietiekami daudz reliģijas, lai iztiku visu turpmāko dzīvi. Tikai vēlāk laika gaitā viņi saprot, ka kaut kā pietrūkst, un šis tukšums slēpjas viņu dvēseļu dzīlēs.

Tukšuma piepildīšana

“Boulinga spēles vienatnē” problēma garīgajā sfērā pastāv apstākļi, ka vienīgais, kas mums pieder vienatnē, ir tukšums. Šo tukšumu reizēm spēj aizpildīt emocionālisms, bet, kad emocijas, subjektīvās jūtas, islaicīgā laime izgaist – un tā *drīz* vien izgaist –, tad tukšums atgriežas un šķiet tāds, kāds tas ir – vēl tukšāks un bezcerīgāks.

Dievs mūs pazīst! Galu galā Viņš dzīvoja mūsu vidū savā Dēlā! Viņš zina, ka mēs nevaram iztikt vieni paši. Tieši tādēļ Jēzus saviem sekotājiem apsoliya Aizstāvi Svēto Garu (Jņ. 14:26). Nekāda paļaušanās uz “iekšējām balsīm”, emocionāliem pārdzīvojumiem vai subjektīvām vēlmēm un ilgām. Ne tiem, ko Viņš mil! Viņš parādās caur vareno, objektīvo, neatkarīgo, patieso Evaņģēlija vārdu, kurš lasāms uz papīra, dzirdams sprediķī un kurā dalās ar citiem pat visvienkāršākais ticīgais. Un Viņš parādās sakramentos – svētās Kristības ūdenī un vārdā: “Es tevi kristu [...] vārdā”, un Svētā Vakarēdiena maizē un vīnā/miesā un asinīs, un vārdā: “Tā [...] par jums top dota [...], par jums tiek izlietas”.

Šie ir *līdzekļi, starpnieki, instrumenti*, ko Svētais Gars izmanto, lai dāvātu mums piedodošo, attaisnojošo, atspirdzinošo un stiprinošo Dieva žēlastību.

Mācītāja balss var būt vienmuļa un garlaicīga vai aizraujoša un interesanta; vieta, kur tiek sludināts, var būt vienkārša vai grezna; kristāmais ūdens var tikt pasmelts no nelielas bļodas vai no bangojoša

okeāna vilņiem; maize un vīns var tikt pasniegti zelta traukos vai uz papīra šķīvīša. Tam nav nozīmes. Tie kalpo Svētā Gara dāvanām. Tiek aizkustinātas sirdis. Tiek apgrieztas otrādi dzīves. Tiek izmainīti uzskati un attieksmes. Tiek aizskalots grēks. Tiek sniegta cerība. Tiek dāvināta dzīvība.

Kalpošana un žēlastības līdzekļi

“Lai mēs pie šīs ticības nāktu, ir iedibināts kalpošanas amats Evaņģēlija mācīšanai un sakramentu pasniegšanai.” Šajos vārdos ir ietverta misija. Kāds autors ir rakstījis, ka 5. artikuls ir jāuzskata par “pamatu pamatu, uz kura zem Kristus pavēles sludināt pasaulē Viņa vārdu gulstas gan ķēnišķā priesterība, gan aicinātā mācītāja amats.” Tas attiecas uz Baznīcas uzdevumu Gara vadībā runāt un dzīvot, svinēt un sludināt labo vēsti, ka Dievs Jēzus dēļ ir samierinājis visus grēciniekus ar sevi, atņemdamas viņu grēkus un uzlikdamas tos savam Dēlam. Tas nav nekas cits, kā nopietna attieksme pret patiesību, ka caur Evaņģēlija sludināšanu Svētais Gars dāvā ticību.

Kalpošana Evaņģēlijam nozīmē zināt un ticēt, ka Evaņģēlijs ir “Dieva spēks par pestīšanu ikvienam, kas tic” (Rom. 1:16). Iespējams, ka grēks ir izpostījis daudzas dzīves un visiem tajā iesaistītajiem kā risinājumu devis izmisumu. Taču Evaņģēlija spēka dēļ Jēzus Kristus augšāmcelsnā un Viņa uzvarā pār grēku un nāvi arī mēs varam uzvarēt savu mazo nāvi. Tieši tā Gara spēks darbojās Nikodēmā, kuram bija “jāpiedzimst no jauna”, un neuzticīgajā sievietē, kas slāpa pēc dzīvības ūdens savā iztukšotajā un bezcerīgajā dzīvē, un Sīmanī Pēterī, kurš zvērēja, ka nepazīst Kungu Jēzu, un visos mūsos, kad vienīgais, ko mēs varam darīt, ir lūgt Kunga žēlastību un žēlsirdību.

Brīnums slēpjas apstākļi, ka Tas Kungs ir vienmēr gatavs palīdzēt, it īpaši grūtā brīdī. Un mēs to zinām nevis tāpēc, ka varam rast sevī mierinājumu, bet gan tādēļ, ka varam uzlūkot Viņu ārpus sava citādi ciešanu pilnā ego Viņa varenajā, objektīvajā, patiesajā apsolījuma un dzīvības vārdā!

Mums noteikti nav vajadzīgs iztikt vieniem pašiem. Sava nolūka un plāna ietvaros tas pats Kungs Jēzus Kristus, kas izglāba mūs un sūtīja Svēto Garu, arī iedibināja īpašo publiskās kalpošanas amatu. Šīs “dāvanas” svētajā kalpošanā Baznīcai piešķir pats Kungs, lai tās būtu

instrumenti Svētā Gara rokās, ar ko apbruņot un veidot Dieva ķēniņkos priesterus caur Evaņģēliju un sakramentiem. Viņu uzdevums ir svēts uzdevums. Viņu kalpošanu ir noteicis pats Kungs. “Jo mēs nesludinām paši sevi, bet Kristu Jēzu, To Kungu, mēs paši esam jūsu kalpi, Jēzus sūtīti” (2. Kor. 4:5).

Un tas viss tiek darīts tādēļ, ka “caur vārdu un sakramentiem kā instrumentiem tiek dāvināts Svētais Gars, kas ceļ ticību. Tas darbojas, kur un kad Dievs to grib tajos, kuri uzklausa Evaņģēliju.” To visu uzsver pārliecība par mūsu pestīšanu – nevis tādēļ, ka mēs tā domājam, jūtam vai tā iedomājamies, bet tādēļ, ka tas tā *ir*.

To saka pats Dievs!

Pārdomām

1. Kādus pierādījumus “boulinga spēlei vienatnē” tu saskati savā apkārtnē? Kad mēs cenšamies “spēlēt boulingu vienatnē” savā garīgajā dzīvē?
2. Kādēļ cilvēki varētu uzskatīt vārdu un sakramentus par “ikdienišķiem un garlaicīgiem”? Kādēļ šaubu un nepatīkšanu brīžos vienmēr ir tik kārdinoši “vērsties sevi”?
3. Lasi 1. Kor. 12:1–11, 27–31. Saisti vārda un sakramentu kalpošanu ar Sv. Pāvila mācību par Kristus miesu.

4. Kādā veidā mācītāja kalpošana atšķiras no laju kristiešu aicinājuma? Kādā ziņā abi šie aicinājumi ir līdzīgi?

5. Mārtiņš Luters raksta, ka Svētais Gars “visu kristīgo draudzi virs zemes aicina, pulcina, apgaismo un svētī, un pie Jēzus Kristus uztur īstenā, vienīgā ticībā.” Kāda ir Dieva svētība kopīgai dzīvei kristīgā draudzē? Kā vienotība Kristū stiprina tavu ticību un ikdienas liecību?

Papildus literatūra

- Ap. d. 2:1–47
- Lutera *Mazais katehisms* un *Kristīgā mācība*, “Svētā Kristība” un “Svētais Vakarēdiens”

JAUNĀ PAKLAUSĪBA

(6. UN 20. ARTIKULS)

Frensis K. Rosovs

“Ja mēs netiekam glābti, darot labus darbus, kādēļ gan censties?”

Mārtiņa Lutera laikā kāds reformācijas atbalstītājs tik dedzīgi aizstāvēja biblisko patiesību, ka labi darbi neglābj cilvēku, ka paziņoja: “Labi darbi ir kaitīgi pestīšanai.”

Viņa apgalvojums bija nepareizs ne tikai no loģikas viedokļa, bet arī, un galvenokārt, no teoloģiskā viedokļa. *Konkordijas formulas* 4. artikuls ir izlabojis šo kļūdu.

Mūsdienās nav daudz tādu cilvēku, kas būtu tik negatīvi noskaņoti pret labiem darbiem. Taču iespējams, ka mūsu attieksme pret labiem darbiem vēl joprojām nav tāda, kādai tai vajadzētu būt. Mēs, iespējams, jūtamies neērti, izdzirdot, kā mācītājs vai skolotājs iedrošina uz labiem darbiem; varbūt mums šķiet, ka šāda rīcība no viņu puses ir neluteriska. Vai arī mēs paši ciešam klusu par labajiem darbiem, baidīdamies, ka cilvēki, mūs pārprazdami, šādas runas uztvertu par “moralizēšanu” vai centieniem veicināt pašiem savu mūžīgo pestīšanu. Mēs, iespējams, secinām, ka, tā kā labie darbi mūs neglābj, tie ir salīdzinoši nenozīmīgi Dieva nodomā.

Citiem vārdiem, mēs varbūt izturamies iecietīgi pret labiem darbiem, bet attiecinām tos uz otrās šķiras pilsoņiem.

Augsburgas ticības apliecība aplūko šo problēmu. 6. artikuls māca, ka “jādara Dieva pavēlēti labi darbi, tādēļ ka Dievs to grib, bet ne ka ar tādiem darbiem cerētu nopelnīt attaisnošanu Dieva priekšā”. 20. artikuls norāda: “Bez tam mēs mācām, ka labi darbi jādara ne, it kā mēs cerētu ar tiem nopelnīt žēlastību, bet Dieva gribas dēļ.”

Dieva griba

Tiešām, labu darbu darišana ir Dieva griba. Taču Dieva griba ir ne tikai, lai visi cilvēki tiktu glābti (1. Tim. 2:4), Viņa griba ir arī, “lai jūsu

dzīve būtu svēta” (1. Tes. 4:3). Lūgšana par ebrejiem skan, lai “miera Dievs [...] dara jūs spējīgus piepildīt Viņa gribu, jūsos to padarot, kas Viņam labi patīk” (Ebr. 13:20–21).

Pāvila vārdi Tit. 2:14 norāda, ka Kristus nāca pasaulē divu iemeslu dēļ: (1) lai glābtu mūs (“atpestītu mūs no visas netaisnības”) un (2) lai darītu mūs par labiem cilvēkiem (“šķīstītu sev par savas saimes ļaudīm, dedzīgiem labos darbos”).

Kristus pestījošās dzīves, nāves un augšāmcelšanās dēļ Dievs veic divus darbus mūsu labā:

(1) Viņš mūs *pasludina* par taisniem Kristus dēļ;

(2) Viņš mūs *sāk veidot* par taisniem Kristus dēļ.

Mums jāpatur prātā šie abi Dieva darbi. Mums arī tie jāaplūko pareizās attiecībās vienam pret otru. Mūsu turpmākais uzdevums ir pievērsties tieši šīm attiecībām.

Svētie Raksti bieži sadala šo jautājumu (kā iepriekš minēts), aplūkojot Dieva darbu kā divas atsevišķas aktivitātes: (1) pasludinot mūs par taisniem Kristus dēļ un (2) sākot mūs veidot par taisniem Kristus dēļ. Bībele to dara tādēļ, ka tā cenšas skaidri un nepārprotami parādīt, ka otrā aktivitāte neiespaido pirmo; tas, ka Dievs mūs veido par taisniem, nekādā ziņā neietekmē to, ka Viņš ir pasludinājis mūs par taisniem.

Mūs neglābj ne tikai mūsu pašu labie darbi, bet pat tie labie darbi, ko Dievs pats mūsos iedibina. Mūsu pestīšana ir simtprocentīgi pabeigta un droša, kad Dievs mūs pasludina par taisniem Kristus dēļ. Mēs esam pieņemti. Tas, ko saka Dievs, ir taisnība.

Labākais Bībeles piemērs attiecībā uz šo jautājumu ir krustā sistais laupītājs. Skaidri apzinoties savu netīro pagātņi un būdams tuvu nāvei, neredzēdams nekādu izeju, viņš paļāvās uz Tā žēlastību, kurš bija sists pie vidējā krusta, viņš paļāvās uz Jēzu. Un Jēzus viņam sacīja: “Patiesi Es tev saku: šodien tu būsi ar Mani paradīzē” (Lk. 23:43).

Tas, ka mūsu mūžīgā pestīšana ir pilnībā Dieva darbs Jēzus dēļ un ka mēs nekādā veidā to neveicinām, ir vairāk nekā tikai pareiza mācība – tā ir mierinoša mācība. 20. artikuls norāda, ka “dievbijīgie un biklie samana, ka tā [ši mācība] dod sirdsapziņai jo lielu mierinājumu, tāpēc ka mierīgu sirdsapziņu nevar atgūt ne ar kādiem darbiem, bet tikai ticībā, kad droši paliek pie tā, ka Kristus dēļ Dievs mums ir labvēlīgs”.

Kas tas par mierinājumu! Pat (tā sauktajiem) labākajiem no mums nav jāsatraucas par to, vai viņi ir bijuši pietiekami labi Dieva priekšā.

Un pat (atkal tā sauktie) sliktākie no mums var paļauties uz to pašu Dieva žēlastību Jēzus dēļ, kas pieejama visiem citiem cilvēkiem.

Ticība un darbi

Taču dažreiz Svētie Raksti šo jautājumu uzdod savādāk; tie “atkal saliek abus galus kopā”. Tie atspoguļo Dieva aktivitātes, pasludinot mūs par taisniem un sākot mūs veidot par taisniem, kā vienu darbu. Tā tas notiek tādēļ, ka Raksti cenšas nepārprotami norādīt, ka Dieva darbs ir viens, gluži tāpat kā Viņš ir viens – ka pasludināt mūs par taisniem un sākt mūs veidot par taisniem ir būtībā viena plāna divi aspekti, vienas un tās pašas monētas divas puses.

Ticība un darbi ir viens veselums, kā tas tiek vairākkārt atgādināts Jēkaba vēstulē; nav iespējams uzturēt vienu bez otra. Ticība un darbi sader kopā – gluži kā maize un sviests, mīlestība un laulība, zirgs un kariete, kuģis un tā ķīlūdēns, Rozenkrancs un Gildenšterns, Ņurbulis un Burbulis. Pasludinot mūs par taisniem Kristus dēļ, Dievs tajā pašā laikā sāk mūs veidot par taisniem Kristus dēļ – lai gan šī darba otrajai daļai nav nekādas ietekmes uz pirmo.

Interesants piemērs attiecībā uz šo ticības un darbu, “attaisnošanas” un “svētdarīšanas” veselumu tiek apskatīts Rom. 10:9–10. Šajā gadījumā Pāvils ne tikai runā par attaisnošanas aspektu (sirds ticību) un svētdarīšanas aspektu (mutes liecību) vienā laikā, bet sāk 9. pantu ar šķietami neluterisku pavēli, minot vispirms svētdarīšanas aspektu un tikai pēc tam attaisnošanu, šādā veidā it kā nolikdams karieti priekšā zirgam, rezultātu pirms cēloņa! Pēc tam, 10. pantā, Pāvils šo kārtību apgriež otrādi (dažiem no mums, iespējams, par atvieglinājumu), atgriežoties pie tradicionālās secības. Tā vietā, lai saskatītu šajā rindā neuzmanīgi vai nepareizi ievērotu secību, es labprātāk tajā saskatu attaisnošanas un svētdarīšanas veselumu. Tur, kur ir viena, ir arī otra.

Aplūkosim terminu “izpirkšana”. “Izpirkt” nozīmē atpirkt atpakaļ, iespējams, kādu īpašumu (piemēram, lauku) un parasti par pārsteidzoši augstu cenu. Bet kādēļ gan cilvēks pērk lauku? Lai to saglabātu? Jā. Taču gala rezultātā cilvēks pērk lauku, lai to attīrītu no netīrumiem un atkritumiem, apstrādātu un liktu tam nest augļus, lai iegūtu ražu. Tātad Dievs ir mūs “izpircis”, atpircis mūs atpakaļ, samaksājot pārsteidzoši augstu cenu ar sava Dēla nāves sodu un nolādējumu. Kādēļ? Protams,

lai mūs glābtu. Taču it īpaši tādēļ, lai Viņš varētu mūs attīrīt no netīrumiem un atkritumiem, apstrādāt mūs un likt mums nest augļus. Pestīšanas un kristīgas dzīves veselums ir ietverts izpirkšanas metaforā.

Visskaidrākais bibliskais pierādījums ticības un labu darbu veselumam ir atrodams Ef. 2:8–10, kas sadala šo jautājumu, tajā pašā laikā to sakārtojot, un otrādi. 8. un 9. pants nepārprotami norāda, ka labiem darbiem nav nekāda sakara ar pestīšanu: “Jo no žēlastības jūs esat pestīti ticībā, un tas nav no jums, tā ir Dieva dāvana. Ne ar darbiem, lai neviens nelielitos.” Taču mēs, luterāņi, nedrīkstam ar to vien samierināties. Šīm rindām uzreiz seko 10. pants, kurā Pāvils atkal piešķir īpašu vietu labiem darbiem – nevis pestīšanas sfērā, bet gan kristīgas ikdienas dzīves sfērā. “Jo mēs esam Viņa darbs, Kristū Jēzū radīti labiem darbiem, kurus Dievs iepriekš sagatavojis, lai mēs tajos dzīvotu.”

Dievs mūžībā plānoja ne tikai mūsu pestīšanu (Ef. 1:4). 10. pantā mēs lasām, ka mūžībā Dievs plānoja arī mūsu labos darbus. Acīmredzot Dievs tos uzskata par svarīgiem.

Tieši par to ir runa. Dievs uzskata labus darbus par svarīgiem. Mums vajadzētu uzskatīt tieši tāpat. To mums palīdzēs izdarīt izpratne par ticības un darbu veselumu, to nedalāmību. Mēs vairs neuzskatīsim labus darbus par kaut kādu papildinājumu – novēlojušos domu, pielikumu, piezīmi. Tie ir iederīgi. Tie ir Dieva mūžīgās kārtības daļa.

Mēs nedrīkstam nepārtraukti nodalīt ticību un darbus, ko Evaņģēlijā Dievs tik bieži saista kopā. Mēs tos drīkstam nodalīt tikai tad, kad, tāpat kā Bībelē, tiek apspriests jautājums par to, kā mēs tiekam pestīti. Taču vienmēr, kad mēs domājam par to, ko Dievs vēlas no mums ikdienas dzīvē, mums tie atkal steidzīgi jāsaista kopā.

Kā darīt labus darbus?

Ņemot vērā labo darbu svarīgumu, kā lai mēs tos veicam? Lai darītu labus darbus, mums ir nepieciešams Evaņģēlijs, vēstījums par Kristu, kas tika sists krustā un ir augšāmcēlies. Un šis Evaņģēlija spēks mums ir nepieciešams tikpat lielā mērā kristīgai dzīvei, kā pestīšanai. Mēs tiekam pestīti “vienīgi no žēlastības”. Mēs darām labus darbus “vienīgi no žēlastības”.

Visi ir no Dieva Jēzus Kristus dēļ. “Es esmu vīna koks, jūs tie zari. Kas Manī paliek un Es viņā, tas nes daudz augļu, jo bez Manis jūs nenieka nespējat darīt” (Jņ. 15:5). “Jo Dievs ir tas, kas jums dod gribu un veiksmi pēc sava labā prāta” (Fil. 2:13). “Es visu spēju Tā spēkā, kas Mani dara stipru” (Fil. 4:13). “Tādēļ, ja kas ir Kristū, tas ir jauns radījums” (2. Kor. 5:17).

Tiešām, ticības apliecības bieži runā par ticību kā par spēku darīt labus darbus. Tā tiek mācīts tādēļ, ka ticība ir trauks tam Dieva spēkam, kas rada labus darbus. Tātad ticība šo spēku virza tālāk. 20. artikuls norāda: “Un, kad caur ticību tiek saņemts Svētais Gars, tad sirdis tiek atjaunotas un iegūst jaunu dedzību, lai spētu parādīties labi darbi.”

Taču patiesībā darbojas Dieva spēks, nevis ticības spēks. Pati ticība būtībā ir Dieva radīta. Mūs neglābj *ticība*, bet mēs tiekam glābti *ticībā* – Dieva spēkā ticībā.

Iedomāsimies ticību un labus darbus, attaisnošanu un svētdarīšanu kā divus šķēru asmeņus. Mēs varam dēvēt augšējo asmeni par ticību un apakšējo – par labiem darbiem. Ticība un darbi ir divas atsevišķas realitātes, kuras bieži ir nošķirtas viena no otras, tāpat kā divi šķēru asmeņi, starp kuriem bieži ir atstarpe. Bet padomāsim vēlreiz. Abi šķēru asmeņi būtībā ir viens veselums, jo tie ir savienoti kopā pie ass vai roktura un pārsvarā darbojas kopā kā veselums. Pie tam ir jāatzīst, ka asmeņu spēks slēpjas nevis asmeņos pašos, bet gan rokā, kas darbina rokturi.

Tieši tāpat notiek ar ticību un labiem darbiem. Gan darbojoties atsevišķi (kā pestīšanas sfērā), gan darbojoties kopā (kā ikdienas dzīvē), spēku tiem piešķir Dieva roka caur Jēzu Kristu.

Pārdomām

1. Kas ir “jaunā paklausība”? Kādēļ kristieši dažkārt nelabprāt runā par “ticību un labiem darbiem”?

2. Kā Dievs mūs “ir pasludinājis par taisniem”? Kā Dievs “sāk mūs veidot par taisniem”? Kādēļ nav pareizi nodalīt šos divus Dieva darbus?

3. Lasi Jņ. 15:1–8. Kā vīna koka, dārznieka un zaru metaforas atklāj Dieva gribu un darbu Viņa izredzēto ļaužu vidū caur Kristu?

4. Kādā veidā Kristus vārds un sakraments tevi atjauno un stiprina ikdienas dzīvē?

5. Kā tavas draudzes vienotība Kristū palīdz tev dzīvot un liecināt šodienas pasaulē?

Papildus literatūra

- Ebr. 10:19–39
- Lutera *Mazais Katehisms un Kristīgā mācība*, “Mājas tāfeles”

SVĒTĀ KRISTĪGĀ BAZNĪCA

(7. UN 8. ARTIKULS)

Jūdžins F. Klūgs

“Baznīca” nozīmē daudz vairāk, nekā mēs iedomājamies.”

Kas jums nāk prātā, izdzirdot vārdu “baznīca”?

Iespējams, ka daži no mums aizdomājas par pagātni, kad pirms daudziem gadiem bija dzirdama tuvējās baznīcas zvanu skaļā zvanišana. Vecāki mums varbūt stāstīja, ka tie aicina: “Nāc uz baznīcu.”

Daudzās ģimenēs māte modināja bērnus ar stingru atgādinājumu: “Šodien ir svētdiena; laiks celties uz baznīcu.” Ne vienmēr atbilde skanēja: “Cik jauki, ko lai es velku mugurā?”, bet drīzāk gan: “Vai mums tiešām jāiet? Es esmu noguris un gribu gulēt.” Iespējams, ka pat māte un tēvs cīnījās ar kārdinājumu pārmaiņas pēc darīt kaut ko citu – gars gan bija labprātīgs (savā ziņā), bet miesa tik vāja.

Neskatoties uz to, Baznīca bija reāla dzīves sastāvdaļa.

Tā pat sekoja mums armijā. Dievkalpojumi notika pat flotē. “Baznīcas zvans” atskanēja pa kuģa iekšējo sakaru sistēmu: “Tagad kuģa priekšgala kubrikā notiks dievkalpojums, tiek ieslēgts lukturis, ievērojiet klusumu uz klāja.” Izņemot tos, kuru darbs bija neatliekams, pārējiem bija atļauts “iet uz baznīcu”.

Arī sauszemes karaspēks parasti netika aizmirsts. Pat priekšējās frontes līnijās bezbailīgi kapelāni noturēja speciālus dievkalpojumus pagaidu lūgšanu vietās, izmantojot sprediķus un lūgšanas, varbūt arī baznīcas dziesmas un, iespējams, pat Svēto Vakarēdienu, ja apstākļi to atļāva.

Pieminiet vārdu “baznīca”, Mārtiņš Luters norādīja jau savā laikā, “un vienkāršajam cilvēkam nāk prātā par “baznīcu” dēvētā akmens ēka” – līdzīgi kā daudzi no mums iedomājas tuvējās baznīcas zvanus, kas skandina aicinājumu doties uz dievkalpojumu.

Luters nenosoda šādas domas. Galu galā stipras akmens un ķieģeļu ēkas simbolizēja stingro pamatu, uz kura balstās cilvēku ticība Kristum. Taču viņš norāda, kā gadu gaitā vārds “baznīca” ir ticis

nepareizi definēts un pat sagrozīts. Tādēļ mums jārokas dziļāk, ja mēs vēlamies noskaidrot, “kas, kur un kad ir Baznīca”.

Baznīca ir cilvēki

1539. gadā klajā nāca viens no svarīgākajiem Lutera traktātiem “Par konciliem un Baznīcu”. Luters šajā traktātā ļoti precīzi atklāj Baznīcas patieso būtību, pamatojoties *Apustuļu ticības apliecībā*, kas “skaidri norāda, kas ir Baznīca, proti, svēto biedrība”, cilvēku sadraudzība, “kas tic uz Kristu”.

Viscaur Lutera darbos parādās šī definīcija, ka Baznīca ir ticīgo sadraudzība, kura balstās uz Kristu un kuru nespēj uzvarēt pat elles vārti (Mt. 16:18). Baznīca ir “Dieva saime” (Ef. 2:19), kas pārspēj vietu un laiku, un Kristus sekotāji ir “vienas valsts pilsoņi ar svētajiem” – un ir “svētie”.

Mēs piederam šai ticīgo sadraudzībai. Tas pats attiecas uz patriarhiem, Ābrāmu un visiem pārējiem līdz pat Ādamam, kā arī uz citiem, kas vēl jāsapulcē vienkopus šeit, virs zemes, līdz laika galam.

Tāda ir ticīgo sadraudzība, kas balstās uz Kristu – svētā kristīgā Baznīca.

1530. gads iezīmēja vienu no kristietības vēsturiskajiem brīžiem, kad protestantu puse, kas bija apvainota ķecerībā, aizstāvēja sevi ķeizarskajā Augsburgas valsts saeimā. Viņi apgalvoja, ka organizatoriskā struktūra, ceremonijas, reliģiskie noteikumi un apģērbs, pāvesta vara un ēkas neveido Baznīcu. Pamatodamies Bībelē, viņi norādīja *Augsburgas ticības apliecībā*, ka “Baznīca īstā nozīmē ir svēto un patiesi ticīgo kopība” (*Augsburgas ticības apliecība*, 8.) un ka “ir viena svēta Baznīca, caur visiem laikiem pastāvoša” (*Augsburgas ticības apliecība*, 7.).

Ticības apliecinātāji, kuru uzskatus nepārprotami atbalstīja Svētie Raksti, sprieda galīgo lēmumu par Baznīcas patieso būtību, kas ir “svēto kopība, kurā skaidri māca Evaņģēliju un pareizi pārvalda sakramentus”.

Luteram nebija iespējams atrasties Augsburgā šīs izšķirošās politisko dūžu un dažādu Baznīcas pārstāvju sapulces laikā. Taču 1529. gadā Lutera spalva bija radījusi *Lielo* un *Mazo katehismu*, un luterāņu ticības apliecinātājiem šie un citi dokumenti bija līdzīgi Augsburgā.

Luters raksta par Baznīcu *Lielajā katehismā*: “[Tā ir] īpaša draudze, kas ir māte, kura katru kristieti rada un uztur ar Dieva vārdu.” Viņš arī turpina skaidrot: “Ticības apliecībā svētā kristīgā draudze tiek saukta par *communione sanctorum* – svēto biedrību,” un “abas nozīmē vienu un to pašu.”

Šis ir “svēts pulciņš un draudze, kurā ir vienīgi svētie, zem *vienas* galvas, Kristus, Svētā Gara aicināti, *vienā* ticībā, prātā un saprašānā”. Luters izmanto ļoti personisku skaidrojumu, uz kuru arī mēs varam atsaukties: “Ar Svēto Garu es esmu tajā ievests un iekļāvijs, dzirdējis un joprojām klausos Dieva vārdu – ar ko jāsāk, lai ienāktu draudzē.” Un, lai gan mēs līdz pat nāvei paliekam grēcinieki, “kristietībā viss ir iekārtots, lai ik dienas mēs saņemam pilnīgu grēku piedošanu caur vārdu un zīmēm [sakramentiem], lai mierinātu un iedrošinātu mūsu sirdsapziņu, kamēr mēs šeit dzīvojam” (*Lielais katehisms* 81.–83. lpp. un turpmāk).

Baznīca nav teorētisks jēdziens, bet gan ļoti īsta, patiesa, šajā pasaulē eksistējoša realitāte. Tiešām, šī ticības saime, ticīgo biedrība, kas balstīta uz Kristu, iesniedzas arī debesīs. Taču, pirmkārt, tā pastāv šeit, zemes virsū, jo visur, kur dzīvo Evaņģēlijs, Dievs ceļ savu Baznīcu, un Viņš apsola, ka Viņa vārda sludināšana nekad nebūs velta, bet vienmēr nesīs augļus (Jes. 55:11; Ap. d. 2:37–42; 10:43).

Tādējādi pastāv viens vienots veselums – “svēta kristīga tauta”.

Draudze

Jaunajā Derībā tiek bieži norādīts, ka šis veselums iekļauj kādas noteiktas konfesijas ticīgo vietēja mēroga pulcēšanos draudzēs – piemēram, Korintā, Romā un Efezā. Taču vienmēr, pamatojoties Evaņģēlijā! Raksti ļoti skaidri nosauc arī šīs draudzes par “baznīcu”, jo tās iekļauj ticīgos, kuri balstās uz Kristu un kuri apliecina savu ticību, lūdz un piedalās dievkalpojumos, un cenšas nest ticības augļus caur dievbijīgu dzīvi.

Grieķu vārds, kurš Jaunajā Derībā tiek lietots (gandrīz 100 reizes) attiecībā uz šādām vietēja mēroga ticīgo kopienām, ir *ekklesia*, kas latviešu valodā nozīmē “sapulce, draudze vai baznīca”.

Saskaņā ar stāstu par Ananiju un Sapfiru (Ap. d. 5) pastāv iespēja, ka arī neticīgie un liekuļi kļūst saistīti ar šo biedrību (“redzamo

Baznīcu”), tiek kristīti, sludina kristīgo ticību, pat ieņem baznīcas amatus, tajā pašā laikā slēpjot savu neticību. *Augsburgas ticības apliecības* 8. artikuls norāda, ka “šajā dzīvē viņā ir daudz liekuļu un ļaunu.” Taču ap Evaņģēliju pulcējušos patieso ticīgo dēļ to tomēr ir pareizi uzskatīt par kristīgu Baznīcu, un tādēļ tā pieder pie vienīgās svētās kristīgās Baznīcas, ko apliecina ticības apliecība.

Jēzus brīdināja savus mācekļus un tādējādi arī mūs par nezāļu atsijāšanu no labības (Mt. 13). Mēs nespējam ieskatīties cilvēku sirdīs tā, kā Viņš to spēj. Taču redzami grēcinieki, kas nenožēlo savus grēkus, ir jāsoda attiecīgi tā, kā to skaidro Kristus Mt. 18:15–20. Ir jācer, ka viņi nonāks līdz grēku nožēlai.

Vienotība un nesaskaņas

Augsburgas ticības apliecības 7. artikuls norāda uz Baznīcas atbildību Dieva priekšā, ka tā “skaidri māca Evaņģēliju un pareizi pārvalda sakramentus.”

Tādējādi patiesa Baznīcas vienotība ir jābalsta uz tradicionālo mācību, uz Bībeles mācību. Tāda ir Dieva griba. Kompromisa gars, kas noniecina vai noliedz to, ko Dievs māca Evaņģēlijā, rada vienaldzību pret kļūdām un gala rezultātā var apdraudēt dvēseļu pestīšanu. Dievs nepieļauj doktrīnas dažādību. Atbalstīt šādu dažādību un pastāvēt Baznīcas sadraudzībā ar tiem, kuri novirzās no bibliskās mācības – praktizēt to, ko bieži dēvē par “unionismu”–, nozīmē neveicināt Evaņģēlija darbu un nekāpot patiesai vienotībai Baznīcā, bet darboties pret patiesības garu.

Tāpat arī separātisma gars darbojas pret Dieva gribu un rada šķelšanos Baznīcā. 7. artikuls norāda: “Nav nepieciešams, ka visur ir vienādas cilvēku tradīcijas jeb riti un ceremonijas, ko ieviesuši cilvēki.” Attiecībā uz darbībām, kuras netiek noteiktas Rakstos, ir pieļaujama dažādība kristīgās brīvības ietvaros, un tādēļ tās nav nepareizas, lai gan atšķiras no citur ievērotām darbībām.

Šķelšanās, kurai nav attaisnojoša pamatojuma, ir grēcīga. Tā pat var darboties, izliekoties par centieniem saglabāt mācības tīrību, lai gan īstenībā tā rodas no ļaunprātības un grēcīga lepnuma gara, kas rada partiju piederību, cīņu par varu, ienaidu un personības kultus.

Apustulim Pāvilam ļoti darīja raizes šķelšanās, kas notika korintiešu baznīcā, ievērojami iedragājot draudzes mieru un vienotību. Viņš stingri norādīja: “Bet es jūs, brāļi, pamācu mūsu Kunga Jēzus Kristus vārdā, lai jūsu starpā būtu vienprātība un neceltos šķelšanās, bet lai jūs visi pilnīgi vienoti stāvētu vienā prātā un vienā domā” (1. Kor. 1:10).

“Izredzēta tauta”

Priekšrocības, kas pieder Kristus līgavai, svētajai kristīgajai Baznīcai, ir Debesu valstības atslēgas, vārds, Kristība un Altāra sakraments – Dieva iedibināti līdzekļi, lai rūpētos un uzturētu savas avis, ticīgos. Tā ir liela uzticība, tā ir patiesi brīnišķa, unikāla, absolūta uzticība no Dieva puses.

Apustulis Pēteris to uzsver, rakstot pa visu Mazāziju izkaisītajām draudzēm: “Bet jūs esat izredzēta cilts, ķēnišķīgi priesteri, svēta tauta, Dieva īpašums, lai jūs paustu Tā varenos darbus, kas jūs ir aicinājis no tumsas savā brīnišķīgajā gaismā” (1. Pēt. 2:9).

Tāpat vārds “baznīca” tiek lietots vairākās nozīmēs. *Mazā katehisma Kristīgā mācība*, kas tiek izmantota daudzās iesvētes mācībās, norāda, ka “Kristus draudze jeb Baznīca ir visu to cilvēku kopums, kuri savā sirdī patiesi paļaujas uz Jēzu”. Tajā tiek piemināts, ka vārds “baznīca” attiecas arī uz redzamo Dieva Baznīcu, konfesiju, vietēju draudzi un lūgšanu namu.

Visbeidzot *Kristīgā mācība* arī norāda, ko Bībele māca par mūsu dzīvi Baznīcā.

- “Savas ticības stiprināšanas labad mums ir citīgi jāapmeklē dievkalpojumi un citas sanāksmes, jāklausās mums sludinātā mācība, kā arī jālieto svētie sakramenti.”
- “Dievs vēlas, lai vietējās kristīgās draudzes un baznīcas pieturas, apliecina un māca Viņa vārdu visos mācību punktos pareizi un svētos sakramentus lieto pēc Kristus norādījumiem.”
- “Kristietim vajadzētu atturēties no sagrozītas ticības baznīcas un, ja viņš jau pieder pie tās, izstāties, un pievienoties pareizās ticības baznīcai.”
- “Mums uzticīgi jākalpo pareizās mācības baznīcai, kā arī savu iespēju robežās jāziedo Kungam, tādējādi palīdzot uzturēt draudzes darbošanos un Dieva skaidrā vārda izplatīšanos.”

Pārdomām

1. Kā pēdējo 25 gadu laikā ir izmainījusies tradicionālā izpratne par Baznīcu? Kā ir izmainījušās uz Baznīcu liktās cerības?
2. Kādā ziņā kristīgā Baznīca ir “redzama”? Kādā ziņā Baznīca ir “neredzama”?
3. Lasī Ef. 4:1–16. Kā Sv. Pāvils raksturo Baznīcas vienotību? Kā viņš apraksta Baznīcas mērķi?
4. Kādus draudus Baznīcā rada kompromiss? Kādus draudus rada nepiekāpība uzskatos par mūsu misiju un kalpošanu?
5. Kādu mierinājumu tu rodi apziņā, ka “Kristus draudze pastāvēs vienmēr”?

Papildus literatūra

- Ef. 3:1–21
- Lutera *Mazais katehisms* un *Kristīgā mācība*, “Trešais ticības loceklis”

DIEVA DARBS KRISTĪBĀ

(9. ARTIKULS)

Džeralds K. Džoršs

“Dievs mūs kristī, piešķirot mums jaunu piedzimšanu un cerību uz mūžīgu dzīvību.”

“Kad Dievs runā par skabargu,” Lutērs raksta, “Viņa vārds padara skabargu par tikpat svarīgu kā saule.”

To pašu var attiecināt uz svētās Kristības ūdeni. Dievs iesniedzas ikdienišķajā, smeļ ūdeni un piešķir tam savā vārdā nolūku un apsolījumu. Gluži tāpat, kā Dievs iemiesojās cilvēkā caur Jēzu Kristu, kas “mājoja mūsu vidū” (Jņ. 1:14), Dievs paņem vienkāršu ūdeni un iemiesojas tajā caur savu vārdu.

Lielais katehisms norāda, ka Kristība “nav tikai dabīgs ūdens vien, bet dievišķs, debešķīgs, svēts un svētīgs ūdens; kādiem vien vārdiem vēl varētu to slavēt – tas viss Dieva vārda dēļ, kas ir debešķīgs, svēts vārds, kura slavu neviens nespēj izteikt, jo šis vārds spēj visu un tajā ir viss, kas Dievam pieder” (*Lielais katehisms*, 114. lpp.).

“Govs vai suns redz tikai ūdeni,” Lutērs reiz rakstīja, bet “dievbijīgie ūdenī redz vārdu un par to pateicas.”

Lielais katehisms raksta, ka tādējādi kristiešiem Kristība ir kaut kas “daudz augstāks par jebkuru cilvēku vai svēto veiktu darbu” (*Lielais katehisms*, 113. lpp.).

Un kādēļ Kristība ir šāds cēls darbs? Tādēļ ka saskaņā ar katehismu tas ir Dieva darbs: “Jo tapt kristītam Dieva vārdā nozīmē tapt nevis cilvēku, bet Dieva kristītam” (*Lielais katehisms*, 113. lpp.).

Ja viss iepriekš minētais ir patiesība, kādēļ mūsdienās ir novērojama tāda vienaldzība pret Kristību? Pat vecāsmātes lūgums “izdarīt to” nespēj dažus pārliecināt par bērnu Kristības nepieciešamību!

Un ko lai saka par kristiešiem, kuri reti atsaucas uz Kristību, nemaz nerunājot par Kristību kā ikdienas spēka un iedrošinājuma avotu jaunai dzīvei?

Vai ir iespējams, ka aiz mūsdienu attieksmes slēpjās tas, ko kāds

teologs ir nosaucis par “ārišķības vainu” – Kristība liekas tik ikdienišķa, kā gan tā var veikt tādus lielus darbus?

Dieva darbs

Iespējams, ka dūmu parādīšanās, gaismas uzplauksnījums, bungu rīboņa varētu labot šo vainu. Taču patiesība ir tāda, ka klusi un vienkārši Dievs veic varenu darbu caur vienkāršu ūdeni.

Lai atklātu, cik vērtīga ir Kristība, mums nepieciešams tikai aplūkot to, ko tā sniedz un piešķir. Saskaņā ar Kristus pavēli Baznīca kristī “Tēva, Dēla un Svētā Gara vārdā” (Mt. 28:19). Šie “iestādījuma vārdi” māca, ka Kristība satur Dieva vārdu. Būdami kristīti, mēs esam saistīti ar Viņa vārdu un tādējādi ar Viņu. *Lielais katehisms* māca, ka, kur ir Dieva vārds, “tur jābūt arī dzīvībai un svētībai” (*Lielais katehisms*, 115. lpp.).

Patiesi, Kristība nozīmē “mazgāšanu atdzimšanai un atjaunošanos Svētajā Garā [..], lai, Viņa žēlastībā attaisnoti, mēs kļūtu cerētās mūžīgās dzīvības mantinieki” (Tit. 3:5, 7). Arī Sv. Pāvils raksta galatiešiem: “Jo jūs visi, kas esat kristīti Kristus vārdā, esat tērpušies Kristū.” Tas nozīmē, ka mums ir piedots un mēs esam Dieva bērni (Gal. 3:24–27).

Kristiešiem tādēļ nevajadzētu izvairīties no tiešas sludināšanas: “*Kristība glābj.*” Tieši tā māca Bībele: “Viņš [Dievs] mūs izglāba [..] ar mazgāšanu atdzimšanai” (Tit. 3:5; skat. 1. Pēt. 3:21).

Kristība glābj, jo caur to mēs tiekam vienoti ar Kristu, kas ir mūsu Glābējs (Rom. 6:4). Pievērsīsimies drosmīgajai Lutera valodai: “Viņa taisnība aplāj visus mūsu grēkus, kā mantotos grēkus, tā arī izdarītos grēkus, un mēs topam nomazgāti tīri ar Viņa asinīm.” *Mazais katehisms* apgalvo, ka, kur ir grēku piedošana, “tur ir arī dzīvība un pestīšana”.

Kādam varbūt radies jautājums: “Vai jūs sakāt, ka Kristība dara brīnumus?” Tā tas tiešām ir. Bez Dieva palīdzības mēs esam uz mūžiem nomākti zem grēka nastas (Rom. 1:9) un esam pakļauti nāvei (Rom. 5:12). Bet Dievs “ir atpestījis mūs no tumsas varas un ir ievēdis mūs sava miļā Dēla valstībā”. Šī glābšana notika sen, kad Kristus nomira un augšāmcēlās, taču tā notiek *personīgi* katram no mums mūsu Kristībā.

Lielajā Katehismā Luters beidz nodaļu par svēto Kristību ar vārdiem: “Cik brīnišķīga lieta ir Kristība.” Tā “atraisa mūs no velna varas un dara par Dieva īpašumu, apslāpē un atņem grēkus, dienu no dienas stiprina jauno cilvēku; tā turpina savu darbu un paliek, līdz no šīs nožēlojamās dzīves nonāksim mūžīgā godībā” (*Lielais katehisms*, 123. lpp.). Tāpat arī *Augsburgas ticības apliecība* vienkārši, bet iespaidīgi sludina: “Ar Kristību tiek dāvāta Dieva žēlastība” (*Augsburgas ticības apliecība*, 9.).

Kristība ir nepieciešama tieši šī iemesla dēļ – caur to mums Dievs žēlīgi piešķir piedošanu, ko Viņa Dēls nopelnīja caur krusta nāvi.

Tādējādi Kristība ir Evaņģēlijs. *Lielais katehisms* apgalvo: “Bet šeit, Kristībā, ikvienam par velti tiek sniegts šāds dārgums – zāles, kuras aprij nāvi un uztur pie dzīvības visus cilvēkus” (*Lielais katehisms*, 118. lpp.). Līdzīgi izraēliešiem, kas šķērsoja Sarkano jūru, brīnišķīga pestīšana notiek to cilvēku dzīvē, kuri tiek kristīti.

Dažreiz ir jābrīnās, kas noticis ar Kristību dažu cilvēku dzīvē. Šķiet, ka viņi ir novērsušies no ticības, kurā viņi tika kristīti. Diemžēl tā notiek diezgan bieži. Taču mēs nedrīkstam tādēļ secināt, ka viņu Kristībā kaut kas ir neizdevies! Līdzīgi droši noenkurotam kuģim, Kristība paliek glābšanas līdzeklis, pat ja arī daži pakļūp un pārkrīt pār bortu. *Lielais katehisms* māca, ka šādā gadījumā cilvēks ir jānudina “atkal kuģim piepeldēt un pieķerties, līdz nokļūst atpakaļ uz šā kuģa” (*Lielais katehisms*, 123. lpp.).

Kristība ikdienas dzīvē

Nevienam citam notikumam kristieša personīgajā ikdienas dzīvē nav lielākas nozīmes kā Kristībai. *Lielais katehisms* māca, ka “ikvienam kristietim visu mūžu Kristībā pietiek ko mācīties un vingrināties” (*Lielais katehisms*, 117. lpp.). Tas ir tā dēļ, kas, kā māca Sv. Pāvils, *notika* un katru dienu joprojām *notiek*: “Jo mēs līdz ar Viņu Kristībā esam aprakti nāvei, lai, tāpat kā Kristus sava Tēva godības spēkā uzcelts no mirušiem, arī mēs dzīvotu atjaunotā dzīvē” (Rom. 6:4).

Kristībā mēs – visa mūsu persona, miesa un dvēsele – tiekam savienoti ar Kristu, kas ir miris grēkam un dzīvo Dievam (Rom. 6:10). Vienotībā ar Kristu mums katru dienu jāatkārto tas, kas notika pie

kristāmtrauka. Mums “jāatmet vecais cilvēks” un “jāapgērbj jaunais cilvēks” (Ef. 4:22, 24).

Šo darbību luteriskās baznīcas ticības apliecības uzskata par ikdienas grēku nožēlu, kas “savā būtībā nav nekas cits kā Kristība, jo – vai gan grēku nožēla nozīmē ko citu kā visā nopietnībā uzbrukt vecajam cilvēkam, savaldīt to un ieiet jaunā dzīvē? Tādēļ, dzīvodams grēku nožēlā, tu dzīvo Kristībā, kura ne vien pasludina, bet arī rada, iesāk un prasa šādu dzīvi [..]” (*Liels katehisms*, 122. lpp.).

Šāds kristīgās dzīves raksturojums ir pilnīgi pretējs tukšajiem vārdiem, ko dažreiz nākas dzirdēt, piemēram, ka “pat labākajos no mums ir kaut kas slikts, un pat sliktākajos no mums ir kaut kas labs.” Kristība mūsos ieraksta nāvi – “vecā cilvēka” nāvi – un dzīvību – “jaunā cilvēka” rašanos, kas “radīts pēc Dieva patiesā taisnībā un svētumā” (Ef. 4:24).

Vecajam ir jāmirst, un jaunajam ir ik dienas no jauna jāpiedzimst līdzīgi labības graudam, kas ir kritis zemē nāvei, lai uzdīgtu un nestu augļus (skat. Jņ. 12:24).

Teologs Herberts Girgensons to apraksta uzskatāmi: “Dievs nelasa morāli, kā uzvesties bērnam, kas nokļuvis starp padibenēm. Viņš to izvelk no to vidus un ievēd mājā, Tēva mājā, kurā ir tīra dzīvības un mīlestības atmosfēra, kas nosaka attiecības starp tiem, kuri dzīvo šajā saimē” (*Teaching Luthers Catechism*, 2. sēj., 24. lpp.). Girgensons pareizi parāda, ka mūsu jaunā dzīve Kristū tiek vadīta Dieva saimē, Baznīcā (1. Kor. 12:13).

Ticība un zīdaiņu kristīšana

Daudzus kristiešus ievērojami satrauc uzsvars uz Kristību kā vienīgi Dieva darbu, un viņi ir neizpratnē par to, kur paliek *ticība*.

Tieši šajā gadījumā rodas jautājums par Baznīcas vēsturē īstenoto zīdaiņu kristīšanu. “Kā gan mēs varam kristīt zīdaiņus, ja viņiem nav ticības?” skan iebildums.

Šis jautājums nav jauns. Luteriskās ticības apliecību autoru dzīves laikā daži iestājās pat par atkārtotu Kristību attiecībā uz tiem cilvēkiem, kuri jau bija kristīti kā zīdaiņi, jo viņi uzskatīja, ka īstai Kristībai ir nepieciešama cilvēka piedalīšanās (piem., ticības apliecināšana) (šis mācības piekritējus dēvē par anabaptistiem). Savā atbildē

Luters resumēja šī jautājuma būtību šādiem vārdiem: “Te viss atkarīgs no Dieva vārda un pavēles. [...] *jo mana ticība nevis rada Kristību, bet saņem to*. Tā nu Kristība ir derīga pat tad, ja netop pareizi saņemta vai lietota, jo tā nav atkarīga no mūsu ticības, bet no Dieva vārda” (*Lielais katehisms*, 119. lpp.).

Ticība saņem Kristības svētību (gan pieaugušajos, gan bērnos), un pati par sevi ir brīnums! Svētā Gara spēkā tiek atmodināta un radīta ticība, kas saņem Dieva dāvanas (Tit. 3:5), tā ka gala rezultātā var teikt: “Kas tic un top kristīts, tas tiks izglābts” (Mk. 16:16).

Bibliskajā izpratnē ticība nav cilvēka neatkarīga rīcība, sastopot Dievu pusceļā – līdzīgi diviem basketbola komandu kapteiņiem, kas iznāk laukuma centrā, lai paspiestu viens otram roku pirms spēles sākuma. Tieši pretēji, lai gan mēs ticam, visa iniciatīva pieder Dievam, kas mūs pieņem Jēzus Kristus dēļ. Ticība savā ziņā “tiek satverta” Tā Kunga darbības rezultātā. Tas līdzinās mūsu piedzimšanai. Mēs tikām ieņemti un piedzimām neatkarīgi no jebkāda lēmuma no mūsu puses.

Šis ir nezūdošs mierinājums kristiešiem, kuru cerība balstās nevis uz to, ar ko viņi piedalās Kristībā, bet uz to, ko Dievs viņiem sniedz caur Kristību. Tieši tādēļ visā mūsu dzīves laikā Kristība paliek par mierinājuma un iepriecinājuma avotu.

Apoloģija norāda, ka Kristība ir līdzeklis, ar kuru Dievs vēlas nepārtraukti “pamācīt, iepriecināt, mierināt izbiedētos prātus, lai tie ciešāk ticētu, ka viņu grēki ir piedoti” (*Apoloģija*, 4., 276.). Grūti iedomāties skaidrāku pierādījumu reformācijas principam “vienīgi žēlastībā” kā zīdaiņu kristīšana. “Kristība nav darbs, kuru mēs piedāvājam Dievam, bet gan darbs, kurā Dievs mūs kristī caur mācītāju, kas darbojas Viņa vietā” (*Apoloģija*, 24., 18.).

Luters raksta par Kristību: “Pat tad, ja izskata ziņā [tā] būtuniecīgāka par salmiņu,” tā ir Dieva darbs, “Dieva paša vārds – dārgums,” kas Kristību padara par milzīgu vērtību (*Lielais katehisms*, 112. lpp.).

Tiešām, Kristība ir tikpat “nozīmīga kā saule”, un mēs lūdzam, lai tā kļūst ievērojama un varena arī mūsu ikdienas dzīvē.

Pārdomām

1. Ja iespējams, atceries vai dalies pārdomās par kādu Kristību savā ģimenē. Kadēļ tā bija tik nozīmīga?

2. Rakstā teikts, ka mūsu “glābšana notika sen, kad Kristus mira un augšāmcēlās,” “bet tā notiek personīgi katram no mums mūsu Kristībā”. Ko tas nozīmē? Kā Rom. 6:1–11 atklāj šo svarīgo patiesību?

3. Lasi Kol. 2:6–12. Ko Kristība nozīmē tavā ikdienas dzīvē?

4. “Klusi un vienkārši Dievs veic varenus darbus vienkāršā ūdenī.” Kādēļ tik bieži ir grūti pieņemt šo patiesību par Kristību? Kādā ziņā šī Kristības “klusā, vienkāršā” būtība līdzinās inkarnācijai?

5. Kā mēs varam ik dienas atcerēties un svinēt Dieva piedošanas dāvanu Kristībā?

Papildus literatūra

- Jņ. 3:1–36
- Luteru *Mazais katehisms* un *Kristīgā mācība*, “Svētā Kristība”

ALTĀRA SAKRAMENTS

(10. ARTIKULS)

Gregorijs Lokvuds

“Svētajā Vakarēdienā Jēzus Kristus dāvā savu miesu un asinis – un Dieva mieru.”

Atceros, kā, zēns būdams, es nevarēju nolaist skatienu no marmora plāksnes uz mūsu baznīcas altāra ar zeltā iekaltiem vārdiem: “Nāciet šurp pie manis visi, kas esat bēdīgi un grūtsirdīgi, Es jūs gribu atvieglināt” (Mt. 11:28).

Ko gan šie vārdi nozīmēja veselām paaudzēm nogurušu vīru un sievu, kas nāca uz šo Austrālijas lauku baznīcu, lai atspirdzinātos un gūtu spēkus jaunai nedēļai!

Tagad vecās koka baznīcas vietā paceļas moderna ķieģeļu ēka, un marmora plāksne ir pārvietota uz ieejas lieveni. Taču tā joprojām laipni sagaida visus, kas ienāk, aicinot tos pie altāra un tur sniegtajām dāvanām.

Un tas mums atgādina, ka Altāra sakraments nav domāts tiem, kas sevi uzskata par labiem un šķīstiem ar tīru sirdsapziņu. Tas drīzāk ir domāts “tiem, kas ir bēdīgi un grūtsirdīgi dēļ grēka, nāves bailēm un miesas un velna uzbrukumiem”. Mārtiņš Luters raksta *Lielajā katehismā*: “Ja nu tu esi apgrūtināts un sajūti savu vājumu, nāc priecīgi pie Kristus, ļauj, lai Viņš tevi atvieglina un stiprina.”

Kādas dāvanas sniedz Svētais Vakarēdiens? *Augsburgas ticības apliecības* 10. artikuls skaidro: “Par Tā Kunga Mielastu māca, ka Kristus miesa un asinis ir patiesi klāt un tiek pasniegtas Tā Kunga Mielastā tiem, kuri to bauda.”

Patiesa miesa, patiesas asinis

Šis dāvanas – mūsu Kunga patiesā miesa un patiesās asinis – bija Viņa novēlējums baznīcai tajā vakarā, kad Viņš tika nodots. Tās ir

Viņa pēdējā griba un novēlējums, kas pierakstīts iestādījuma vārdos Mateja, Marka, Lūkas evaņģēlijos un Pāvila 1. vēstulē korintiešiem.

Reformatsors Mārtiņš Hemnics raksta: “Dieva Dēls uzticēja savai Baznīcai Vakarēdiena iestādījuma vārdus kā savu pēdējo gribu un novēlējumu – savīļnotu jūtu laikā ar viskvēlākajām lūgšanām un ārkārtīgi nopietnos apstākļos, naktī, kad Viņš tika nodots. Tādēļ šie vārdi visiem cilvēkiem ir jāievēro ar vislielāko cieņu un bijību pret To Kungu, jo tie ir Dieva Dēla testamenta vārdi.”

Diemžēl testamenti bieži vien izraisa karstus strīdus. Mūsu Kunga novēlējumam un testamentam nav klājies labāk. Hemnics raksta: “Kāds ļauns gars ir iesaistījis šos vissvētākos vārdus strīdā.” Taču viņš arī norāda, ka risinājums nav rodams, izskaidrojot šos vārdus tā, kā mums labpatīk. Mums drīzāk jāturas pie “vienkāršas, istas un dabiskas nozīmes”.

Un iestādījuma vārdi ir ļoti vienkārši: “Tā ir Mana miesa, kas par jums top dota [..]. Šis biķeris ir jaunā derība Manās asinīs, kas par jums tiek izlietas grēku piedošanai.”

Taču kopš brīža, kad mūsu Kungs iedibināja Vakarēdienu, cilvēkiem Viņa vārdi ir likušies sarežģīti un aizvainojoši. Cilvēciskais saprāts jautā: “Kā Viņš mums var dot ēst savu miesu?” (Jņ. 6:52). Vai Jēzus sludināja kanibālismu? Tieši to secināja Romas impērijas pagāni, domādami, ka samaitātie kristieši piekopj gan kanibālismu, gan asinsgrēku (galu galā viņi runāja par brāļu un māsu mīlestību).

Taču ne tikai pagāni ir nepareizi izpratuši Jēzus vārdus. Kopš 11. gadsimta ir atradušies kristieši, kas Viņa vārdus uzskata par aizvainojošiem. Protams, Viņš nedomāja tieši to, ko Viņš teica! Protams, Viņa vārdi ir jāsaprot simboliski: “Tas *simbolizē* manu miesu.” Jēzus miesa ir uzkāpusi debesīs. Tagad tā atrodas virs mākoņiem; tā nevar īstenībā atrasties maizē un vīnā uz altāra. Mums ir jāpaceļ savas sirdis uz Viņu debesīs un ticībā jāgūst Viņa barība.

Lutera laikā daži reformatori no Šveices turējās pie šī simboliskā skaidrojuma. Kādas 1529. gada oktobra sestdienas pēcpusdienā vācu luterāņi un šveicieši sapulcējās Marburgas pilsētā, lai apspriestos par Svēto Vakarēdienu un citiem jautājumiem. Baidīdamies no kārdinājuma piekrist kompromisam, Lutera uzrakstīja ar krītu uz galda: “Tā ir mana miesa,” un aplāja šos vārdus ar galdautu. Atbildīgā brīdī diskusijas laikā viņš pacēla galdautu un nolasīja vārdus, piemētot: “Tas ir Svēto Rakstu pants.[..] Es nevaru neievērot Kunga Jēzus Kristus vārdus.”

Miesa un asinis, kurus mēs saņemam, protams, nepieder kādam liķim, bet gan ir “dzīvā maize, kas nākusi no debesīm” (Jņ. 6:51). Gluži tāpat kā apustuļiem bija privilēģija klausīties Viņā, skatīt Viņu ar savām acīm, vērot Viņu un pieskarties Viņam ar savām rokām (1. Jņ. 1:1), arī mums ir dots Viņu redzēt un Viņam pieskarties Svētajā Vakarēdienā.

Vārds, kas kļuva par miesu, mums ir patiess cilvēks. Viņš nav spoks. Jēzus aicināja savus mācekļus pēc augšāmcelšanās: “Aptaustait mani un apskatait; jo garam nav miesas un kaulu, kā jūs redzat man esam” (Lk. 24:39). Un Vakarēdienā Viņš mums sniedz to pašu miesu, kura reiz tika nodota krustam, tās pašas asinis, kuras tika izlietas, bet kuras Viņa paaugstināšanās pie Tēva labās rokas tagad ir brīnišķā kārtā cēlusi godībā. Šī miesa un asinis pieder Jēram, kas ir uzvarējis, lai gan tika nokauts, tās pieder Dieva Jēram, kas nes pasaules grēku (Jņ. atkl. 5:6; Jņ. 1:29).

Tātad maize uz altāra ir Kristus miesa; vīns biķerī ir Kristus asinis. Vārdi, kurus izmanto Jēzus, ir ierasti un plaši izplatīti. Piemēram, mēs norādām uz vīna pudeli un sakām: “Tas ir vīns”, vai uz maku un sakām: “Tā ir nauda.” Tāpat kā balodis, kas nolaidās uz Jēzu Viņa Kristībā, bija Svētais Gars (Jņ. 1:32), maize ir miesa un vīns ir asinis.

Luterāņi izprot Jēzus vārdus tik reāli, ka tic, ka pat neticīgi un necienīgi kristieši, kas piedalās Vakarēdienā, saņem Tā Kunga patieso miesu un asinis. Vēl viena luteriskās baznīcas ticības apliecība, *Šmalkaldas artikuli*, māca: “Mūsu uzskats par altāra sakramentu ir tāds, ka maize un vīns Vakarēdienā ir Kristus patiesā miesa un patiesās asinis un ka to sniedz un saņem ne vien dievbijīgi, bet arī ļauni kristieši.” Tādēļ Sv. Pāvils mūs aicina pārbaudīt sevi, lai mēs neēstu un nedzertu pašiem par sodu (1. Kor. 11:28–29).

Augsburgas ticības apliecības artikuls par Svēto Vakarēdienu ir īss, jo starp luterāņiem un katoļiem nepastāvēja nesaskaņas par “patieso klātbūtni”. Izklāstot sikāk luterāņu nostāju *Apoloģijā*, reformators Filips Melanhtons priecīgi paziņo: “Mēs zinām, ka ne tikai Romas baznīca atzīst Kristus miesisko klātbūtni, bet arī grieķu baznīca ir pieņēmusi un joprojām atzīst šo nostāju.” Mācība par patieso klātbūtni bija “mācība, kuru pieņēma visa Baznīca.”

Daži nebibliski uzskati

Tādēļ, ka sakraments ir Evaņģēlijs, ko mums sniedz Kristus, mēs to nevaram saprast kā upuri “bez asins izliešanas”, ko pastāvīgi sniedz baznīcas mācītāji, kā to skaidro Romas katoļu baznīca.

Mēs arī neuzskatām, ka maize tiek pārvērsta, vai “transsubstanciēta” par Kristus miesu (un vīns – par Viņa asinīm), tā ka tikai *izskatās* maize. Bībele skaidri māca, ka “maize, ko laužam,” ir “savienošanās ar Kristus miesu” (1. Kor. 10:16). Maize paliek maize, taču “ar un caur” maizi mēs saņemam Kristus miesu.

Pēdējā laikā pret sakramentu vieglprātīgi izturas kristieši, kuri uzskata, ka mielasts galvenokārt nozīmē labas attiecības horizontālajā plaknē – saskarsmē ar mācītāju un vienam ar otru. Protams, viņi tic Kristus personiskajai klātbūtnei, bet tikai neskaidrā nozīmē, it kā Viņš būtu šī mielasta namatēvs vai viens no ciemiņiem.

Tieši vertikālā plakne – vienotība ar Kristus patieso miesu un asinīm – ir īpaši svarīga. Jo “svētības biķeris, ko mēs svētījam, vai tas nav savienošanās ar Kristus asinīm? Maize, ko laužam, vai tā nav savienošanās ar Kristus miesu?” (1. Kor. 10:16). Tikai tad, kad sakramenta miesa un asinis ir pienācīgi novērtētas un saņemtas (“ticībā Tev”), Svētais Vakarēdiens darbojas, lai pilnveidotu mūs horizontālajā plaknē (“dedzīgā mīlestībā vienam pret otru”).

Svētā Vakarēdiena dāvanas

Lūgšana pēc Vakarēdiena apraksta galvenās Vakarēdiena dāvanas kā “piedošanu un mieru”: “Kungs! Tu man žēlīgi esi devis to, pēc kā es kāroju: savu piedošanu [..], savu mieru.”

Mūsu Kunga miesa tika dota, Viņa asinis tika izlietas “grēku piedošanai” (Mt. 26:28). Saņemot Vakarēdiena elementus, ticīgais tiek pārliecināts: “Tavs noziegums ir deldēts, un tavi grēki piedoti” (Jes. 6:7). *Mazais katehisms* norāda: “Kur ir grēku piedošana, tur ir arī dzīvība un svētlaipe.”

Katras nedēļas nogalē, visi sāpīgi apzinādamies, ka “esmu apgrēkojies domās, vārdos un darbos un ar ko gan esmu pelnījis Tavu dusmību un sodību laicīgi un mūžīgi,” mēs nākam pie altāra priecīgās gaidās.

Atmetot visas citas domas, mēs visu uzmanību pievēršam vārdiem: “Par jums un par daudziem top izlietas par grēku piedošanu.” Saņēmuši miesu un asinis, mēs priecīgi atstājam altāri, vārdiem: “Eita Dieva mierā,” skanot mūsu ausīs. Patiesi, sakraments ir Evaņģēlijs.

Īsumā var uzskaitīt vēl dažas Vakarēdiena dāvanas (pēc Martina Hemnica izklāsta):

- Šeit Kristus mūs satver (Fil. 3:12) kā mūsu patiesais “miesīgais” brālis, lai savienotu mūs ar sevi, cik vien cieši iespējams.
- Viņš nāk pie mums ļoti taustāmā veidā. Vārdi “par jums” apliecina, ka Dieva piedošana attiecas personīgi uz ikvienu no mums.
- Brīnišķīgā veidā Viņa bezgrēcīgā miesa un asinis sāk mūs pārveidot svētdarot, atjaunojot un, iesvētot mūs miesā un dvēselē, “lai mūsu nabadzība un izmisums tiktu laboti un mēs tiktu atjaunoti caur šo visciešākās vienotības līdzekli”.
- Ļaujot savai godībā celtajai miesai un asinīm kļūt par mūsu vājās miesas daļu, Viņš mums apliecina, ka pastardienā mēs augšāmcelsimies.
- Svētais Vakarēdiens, kas tiek noturēts, “pieminot” Kristu, ir spēcīgs pretlīdzeklis pret mūsu nevērību un apjukumu. Vakarēdiens mums atgādina, kam ir patiesā nozīme.

Tur, kur kristieši tic, ka Kristus miesa un asinis īstenībā atrodas uz galda un ka viņi tos liek pie savām lūpām, viņi augstu novērtēs Vakarēdienu un saņems to bieži. Viņi ar prieku pieņems Tā Kunga žēlsirdīgo ielūgumu: “Nāciet šurp pie manis visi, kas esat bēdīgi.” Un viņi ilgosies pēc sakramenta.

Pārdomām

1. Ja iespējams, atceries vai dalies pārdomās par Svētā Vakarēdiena reizi, kas ir bijusi īpaši nozīmīga. Kādēļ šī reize bija tik nozīmīga? Kādā veidā tu saņēmi mierinājumu un spēku, ēdot un dzerot Tā Kunga miesu un asinis?

2. Šajā rakstā tiek apgalvots: “Diemžēl testamenti bieži vien izraisa karstus strīdus. Mūsu Kunga novēlējumam un testamentam nav klājies labāk.” Paskaidro to.

3. Lasi 1. Kor. 11:23–26. Kā Pāvils uzsver Svētā Vakarēdiena nozīmi kristīgajā dievkalpojumā? Kādā ziņā mēs “pasludinām Tā Kunga nāvi, tiekāms Viņš nāks,” piedaloties Viņa svētajā mielastā?

4. Kādas dāvanas Kristus sniedz ticīgajiem caur Svēto Vakarēdienu? Kā Vakarēdienā piedalās “horizontālā” un “vertikālā” dimensija?

5. Ko Vakarēdiens nozīmē tavā ikdienas dzīvē? Tavas draudzes dzīvē un misijā? Kā piedošana, ko mēs saņemam sakramentā, piešķir mums pilnīgu garīgu svētību?

Papildus literatūra

- Jņ. 6:1–59
- 1. Kor. 10:1–31
- Lutera *Mazais katehisms* un *Kristīgā mācība*, “Svētais Vakarēdiens”

GRĒKSŪDZE UN ABSOLŪCIJA

(11. UN 12. ARTIKULS)

Džons T. Pless

“Aizvien vairāk sagrauztu grēcinieku rod Dieva mieru un atjaunošanos privātā grēksūdzē un absolūcijā.”

Vai tu esi jebkad bijis pie sava mācītāja uz privāto grēksūdzi un absolūciju?

“Vai tad tas neattiecas uz Romas katolismu?” daži, iespējams, jautās. “Vai tad Luters un reformācija to neatcēla?”

Gadās sastapt arī savādākas atbildes. Apgalvojums, ka “es varu izsūdēt savus grēkus tieši Dievam,” tiek izmantots kā attaisnojums tam, ka privātā grēksūdze tiek atstāta novārtā. Vai arī iespējams, ka vecais Ādams liek apgalvot, ka mācītāja augstprātības kalngals ir teikt: “Es piedodu tev tavus grēkus,” jo “tikai Dievs var piedot grēkus.”

Luteriskās baznīcas ticības apliecības grāmatas, kas izklāsta Svēto Rakstu mācību un izskaidro to, kam tic luterāņi, māca savādāk.

“Par grēksūdzi (bikti) māca,” *Augsburgas ticības apliecība*, piemēram, norāda, “ka Baznīcā ir paturama privātā grēku atlaide jeb absolūcija” (*Augsburgas ticības apliecība*, 11.).

Mārtiņš Luters ir tikpat nelokāms arī *Lielajā katehismā*: “Ja esi kristietis, tev jābūt liksmam, ka vari nākt uz grēksūdzi, kaut būtu jāskrien simts jūdžu, tu nāksi pats un neliksi sevi mudināt, bet pats mūs mudināsi. [...] Tadēļ, kad es pamudinu uz grēksūdzi, es nedaru neko citu kā – mudinu būt kristietim” (*Lielais katehisms*, “Īss pamudinājums uz grēksūdzi”).

Mūsdienās izplatīta gudrība māca, ka cilvēkiem ir nepieciešams iedrošinājums, nevis absolūcija. Ievērojamais mūsdienu Baznīcas dzīves komentētājs Deivids Velss nožēlo, ka baznīcas ir samainījušas biblisko patiesību pret dažādiem “terapeitiskiem modeļiem”, kas “tiecas

izvairīties no grēka jēdziena vai vismaz to mikstināt, dēvējot to par slimību”.¹

Taču luteriskās ticības apliecības grāmatas neļauj mums krist par upuri kultūrai, kas noliedz grēka realitāti, grēku nožēlas nepieciešamību un piedošanas dāvanu. Mūsu ticības apliecības grāmatas neļaus mums aizmirst, ka, piemēram, psihoterapija, lai cik noderīga tā dažreiz izrādītos, nekad nevar aizstāt Evaņģēliju. Mēs tiekam aicināti atgriezties pie grēka un žēlastības, grēku nožēlas un ticības, grēksūdzes un absolūcijas pamatiem.

Grēku nožēlas pilna dzīve

Reformāciju var raksturot kā cīņu par grēku nožēlas mācību. Luters to saprata ļoti agri. Pirmajā no deviņdesmit piecām tēzēm viņš raksta: “Mūsu Kungs un mācītājs Jēzus Kristus sacīdams: “Atgriezieties no grēkiem” (Mt. 4:17), vēlējās, lai visa ticīgo dzīve būtu grēku nožēla un atgriešanās.”²

Luters vērsās pret Romas sludinātāju mācību par grēku nožēlu kā neregulāru aktivitāti, kurā kristiešiem laiku pa laikam liek piedalīties. Viņš mācīja, ka grēku nožēla ir kristieša dzīves dabiskais ritms, jo kristietis ik dienas atgriežas pie Kristībā dāvētās nāves un augšāmcelšanās.

Grēku nožēla nozīmē kaut ko vairāk nekā tikai “atvainoties par saviem grēkiem”. Saskaņā ar *Augsburgas ticības apliecību* “pie īstas grēku nožēlas pieder šīs divas lietas: tā viena ir sirds satriektība jeb sirdsapziņas izsauktas bailes, atzīstot grēkus; tā otrā ir ticība, kas tiek iegūta no Evaņģēlija jeb absolūcijas un kas tic, ka Kristus dēļ grēki ir piedoti.”

Turpinājumā tiek teikts, ka “tā nomierina sirdsapziņu un atsvabina no bailēm. Pēc tam vajag sekot labiem darbiem, kas ir grēku nožēlas augļi” (*Augsburgas ticības apliecība*, 12.).

Nav nekāds brīnums, ka, kļūdaini izpradzama grēku nožēlu, Roma ir arī sagrozījusi privātās grēksūdzes nozīmi, padarot to par iebaidīšanas līdzekli, nevis žēlīgu Evaņģēlija dāvanu.

¹ David Wells, *God in the Wastelands: The Reality of Truth in a World of Fading Dreams*, 81. lpp.

² *Ticības spēkā. Luters, luterānisms un luterāņu baznīca dzimtenē un pasaulē*, LELBA, 1983.–43.lpp.

Viduslaiku Romas baznīcā privātā grēksūdze tika pasludināta par prasību ticīgajiem. Sapulcējoties 1215. gadā, Ceturtais Laterāna koncils pasludināja, ka “visiem abu dzimumu ticīgajiem, sasniedzot pilngadību, ir godīgi jāizsūdz visi savi grēki savam mācītājam vismaz reizi gadā.”

Būdam jauns mūks, Lutera uzticīgi sekoja koncila rīkojumam. Viņš sūdzēja savus grēkus savam biktstēvam. Taču Luteru mocīja šaubas. Vai viņš grēkus bija izsūdzējis no visas sirds? Vai viņš bija izsūdzējis visus savus grēkus? Viņš neguva grēku piedošanas sniegto mierinājumu un iedrošinājumu.

Grēku piedošanas dāvana

Iepazīstoties tuvāk ar Evaņģēliju, Lutera sāka uzskatīt Romas izmantoto privāto grēksūdzi par “dvēseļu nokaušanu”. Grēku piedošanas dāvana absolūcijā tika aizvietota ar nomācošu prasību sīki uzskaitīt grēkus. Grēksūdze bija padarīta par bauslības, nevis Evaņģēlija lietu.

Grēksūdze pastāv absolūcijas, grēku piedošanas pasludināšanas dēļ. Lutera raksta *Lielajā katehismā*: “Bet mēs brīdinām: tev jāizsūdz grēki un jāuzrāda savas vajadzības ne tādēļ, lai paveiktu labu darbu, bet gan – lai dzirdētu, ko Dievs liek tev sacīt. Viņa [piedošanas] vārds jeb absolūcija ir tas, kas tev jāuzlūko, redzot cik varens un dārgs tas ir, un jāuzņem ar visu godu un pateicību kā brīnišķīgs, nenovērtējams dārgums.”

Privātā grēksūdze nenozīmē uzskaitīt visus izdarītos grēkus. *Augsburgas ticības apliecībā* tiek citēts Ps. 19:13: “Kas gan apzinās savu nomaldīšanos?”, lai parādītu, ka cilvēkam nav iespējams atcerēties un uzskaitīt visus savus grēkus. Tāpat mēs arī nenākam uz privāto grēksūdzi, lai nodotos sevis žēlošanai, sūdzētos par saviem grēkiem vai “izkratītu sirdi”.

Nākt uz privāto grēksūdzi drīzāk nozīmē, ka mēs atklājam savus grēkus Dieva priekšā, “un absolūcijas vai grēku piedošanas saņemšanu no biktstēva kā no paša Dieva, pie tam mums nav jāšaubās, bet patiesi jātic, ka caur to mūsu grēki ir piedoti Dieva priekšā” (*Mazais katehisms*, 19. lpp.).

Augsburgas ticības apliecība (12. artikuls) liksmo par absolūciju. Tiek noraidīti visi, kuri mazīna absolūcijas nozīmi – perfekcionisti, kas apgalvo, ka īsti kristieši nemaz nevar krist grēkā; novaciāņi, kas neļauj pasludināt grēku atlaišanu tiem, kuri grēko pēc Kristības saņemšanas;

un Romas katoļi, kas uzskata, ka grēku piedošana tiek iegūta drīzāk ar cilvēka gandarījuma darbiem, nevis saņemta ticībā.

Absolūcija nav nekas cits kā paša Dieva balss. 25. artikuls papildina 12. artikulu: “Mēs pamācām cilvēkus, lai viņi absolūciju ļoti augstu vērtē, tādēļ ka tā ir Dieva balss un tiek pasludināta Dieva uzdevumā. Tā tiek apveltīta ar atslēgu varu, un tiek atgādināts, kādu iepriecinājumu tā atnes izbiedētām sirdīm; turklāt Dievs meklē ticību, ka uzticamies tādai absolūcijai, gluži kā Viņa paša no debesīm atskanošai balsij, un tādā ticībā tad patiesi panāk un saņem grēku piedošanu.”

Ar mācītāja lūpām pasludināta grēku atlaišana ir paša Tā Kunga vārds. To rāda Jēzus vārdi, uzrunājot mācekļus Lk. 10:16: “Kas jūs klausā, tas klausā Mani, un, kas jūs nicina, tas nicina Mani. Bet, kas Mani nicina, tas nicina To, kas Mani sūtījis.”

Lieldienu vakarā augšāmcelies Kungs dvesa uz saviem mācekļiem un sacīja: “Kam jūs grēkus piedosit, tiem tie būs piedoti, kam jūs tos paturēsīt, tiem tie paliks” (Jņ. 20:23).

Dievs liek savus vārdus savu mācītāju mutē. Un caur šiem vārdiem vai nu privātā grēksūdzē, vai arī pēc kopīgas grēksūdzes dievkalpojuma laikā Viņš piešķir grēku piedošanu, kuru Dieva Jērs caur savām ciešanām un nāvi ir ieguvis pasaulei. Absolūcija ir kaut kas vairāk nekā tikai vienkāršs “iedrošinājums”, tā ir “Evaņģēlija patiesā balss” (*Apoloģija*, 12.).

Dažas pazīmes norāda, ka privātā grēksūdze atgūst tai pienācīgo lomu kā ikdienišķas mācītāja rūpes daudzās mūsu draudzēs. *Lutheran Worship* baznīcas dziesmu grāmata iekļauj kārtību “Par individuālo grēksūdzi un absolūciju” (310.–311. lpp.). Lutera *Mazā katehisma* un *Kristīgās mācības* 1991. gada izdevums iekļauj Lutera “Īsu pamācību par privātās bikts lietošanu”.

Privātās grēksūdzes atjaunošanas rezultātā Jēzus Kristus saņem visu godību, kas Viņam pienākas kā mūsu vienīgajam Pestītājam, un mēs, nabaga grēcinieki, saņemam pilnīgu grēku piedošanas mierinājumu.

“Jo mēs arī sludinām grēksūdzi grēku atlaides dēļ, kas ir Dieva vārds, ko atslēgu vara pasludina cilvēkiem caur dievišķu varu. Tādēļ būtu nepareizi atcelt Baznīcā privāto grēku atlaidi. Un tie, kas noniecina privāto grēku atlaidi, neizprot ne grēku piedošanu, ne atslēgu varu” (*Apoloģija*, 12.).

Grēku nožēla un absolūcija ceļ godā spēku, kas piemīt Dieva vārdam un Viņa Dēla asinīm, kuras tika izlietas par mūsu grēkiem.

Pārdomām

1. Kādēļ privātā grēksūdze mūsdienās ir reti sastopama? Kādēļ cilvēki tiecas izvairīties no grēku sūdzēšanas mācītājam?
2. Kādus “labumus” sniedz privātā grēksūdze caur tavu mācītāju? Kādos gadījumos kristietis varētu tiekties pēc privātās grēksūdzes un absolūcijas?
3. Lasi Ps. 51:1–12. Kā Dāvida vārdi atspoguļo grēksūdzes un absolūcijas “ritmu”? Kādā ziņā viņa psalms ir paraugs kristiešiem mūsdienās?
4. Kādēļ ir svarīgi sākt dievkalpojumu ar grēksūdzi un absolūciju? Kā grēksūdze un absolūcija “rada noskaņu” draudzes dievkalpojumā?
5. Tas Kungs Jēzus, līdzīgi Jānim Kristītājam, sāka savu publisko sludināšanu ar vārdiem: “Atgriezieties no grēkiem, jo Debesu valstība tuvu klāt pienākusi” (Mt. 4:17, skat. arī 3:2). Ko ikdienas grēku nožēla nozīmē tavā dzīvē?

Papildus literatūra

- Mt. 18:1–20
- Gal. 6:1–10
- Lutera *Mazais katehisms* un *Kristīgā mācība*, “Par atslēgu varu un grēksūdzi”

SAKRAMENTU LIETOŠANA

(13. ARTIKULS)

Čarlzs P. Arands

“Sakramentos Dievs dod un mēs saņemam.”

Tas izmaina pilnīgi visu!

Iespējams, ka kaut kas līdzīgs ienāca prātā daudziem 16. gadsimta Baznīcas vīriem un teologiem, domājot par to, ko mācības par attaisnošanu ticībā atjaunošana nozīmētu visai Baznīcas dzīvei.

Pirmkārt, Baznīcas vēstījums atkal pievērstu galveno uzmanību Kristus dāvanai un darbam, sniedzot ticīgajiem pārliecību par to, ka Dievs viņus pieņem. Bet tas bija tikai sākums.

Būtībā no jauna atklātā patiesība, ka Dievs mūs Kristus dēļ ticībā pasludina par “nevainīgiem” mūsu grēkos, izrādījās ne mazāk revolucionārs atklājums teoloģijā kā Kopernika uzskata par heliocentrisko sistēmu pieņemšana zinātnē. Uzskata, ka Visuma centrs ir zeme, nomaiņa ar heliocentrisku uzskatu lika astronomiem no jauna izvērtēt zemes attiecības ar sauli un planētām un līdz ar to arī saules sistēmas attiecības ar zvaigznēm. Teoloģijā mācība par ticību izraisīja jaunu attieksmi pret visiem kristīgās mācības artikuliem Evaņģēlija gaismā.

Piemēram, aplūkojot šajā gaismā mācību par Trīsvienību, tā netiek vērtēta kā abstrakts prātojums, bet gan kā trīs personas, kas ir viens Dievs un kas sevi pilnībā ziedo dzīvībai un pestīšanai. Kalpošanas amatu vairs nevarēja uzskatīt par amatu, kas uzpurējas vai spriež tiesu, bet gan par amatu, kas izdala Kristus darba dāvanas. Līdzīgi arī Baznīca ieguva jaunu nozīmi kā visu to cilvēku kopība, kurus kopā saista Kristus dāvanu saņemšana.

Mācība par ticību izmainīja arī sakramentu pārvaldīšanas veidu un to, kā cilvēki tos izmanto.

Pamatatziņu par pareizu sakramentu lietošanu pauž *Augsburgas ticības apliecības* 13. artikuls. Šis artikuls seko īsiem paskaidrojumiem, kas apraksta galvenās Kristības, Svētā Vakarēdiena un absolūcijas iezīmes. Tajā teikts: “Par sakramentu lietošanu māca, ka sakramenti

iestādīti ne tikai, lai būtu ticīgo pazīšanās zīmes starp cilvēkiem, bet jo vairāk ir likti, lai būtu zīmes un liecības Dieva gribai attiecībā uz mums, to ticības modināšanai un stiprināšanai, kuri tos saņem. Tātad sakramenti lietojami tā, ka tiem pievienotos ticība tajos, kas tic apsoliņumiem, kuri caur sakramentiem tiek doti un rādīti.” Pievērsisim uzmanību šī apraksta divām daļām. Pirmkārt, katrs sakraments savā veidā ir zīme un pierādījums par Dieva gribu attiecībā uz mums. Dāvājot mums sakramentos sevi un visu, kas Viņam pieder, Dievs mums dara zināmu savu gribu attiecībā uz mums, lai celtu un stiprinātu mūsu ticību. Otrkārt, sakramenti tiek lietoti pareizi tad, kad tie tiek izmantoti saskaņā ar to nolūku – proti, kad mēs tos saņemam ticībā, lai stiprinātu savu paļaušanos uz Viņa gādību.

Aplūkosim, kā tas izskatās attiecībā uz dažādiem Dieva žēlastības līdzekļiem.

Kristība un ticības atmodināšana

Mazais katehisms apraksta Kristības ietekmi šādiem vārdiem: “Tā dara, ka grēki top piedoti, tā pestī no nāves un velna un dāvā mūžīgo svētlaimi visiem tiem, kas tic, ko Dieva apsoliņuma vārdi saka.”

Šeit atkal atklājas abas došanas un saņemšanas daļas – dāvana, kas dota ar ūdeni; un ticība, kas šo dāvanu saņem. “Kā ūdens var darīt tādas lielas lietas?” Ikviens no mums ir iemācījies apliecināt: “Ūdens to gan nedara, bet Dieva vārdi, kas pie ūdens klāt, un ticība, kas saistās ar tādiem Dieva vārdiem ūdenī.”

Tomēr mēs nepārstājam izmantot Kristību līdz ar Kristus svētības sākotnējo saņemšanu. Mēs turpinām saņemt no Kristības dāvanām spēku un izturību ikdienas dzīvei. Būtībā Sv. Pāvils, pieminot savās vēstulēs Kristību, ikreiz to dara, lai mudinātu savus lasītājus dzīvot tā, kā dzīvo tie, kas ir piedzimuši no jauna, nevis tie, kuri joprojām dzīvo saskaņā ar veco dzīvi, kas ir pakļauta miesai (piem., Rom. 6; 1. Kor. 12; Tit. 3).

Tādēļ nav nekāds brīnums, ka katehisms mums māca izmantot Kristību katru dienu, nomirstot grēkam un augšāmceļoties jaunai dzīvei. Dzīvot atjaunotu dzīvi nozīmē dzīvot ikdienas gaidās un cerībā saņemt Dieva labestību, kas pastāv mūžīgi.

Absolūcija

Došanas un saņemšanas, miršanas un augšāmcelšanās ritms, kas aizsācies ar Kristību, turpinās grēksūdžē un absolūcijā. Lai gan mūsdienās grēksūdze un absolūcija visai reti tiek uzskatītas par sakramentiem, tās mums joprojām ir ļoti svarīgi un nepieciešami žēlastības līdzekļi.

Mācība par attaisnošanu ticībā izmainīja arī to, kā tika lietota grēksūdze un absolūcija. Cilvēkiem vairs nevajadzēja domāt par to, vai viņi bija atcerējušies visus savus grēkus, pirms tie varēja tikt piedoti. Viņiem vairs nevajadzēja domāt par to, vai viņi savus grēkus nožēlojuši tādēļ, ka viņi bija darbojušies pret Dievu, vai tādēļ, ka baidījušies no Dieva soda. Viņiem vairs nevajadzēja domāt par to, vai viņi bija izpildījuši pietiekamu gandarīšanu, lai izvairītos no purgatorija. Tie, kas nāca uz grēksūdzi, nāca ticībā, – proti, viņi nāca dedzīgā cerībā saņemt grēku piedošanu.

Mazais katehisms piedāvā noderīgu kārtību privātai grēksūdzei (tā attiecas arī uz grēku atlaidi draudzes dievkalpojumā). Grēku sūdzētājs iet pie mācītāja tieši ar nolūku gūt grēku piedošanu. Šāds grēku sūdzētājs saka: “Cienīgais mācītāj, es lūdzu jūs uzklaustīt manu grēksūdzi un Dieva vietā pasludināt man grēku piedošanu.” Pēc grēku izsūdzēšanas, kurā kristietis visus grēkus uztic Dievam, mācītājs pasludina: “Lai tev notiek, kā tu tici. Mūsu Kunga Jēzus Kristus vietā un pēc Viņa pavēles es piedodu tev tavus grēkus Tēva, Dēla un Svētā Gara vārdā. Āmen. Ej ar mieru!”

Tiek pasludināta grēku piedošana; ticība to dzird un kļūst iepriecināta.

Svētais Vakarēdiens un ticības stiprināšana

Došanas un saņemšanas modelis turpinās, bet savādākā un savdabīgā veidā. Svētajā Vakarēdienā Kristus sniedz mums grēku piedošanu caur savu miesu un asinīm.

Šeit atklājas tīrs Evaņģēlijs! Kā lai rikojamies, kad mums tiek piedāvāta šāda dāvana? Pieņemsim to! Kā? Ēdot un dzerot, ticot un paļaujoties.

Atgriezīsimies atkal pie *Mazā katehisma* padoma par to, kā saņemt mūsu Pestītāja miesu un asinis Svētā Vakarēdiena sakramentā. Vispirms tiek jautāts: “Kas cienīgi bauda tādu Vakarēdienu?” Pēc tam tiek dota atbilde, ka “īsti cienīgs un labi sataisījies ir tas, kas tic šiem vārdiem: “par jums dota” un “izlietas grēku piedošanai””. Un tik bieži, cik mēs saņemam šo dāvanu ar savām sirdīm un mutēm, tā turpina stiprināt mūsu ticību šai dāvanai, vienojot mūs ar Kristu.

Svētie Raksti un mūsu baznīcas ticības apliecības grāmatas norāda uz vēl vienu Svētā Vakarēdiena funkciju un izmantošanas veidu. Lietojot un saņemot Tā Kunga miesu un asinis, mēs publiski visas pasaules priekšā apliecinām savu ticību un pasludinām Kristus svētību, kā saka Pāvils (1. Kor. 11:26): “Cikkārt jūs no šīs maizes ēdat un no šī biķera dzerat, pasludiniet Tā Kunga nāvi, tiekāms Viņš nāk.”

Tur, kur tiek svinēts Svētais Vakarēdiens, Baznīca apliecina un pasludina Kristus nāvi. Tādējādi tā atklāj svētās kristīgās Baznīcas pastāvēšanu un tās vietas, kur pulcējas kristītie.

Tādējādi Reformācijas dienā mēs ne tikai pieminam patiesību, ka mēs saņemam pestīšanu kā devīgu Dieva dāvanu Kristus dēļ, bet arī to, ka Dievs mums to piešķir caur sakramentiem – kurus mēs saņemam ticībā, lai vēl drošāk paļautos uz Viņa gādību.

Pārdomām

1. Kādā veidā tas, kā Dievs izmanto žēlastības līdzekļus – vārdu un sakramentu –, atklāj Viņa mīlestību pret saviem grēkā kritušajiem bērniem?
2. Kādi ir Dieva apsolījumi Kristībā? Kādēļ tā ir Dieva griba, ka kristīgā Baznīca kristī zīdaiņus, bērnus un pieaugušos?

3. Kādā ziņā absolūcija ir sakraments? Kādēļ ir mierinoši dzirdēt mācītāja vārdus: “Es piedodu tev tavus grēkus Tēva, Dēla un Svētā Gara vārdā” vai: “Es tev pasludinu Dieva žēlastību un visu tavu grēku piedošanu”?

4. Kā kristieši “cienīgi” bauda Tā Kunga miesu un asinis?

5. Kā Dievs attīsta un veido kristiešu dzīvi ar žēlastības līdzekļiem?

Papildus literatūra

- 1. Pēt. 1:3–25
- Lutera *Mazais katehisms* un *Kristīgā mācība*, “Svētā Kristība”, “Par atslēgu varu un grēksūdzi”, “Svētais Vakarēdiens”

KALPOŠANA

(14. ARTIKULS)

Semjuels H. Nefcgers

“Kalpošana ir paša Dieva piešķirta dāvana Baznīcai.”

Augsburgas ticības apliecības 14. artikuls ir tikai 23 vārdus garš: “Par Baznīcas kārtību māca, ka nevienam Baznīcā nav atļauts publiski (atklāti, oficiāli) mācīt un sakramentus pārvaldīt, kā tikai pēc iedibinātās kārtības likumīgi aicinātajiem.”

Taču, neskatoties uz to, neviena cita kā tikai šajā isajā teikumā aplūkotā tēma nav izraisījusi vairāk diskusiju un strīdu luterāņu vidū – vai arī citu kristīgo baznīcu vidū – 470 gadu laikā kopš *Augsburgas ticības apliecības* nolasīšanas svētās Romas ķeizara priekšā. Iespējams, tas notiek tādēļ, ka mācībai par kalpošanu ir ļoti tieša saistība ar katru kristīgo draudzi un arī ar katru kristieti.

“Kalpošanas” tēma ietver ne tikai teoloģiju, bet arī organizāciju, struktūru un ceremonijas. Tā ir saistīta ar varas institūcijām, vadību un personībām. Diskusijas, pat strīdi par “kalpošanu” bieži vien aizsākas sarunās par varu, kontroli un statusu.

Būtībā *Augsburgas ticības apliecības* 14. artikuls nav vienīgais, kas pievēršas mācībai par kalpošanu. 5. artikula nosaukums ir “Par kalpošanu Baznīcā un mācītāja amatu” un 28. artikula tēma ir “Par Baznīcas varu”. Tādēļ mums ir nepieciešams ņemt vērā arī šos artikus.

Pamatojums Dieva vārdā

Vispārsteidzošākā iezīme *Augsburgas ticības apliecības* diskusijā par “kalpošanu” ir tas, kā luteriskās ticības apliecinātāji nepārtraukti uzsver šīs mācības saistību ar Dieva vārdu.

5. artikuls skaidri apliecina, ka tieši Dieva darbības rezultātā ir iedibināts “kalpošanas amats Evaņģēlija mācīšanai un sakramentu pasniegšanai.” Dievs ir iedibinājis kalpošanas amatu, lai darītu pie-

ejamus līdzekļus, caur kuriem mēs, grēcīgie cilvēki, kas “bez jebkāda nopelna top attaisnoti Kristus dēļ ticībā”, tiekam “pieņemti žēlastībā, un [...] grēki piedoti Kristus dēļ” (*Augsburgas ticības apliecība*, 4.). “Jo caur vārdu un sakramentiem kā instrumentiem tiek dāvināts Svētais Gars, kas ceļ ticību” (*Augsburgas ticības apliecība*, 5.). Šeit parādās princips, ka “ticība nāk no sludināšanas un sludināšana – no Kristus pavēles” (Rom. 10:17).

Ar vārdu ir saistīts ne tikai kalpošanas *nolūks*, bet, kā norāda 14. un 28. artikuls, vienīgi vārds nosaka atšķirību starp to, kas ir sakāms par kalpošanas amatu attiecībā uz “dievišķām tiesībām”, un to, ko Baznīca ir iedibinājusi “pēc cilvēku tiesībām”.

Luterāņi apgalvoja Romas katoļiem, ka viņu “dedzīgā vēlme bija saglabāt baznīcas iekārtu un dažādos garīdzniecības hierarhijas amatus” (*Apoloģija*, 14. 1.). Taču viņi skaidri norāda, ka tos ir “radījusi cilvēku vara”. Tādējādi, kad katoļu bīskapi lika luterāņu mācītājiem “atmest un nosodīt doktrīnu, kuru mēs esam apliecinājuši”, šādus bīskapus nevarēja atzīt. Baznīca pastāv cilvēku kopībā, “kurā skaidri māca Evaņģēliju un pareizi pārvalda sakramentus”. Tā “nepastāv to vidū, kuri cenšas iznīcināt Dieva vārdu ar saviem ediktiem” – pat ja viņi ir bīskapi. Atšķirību rada paļaušanās uz vārdu.

Šis princips parādās arī 28. artikulā, kas attiecas uz Baznīcas varu: “Bet mēs spriežam tā, ka atslēgu vara jeb bīskapu vara, pēc Evaņģēlija, ir vara jeb Dieva pavēle sludināt Evaņģēliju, piedot un nepiedot grēkus un pārvaldīt sakramentus.”

Vienīgā vara, kas bīskapiem ir piešķirta “pēc dievišķām tiesībām”, ir vara “piedot grēkus, noraidīt Evaņģēlijam pretrunīgu mācību un izslēgt no Baznīcas kopības bezdievīgos, kuru bezdievība zināma”. Attiecībā uz šiem jautājumiem “nepieciešamība prasa un tāpat pēc Dieva tiesas draudzēm vajadzīgs viņiem parādīt paklausību, pēc Kristus vārdiem: “Kas jūs klausā, tas klausā mani” (Lk. 10:16)”.

Taču visa cita vara bīskapiem pieder “pēc cilvēku tiesībām”. Paklausība šādām cilvēku iedibinātām ceremonijām un stāvokļiem nepienākas, ja tās ir “tradīcijas, kuras nevar izpildīt bez grēka”. Šādos gadījumos “mums jāseko apustuliskajai regulai, kura nosaka: “Dievam vairāk jāklausā nekā cilvēkiem” (Ap. d. 5:29)”.

Kalpošana, gan tās nolūks, gan pilnvaras, pamatojas Dieva vārdā un ir Dieva vārda iedibināta.

Piešķirts Baznīcai

Tas, ka kalpošanas pamatojums ir meklējams Dieva vārdā, norāda uz otru pamatpatiesību: kalpošanas amats ir piešķirts Baznīcai. *Augsburgas ticības apliecība* norāda: “Šī vara tiek izlietota tikai mācīšanai un Evaņģēlija pasludināšanai, un sakramentu pasniegšanai.” Biskapi tikai *izmanto* šo varu, tā viņiem *nepieder*.

5. artikuls skaidri apliecina: “Lai mēs pie šīs ticības nāktu, ir iedibināts kalpošanas amats *Evaņģēlija mācīšanai un sakramentu pasniegšanai*.” Kalpošanas amats pats par sevi nav žēlastības līdzeklis.

1523. gadā, septiņus gadus pirms *Augsburgas ticības apliecības*, Mārtiņš Lutērs rakstīja kristiešiem Prāgā: “Mūsu nostāja ir šāda: nepastāv nekāds cits Dieva vārds kā vien tas, kas ir dots visiem kristiešiem pasludināšanai. Nepastāv nekāda cita Kristība kā vien tā, kuru jebkurš kristietis var piešķirt. Nepastāv nekāda cita Svētā Vakarēdiena svinēšana kā vien tā, kuru katrs kristietis var ievērot un kuru ir iedibinājis Kristus. Nepastāv nekāds cits grēks kā vien tas, kuru jebkurš kristietis var iegūt un zaudēt. Nepastāv nekāds cits upuris kā vien katrs kristietis pats. Neviens cits kā vien kristieši var lūgt. Neviens cits kā vien kristieši drīkst spriest par mācību. Tas viss veido ķēnišķo priesteru amatu.”³

Luteriskās ticības apliecinātāji uzskatīja, ka turpmāk minētie Jēzus vārdi attiecas ne tikai uz Pēteri, pat ne tikai uz apustuļiem: “Un Es tev saku: tu esi Pēteris, un uz šās klints Es gribu celt savu draudzi, un elles vārtiem to nebūs uzvarēt. Un Es tev došu debesu valstības atslēgas; un, ko tu siesi virs zemes, tas būs siets arī debesīs; un, ko tu atraisīsi virs zemes, tam jābūt atraisītam arī debesīs” (Mt. 16:18–19). Viena no mūsu ticības apliecības grāmatām *Traktāts par pāvesta varu un primātu* nosaka, ka “Baznīca stāv pāri mācītājiem” (*Traktāts*, 1). Un Baznīca ir visu kristīto kristiešu kopība.

Šeit mēs saskaramies ar izcilā reformatora no jauna atklāto dārgo bibliisko mācību par visu ticīgo priesterību. Lai pierādītu, ka “tur, kur pastāv Baznīca, pastāv arī tiesības pārvaldīt Evaņģēliju”, *Traktātā* tiek citēts 1. Pēt. 2:9: ““Bet jūs esat izredzēta cilts, ķēnišķīgi priesteri.” [..] Šie vārdi attiecas uz patieso Baznīcu.” Viens no vadošajiem 19. gad-

³ *Luther's Works*, American Edition, 40. sēj., 34.–35. lpp.

simta ASV luterāņu teologiem (un pirmais Luteriskās baznīcas – Misūri sinodes prezidents) Dr. K. F. V. Valters atkārtoti uzsver, ka “mācītāji izmanto atslēgu varu, bet draudzei tā pieder”.⁴

Cits luterāņu teologs Francis Pīpers izsaka līdzīgu domu: “Tā kā kristieši ir Baznīca, liekas pašsaprotami, ka viņiem *no iesākuma* pieder garīgās dāvanas un tiesības, ko Kristus ir ieguvis un piešķīris savai Baznīcai. Sv. Pāvils atgādina visiem ticīgajiem: “Jo viss ir jūsu”, 1. Kor. 3:21–22, un Kristus pats piešķir Debesu valstības atslēgas visiem ticīgajiem, Mt. 16:13–19; 18:17–20; Jņ. 20:22–23, un pavēl visiem ticīgajiem sludināt Evaņģēliju un pārvaldīt sakramentus, Mt. 28:19–20; 1. Kor. 11:23–25. Tādējādi mēs noliedzam visas mācības, kas piešķir šo garīgo varu vai kādu tās daļu atsevišķām personām vai iestādījumiem, kā pāvestam, vai bīskapiem, vai Baznīcā ieviestajai kārtībai. [...] Baznīcas amatpersonas izpilda savus amatus publiski tikai caur piešķirtām pilnvarām, kuras tiem piešķirušī šīs varas sākotnējie īpašnieki, un šāda pārvaldīšana paliek pēdējo uzraudzībā, Kol. 4:17. Protams, visiem kristiešiem pieder arī tiesības un pienākums vērtēt un izspriest ar mācību saistītus jautājumus, protams, nevis saskaņā ar saviem uzskatiem, bet gan saskaņā ar Dieva vārdu, 1. Jņ. 4:1; 1. Pēt. 4:11.”⁵

Valters uzsver, ka “svētais kalpošanas amats vai mācītāja amats atšķiras no visu ticīgo priesterības”. Taču viņš arī atzīmē, ka “tas norāda uz ievērojamu nezināšanu, ja mūsdienās daudzi, sastopoties ar jēdzienu “kalpošanas amats”, ar to vienmēr saprot mācītāja amatu. Veco dogmatiku izvērtēšana parāda, ka tā ir ļoti maldīga izpratne”.⁶

Svētais kalpošanas amats

Mēs nonākam pie kalpošanas amata īpašā aspekta, kuru apskata Augsburgas ticības apliecības 14. artikuls – pie mācības par “svēto kalpošanas amatu”.

⁴ C. F. W. Walther, *The Congregation's Right to Choose Its Pastor*, 46. lpp.

⁵ *Brief Statement of the Doctrinal Position of the Lutheran Church – Missouri Synod*, “The Original and the True Possessors of All Christian Rights and Privileges”.

⁶ Walther, 136. lpp.

Mēs nedrīkstam pieņemt, ka kaut kas no iepriekš minētā kaut kādā veidā mazina mācītāja amata svarīgumu un dievišķo iestādījumu. Mēs aplūkojam kalpošanas amatu plašākā nozīmē tikai tādēļ, lai tas, ko ticības apliecinātāji sludina par kalpošanas amatu šaurākā nozīmē, tiktu saprasts pareizā, bibliskā izpratnē.

Nekļūdisimies. Luteriskās ticības apliecinātāji uzskata, ka mācītāja amats – Svētie Raksti, runājot par šo amatu, lieto tādus vārdus kā bīskaps, vecākais, vadonis, mācītājs, priesteris, gans, skolotājs – ir dievišķi iedibināts. Tas pastāv “pēc dievišķām tiesībām”. Tas nav draudzes radīts, lai uzturētu kārtību un efektivitāti, kaut gan tas kalpo arī šim nolūkam.

Tas, ka kristīgai draudzei ir gans vai uzraugs, ir Dieva nodoms, nevis kāds cilvēku izgudrojums. Pāvils norāda vecajiem Efezā: “Tāpēc sargait paši sevi un visu ganāmo pulku, kurā Svētais Gars jūs iecēlis par sargiem ganīt Dieva draudzi, ko Viņš pats ar savām asinīm ieguvis par īpašumu” (Ap. d. 20:28; skat. Tit. 1:5).

Diviem jēdzieniem *Augsburgas ticības apliecības* 14. artikulā ir jāpievērš īpaša uzmanība. Pirmkārt, “publiski”. Tas nenozīmē visu priekšā, pretēji “privāti”, bet gan drīzāk attiecas uz atbildību un pakļautību. Šī izpratne par “publiski” tiek atspoguļota rezolūcijā, kuru Misūri sinode pieņēma 1992. gadā un kura no jauna apstiprina “biblisko nostāju Baznīcas un tās varas jautājumos, kā to māca luteriskās baznīcas ticības apliecības grāmatas, ka Dievs ir iedibinājis mācītāja kalpošanas amatu un ka tas, kas ieņem šo amatu, to izpilda Dieva vārdā un, atbildot Dieva priekšā un to priekšā, caur kuriem Dievs viņu ir aicinājis”.

Otrs jēdziens ir “likumīgi aicināts”. Tas, kas ieņem mācītāja amatu, nevar būt vienkāršs brīvprātīgais. Viņu ir aicinājis Dievs – nevis tieši kā apustuļus, bet caur draudzi –, un Baznīca viņu atzīst par šī amata ieņēmēju caur apustulisko ordinācijas ceremoniju. Viena no 10 tēzēm par mācītāja amatu, kuras sarakstījis Valters un kuras 1851. gadā apstiprināja Luteriskā baznīca–Misūri sinode, pasludina: “Sludināšanas amatu piešķir Dievs caur draudzi kā visas Baznīcas varas vai atslēgu varas turētājam un pēc aicinājuma, kā to noteicis Dievs. Aicināto ordinācija ar roku uzlikšanu nav dievišķs iestādījums, bet apustuliska Baznīcas ceremonija un tikai publisks, svinīgs aicinājuma apliecinājums.” (Arī 1995. gadā pieņemtā Luteriskās baznīcas–Misūri sinodes rezolūcija norāda: “Visus tos, kas izpilda mācītāja amata

funkcijas kā licencēti laji, draudzei, kurā viņi kalpo, būtu jāaicina un jāordinē mācītāja amatā.”)

Augsburgas ticības apliecības 14. artikulā izteiktā doma paredz, ka publisko mācītāja amatu nedrīkst izpildīt pašiecelti brīvprātīgie, bet gan cilvēks, kuram, pēc draudzes domām, piemīt šim amatam nepieciešamās Svētajos Rakstos noteiktās īpašības: “Bīskapam pienākas būt nepeļamam vienas sievas vīram, sātīgam, prātīgam, godīgam, viesmīlīgam, izveicīgam mācīšanā; ne dzērājam, ne kauslim, bet lēnīgam, ne ķildīgam, ne mantkārīgam; tādām, kas labi valda savu namu, kas bērņus tur paklausībā un pilnā godbijībā; (Bet, ja kas neprot valdīt sava paša namu, kā tas gādās par Dieva draudzi?) ne jaunatgrieztam, lai viņš neuzpūstos un neiekristu velna tiesā. Bet viņam vajag arī būt labā slavā pie tiem, kas ir ārpusē, lai viņš neiekristu neslavā un velna valgā” (1. Tim. 3:2–7).

Konflikts vai līdzdalība?

Kāds nesen Austrālijas luteriskās baznīcas žurnālā publicēts raksts attiecas arī uz Amerikas Savienotajām Valstīm. Tajā tiek apgalvots: “Daudz kas *mainās*. Dieva ļaudis vairs nevēlas tikai sekot; viņi vēlas iesaistīties. Viņi vairs nepieņem pieticīgi to, ko viņiem māca; viņi grib mācīties paši. Viņi vairs neciena mācītāju bez ierunām tikai tā dēļ, kas viņš ir; cieņa ir jānopelna. Cilvēki aizvien vairāk atbalsta dalītas vadības modeli, nevis modeli, kas paredz priekšnieku un padotos. Tā vietā, lai tikai atbalstītu mācītāja kalpošanas amatu, cilvēki tiecas paši uzņemties kalpošanas amatus. [...] Šīs pārmaiņas var izrādīties mulsinošas un satraucošas – gan mācītājiem, gan Dieva ļaudīm”.⁷

Cik patiesi teikts. Šādā kontekstā mēs varam aplūkot skaidro biblisko padomu, ņemot vērā to, ko *Augsburgas ticības apliecība* sludina par “kalpošanas amatu”. Tā noraida mācītājus, kas kalpošanas amatu uzskata par savu privilēģēto darbības sfēru, valdonīgi izturoties pret savām draudzēm. Tajā pašā laikā tā brīdina no maldīgā uzskata, ka visu ticīgo priesterībai piederīgie var iegūt mācītāja satusu, publiski sludinot draudzē bez likumīga aicinājuma.

⁷ Austrālijas luteriskā baznīca, *The Lutheran*, 1994. gada decembris, 404.

Draudzei ir jāsaskata atšķirība starp to, ko tā vēlas redzēt mācītājā, un to, kas tai ir nepieciešams saskaņā ar Rakstiem. Draudzei uzmanīgi jāizturas pret saspilējumu, kas rodas starp to, kas mācītājs ir kā vēl viens grēcinieks un par ko viņš vēlas būt kā viens no Dieva atpestītajiem. Ir nepieciešams atgādināt mācītājiem par viņu privilēģiju kalpot kā Labajam Ganam padotiem ganiem, un draudze nedrīkst aizmirst, ka mācītājiem būs jāatbild Dieva priekšā par savu kalpošanu.

Kad tas ir noticis, konfliktu ir iespējams aizstāt ar priecīgu līdzdalību, ko Pāvils skaisti apraksta vēstulē filipiešiem: “Es pateicos savam Dievam ik reizes, kad vien jūs atceros, vienmēr katrā savā lūgšanā par jums visiem ar prieku aizlūgdams, par jūsu līdzdalību Evaņģēlijā no pirmās dienas līdz šim brīdim” (1:3–5).

Un draudzes no savas puses neuzskatīs par apgrūtinājumu ievērot apustulisko pavēli: “Paklausait saviem vadītājiem un esiet padevīgi, jo viņi ir nomodā par jūsu dvēselēm kā tādi, kam būs jādod atbildība. Lai tie to varētu darīt ar prieku un nevis nopūzdamies, jo tas jums nav derīgi” (Ebr. 13:17).

Pārdomām

1. Kā mūsdienu pasaulē mainās uzskati par mācītājiem? Kādi aspekti piemīt konfliktam starp mācītāju un draudzi?
2. Ja visiem ticīgajiem pieder Debesu valstības atslēgas, kādēļ tikai mācītāji Baznīcā sludina, pasludina grēku piedošanu un pārvalda sakramentus?

3. Lasi 1. Pēt. 5:1–4. Ko nosaukums “gans” (mācītājs) atklāj par to pienākumiem un atbildību, kuri ieņem svētās kalpošanas amatu?

4. Ko mācītājam un draudzei nozīmē uzturēt līdzdalību Evaņģēlijā? (Skat. arī Fil. 1:3–5.)

5. Kā tev un tavai draudzei ir iespējams cienīt un atbalstīt savu mācītāju (-s) vārda un sakramenta kalpošanā?

Papildus literatūra

- Jņ. 21:1–25
- Ebr. 13:1–21
- Lutera *Mazais katehisms* un *Kristīgā mācība*, “Ceturtais bauslis”

TRADĪCIJU LOMA

(15. ARTIKULS)

Džoels Lēnbauers

“Vai tradīcijas Baznīcā ir labas vai sliktas? Tas atkarīgs no apstākļiem.”

Britu dzejnieks V. H. Odens izsmējīgi rakstīja, ka tradīcija “ir mirušo demokrātija” – tā nozīmē atļaut mūsu senčiem noteikt to, kā mums dzīvot. Cits kristīgs dzejnieks un romānists Dž. K. Čestertons aplūkoja tradīcijas pozitīvākā gaismā: “Tradīcija nenozīmē, ka dzīvie ir miruši, bet gan, ka mirušie ir dzīvi.”

Vai nu politikā, vai ģimenē, vai Baznīcā nav daudz tādu jautājumu, kas izraisītu tādas kaislības, diskusijas un pat šķelšanos kā jautājums par tradīciju lomu un nozīmi. Tikai *daļēji* kā joku var uztvert asprātību, ka svētdienas rītā neievērotas drīzāk paliks doktrināras kļūdas, nevis kāda negaidīta novirzīšanās no tradicionālajām ieražām – piemēram, ziedojumu laika vai svečturu atrašanās vietas izmaiņšana.

“Vidusceļš”

Jautājums par to, ko iesākt ar tradīcijām, nav jauns. (Varētu pat teikt, ka Baznīcā pastāv tradīcija strīdēties par tradīcijām!) 1520. gadā luteriskās ticības apliecinātāji atzina *Apoloģijā*: “Šis tradīciju temats ietver daudzus grūtus un pretrunīgus jautājumus. Kad tās tiek obligāti pieprasītas, tās rada neizturamas mokas sirdsapziņai, kas nav ievērojusi kādu rituālu. No otras puses, to atcelšana [likvidēšana] ietver citus sarežģījumus un problēmas” (*Apoloģija*, 15. 49.).

Saskaroties ar šīm abām vienlīdz satraucošajām galējībām (pieprasīt vai steidzīgi atcelt senas tradīcijas), luterisma dibinātāji piedāvāja “vidusceļu”. Atbildot uz jautājumu: “Vai tradīcijas ir labas vai sliktas?”, viņi atbildēja: “Tas atkarīgs no apstākļiem.”

Viņi norāda *Augsburgas ticības apliecībā*, ka labi ir tie Baznīcas rīti,

“ko var bez grēka paturēt” un “kas ir noderīgi mieram un labai kārtībai Baznīcā”. Tradīcijas ir sliktas, kad tās ir pretrunā Evaņģēlijam vai apšaubā Dieva vārda varu kā *vienīgo* dievišķo ticības un dzīves vadītāju (skat. *Augsburgas ticības apliecība*, 15.).

Sabiedrībā, kuru aizvien vairāk raksturo neprātīgs dzīves ritms un sadrumstalotas ģimenes, daudzi psihologi, izglītības darbinieki un reliģiskie vadītāji uzsver nozīmīgo lomu, kuru var spēlēt tradīcijas, apmierinot cilvēku vajadzību pēc kārtības, nepārtrauktības un “piederības” izjūtas. Grāmatas par “ģimenes tradīciju” veidošanu un uzturēšanu pauž uzskatu, kas daudziem liekas paties un spēj aizpildīt tukšumu. Kādā grāmatā (Sāras Vengeras Šenkas *Why Not Celebrate!*), piemēram, tiek apgalvots: “Ar nolūku veidotas ģimenes tradīcijas rada identitātes izjūtu, kas saturēs ģimeni kopā gadiem ilgi un no paaudzes uz paaudzi. Svinību ieražas kļūst par līdzekļiem, ar kuriem tālāk nodot uzskatus un vērtības. Ieražas arī rada struktūru ģimenes dzīvē. Lai gan jāatzīst, ka struktūras var būt ierobežojošas, ieražas var kļūt par tukšu formalitāti. Struktūras, kuras vairs nekalpo kādam svarīgam nolūkam, ir jāizjauc. Taču par nelietderīgas kārtības risinājumu nav jākļūst haosam. Veidot kārtību no nekārtības vai konstrukciju no haosa ir mākslinieka, kristieša radošais uzdevums.”⁸

Iesākumā Dievs radīja “kārtību no nekārtības”. Tā kā mēs esam veidoti pēc Viņa tēla, arī mums ir vēlme – patiesi, nepieciešamība – pēc “kārtības” un “struktūras” mūsu dzīvē (ieskaitot garīgo dzīvi).

Vecās Derības laikā Dievs bija iedibinājis tādas svētkus kā Pashā, kas kalpoja par regulāru un atkārtotu atgādinājumu par Dieva pestījošo mīlestību un spēku: “Un turiet šos vārdus par likumu sev un saviem bērniem mūžīgi. [...] Un notiks, kad jūsu bērni jums prasis: kas jums tā par kalpošanu, – tad atbildiet: tas ir Pashā upuris Tam Kungam, kas Israēla bērnu namiem aizgāja garām Ēģiptē, kad Viņš sita ēģiptiešus, bet saudzēja mūsu namus” (2. Moz. 12:24–27).

Jaunā Derība pasludina, ka šādi rituāli ir “nākamo lietu ēna, bet miesa pieder Kristum” (Kol. 2:17). “Tāpēc,” saka Pāvils, “lai neviens jūs netiesā ēdienu vai dzērienu dēļ vai sakarā ar svētkiem, jauno mēnesi vai sabatu” (Kol. 2:16). Tomēr Kristus Baznīcai tiek atgādināts, “viss lai notiek pieklājīgi un kārtīgi” (1. Kor. 14:40), jo “Dievs nav nekārtības, bet miera Dievs” (1. Kor. 14:33).

⁸ Sara Wenger Shenk, *Why Not Celebrate!* (Intercourse, Pa.: Good Books, 1987).

Pirmie kristieši (pārsvārā no jūdaisma atgriezti) turējās pie daudzām sinagogas dievkalpojuma ieražām, lai gan “kristīgākā” formā. Līdz ar Baznīcas attīstīšanos un izplatīšanos tika iedibinātas daudzas dažādas tradīcijas, Baznīcas svētki un dievkalpojuma formas, lai radītu strukturizētu uzbūvi Jēzus Kristus labās vēsts sludināšanai, mācīšanai un izplatīšanai.

Laika gaitā daži no šiem Baznīcas rītiem un dievkalpojuma formām tika uzskatītas par “svētākām” un svarīgākām nekā pats Dieva vārds. Citas tradīcijas iekļāva elementus, kas pēc savas būtības bija pretrunā dārgajam mierinošajam Evaņģēlijam, kas sludina pestīšanu vienīgi ticībā Kristum. Kad Lutērs un reformatori vērsās pret šādām kļūdām, viņi tika apsūdzēti uzbrukumos “tradīcijai” kā tādai – tādas pieejas veicināšanā Baznīcas dzīvē un dievkalpojumos, kas rezultātā radītu haosu.

Luterāņu reformatori noliedza šādas apsūdzības kā melīgas un nepamatotas. Luteriskās ticības apliecinātāji pasludināja *Apoloģiju*: “Mēs labprāt saglabājam senās tradīcijas, kas Baznīcā tika iedibinātas, jo tās ir noderīgas un veicina mieru” (*Apoloģija*, 15. 38.; 220.). Viņi apgalvoja, ka Baznīcas tēvi “ievēroja šos cilvēku iedibinātos ritus tādēļ, ka tie veicināja labu kārtību, tie paredzēja noteiktu laiku, kad cilvēkiem pulcēties, tie sniedza piemēru, kā visu Baznīcā var darīt pieklājīgi un kārtīgi, un visbeidzot tādēļ, ka tie palīdzēja mācīt tautu. [...] Šī labā kārtība Baznīcai ir ļoti noderīga un tādēļ nepieciešama” (*Apoloģija*, 15. 20.–21.; 218.).

Taču luteriskās ticības apliecinātāji norādīja, ka ir nepieciešams vēl kaut kas. Ir nepieciešams skaidri parādīt, ka cilvēku iedibināto tradīciju ievērošana nav nepieciešama ne pestīšanai, ne arī patiesai vienotībai Baznīcā.

Farizejiskas tendences

Lai cik vērtīgas būtu tradīcijas, tās var kļūt arī kaitīgas un bīstamas. Kad Tas Kungs apšaubīja sava laika tradīciju attiecībā uz pareizu sabata ievērošanu, farizeji tā saniknojās, ka “izgāja un sarunājās pret Viņu, un nolēma To nogalināt” (Mt. 12:14). Pēc tam farizeji pārmeta Jēzum, ka Viņa mācekļi neievēro tradicionālo “ceremoniālo mazgāšanos” (Mk. 7:1–5).

“Jūs, liekuļi!” Jēzus atbildēja, “Dieva bausli atmetuši, jūs turat cilvēku likumus” (Mk. 7:8). Vislielākais ļaunums, kas tiek pārņemts farizejiem, ir tas, ka “jūs aizslēdzat Debesu valstību cilvēkiem” (Mt. 23:13), liekot viņiem stingri ievērot tradīcijas tā, it kā tās būtu nepieciešamas pestīšanai. Nav nekāds brīnums, ka Jēzus raksturo farizejus, izmantojot tādus izteicienus kā “aklie ceļa rādītāji” un “ģeķi” (Mt. 23:16–17).

Arī luteriskās ticības apliecinātāji tikpat asi vērsās pret sava laika farizejiskajām tendencēm paaugstināt cilvēku tradīcijas līdz dievišķu pavēļu līmenim un godāt noteiktus cilvēku rituālus, it kā tie būtu nepieciešami pestīšanai. Mūsu luterāņu priekšteči sludināja *Apoloģijā*: “Svētie Raksti dēvē tradīcijas par “dēmonu mācībām” (1. Tim. 4:1), kad tiek mācīts, ka Baznīcas rīti ir noderīgi, lai iegūtu žēlastību un grēku piedošanu. Tas aizēno Evaņģēliju, Kristus svētību un ticības taisnīgumu” (*Apoloģija*, 15. 4.).

Luteriskās ticības apliecinātāji mācīja, ka cilvēku tradīcijas nav nepieciešamas ne tikai pestīšanai, bet arī pat patiesai vienotībai Baznīcā. *Augsburgas ticības apliecība* māca: “Un patiesai Baznīcas vienībai jau pietiek ar vienprātību par Evaņģēlija mācību un par sakramentu pārvaldīšanu. Nav nepieciešams, ka visur ir vienādas cilvēku tradīcijas jeb rīti un ceremonijas, ko ir ieviesuši cilvēki” (*Augsburgas ticības apliecība*, 7.). *Apoloģija* turpina šo domu: “Mēs mācām, ka atšķirības cilvēku iedibinātos ritos netraucē patiesai vienībai Baznīcā, lai gan mēs atbalstām universālu ritu ievērošanu miera labad” (*Apoloģija*, 7./8., 33.).

Luteriskās ticības apliecības grāmatas izmanto grieķu vārdu “*adiaphora*” attiecībā uz tādām lietām – kā cilvēku iedibinātām dievkalpojuma formām –, ko Dieva vārds nedz *pavēl*, nedz *aizliedz*. Tās apgalvo, ka šajās jomās kristieši un kristīgās draudzes var brīvi izlemt, kas ir visnoderīgākais un vislabākais Dieva pavēlēto uzdevumu pildīšanai viņu konkrētajās darbošanās vietās, kamēr vien netiek apstrīdēts Dieva vārds un tiek ievērota kristīgā mīlestība (īpaši rūpes par ticībā vājam – skat. Rom. 14).

Konkordijas formula pasludina: “Mēs ticam, mācām un apliecinām, ka Dieva draudzei katrā vietā, katrā laikā un atbilstoši apstākļiem ir vara mainīt ceremonijas, tā ka tas Dieva draudzei būtu visderīgāk un celsmīgāk. Tomēr šajās lietās jāatturas no vieglprātības un jāsargās no piedauzības” (*Konkordijas formula*, 69. lpp.).

Šādu ritu un ceremoniju nolūks nav iegūt Dieva labvēlību vai noslogot sirdsapziņu ar burta kalpības “noteikumiem”, bet vienkārši

pamācīt ļaudis (*Augsburgas ticības apliecība*, 24.). Šis praktiskās mācītāju rūpes atrodas visa pamatā, ko luteriskās ticības apliecības grāmatas māca par cilvēku tradīcijām. Ja tradīcijas aizēno Kristu un Viņa pestījošo Evaņģēliju, tās ir jāatceļ vai jāizmaina. Ja tradīcijas kalpo Kristum un ceļ godā Viņa Baznīcu, tās jāciena un jāsauglabā – un jāsaista ar skaidrām Evaņģēlijā pamatotām pamācībām.

Patiesa vienotība un brīvība

Šis patiesības, protams, no jauna jāpiemēro katrai dienai un laikmetam, kad Baznīca no jauna izskata savu tradīciju nolūku un noderīgumu. Un tas nekad nav viegls un strīdus neizraisošs uzdevums.

20. gadsimta 30. gados luterāņu teologs Teodors Grēbners uzrakstīja grāmatu *The Borderland of Right and Wrong*. Tajā viņš aplūkoja jautājumu par kristīgo brīvību un tās izmantošanu attiecībā uz daudzām sava laika “tradīcijām” (ieskaitot vienmēr delikāto jautājumu par vienotību un/vai dažādību dievkalpojuma formās).

No vienas puses, Grēbners rakstīja: “Vienotība ārējās parādībās, kad tā ir adiafora, nav [...] mazsvarīgs jautājums. Luteriskā baznīca ir liturģiska baznīca, un liturģijas būtība ir vienotība. [...] Brīvība ir laba, taču visatļautība ir galējība, kas kavē Baznīcas darbu. Brīvība, kuru mūsu draudzes atļaujas attiecībā uz dievkalpojuma oficiālo kārtību, ir radījusi liturģisku anarhiju, kas ir pretrunā reformācijas garam un Lutera principiem.”⁹

Taču ar līdzīgu dedzīgumu un pārliecību Grēbners turpina: “Ja mēs esam pareizi uztvēruši mūsu ticības apliecības grāmatu nolūku, mēs saprotam, ka luteriskais princips nodrošina liturģisku brīvību visos jautājumos, kas neparedz novirzīšanos no pestījošās mācības. Uzskatot visas dievkalpojuma formas – ieskaitot arhitektūru, mākslu, tērpus un liturģiskos rituālus – par vienlīdzīgām, šis princips nosoda tos, kas vēlas mums uzspiest noteiktas formas, kā arī tos, kuri izvērza ortodoksijas vai sadraudzības jautājumu tad, kad draudze pieņem izmaiņas liturģiski strukturēta dievkalpojuma kārtībā, lai kādas arī būtu šīs izmaiņas (ja vien tās neveicina kļūdas).”¹⁰

⁹ Theodore Graebner, *The Borderland of Right and Wrong* (St. Louis: Concordia Publishing House, 1951), 2. lpp.

¹⁰ Graebner, 4. lpp.

Grēbners dedzīgi atbalsta kristīgās pārliecināšanas un pierunāšanas izmantošanu, lai palīdzētu citiem saskatīt, kādēļ ir nepieciešams saglabāt pēc iespējas lielāku vienotību liturģiskajās formās. Taču viņš uzsver, ka pastāv divas lietas, ko kristietis nedrīkst darīt, neskatoties uz to, cik dedzīgi viņš aizstāvētu konkrētas dievkalpojuma formas noderīgumu un pareizumu: “(1) Viņam nav nekādu tiesību veidot baznīcā grupējumus vai nometnes, balstoties uz šādu pamatojumu, un (2) viņš nedrīkst uzskatīt tos, kuri viņam nepiekrīt, par zemākas kārtas kristiešiem, kas ir neuzticīgi un bīstami Baznīcai.”

“Cik daudz bēdu,” Grēbners norāda, “mūsu draudzes būtu piedzīvojušas, ja kristīgās brīvības princips būtu vienmēr saglabāts šādos gadījumos, kad rodas atšķirīgi uzskati par kādu ārēju Baznīcas kalpošanas iezīmi!”¹¹

Luters reiz rakstīja: “Nav nekāda nieka lieta aizliegta, kur Dievs nav aizliedzis; iznīcināt to kristīgo brīvību, par kuru Kristus ir samaksājis ar savām asinīm; noslogot sirdsapziņu ar grēku, kur grēka nav. [...] Apliecināsim kristīgo brīvību un neļausim velnam noteikt likumu vai aizliegumu un pasludināt par grēcīgām lietas, ja Dievs to nav darījis.”

“Mīlestība ir ķēniņiene ceremoniju valstībā,” pieminēja Luters. “Mīlestībai ir jāizlemj, kura dievkalpojuma forma būtu izmantojama. Taču mīlestība nedrīkst izlemt, kam mēs ticēsim, kurus ticības artikus ievērosim.”

Pārdomām

1. Kādā ziņā tradīcijas Baznīcā ir labas? Kā tradīcija var Baznīcā kļūt par sloģu – vai, ļaunākajā gadījumā, par traucēkli?

¹¹ Graebner, 8. lpp.

2. Kādas ir “cilvēku tradīcijas un riti” saskaņā ar *Augsburgas ticības apliecību*? Kādā veidā kristieši mūsdienās uzspiež cilvēku likumus citiem kristiešiem?

3. Lasi Mk. 7:1–13. Kā Jēzus kritizē reliģiskos vadītājus? Kā cilvēku riti ir “Dieva bausli atmetuši”? (Skat. arī Kol. 2:8.)

4. Kādi kristīgās Baznīcas kārtības aspekti un elementi ir piemērojami konkrētai vietai, kultūrai vai paaudzei? Ko nekad nedrīkst piemērot savām vajadzībām un apstākļiem?

5. Ko tu visaugstāk vērtē savas baznīcas tradīcijās? Kā tradīcijas tev palīdz godāt Svētos Rakstus?

Papildus literatūra

- Rom. 14:1–15:4
- 1. Kor. 8:1–13

KRISTIEŠI UN VALDĪBA

(16. ARTIKULS)

Deivids R. Līfelds

“Nav viegli uzturēt pareizas attiecības starp Baznīcu un valsti. Bet tas nav arī neiespējami.”

No visām iespējamajām pusēm kristieši mūsdienās sastopas ar Baznīcas un valsts sfēru sajaukumu.

Piemēram, kad sabiedriski apzinīgas baznīcas institūcijas pieņem liberālu nostāju attiecībā uz federālo un valsts likumdošanu, tās to bieži dēvē par “kristīgu” nostāju. Bet arī tur, kur kādas baznīcas institūcijas pauž konservatīvu attieksmi, tā tiek saukta par “kristīgu”.

Vēl ierastāka mūsdienās ir daudzu Baznīcu praktizētā vienkāršotā norobežošanās tīrā “pārpasaulīgā” kristietībā ar pilnīgas nošķirtības sienu starp Baznīcu un valsti. Šķiet, ka daudzi amerikāņi vēlas, lai viņu Baznīcas būtu sabiedriski pasīvas.

Vai šī ir mūsu vienīgā dzīvotspējīgā izvēle? Vai nu mēs esam uzticīgi Baznīcas institūcijām un kristiešu koalīcijām, kas pievienojušās politiskām programmām, vai arī mums jāizšķiras par sabiedriski un politiski pasīvu kristietību?

Luteriskās ticības apliecības grāmatas piedāvā vēl vienu izvēli – lai gan jāatzīst, ka bieži vien tā netiek īstenota. Luteriskās ticības apliecības grāmatas paredz tādu skaidru atšķirību starp bauslību un Evaņģēliju, ka Baznīca kļūst sabiedriski nozīmīga – bet bez tiešas iesaistīšanās politikā.

Laikā, kad tika uzrakstītas luteriskās ticības apliecības grāmatas, Baznīca un valsts bija cieši saistītas. Būtībā Baznīcas vēstures gaitā apmēram tūkstoš gadu līdz reformācijai Baznīcai bija ievērojama politiska ietekme. Un reformācijas laikā liela daļa šīs ietekmes bija demoralizēta.

Jaunas Baznīcas un valsts attiecības

Lutera īstenotā Baznīcas reformācija lika pamatus jaunām Baznīcas un valsts attiecībām. Lai gan tā nepieprasīja Baznīcas un valsts atdalīšanu (un daudzās luteriskās valstīs Baznīcas un valsts sfēru sajaukums netika mazināts), tai ir pietiekami lielas izaugsmes iespējas Amerikas plurālisma demokrātijas eksperimenta ietvaros.

Augsburgas ticības apliecības 16. artikuls skaidri pasludina, ka civilā valdība ir laba – pretēji tiem, kas apgalvoja, ka valdība pēc būtības ir samaitāta un ļauna: “Par valstiskām lietām māca, ka visa likumīgā valstiskā kārtība ir Dieva labie darbi, kādēļ kristiešiem ir atļauts pildīt valsts amatus, darboties tiesā, iztiesāt lietas pēc ķeizara un citiem pastāvošiem likumiem, pēc likuma sodīt, taisnīgā karā cīnīties, kalpot karadienestā, likumīgi noslēgt darījumus, pārvaldīt īpašumu, zvērēt, kad valsts iestādes to prasa, ņemt sievu, iziet pie vīra.” Šeit tiek atspoguļota bibliskā mācība, ka valsts ir Dieva kalpone (Rom. 13:1–7) un tā ir jāgodā par tās labajiem darbiem (Mt. 22:15–22; Tit. 3:1–2; 1. Pēt. 2:13–17).

Citiem vārdiem, ir pareizi, ja kristiešiem rūp sabiedrības ikdienišķā darbība, un tai vajadzētu būt viņu uzmanības lokā. To ignorēt, pilnībā norobežojoties citpasaulīgā kristietībā, nenozīmē būt garīgākiem vai dievbijīgākiem. Patiesībā amerikāņu kristiešu pilnīgā iesaistīšanās politikas “virtuvē” ir noderīga sabiedriska liecība par “dabas Dieva” morālo likumu, uz kuru atsaucas Neatkarības deklarācija.

Tāpat *Augsburgas ticības apliecības* 16. artikuls pasludina, ka patiesas garīguma būtība nav meklējama ticīgo sirdsapziņas pakļaušanā sabiedriskiem un politiskiem lēmumiem, it kā Evaņģēlijs būtu dots sabiedrības pārveidošanai: “Noraida arī tos, kuri evaņģēlisko pilnību nemeklē vis dievbijībā un ticībā, bet gan, atraujoties no pilsoniskajiem pienākumiem, tāpēc ka Evaņģēlijs māca sirds mūžīgo taisnību. Tomēr tas neatceļ valsti un dzīves saimniecisko vadišanu, bet jo īpaši pavēl tās saglabāt kā Dieva iekārtojumus un tādos iekārtojumos parādīt milestību.”

Augsburgas ticības apliecības 28. artikuls par bīskapu varu skaidri atklāj ievērojamo atšķirību starp Baznīcas un valsts nolūku un līdzekļiem.

“Bet mēs spriežam tā,” *Augsburgas ticības apliecība* norāda, “ka atslēgu vara jeb bīskapu vara, pēc Evaņģēlija, ir vara jeb Dieva pavēle sludināt Evaņģēliju, piedot un nepiedot grēkus un pārvaldīt

sakramentus.” Un: “Šī vara tiek izlietota tikai mācīšanai un Evaņģēlija pasludināšanai, un sakramentu pasniegšanai [..].”

No otras puses, “laicīgā valdība nodarbojas ar pavisam citām lietām kā Evaņģēlijs. Valdība nesargā dvēseles, bet miesu un laicīgās lietas pret vardarbības izpaudumiem un savalda cilvēkus ar zobenu un miesas sodiem”. Tādēļ “nav jāsajauc Baznīcas vara un laicīgā. [..] Tā [Baznīcas vara] neielaužas svešā amatā, negroza pasaules valsts varas, neatceļ valdību likumus, neatceļ likumu paklausības prasību, neaizkavē tiesiskus lēmumus dažādos pilsoniskos iekārtojumos un līgumos, neraksta priekšā valdībām likumus attiecībā uz valsts pārvaldes formu.” (Skat. Jņ. 18:36; Lk. 12:14; 2. Kor. 10:4-5; Fil. 3:20; Kol. 1:13-14, kur Baznīca tiek aplūkota kā valstība ar garīgu, nevis laicīgu varu.)

“Divas valstības”

Viss iepriekš minētais ir kļuvis pazīstams kā luteriskā mācība par “divām valstībām”. Tas nozīmē, ka skaidrā atšķirība starp bauslību un Evaņģēliju prasa tikpat skaidru atšķirību starp kristiešu pienācīgo attieksmi pret Baznīcu un valsti.

Dievs ir Kungs – abu valstību Kungs, gan Baznīcas, gan valsts Kungs. Taču Baznīca pastāv, lai apliecinātu Kristu. Patiess garīgais taisnīgums sakņojas ticībā, ko rada vienīgi Svētais Gars caur Evaņģēlija sludināšanu. Valsts, no otras puses, pastāv sabiedriskās kārtības labad. Pilsoniskais taisnīgums sakņojas tajā tikumībā, uz kuru ir spējīgi visi. Pilsoniskais taisnīgums balstās uz dabisko likumu, kas soda ļauna darītājus un atalgo tos, kuri kalpo savu tuvāko un sabiedrības labā (skat. Rom. 13:3 un 1. Pēt. 2:14).

Saskaņā ar Luteru un *Augsburgas ticības apliecību* Baznīcas normatīvie principi ir ticība un mīlestība, bet valsts normatīvie principi ir saprāts un taisnīgums. Saprāts var izrādīties nepiemērots ticības taisnīgumam, taču tas ir svarīgs valdībai. To ir nepieciešams saprast, lai varētu pareizi izprast Baznīcu un valsti.

Saprāts un spēks ir būtiski valdībai, taču tos nedrīkst iekļaut patiesa garīguma veidošanā. Cilvēkus nedrīkst piespiest pareizi ticēt, lai gan valdība var piespiest un tai ir jāpiespiež cilvēki rīkoties vispārīgi pieņemtas morāles ietvaros. Valdība nedrīkst piespiest cilvēkus kļūt par kristiešiem, gluži tāpat kā Baznīca nedrīkst piespiest kristiešus kļūt par

republikāņiem vai demokrātiem vai pieņemt politiski atbalstītu nostāju, kurai īsti kristieši pamatoti nepiekrīt.

Evaņģēlijs nepasļudina pilsonisko taisnīgumu. Veidot tā saukto "kristīgo sabiedrību" nenozīmē darboties garīgāk vai dievbijīgāk. Kristiešiem jāparāda sava ticība labos darbos, taču viņu uzskati par to, kā tieši to darīt, var nesaskanēt, un tie arī nesaskanēs. Tādējādi arī kristieši var aktīvi darboties politiskajā sfērā, negaidot piekrišanu no savu ticības brāļu un māsu puses. Diemžēl daudzas baznīcas mūsdienās ir pārkāpušas šo robežlīniju, lai atbalstītu politiskas programmas.

Kā tad Baznīca paliek sabiedriski nozīmīga, nepakļaujot savu locekļu sirdsapziņu sabiedriskiem jautājumiem?

Pirmkārt, mums jāatzīst, ka daži sabiedriski jautājumi, piemēram, aborti, ir tik skaidri aplūkoti Evaņģēlijā un (kas ir tikpat svarīgi) ir tik nozīmīgi attiecībā uz valdības pamatuzdevumu, ka Baznīca ir pilnvarota par to runāt. Taču pat šajā gadījumā ir nepieciešama apdomība, lai atšķirtu bibliskās rūpes par dzīvības neaizskaramību no politiskajiem līdzekļiem, ar kuru palīdzību to varētu panākt un par kuriem vienādi dedzīgu kristiešu uzskati, iespējams, atšķirsies. Jo ikvienā sabiedriskas nozīmes jautājumā Baznīcai ir jāspēj saskatīt to attieksmi, kas saglabās tās vienotību Evaņģēlijā. Tam nepieciešama piesardzība pret to, cik viegli Baznīca var kļūt politizēta.

Tomēr Baznīca *var* palīdzēt saviem locekļiem risināt sabiedriskus jautājumus bez politiska atbalsta. Vislabāk tas panākams dialogā, kas nodrošina uzskatu apmaiņu starp garīdzniecību un lajiem, nevis stingru vienvirziena komunikāciju, kura raksturīga sprediķiem. Bībeles stundas un draudzes sanāksmes var izrādīties tam ļoti noderīgas. Lajiem ar viņu dažādajiem talantiem ir zināšanas un pieredze speciālās sfērās, kuras pietrūkst mācītājiem un Baznīcas darbiniekiem. Baznīcai ir jāizrāda cieņa pret šo kompetenci.

Tādējādi Baznīcai un tās garīdzniecībai vajadzētu izmantot Svēto Rakstu un luteriskās ticības apliecības grāmatu bagātības tādā veidā, lai sabiedriskā apziņa tiktu modināta, mācot par grēku, morālo likumu un kristīgo pilsonību. Taču tas jādara ar piesardzību pret galvenajām politiskajām un filozofiskajām atšķirībām, kas pastāv starp kristiešiem, kad viņi cenšas īstenot savu ticību labos mīlestības darbos. Piemēram, līdzīgas, patiesas rūpes par trūcīgajiem un apspiestajiem var vienādi dedzīgu kristiešu vidū radīt pilnīgi atšķirīgus uzskatus par to, kā valdībai būtu jārisina šie svarīgie uzdevumi.

Luterāņi tic, ka bibliskais likums spēj vadīt kristiešus viņu centienos risināt sabiedriskus un politiskus jautājumus (skat. 1. Kor. 10:31 un Kol. 3:17, kur kristieši tiek aicināti piemērot savu kristīgo ticību attiecībā uz visu dzīvi). Taču mēs nedrīkstam sajaukt sarežģīto un neskaidro uzdevumu piemērot kristīgo ticību politikai ar skaidro un galēji izšķirošo pavēli pārzināt Evaņģēliju un tam ticēt (Rom. 1:16 un 3:28).

Pārdomām

1. Kādi ir svarīgākie jautājumi Baznīcas un valsts attiecībās mūsdienās?
2. Kādēļ ir svarīgi izšķirt gan mācībā, gan politikā divas valstības – Dieva varu Baznīcā un Dieva varu/valdīšanu valstī?
3. Lasī Rom. 13:1–7. Rezumē saviem vārdiem kristiešu attieksmi pret valdību un likumdošanu.
4. Kādu attieksmi kristieši, iespējams, izrādītu pret likumiem, kas ir pretēji Evaņģēlijam un kaitīgi Baznīcai?
5. Kādēļ Baznīcai un Baznīcas vadītājiem jābūt piesardzīgiem attiecībā uz savu iesaistīšanos politiski atbalstītos jautājumos?

Papildus literatūra

- 1. Pēt. 2:13–25

KRISTUS ATKALNĀKŠANA

(17. ARTIKULS)

Deivids P. Skērs

“Kristieši gaida uz Kristus atkalnākšanu – nevis bailēs, bet paļāvībā.”

16. gadsimta luterāņu reformatori un Romas katoļi nebija vienisprātis par daudziem jautājumiem. Taču viņu starpā nepastāvēja ne mazākās nesaskaņas attiecībā uz to, ko Augsburgas ticības apliecība sludina par Kristus atkalnākšanu: “Tāpat māca, ka Kristus pasaules nobeigumā nāks turēt tiesu un uzmodinās visus mirušos; dievbijīgiem un izredzētajiem dos mūžīgu dzīvību un nebeidzamu prieku, bet bezdievīgos, ļaunos cilvēkus un velnus notiesās bezgalīgām mokām” (*Augsburgas ticības apliecība, 17.*).

Diemžēl vienprātība par Kristus redzamo atkalnākšanu, lai noturētu tiesu, mūsdienās vairs nav tik izplatīta. Daudzi kristieši vairs netic reālai vai miesiskai Kristus atkalnākšanai, bet gan gaida uz Viņa atgriešanos kristiešu dzīvē un viņu centienos uzlabot sabiedrību. Šis uzskats bija “Sociālā Evaņģēlija” kustības pamatā, kura darbojās 20. gadsimta sākumā un piesaistīja pat dažus Baznīcas vadītājus sociālisma – un, galējos gadījumos, pat komunisma – solījumiem.

Taču Svētie Raksti, sludinot Kristus atkalnākšanu, runā par pavisam ko citu.

Kad Kristus bija uzkāpis debesīs un izzudis no mācekļu skatiena un kad tie turpināja raudzīties debesīs, tiem parādījās divi eņģeļi. “Galilieši, ko jūs stāvat, skatīdamies uz debesīm? Šis Jēzus, kas uzņemts prom no jums debesīs, tāpat nāks, kā jūs Viņu esat redzējuši, debesīs aizejam” (Ap. d. 1:11).

Arī pats Jēzus runā par savu atkalnākšanu un par to, ko Viņš šajā dienā darīs: “Bet, kad Cilvēka Dēls nāks savā godībā un visi eņģeļi līdz ar Viņu, tad Viņš sēdēs uz sava godības krēsla. Un visas tautas tiks sapulcētas Viņa priekšā; un Viņš tās šķirs, kā gans šķir avis no ažiēm” (Mt. 25:31–32).

Debesis un elle

Kas tad notiks ar “avīm” un “āžiem”?

Jēzus māca, ka Viņš “liks avis pa savu labo roku un āžus pa kreiso roku. Tad Ēņiņš sacis tiem, kas pa labo roku: nāciet šurp, jūs mana Tēva svētitie, iemantojiet valstību, kas jums ir sataisīta no pasaules iesākuma”. Pēc tam viņš vērsīsies pie tiem, kuri atrodas pa kreisi: “Eita nost no manis, jūs nolādētie, mūžīgā ugunī, kas sataisīta velnam un viņa eņģeļiem. [...] Un tie ieies mūžīgā sodībā, bet taisnie mūžīgā dzīvībā” (Mt. 25:33–34, 41, 46).

1993. gadā Gellapa sabiedriskās domas institūta aptauja parādīja, ka 80 procenti amerikāņu tic, ka pienāks pastardiena, kad visi cilvēki tiks aicināti atbildēt Dieva priekšā par saviem grēkiem. Gandrīz tikpat daudz cilvēku tic, ka pastāv debesis, un vairums aptaujāto uzskata, ka viņiem ir “labas” vai “lieliskas” izredzes tur nokļūt.

Taču tikai 60 procenti no aptaujātajiem amerikāņiem tic, ka pastāv elle, kur tiks sodīti ļaunie cilvēki.

Lai gan luterāņi un Romas katoļi bija vienisprātis par Kristus atkalnākšanas aspektiem, atšķirīgi uzskati pastāvēja pat reformācijas laikā. Atkritēji bija par anabaptistiem dēvētie radikālie reformatori, kas noliedza, ka neticīgie un Sātans ir nolemti ellei.

Elles noliegšana sniedz līdz pat agrinās grieķu baznīcas tēva Origēna dzīves laikam ap 200 gadu. Un arī mūsdienās šis uzskats nav nekas neparasts plašā reliģiskā spektrā, sākot ar mazām sektām un lielām protestantu konfesijām un beidzot ar Romas katolismu.

Vairums amerikāņu *apgalvo*, ka viņi tic elles pastāvēšanai, taču viņi nelabprāt atzīst, ka kāds, jo īpaši kāds, ko viņi pazīst, tur atrodas. Viņiem ir sveši jebkuri uzskati par to, ka pastāv elle, kurā nonāk visi tie, kas noliedz Kristu.

Elle tiek pielīdzināta dzīves ciešanām. Taču tikpat reālas kā šīs ciešanas, debesis un elle Bībelē – un tādēļ luteriskajā doktrīnā – ir realitātes, kas pieder pēcnāves eksistencei.

Tie, kas tic pēcnāves dzīvei, bieži atzīst, ka viņi par to domā kā par *labāku* dzīvi. Taču, ja tā ir patiesība, kādēļ tik daudzi cilvēki baidās mirt? Iespējams, ka viņiem neizdodas pilnībā atbrīvoties no domām par pēdējo tiesu un tai sekojošo elli.

Lai cik nepatīkamas būtu domas par elli, mūsu uzskati par elli ir saistīti ar mūsu uzskatiem par Dievu un Kristus vietniecisko izpirkšanu.

Elle, kurā tiek sodīti ļaundari, ir *morāla* Dieva galīgais spriedums. Ja nav soda draudu, tad runāt par pārkāpumu nav jēgas. Lielāka iespēja, ka mēs neievērosim noteiktos ātruma ierobežojumus, pastāv tad, ja sods par to ir niecīgs. Dieva pavēle Ādamam un Ievai neēst no labā un ļaunā atziņas koka ietvēra nāves draudus. Bez draudiem likumam nav nekādas nozīmes.

Kristus nāves nozīmīgums ir izprotams tikai tad, ja mēs ticam Dievam, kas Viņu ir sodījis par mūsu grēku. *Nikajas ticības apliecība* sludina, ka Kristus ir “*mūsu, cilvēku, un mūsu pestīšanas labad* no debesīm nācis” un ka Viņš ir “cietis un aprakts”. Krustā sists, Jēzus izsaucās: “Mans Dievs, mans Dievs, kāpēc Tu esi mani atstājis?” (Mt. 27:46). Kristus iepazīna elli, kad mūsu vietā Dievs Viņu bija pametis vienu. Tas norāda uz mūsu pārkāpuma lielo ļaunumu. Bet tas mums sniedz arī drošu cerību pēdējā tiesā.

Mirušo augšāmcelšanās

Romas katoļi pilnībā piekrita luterāņiem tajā, ko māca *Apoloģija*: “Pasaules galā parādīsies Kristus un atmodinās visus mirušos, piešķirot mūžīgu dzīvību un mūžīgu iepriecu dievbijīgajiem un noladot bezdievju nebeidzamām mocībām kopā ar velnu.”

Abas konfesijas apliecina iepriekš minēto *Apustuļu* un *Nikajas ticības apliecībās*, bet jo īpaši skaidri *Atanāsija ticības apliecībā*, kas bieži tiek izmantota Trīsvienības svētkos: “Viņam atnākot, visi cilvēki augšāmcelsies ar savām miesām, atbildību dos par saviem darbiem un, kas labu darījuši, ieies mūžīgajā dzīvē, bet, kas ļaunu, mūžīgajā ugunī.”

Lai cik bargi šie vārdi izklausītos, tie gandrīz vārdu pa vārdam atkārtoti Jēzus teikto, ka “tie, kas labu darījuši, lai celtos augšām dzīvībai, bet tie, kas ļaunu darījuši, lai celtos augšām sodam” (Jņ. 5:29). Labie darbi, pēc kuriem tiek tiesāti kristieši, ir Kristus žēlastības darbi, kas tiek darīti citu labā. Protams, mēs tiekam pestīti vienīgi žēlastībā un vienīgi ticībā, bet šie darbi rāda pasaulei – tagad un pēdējā tiesā –, ka mūsos mājā *patiesa ticība*.

Kopš agrīnajiem laikiem Baznīca ir sapratusi “miesas augšāmcelšanos” kā *fizisku* augšāmcelšanos – un ir pat aizstājusi vārdu “ķermenis” ar vārdu “miesa”, lai to paustu skaidri.

Šķiet, ka Pāvila dzīves laikā cilvēki sagrozīja viņa vārdus par “garīgo miesu” (1. Kor. 15:44) ar domu, ka tikai dvēsele dzīvo pēc nāves, bet miesa paliek kapā (2. Pēt. 3:15–16). Lai saprastu Pāvila vēstījumu, atliek tikai iepriekš minēto vārdu savienojumu sākt ar lielo burtu “G”, lai iegūtu vārdu “Garīgs”. Miesu atmodina Svētais Gars. Vārda “miesa” izmantošana vārda “ķermenis” vietā atcēla senatnes cilvēku vidū izplatīto uzskatu, ka pēc nāves dvēseles ir nolemtas mūžīgai, bieži vien drūmai eksistencei bez miesas augšāmcelšanās.

Protams, ticīgo dvēseles dzīvo pēc nāves – taču svētlaimē, pastiprinātas apziņas stāvoklī –, un tās pievienojas eņģeļiem, lai slavētu Dievu (*Apoloģija*, 21.). Šī svētlaimības starpposma stāvokļa kulminācijas punkts ir augšāmcelšanās, kad miesa un dvēsele savienojas galīgā un mūžīgā godībā (1. Tes. 4:13–18). Tiks atcelts 1. Moz. 3:19 pasludinātais lāsts, kas pielīdzina cilvēku pišļiem, un pilnībā tiks īstenots Dieva sākotnējais nodoms par cilvēku kā miesu un dvēseli (1. Moz. 2:7).

Luterāņi apstrīdēja paražu pielūgt svētos (*Augsburgas ticības apliecība*, 21.) un noturēt mises mirušajiem (*Augsburgas ticības apliecība*, 25.), taču ne viņi, ne Romas katoļi neapstrīdēja dvēseles dzīvošanu pēc nāves. Pārliecība par dvēseles dzīvošanu pēc nāves iegūst īpašu nozīmi budismā un citās populārās Austrumu filozofijas formās, saskaņā ar kurām nāves brīdī dvēsele zaudē savu identitāti nirvānā vai kādā citā bezpersoniskā stāvoklī.

Millenārisms

Lai gan reformācijas laikā visas puses vienojās par Kristus redzamo atkalnākšanu, anabaptisti gatavojās Viņa atnākšanai, mēģinot nodibināt *pasaulīgu* valstību. Viņu neveiksmīgais sociālais eksperiments balstījās uz maldu mācību, ko dēvē par “millenārismu”, kas latīņu valodā nozīmē tūkstošgadi.

Mūsdienās daudzi, ja ne visi, fundamentālisti un “evanģēliskie” ir millenāristi, kas tic, ka Kristus savā atkalnākšanā nodibinās pasaulīgu valstību. Lai gan millenāristi nav vienisprātis par atsevišķiem aspektiem, gandrīz visi viņi balstās uz burtisku izpratni par metaforisko “tūkstoš gadu” pieminēšanu Jņ. atkl. 20:2–7.

Millenārisms dažādās formās ir populārs it sevišķi amerikāņu vidū. Pagājušajā gadsimtā šeikeri atcēla laulību un dzīvoja kopienās.

Veiksmīgākie (un noteikti nekristīgie) pēdējo dienu svētie, kas pazīstami kā mormoņi, nodibināja paši savas kopienas, it īpaši Soltleiksitijā.

Mērenu uzskatu pauž fundamentālisti un neoevaņģēliskie, kuru mērķis ir izveidot Ameriku par “kristīgu” nāciju, kurā Baznīca un valsts darbojas kā sabiedrotie, veicinot tikumīgu uzvedību ar likumdošanas palīdzību. Piemēram, to neveiksmīgi mēģināja panākt ar aizliegumiem, taču tās nolūks ir saglabāties vietēja mēroga “sausajos likumos”, kas joprojām regulē alkoholisko dzērienu pirkšanu un pārdošanu. Mūsdienās šādu grupu centieni tiek vērsti uz politisku darba grupu dibināšanu, kā, piemēram, Kristīgā koalīcija, lai ievēlētu kandidātus un pieņemtu likumus, kas turpinātu nācijas “pievēršanu kristietībai”.

Šīs grupas ir bieži saistītas ar cionistu ebrejiem savos centienos rast likumīgu modernās Izraēlas valsts pamatojumu Dieva apsolījumā Ābrahāmam un konkrētos Vecās Derības pravietojumos.

Millenāristi ir vienisprātis par tādu Jņ. 5:29 interpretāciju, ka notiks viena augšāmcelšanās svētajiem un otra pēc tūkstoš gadiem nolādētajiem (taču “pirmsmillenāristi” uzskata, ka Kristus atgriezies pirmajā augšāmcelšanās reizē, un “pēcsmillenāristi” – otrajā reizē). Daži uzskata, ka īsti ticīgie tiks “aizgrābti” vai aizrauti debesis, atstājot pārējos uz zemes, kur tūkstoš gadus valdīs Kristus.

Šie uzskati, lai cik atšķirīgi tie būtu, ir pietiekami līdzīgi reformācijas laikmeta anabaptistu maldiem, lai uz tiem attiecinātu *Augsburgas ticības apliecības* nosodījumu tiem, kas “tagad izplata jūdu maldus, ka pirms mirušo augšāmcelšanās dievbijīgie pārņemšot pasaules pārvaldīšanu, visur nomākdami bezdievjus”.

Satraucoši ir arī tas, kā millenāristi piemēro bibliskos pravietojumus pasaules notikumiem, jo īpaši attiecībā uz Izraēlu. Daži vēlas atjaunot Jeruzalemes templi. Luterāņiem jebkurš ierosinājums atjaunot templi nozīmē noliegt to, ka Kristus ir Dieva templis, kurā mēs atrodamies ticībā.

Millenāristu aizraušanās ar Izraēlu noliedz to, ka Kristus ir piepildījis gan Vecās Derības pravietojumus, gan tās saturu. Mūsu nesaskaņas ar millenāristiem neattiecas uz vienu vai otru Bībeles panta interpretāciju, bet gan balstās uz pilnīgi atšķirīgu nostāju. *Kristus* ir Svēto Rakstu saturs, un mūsu ticības apliecības grāmatas nepieļauj Rakstu piepildīšanu ārpus *Viņa*.

Pagaidām

Dievam nav jāgaida līdz pastardienai, lai spriestu savu tiesu. Piemēram, Luters paredzēja Dieva sodu vāciešiem, jo viņi nepieņēma Evaņģēliju, kuru bija atjaunojusi reformācija. Mēs nevaram iedomāties sevi Dieva vietā, taču mēs apzināmies, ka Dievs soda, neatklājot Evaņģēliju tiem, kas to nepieņem.

Viscaur Bibelē Dievs piedraud un soda tagadnē, gatavojoties pastardienai. Plūdi, kas iznīcināja pasauli Noas laikā, un ebreju tautas izsūtīšana uz Babilonu, pēc vēlāko laiku praviešu un Jaunās Derības ieskatiem, ir Dieva sods par neticību. Jēzus pareģoja Jeruzalemes iznīcināšanu kā sodu tiem, kas Viņu nepieņēma. Tās iznīcināšana 70. gadā ir kā brīdinājums par pēdējo pasaules sodu pastardienā.

Šis vēsturiskās krīzes norāda uz pēdējo tiesu Jēzus atkalnākšanas laikā.

Katrs Svētais Vakarēdiens pievērš draudzes uzmanību pēdējai tiesai un sagatavo mūs tikšanās reizei ar Jēzu kā mūsu Tiesnesi pastardienā (1. Kor. 11:26). Luterisko ticības apliecības grāmatu parakstītāji izstrādāja ticības apliecības, ņemot vērā pastardienas realitāti. Viņi bija gatavi šajā ticībā atbildēt “pastarajā dienā taisnajam Tiesnesim, mūsu Kungam Jēzum Kristum” (*Epitome*).

Patiesa ticība Jēzum Kristum dāvā kristiešiem iedrošinājumu tiesas dienā. Svētie Raksti pasludina: “Un, kā cilvēkiem nolemts vienreiz mirt, bet pēc tam tiesa, tā arī Kristus, vienreiz upurēts daudzu cilvēku grēkus atņemt neatkarīgi no grēka, tiks otrreiz redzams par pestīšanu tiem, kas Viņu gaida” (Ebr. 9:27–28).

Pārdomām

1. Kā nekristieši parasti attiecas pret “pasaules galu”?

2. Kādi uzskati par elli ir izplatīti mūsdienu pasaulē? Kādēļ daudzi cilvēki noliedz domu par Dieva sodu?

3. Lasi 1. Tes. 4:13–18. Kā Sv. Pāvila vārdi varēja sniegt mierinājumu noskumušajiem kristiešiem? Kā Kristus atkalnākšana un augšāmcelšanās cerība “iedrošina” mūsdienu kristiešus?

4. Kas ir millenārisms? Kādā ziņā millenārisms ir pretrunā Evaņģēlijam un to apdraud?

5. Kā Kristus atkalnākšanas apsolījums ietekmē tavas attiecības ar citiem? Tavu darbu un prioritātes? Tavu kalpošanu?

Papildus literatūra

- Jņ. 14:1–14
- 1. Kor. 15:1–58

BRĪVĀ GRIBA

(18. ARTIKULS)

Tomass Mantoifels

“Mums, cilvēkiem, ir dota liela izvēles brīvība – piemēram, ēst vai neēt, dzert vai nedzert, iet ciemos vai neiet. Taču mums nepiemīt dabīgais gribasspēks ticēt Jēzum Kristum.”

Kādā ziņā cilvēks ir līdzīgs akmenim?

Šis jautājums izklausās pēc bērnu mīklas. Taču luterāņiem tas ir vienmēr bijis ļoti svarīgs jautājums.

Viena no mūsu luteriskajām ticības apliecības grāmatām, Konkordijas formula, apgalvo, ka cilvēks attiecībā uz savu atgriešanu un atjaunošanu “gluži tikpat maz spēj ko sākt, paveikt vai lidzi darboties, cik to spētu kāds akmens, blūķis vai māls. Jo, lai gan viņš var valdīt pār saviem ārējiem locekļiem, arī klausīties un zināmā mērā pārdomāt Evaņģēliju, kā arī runāt par to, kā tas redzams pie farizejiem un liekuļiem, tomēr šāds cilvēks uzskata to par ģeķību un nespēj tam ticēt, viņš izturas ļaunāk nekā blūķis, jo pretojas un ir naidā ar Dieva gribu, jo viņā nav Svētā Gara..” Cilvēkam nav lielākas ticības Kristum kā akmenim, un viņam piemīt tāda pati gribas brīvība kā akmenim. *Augsburgas ticības apliecība* (18. artikuls) šo domu ir paudusi jau sen.

Bet ko tieši luteriskās ticības apliecības grāmatas centās pateikt? Vispirms pārlicināsimies par to, ko tās *nesludināja* attiecībā uz cilvēkiem.

Ne gluži kā akmens

Luteriskās ticības apliecības grāmatas neapgalvo, ka cilvēkiem nepiemīt pilnīgi nekāda brīvā griba. *Augsburgas ticības apliecība* apraksta, ko cilvēku dabīgās spējas var izlemt un vēlēties dabīgajā stāvoklī, kurā viņi ir piedzimuši: “Cilvēka gribai ir kaut kāda brīvība piepildīt pilsonisko taisnīgumu un izvēlēties prātam pakļautas lietas.” Viņi nav kā akmeņi.

Dabīgais prāts un griba ļauj cilvēkam apsvērt savu situāciju un izdarīt lēmumus, lai organizētu savu dzīvi un risinātu problēmas, kā Lats rikojās, izraudzīdams sev zemi (1. Moz. 13:11). *Augsburgas ticības apliecība* sniedz dažus piemērus, citējot Sv. Augustīnu: “Gribēt strādāt tīrumā, gribēt ēst un dzert, gribēt iegūt draugu, gribēt apģērbties, gribēt namu uzcelt, gribēt ņemt sievu, turēt lopus, mācīties kādu derīgu amatu.”

Cilvēks var izmantot savu izvēles brīvību morāla rakstura darbības – piemēram, atturēt sevi no zādzības vai laulības pārkāpšanas, vai nogalināt un pielūgt elkus. Turēšanās pie tāda dzīvesveida, kuru pilsoniskā sabiedrība dēvē par labu un pareizu, tiek bieži dēvēta par “pilsonisko taisnīgumu”. Tam ir liela vērtība attiecībā uz sabiedrisko kārtību, un tas ir jāveicina.

Luteriskās ticības apliecības grāmatas nepiekrīt uzskatam, ka mums nepiemīt nekāda brīvā griba vai ka mūsu dzīvi un uzvedību nosaka zvaigznes vai apkārtējie apstākļi, vai audzināšana. Cilvēki (vai drīzāk viņu advokāti) uzstāj, ka viņi nav uzskatāmi par vainīgiem kādā nežēlīgā rīcībā, attaisnojoties ar atsevišķiem savas dzīves faktiem. Bet cilvēki taču ir brīvi un atbildīgi par savu rīcību.

Tomēr *Augsburgas ticības apliecība* izmanto formulējumu, ka “cilvēka gribai ir kaut kāda brīvība”, lai to visu paveiktu.

Izlemjot pieņemt kaut kādu notikumu gaitu un tai sekot, cilvēks, piemēram, sastopas ar daudziem ierobežojumiem, faktoriem, pār kuriem viņam nav varas, sarežģījumiem, kurus viņš nespēj atrisināt. Turklāt bez Dieva svētības un piekrišanas veicināt panākumus cilvēka centieni ir lemti neveiksmei. “Daudz nodomu ir vīra sirdī, bet pāri visam stāv un paliek Tā Kunga padoms” (Sal. pam. 19:21). Cilvēks nav savas dzīves pavēlnieks.

Kas attiecas uz pilsonisko taisnīgumu, tas nekad nav tik labs vai pilnīgs, kāds tas varētu būt, spēcīgo samaitātības tendenču dēļ cilvēkos.

Taču vienmēr pastāv kāds jautājums – tā kā mums ir vismaz kaut kāda brīvā griba izlemt nenogalināt, laboties un tamlīdzīgi, vai mēs varam izmantot savu gribu, lai vērstos pie Dieva un sāktu ticēt Kristum? Daudzi tā ir uzskatījuši. Saskaņā ar to, kā Dr. Ēvalds Plāss (Ewald Plass) apskata šo jautājumu grāmatā *The Abiding Word*, “pastāv trīs iespējas. Vai nu Dievs viens pats pievērš cilvēku ticībai, vai cilvēks pats iedibina sevī ticību, vai arī viņš kļūst ticīgs Dieva un pats savu pūļu sadarbības rezultātā”.

Pirmā iespēja – ka Dievs viens pats pievērs cilvēku ticībai – pasludina, ka cilvēks ir kā akmens, un luteriskās ticības apliecības grāmatas apgalvo, ka tā ir patiesība.

Kā akmens

Augsburgas ticības apliecība noliedz, ka “bez Svētā Gara, vienīgi ar dabīgajiem spēkiem, mēs varētu Dievu pār visām lietām milēt, tāpat Dieva pavēles pildīt”. Cilvēki vienkārši nespēj izvēlēties kļūt par kristiešiem un darīt tādus darbus, kas sasniegtu šo cēlo mērķi.

Augsburgas ticības apliecība gūst šo uzskatu no bibliiskās mācības par “iedzimto grēku”, saskaņā ar kuru visi, kas nav no jauna piedzimuši, ir garīgi akli, miruši un Dievam naidīgi (2. Kor. 4:4; Ef. 2:1; Rom. 8:7). Saskaņā ar Augsburgas ticības apliecību iedzimtā grēcīguma dēļ cilvēka daba un griba “iekšējās ierosmes [...] nevarētu panākt, tādas kā dievbijību, uzticību Dievam”.

Augsburgas ticības apliecība citē 1. Kor. 2:14: “Miesīgais cilvēks nesatver to, kas nāk no Dieva Gara; jo tas viņam ir ģeķība, viņš to nevar saprast, jo tas ir garīgi apspriežams.” Tādējādi, pat ja neatjaunotais cilvēks izvēlas veikt vislabākos pilsoniskā taisnīguma darbus, tie tomēr ir darbi, kas darīti bez ticības Tam Kungam. Un “bez ticības nevar patikt” (Ebr. 11:6).

Tādēļ neviens nevar pievērsties kristietībai, “aicinot Kristu savā sirdī”, vai kļūt par kristieti, “izlemjot nākt pie Kristus”. Neatjaunotā miesa nespēj radīt pati savu ticību. Mārtiņš Lutērs jautā: “Kā lai cilvēks sāk kļūt dievbijīgs jeb kas cilvēkam būtu darāms, lai liktu Dievam mūsos darboties?” Viņš arī atbild: “Viss, ko tu iesāc, ir grēks un paliek grēks, lai cik skaisti mums tas šķistu.” Un viņš piemetina: “Tava ticība nāk no Viņa, nevis no tevis.”

Bet, ja cilvēks ar priecīgu sirdi ir uzklaušījis labo vēsti un noticējis, ka Jēzus ir viņa Pestītājs, tad Dievs ir jau aizdedzis viņā ticības liesmu caur Evaņģēliju! Tam nav nekāda sakara ar gribasspēku.

Tāpat arī brīvā griba nav iemesls tam, kādēļ Dievs izredz tos, kas tiek pestīti. Pirms viņi ticēja vai jebko vēlējās, Viņš izredzēja viņus no iesākuma, lai tie tiktu pestīti ticībā patiesībai (2. Tes. 2:13). Šis jautājums ir izraisījis daudzas nepatīkamas nesaskaņas, piemēram, pirms vairākiem gadiem mūsu pašu Baznīcas ilgo konfliktu ar uzskatu,

ka Dievs izredzēja tos, kurus Viņš paredzēja kļūstam par ticīgiem viņu brīvās gribas lēmuma rezultātā. Kāds personāžs kādā tā laika romānā izteica šo domu šādi: “Cilvēks nevar cerēt tikt ievēlēts, ja viņš nepiekrīt kļūt par kandidātu.” Bet neviens nespēj radīt savā sirdī ticību; tai jāšākas no Dieva.

Kā augšāmcelta miesa

Luteriskās ticības apliecības grāmatas izmanto arī kapa metaforu, kā *Konkordijas formulā*: “Tā nu gluži kā cilvēks, kas ir miris miesīgi, paša spēkiem nevar sagatavoties vai darīt sevi spējīgu atkal saņemt laicīgo dzīvību, tāpat cilvēks, kas ir garīgi miris grēkos, nevar saviem spēkiem pievērsties vai sagatavoties garīgās, debesu dzīvības un taisnības saņemšanai.” Pievēršanās ticībai nozīmē *garīgu atdzimšanu* un jaunu Dieva radību.

Ticīgais ir kā cilvēks, kas atmodināts no mirušajiem. Pēc šīs “augšāmcelšanās” visi viņa lēmumi, ticības apliecināšana Kristum un Viņa piesaukšana lūgšanās ir šīs jaunās dzīvības izpausmes, kas turpina “palikt Dieva žēlastībā” (Ap. d. 13:43).

Šajā augšāmcelšanās stāvokli tiek atjaunota kristieša griba. Tā spēj izmantot savu lemtspēju svētītā veidā, un tā var sadarboties ar Dievu, pieņemot lēmumus, kā Viņam kalpot, tāpat kā to darīja Mozus (Ebr. 11:25), Marija (Lk. 10:42) un mācekļi (Mk. 14:7).

Mēs vairs neesam akmeņi, bet gan jauna radība – dzīvi Jēzus Kristus spēkā.

Pārdomām

1. Kāda veida brīvību mēs ik dienas izmantojam mūsdienu pasaulē? Kādēļ brīvība ir tik svarīga mūsu eksistencei un laimei?

2. Kādēļ, pēc tavām domām, daudzi uzskata, ka cilvēki spēj ticēt Dievam paši savas brīvās gribas un izvēles rezultātā?

3. Lasi Ef. 2:1–10. Kā Sv. Pāvils apraksta mūsu eksistenci bez Dieva žēlastības? Kā tieši Dieva žēlastība ir izmainījusi mūsu ikdienas dzīvi un mūžīgo nākotni?

4. Paskaidro: “Kristus caur savu nāvi un augšāmcelšanos mani izglāba, bet izvēle ticēt Viņam ir manā ziņā.”

5. Kādā ziņā ticība Kristum par pestīšanu Viņā ir salīdzināma ar augšāmcelšanos no mirušajiem? (Skat. Jņ. 5:24–27.) Kādu mierinājumu tu gūsti no Tā Kunga vārdiem: “Es esmu augšāmcelšanās un dzīvība” (Jņ. 11:25)?

Papildus literatūra

- Rom. 8:1–17

VĪENĪGAIS STARPNIEKS

(21. ARTIKULS)

Deivids L. Māsmans

“Jēzus no jauna saved mūs kopā ar Dievu. Un Viņš ir vienīgais, kas to spēj.”

Bez šaubām, tu lūdz Jēzu. Bet vai tu zini, ka Jēzus lūdz arī par *tevi*? Agrāk pagātnē Jēzus dzīvoja, mira, miesīgi augšāmcēlās un tika uzņemts debesīs. Kādreiz nākotnē Viņš atgriezies, lai tiesātu. Šis patiesības mēs jau esam apskatījuši šajā nelielajā grāmatiņā.

Bet kas notiek pašlaik?

Pašlaik Dieva Dēls Jēzus Kristus valda pie Tēva labās rokas – šeit izmantotā valodas tēlainība nozīmē, ka Viņš atkal pilnībā izmanto dievišķo spēku, ko Viņš nelietoja, būdams virs zemes – un lūdz par tevi un mani.

Tas, ka Jēzus lūdz par tevi un mani, nav nekas jauns. Viņš lūdza par mums, vēl būdams virs zemes un gaidīdams savu nāvi. Beidzis lūgt par mācekļiem, kuri bija kopā ar Viņu sapulcējušies, pirms Viņš tika apcietināts, Jēzus turpināja lūgt “par tiem, kas caur viņu [mācekļu] vārdiem Man ticēs” (Jņ. 17–20).

“Tēvs,” Jēzus lūdza, “Es gribu, lai, kur Es esmu, arī tie ir pie Manis, ko Tu Man esi devis, lai viņi redzētu Manu skaidrību, ko Tu Man esi devis, tāpēc ka Tu Mani esi milējis, pirms pasaule bija radīta” (24. pants). Viņš lūdza par to, lai tu un es sasniegtu ticības galamērķi, kuru mums ir devis Dievs – mūžīgu dzīvību un godību kopā ar Kristu.

Jēzus lūdz par mums arī šodien. Sv. Pāvils raksta: “Kristus Jēzus, kas ir nomiris, vēl vairāk, kas ir augšāmcēlies un ir pie Dieva labās rokas, kas arī mūs aizstāv” (Rom. 8:34). Un Vēstulē ebrejiem tiek pasludināts: “Tādēļ arī Viņš var uz visiem laikiem izglābt tos, kas caur Viņu nāk pie Dieva, vienmēr dzīvs būdams, lai tos aizstāvētu” (Ebr. 7:25).

Iedomājies, cik spēcīga ir šī lūgšana par mums. Dievs lūdz Dievu.

Mums ir vajadzīga Viņa lūgšana, jo mums no visām pusēm uzbrūk ļaunums.

Ļaunums mūs sit no ārpuses. Mēs zinām, kādu iznīcību mums var nest dabas spēki. Tajā pašā laikā citi cilvēki mums uzbrūk, piemēram, ar vardarbību vai ar netaisnību, vai ar ļaunām tenkām.

Mums uzbrūk arī no iekšienes. Mūsu pašu grēcīgums atsvešina mūs no Dieva un no citiem cilvēkiem. Mēs liekam citiem, pat tiem, kas mums ir vistuvāk, vilties, un citi pieviļ mūs. Arī dzīve mūs var pievilt, un mēs domājam: “Kāda tam jēga?” Mums sāk riebties mūsu pašu izturēšanās. Mēs zinām, ka Dievam mēs nevaram būt īpaši patikami. Gala rezultātā mēs jūtam nāves tuvošanos un nespējam vairs neko iesākt.

“Vidutāja” parādīšanās

Parādās Jēzus. Pats Dievs kļūst par cilvēku un novērš plaису, kuru mēs esam radījuši starp Viņu un sevi. Viņš un vienīgi Viņš spēj mūs glābt no mums pašiem un no Tēva dusmām.

Jēzus ir *vidutājs* starp mums un Dievu Tēvu. Tā ir galvenā vārda “starpnieks” nozīme, ko lieto Sv. Pāvils: “Jo ir viens Dievs, kā arī viens starpnieks starp Dievu un cilvēkiem – cilvēks Kristus Jēzus, kas sevi pašu ir nodevis par atpirkuma maksu par visiem [..]” (1. Tim. 2:5–6). Būdams pilnīgs Dievs un pilnīgs cilvēks, Jēzus samainās ar mums vietām. Viņš uzņemas uz sevi mūsu grēku un mūsu sodu un sniedz mums savu pilnību, savu svētīgumu un savu godību.

“Kad žēlīgais Tēvs redzēja, ka mēs tiekam apspiesti zem bauslības likuma, ka mēs esam zem lāsta un ka nekas mūs no tā nevar atsvabināt,” rakstīja Mārtiņš Luters, “Viņš sūtīja pasaulē savu Dēlu, uzkrāva Viņam visus pasaules grēkus un teica: “Esi Pēteris noliedzējs; Pāvils vajātājs, zaimotājs un varmāka; Dāvids laulības pārkāpējs; grēcinieks, kas ēda paradīzes ābolu; krustā sistais laupītājs. Vārdu sakot, esi visi cilvēki vienā personā, kura ir izdarījusi visu cilvēku grēkus. Un raugi, ka Tu samaksā un izpērc viņus.””

Jēzus to izdarīja. Tieši uz to balstās Viņa lūgšanas Tēvam par mums. Sv. Jānis raksta, ka, ja mēs grēkojam, “tad mums ir aizstāvis Tēva priekšā – Jēzus Kristus, kas ir taisns. Viņš ir mūsu grēku izpircējs, ne tikai mūsu vien, bet visas pasaules grēku” (1. Jņ. 2:1–2).

Savā grāmatā “Labā vēsts šodien” Dr. Roberts Kolbs (Robert Kolb) raksta par mūsu Vidutāju Jēzu, kas pārvar plaису starp mums un Dievu

no abām pusēm. Kā Dievs Viņš sniedzas pār plaisu, lai aicinātu mūs pie sevis. Kā cilvēks Viņš rada mums iespēju atkal apvienoties ar Tēvu.

Kolbs raksta: “Līdzīgi kā gans, kas ir ar mieru riskēt ar visu, lai atgrieztu noklīdušo avi atpakaļ ganāmpulkā (Lk. 15:3-7); Jņ. 10:14-16), šis starpnieks ievēl noklīdušos bērnus gaidošā Tēva apskāvienos (Lk. 15:11-32).”

“Jēzus ir starpnieks, kas saved kopā divus izšķirušos mīlētājus, kuru dzīve nevar būt pilnīga, iekams viņi atkal nav sastapušies. Vājjam, grēcīgajam un bezpalīdzīgajam cilvēkam ir vajadzīgs Dievs. Jēzus ir vidutājs, starpnieks, kas atrodas vidū un no jauna saved kopā mūs ar Dievu.”¹²

Tikai viens Vidutājs

Pirms reformācijas cilvēki bija sākuši vērsties pie citiem, nevis pie Jēzus, kā pie saviem “vidutājiem”. Daudzi pielūdza svētos un Jēzus Kristus māti un lūdza viņu aizstāvību Dieva priekšā.

Luterāņi risināja šo jautājumu *Augsburgas ticības apliecības* 21. artikulā, norādot, ka “Raksti nemāca svētos piesaukt vai meklēt palīdzību no svētajiem”. Un, ja mācību vai doktrīnu nevarēja pamatot Rakstos, tā bija noliedzama.

Viņi pasludināja: “Jo ir viens Dievs, kā arī viens starpnieks starp Dievu un cilvēkiem – cilvēks Kristus Jēzus” (1. Tim. 2:5), kurš ir uzskatāms par “vienīgo Vidutāju, Salīdzinātāju, Virspriesteri un Aizbildni.” “Viņš ir piesaucams un ir apsolījis uz klausīt mūsu lūgšanas. Un šāda kalpošana (resp., kults) visvairāk Viņam patīk, proti, ja Viņu piesaucam visās bēdās un grūtumos: “Un, ja kāds kriet grēkā, tad mums ir aizstāvis Tēva priekšā – Jēzus Kristus, kas ir taisns” (1. Jņ. 2:1).”

Tieši tā konfesionālie luterāņi uzskata arī šodien. Ir tikai viens patiess Dievs un tikai viens veids, kā Viņu iepazīt – caur Jēzu Kristu.

Tas īpaši labi neatbilst mūsu kultūras priekšstatiem. Daudziem cilvēkiem mūsdienās ir grūti pieņemt to, ka Jēzus nodrošina vienīgo iespējamo pieeju Dievam Tēvam.

Protams, tas nav nekas jauns, ka nekristieši tā domā. Galu galā

¹² Roberts Kolbs, *“Labā vēsts šodien”* (Rīga, Luterisma mantojuma fonds, 2000.), 122. lpp.

romieši vajāja agrīnos kristiešus daļēji tieši tādēļ, ka kristieši vērsās vienīgi pie Kristus. Tādēļ viņi atteicās uzskatīt Cēzaru par dievu.

Tas nav nekas jauns, ka pat kristieši aizmirst patiesību, ka tikai Kristus spēj mūs tuvināt Dievam. Mēs jau pieminējām lūgšanas svētajiem un Marijai. Un Sātans vienmēr cenšas mūs pārliecināt, ka mums ir iespējams tuvoties Dievam, vismaz daļēji pamatojoties uz savām pūlēm, nevis pilnībā paļaujoties vienīgi uz Kristu.

Taču īpaši satraucošs ir apstāklis, ka tik daudzi cilvēki, kas sevi uzskata par kristiešiem, apšaubā, vai Kristus ir vispār vajadzīgs.

Aptauju analītiķis Džordžs Barna raksta, ka “trīs no desmit kristiešiem piekrīt, ka visi labie cilvēki nokļūs debesīs neatkarīgi no viņu attiecībām ar Kristu”.

“Diemžēl vairums katoļu (65 procenti) piekrīt filozofijai, ka laba uzvedība paver ceļu,” Barna turpina. “Tam tic arī vairums metodistu (51 procenti). Pat viena trešdaļa no visiem luterāņiem (35 procenti) un viena ceturtdaļa no visiem baptistiem (26 procenti) pieņem šo uzskatu.”

Nesen kāds luterāņu mācītājs tika uzaicināts uzstāties ar runu par mūsu baznīcu kādā citai baznīcai piederošā draudzē. Šīs baznīcas mācītājs, kā man stāstīja, atklāja tikšanos ar šādu ievadrunu: “Pastāv daudzi ceļi uz Patiesību [...], daudzi Patiesības veidi. Mēs esam inkluzīva baznīca. Mēs ticam, ka Svētie Raksti ietver Dieva nodomu, [...] ne obligāti Viņa vārdu. Mēs neesam baznīca ar doktrinām un pārliecībām. Interpretācijas var pamatoties kultūrā un attiekties uz atsevišķiem indivīdiem. Raksti nav mūsu baznīcas galvenais pamats, mēs drīzāk pievēršam uzmanību individuālām izjūtām.[...]”

Izjūtas mainās. Celt uz izjūtām nozīmē celt uz plūstošām smiltīm.

Reformatori cēla uz klints. Viņi bija pārliecināti, ka tas, ko viņi apliecināja, ir patiesība, tādēļ ka tas, ko viņi apliecināja, tika stingri pamatots Dieva vārdā. Viņi ticēja vārdiem, ar kuriem Jēzus vērsās lūgšanās pie Tēva: “Tavi vārdi ir patiesība” (Jņ. 17:17). Arī mēs tam ticam.

Un mēs ticam Jēzum, kad Viņš saka: “Es esmu ceļš, patiesība un dzīvība; neviens netiek pie Tēva kā vien caur Mani” (Jņ. 14:6).

Daudziem tie liekas skarbi un nežēlīgi vārdi. Daudziem viena reliģija – vai nekāda reliģija – ir tikpat laba kā cita. Daudziem liekas saprotami uztvert debesis kā atalgojumu par dzīvi, kas pilna labdarības un labu darbu. Daudzi uzskata, ka apgalvojums, ka daži tiks glābti un citi tiks pazudināti uz mūžiem, ir aizvainojošs un paštaisns.

Taču tā ir patiesība. Un mēs to nekad nedrīkstam aizmirst.

Mēs to nedrīkstam aizmirst tādēļ, ka mūsu pašu pestīšana ir atkarīga no mūsu paļaušanās vienīgi uz Jēzus nopelniem un ne uz ko citu. Turklāt tik daudzu citu cilvēku pestīšana ir atkarīga no kristiešiem, kas seko šai patiesībai, sludinot labo vēsti par Jēzu Kristu saviem kaimiņiem un draugiem, un pat daudzām citām kultūrām viscaur savā valstī un pasaulē.

Tā ir ārkārtīgi laba vēsts, ka Dievs kļuva cilvēks, dzīvoja, cieta un mira mūsu vietā, augšāmcēlās no mirušajiem un sniedz mums mūžīgo dzīvību kā dāvanu. Tā ir labā vēsts, kurā jādalās ar visiem. Tā ir labā vēsts, ka zem debess ir vārds, kurā pastāv pestīšana (Ap. d. 4:12).

Neatceliet Vidutāju. Bez Jēzus Kristus mēs joprojām būtu atšķirti no Dieva un mums nebūtu nekādas cerības. Bet tādēļ, ka Viņš *ir* mūsu Starpnieks, mums nav jābaidās ne no kāda ļaunuma – ne no tā, kas mums uzbrūk no ārpuses, ne no tā, kas pieder mūsu pašu cilvēciskajai dabai.

Tādēļ, ka Jēzus Kristus ir mūsu Starpnieks, mēs esam Dieva bērni un Viņš ir mūsu mīlošais Tēvs. Un tādēļ mums ir dzīvība, un mums tā ir pilnā mērā.

To mēs ticam, mācām un apliecinām.

Pārdomām

1. Kāda ir starpnieka loma mūsdienu pasaulē?
Kādā veidā starpnieki palīdz ģimenes dzīvē? Biznesā?

2. Kādus citus “starpniekus” cilvēki bieži nostāda starp sevi un Dievu?

3. Lasi Ebr. 12:18–24. Kā šī rindkopa ilustrē atšķirību starp sodu un žēlastību, bauslību un Evaņģēliju? Ko nozīmē “jaunās derības starpnieks”?

4. “Jēzus lūdz arī par tevi.” Ko Pestītājs lūdz savam Tēvam mūsu labā? Kā šis apsolījums dod tev cerību grūtību un personisku zaudējumu brīžos?

5. Kā tu vari kļūt par Kristus salīdzināšanās sūtni saviem draugiem un paziņām? (Skat. 2. Kor. 5:18–21.)

Papildus literatūra

- Jņ. 17

ATBILDES UN KOMENTĀRI

Viens vienīgais patiesais Dievs un Viņa radība (1. artikuls)

1. Daži cilvēki uzlūko Dievu kā atbrīvojošu Garu, nenosodošu Draugu, kosmisku klātbūtni utt. Daudzus cilvēkus ietekmē masu informācijas līdzekļi, populāra literatūra, Jaunā laikmeta kustības grāmatas un mūzika, draugi un daudzi citi avoti. Ironiski, ka vienīgais patiesības avots, Svētie Raksti, bieži tiek ignorēts vai atstāts novārtā.
2. Dievs atklāj, ka Viņš ir Radītājs un Pestītājs (1. pants), kas sauc un aicina savu tautu vārdā un aizsargā to pret visu veidu nelaimēm (2. pants). Dievs ir Kungs, personiskais Dievs ("tavs Dievs"), kas ir gan svēts, gan taisns un kas glābj savu tautu no iznīcības. Kristū Dievs mums ir atklājis pats sevi kā mūsu žēlīgo Pestītāju.
3. Kristīgā Baznīca ir vienmēr apliecinājusi Dievu kā "visu redzamo un neredzamo lietu Radītāju un Uzturētāju". Apliecināt kaut ko citu nozīmē piedēvēt radītā visuma krāšņumu cilvēku sasniegumiem vai gadījuma rakstura spēkiem.
4. Dieva žēlastība un labestība Kristū iesniedzas ikvienā mūsu dzīves aspektā. Lutera skaidrojums norāda uz tādām dāvanām kā mūsu miesa un dvēsele, mūsu prāts un jūtas, ģimene un draugi, manta un īpašums, ikdienas iztika, aizsardzība no briesmām un ļaunuma, kā arī daudzas citas svētības mūsu dzīvē.
5. Trisvienīgais Dievs vienmēr darbojas mūsu dzīvē, izlejot pār mums savu bagātīgo svētību, galvenokārt ticību Kristum. Caur Kristību Tēvs, Dēls un Svētais Gars mājo mūsu sirdīs, aicinot mūs ik dienas nožēlot grēkus un ticēt Pestītāja izpērkošajam darbam, uzturot mūsu ticību caur Evaņģēliju un sakramentiem.

Grēks (2. artikuls)

1. Daži cilvēki uzskata grēku par nenozīmīgu Dieva baušļu pārkāpumu vai, vēl vienkāršotāk, par vienkāršām kļūdām, kuras mēs pielaižam savā dzīvē. Noliegt vai mazināt grēka nopietnību nozīmē noniecināt Dieva svētīgumu, kā arī Jēzus upuri par pasaules grēkiem.
2. Ikviens grēks pēc būtības nozīmē neievērot to, ka “mums būs Dievu pār visām lietām būties, milēt un uz to cerēt”, jo mēs vai nu izvirzām priekšplānā paši savas vajadzības un sabiedrisko stāvokli, vai arī cenšamies ar nolūku ievainot citus. Abos gadījumos mēs demonstrējam savu necieņu, savu nepateicību un savu ietiepīgo neticību un pretestību mūsu Pestītājam.
3. “Nav neviena [..], kas meklē Dievu” (11. pants) – pirmais un trešais bauslis. “Nav neviena, kas dara labu” (12. pants) – visi baušļi. “Ar savām mēlēm viņi kļuvuši viltnieki” (13. pants) – astotais bauslis. “Viņu mute ir pilna lāstu un rūgtuma” (14. pants) – ceturtais, devītais un desmitais bauslis. “Viņu kājas steidzas izliet asinis” (15. pants) – piektais bauslis. “Dieva bijības nav viņu acu priekšā” (18. pants) – pirmais bauslis. Pats galvenais bauslības nolūks attiecībā uz kritušo cilvēci ir atklāt visiem cilvēkiem viņu grēcīgumu: “Jo bauslība dod – grēka atziņu” (20. pants).
4. Kristīgajai sludināšanai un mācīšanai ir jāietver gan bauslība, gan Evaņģēlijs, lai visi cilvēki aptvertu savu grēku, atzītu savu nepieciešamību un nespēju pašiem sevi atpestīt un vērstos pie Dieva žēlsirdības Kristū pēc piedošanas un dzīvības. Arī kristiešiem jādzird bauslība, lai viņi spētu izprast Dieva gribu attiecībā uz svētu dzīvi un ik dienas atcerētos savu grēku un nepieciešamību pēc Pestītāja.
5. Jēzus nāve un augšāmcelšanās ir mūsu mierinājums, ka Dievs ir atrisinājis mūsu svarīgāko problēmu un turpinās mūs vadīt un dāvēt mums savu spēku – caur vārdu un sakramentu – visās dzīves sniegtajās izdevībās un pārbaudījumos.

Jēzus Kristus: "Dieva Dēls, mūsu Kungs" (3. artikuls)

1. Saskaņā ar dažiem mūsdienās izplatītiem uzskatiem Jēzus ir (1) skolotājs; (2) pravietis; (3) pavadonis ceļā uz garīgu apgaismību; (4) svēts cilvēks; (5) vienkārši kāda reliģiska pagātnes persona. Daži uzskati mazina to lomu, kas Viņam pieder kā Kungam, Pestītājam vai visuma Tiesnesim, kurš atgriežas, lai tiesātu.
2. Lai būtu patiess pasaules pestītājs, Jēzus ir Dievs, Tēva Dēls, kas ir mūžīgs, vienlīdzīgs Tēvam godībā, cieņā un varā. Lai būtu patiess mūsu aizstājējs, Kristus ir arī pilnīgi cilvēcisks. Tikai šādā veidā Viņš varēja izprast mūsu vajības un tām just līdzī, un caur savu nāvi un augšāmcelšanos atpestīt, un uz mūžīgiem laikiem glābt grēkā kritušos cilvēkus.
3. Piemēram, Jēzus savā pazemošanās stāvoklī bija gatavs paciest pilnīgi visu – pat nāvi – par mūsu pestīšanu. Savā paaugstināšanas stāvoklī Jēzus valda pār visumu un pār savu Baznīcu kā Kungs. Viņš mūs vada un aizsargā savā visvarenajā spēkā, ko triumfējoši pauž Viņa augšāmcelšanās no mirušajiem, paaugstināšana un atkalnākšana pasaules Tiesneša godā.
4. Atbildes atšķirsies atkarībā no daudzajiem tituliem, taču ikviens no tiem mums apliecina, ka Jēzus, kas ir patiess cilvēks un patiess Dievs, ir ievēdis mūs Dieva valstībā caur savu nāvi un augšāmcelšanos.
5. Kristus dāvanas šodien – tāpat kā vienmēr – ir piedošana, sadraudzība, mūžīga dzīvība, pestīšana, kas visi ir ietverti un apstiprināti vārdā un sakramentos. Mēs saņemam Viņa dāvanas katru nedēļu dievkalpojumā, katru dienu, lasot un domājot par Viņa vārdu, un katru brīdi, kad Viņš mūs vada un stiprina, lai mēs Viņam kalpotu.

Attaisnošana: ko tā nozīmē (4. artikuls)

1. Cilvēki meklē jēgu un piepildījumu personiskā, īpašā veidā, paļaujoties uz finansiālo nodrošinājumu, sabiedrisko stāvokli, darba panākumiem un karjeru, baudu, materiālām vērtībām, ģimenes pierību un citādi.

2. Iedomāties, ka mēs tiekam glābti mūsu darbu dēļ, ir vislielākā un visbīstamākā kļūda, jo (1) tā ir visu cilvēku dabīgā nosliece; un (2) tā noliedz Kristus vietniecisko pestīšanas darbu. Arī kristieši pašapmierinātības un pašpaļāvības rezultātā krīt par upuri šai attieksmei.
3. Dieva taisnīgums tiek atklāts caur Jēzus Kristus pestījošo nāvi, vietniecisko upuri par cilvēku sacelšanos un nepaklausību Dievam. Šis Dieva piešķirtais taisnīgums ir dāvana, kas nāk pie mums caur ticību; tas pastāv "vienīgi no žēlastības, vienīgi ticībā". Saņemot Dieva taisnīgumu un pestīšanu vienīgi ticībā nozīmē izslēgt pilnīgi visas pūles un nopelnus. Mums nav nekādu tiesību un nekāda iemesla lielīties Dieva priekšā.
4. Būt attaisnotam nozīmē katru dienu sākt dzīvi no jauna. Dieva žēlastība ir piedodoša, stiprinoša žēlastība, kas ļauj Viņa ļaudīm dzīvot piedošanā vienam pret otru, dzīvot pārliecībā un cerībā par nākotni, ko Viņš ir ieplānojis saviem bērniem, un būt iedarbīgiem lieciniekiem un kalpiem pasaulē.
5. Apgalvot: "Tev jāatsakās no ..", nozīmē izvirzīt priekšnoteikumus Dieva devīgajai žēlsirdībai Jēzū; tas nozīmē pārvērst ticību darbos un žēlastību nopelnos. Būt kristietim nozīmē ticēt Jēzum par pilnīgu un pabeigtu pestīšanu. Sekot Kristum nozīmē atsaukties uz Viņa mīlestību un piedošanu Viņa spēkā, kad Viņš stiprina savus mācekļus caur vārdu un sakramentiem.

Žēlastības līdzekļi (5. artikuls)

1. Atbildes atšķirsies, taču, iespējams, tiks minēts tas, kā cilvēkiem ir pieejamas privātas izklaides un atpūta, privāti darba plāni un iespējas, un privāta dzīve aizvien bezpersoniskākos apdzīvotajos rajonos un kopienās. Reliģiskā kontekstā "boulinga spēle vienatnē" varētu attiekties uz aizvien lielāku dievkalpojumu pārraižu televīzijā un radio pieejamību, kā arī ar Baznīcu saistītu organizāciju un kalpošanas popularitāti.
2. Vārdi, ūdens, maize un vīns daudziem var likties ļoti "ikdienišķi". Daudzi cilvēki meklē brīnumainas zīmes, spēka vai pārliecinošas

gudrības izpausmes (skat. 1. Kor. 1:22). Vārda un sakramentu kalpošana pamatojas “krusta teoloģijā”, proti, galvenā loma Dieva pestīšanas darbā tiek piešķirta Jēzus nāvei par grēcīgajiem cilvēkiem. Ir viegli un kārdinoši “vērsties uz iekšu”, meklējot pārliecību par to, ka mēs esam glābti vai ka mēs esam isti kristieši. Raksti aicina mūs pie Kristus un Viņa mīlestības, ko atklāj Viņa nāve un augšāmcelšanās.

3. Sv. Pāvils māca, ka Dieva Gars darbojas caur žēlastības līdzekļiem – caur vārdu un sakramentiem –, lai izdalītu kristiešiem savas dāvanas kalpošanai Kristus miesai un pasaulei. Žēlsirdībā Dievs saviem ļaudīm piešķir daudzas garīgas dāvanas, taču katra dāvana tiek dota no Viņa žēlastības Kristū un draudzes un visas kristīgās Baznīcas kopīgā labuma dēļ.
4. Mācītāja kalpošana ir publiska – vārda un sakramenta kalpošana draudzes labā. Amats, ko viņš ieņem, ir Kristus iedibināts. Lai gan kristieši piedalās un atbalsta publisko kalpošanu, viņi kalpo Kristum un pasaulei savā profesionālajā amatā (piem., kā mehāniķi, celtnieki, advokāti utt.).
5. Dievs uztur un stiprina mūsu ticību, kad kristieši sanāk vienkopus, lai uzklausītu Viņa vārdu, svinētu Viņa piedošanas un dzīvības dāvanas Kristībā un Svētajā Vakarēdienā un atbalstītu viens otru kopībā ar Kristu.

Jaunā paklausība (6. un 20. artikuls)

1. “Jaunā paklausība” ir kristieša dzīve Kristus piedošanā un spēkā, ko stiprina Gars, kas uztur Dieva ļaudis ticībā caur vārdu un sakramentu. Kristieši, iespējams, nelabprāt runā par “ticību un labajiem darbiem”, jo tas liktu pievērst uzmanību pašiem sev, vai vienkārši neizpratnes un neskaidrības dēļ par Dieva gribu attiecībā uz ticīgo dzīvi.
2. Dievs mūs pasludina par taisniem Kristus upura dēļ. Viņa žēlastība mūs sasniedz no ārpuses, bez jebkāda ieguldījuma no mūsu puses. Dievs “sāk mūs veidot par taisniem”, kad mūsos darbojas Svētais

Gars, lai vienotu mūs ar Kristu un nestu mūsu domās, vārdos un darbos ticības augļus.

3. Piemēram, Jēzus ir vīnakoks; mēs nesīsim augļus tikai tad, ja būsīm saistīti ar Viņu ticībā. Tēvs un Dēls kopā veido mūsu kā ticīgo dzīvi; mūs ik dienas stiprina Dieva vārds un dāvanas Kristībā un Svētajā Vakarēdienā. Tā Kunga vārdus Jņ. 15 ir iespējams skaidrot arī savādāk.
4. Atbildes atšķirsies, taču, iespējams, tiks minēts iedrošinājums, ko sniedz Viņa klātbūtne, pārliecība par Viņa piedošanu daudzkārtīgās grēkošanas dēļ, Viņa spēka apsolījums pārvarēt bailes, kārdinājumus un šaubu brīžus, kā arī Viņa mīlošā palīdzība, kad mūs nomāc apstākļi. Kristus vārds un sakramenti atjauno un stiprina mūs individuāli, lai mēs Viņam kalpotu.
5. Draudzes kopību, mūsu vienotību un līdzdalību Evaņģēlijā ir iedibinājis Kungs Jēzus. Labā vēsts un sakramenti mūs uztur kā Kristus miesu, Viņa tautu, kuru Viņš aicina liecināt par Viņa mīlestību.

Svētā kristīgā Baznīca (7. un 8. artikuls)

1. Uzskati par Baznīcu ir mainījušies līdz ar izmaiņām amerikāņu sabiedrībā pēdējo 25 gadu laikā. Daudzu cilvēku dzīvē Baznīca vairs nespēlē svarīgu lomu. Dievkalpojumu apmeklējums un iesaistīšanās draudzes kalpošanā labākajā gadījumā ir nemainīgs, sliktākajā – tas samazinās. Baznīcas izglītības programmas un misijas aktivitātes bieži nākas pielāgot atpūtas un izklaides prasībām. Taču tajā pašā laikā daudzi cilvēki uzstāda augstas prasības kalpošanas amatam, ieskaitot augstvērtīgus dievkalpojumus, kompetentus un pretimnākošus mācītājus un draudzes darbiniekus, kā arī mūsdienīgu un pievilcīgu Baznīcas aprikojumu. Iespējams, tiks minēti arī daudzi citi mainīgi uzskati un pieņēmumi.
2. Baznīca ir “redzama” vietējās draudzēs, kur ticīgie pulcējas ap vārdu un sakramentiem. Baznīca ir “neredzama” pa visu pasauli

izkaisīto ticīgo miljardos, kas apliecina Jēzu kā Kungu un Pestītāju un kas ir pestīti Dieva žēlastībā.

3. Baznīcas vienotību rada un uztur Dieva Gars, kas visos laikos un visās vietās cilvēkiem dāvā ticību – “viens Kungs, viena ticība, viena Kristība; viens visu Dievs un Tēvs” (5.–6. pants). Baznīcas nolūks ir izpildīt Dieva pavēli sludināt labo vēsti, pārvaldīt žēlastības līdzekļus caur mācītājiem un skolotājiem un sagatavot Dieva ļaudis kalpošanai Kristus miesai un pasaulei.
4. Kompromisa draudi pastāv apstākļi, ka Dieva patiesība var tikt noniecināta vai zaudēta. Baznīca nedrīkst ielaisties kompromisos attiecībā uz skaidro Dieva vārdu. Uzskatu nelokāmības rezultātā Kristus misija, kas tiek pildīta draudzes kalpošanā, var izrādīties neiedarbīga cilvēku radītu noteikumu, tradīciju un uzskatu dēļ.
5. Dievs apsola, ka Viņa Baznīca, Kristū pestītie svētie, mūžīgi dzīvos kopā ar Viņu debesīs. Mūsu Pestītājs mums dāvā spēcīgu mierinājumu un iedrošinājumu, kad elles vārti draud mūsu dzīvei un uzdevumam.

Dieva darbs Kristībā (9. artikuls)

1. Atbildes atšķirsies, bet, iespējams, tiks minēts prieks par Dieva apsolījumu dāvāt piedošanu, dzīvību un pestīšanu kādam mīļam bērnam (vecāku pirmdzimtajam dēlam vai meitai) vai pieaugušajam, kas ir guvis ticību pēc gadiem ilgās neticības un raizpilnas dzīves.
2. Kristība mums katram personiski – katram attaisnotajam grēciniekam savā reizē – dāvā Kristus pestīšanas darbu. Jēzus nāves brīdī pie krusta Dievs pasludināja visu cilvēci par “nevainīgu”; Viņš pilnībā samierināja pasauli ar sevi. Svētajā Kristībā Dievs pasludina cilvēku par “nevainīgu” un iedibina viņa dzīvē pilnīgo un pabeigto pestīšanas darbu. Sv. Pāvila vārdi Rom. 6 apraksta šo patiesību – mēs tiekam apglabāti ar Kristu Viņa nāvē un ar Viņu esam atmodināti mūžīgai dzīvībai. Visu, kas Kristum pieder un ko Viņš ir nopelnījis mūsu dēļ, Viņš mums tagad piešķir Kristībā.

3. Lai pieminam tikai dažas svētības – Kristus mūs stiprina Viņā, Viņš mums dod spēku un ļauj pateikties, un Viņš mums māca Dieva mūžīgo patiesību. Kungs Jēzus paņem no mums mūsu grēku, apglabā mūs savā nāvē un atmodina caur savu augšāmcelšanos cerībā uz mūžīgu dzīvību. Viņš mūs apzīmogo kā savu mīlo tautu Kristībā, tieši tāpat kā apgraizīšana bija derības Dieva zīme un zīmogs Israēla tautai. Visas svētības, ko Dievs ir apsolījis pagātnē, Viņš tagad devīgi piešķir svētajā Kristībā.
4. Iespējams, ka Kristības “klusos, vienkāršos” patiesību ir grūti pieņemt tādēļ, ka daudzi cilvēki meklē pārsteidzošas Dieva spēka un varenības izpausmes. Protams, daudzi nespēj saprast, ka Kristības spēks pamatojas Dieva vārdā un apsolījumā. Caur ticību Kristībā mēs saņemam piedošanu, dzīvību un pestīšanu, un caur ticību mēs izprotam Kristību kā Dieva iedibinātu žēlastības līdzekli. Līdzīgi Kristus inkarnācijai, Kristība parāda, ka Dievs darbojas vienkāršā, parastā veidā, lai atpestītu savu radību.
5. Atbildes, iespējams, atšķirsies, taču tiks minēta pateicība Dievam par Viņa žēlīgo ticības dāvanu svētajā Kristībā.

Altāra sakraments (10. artikuls)

1. Atbildes atšķirsies, bet, visticamāk, tiks minēta pārliecība par Dieva piedošanu un mieru pēc īpaši grūta dzīves posma vai, iespējams, īpaši priecīga Dieva labestības Kristū pieminēšana. Piedaloties mielastā, kristieši saņem Dieva mierinājumu un spēku, jo viņi zina, ka Kristus ir patiesi klāt viņu vidū un apsola savu žēlastību un piedošanu visiem, kas ēd un dzer ticībā.
2. Diemžēl kristieši ir ielaidušies strīdos par Tā Kunga testamentu, Viņa apsolījuma: “Tā ir Mana miesa.[..] Šis biķeris ir jaunā derība Manās asinīs”, nozīmi. Daudzas baznīcas nav spējušas noticēt Kristum uz vārda un pieņemt to, ko Viņš māca. Viņa dāvana paliek patiesa, par spīti tam, ka Viņa Baznīcas izpratne par Viņa vārdu ir dalīta.

3. Sv. Pāvils uzsver Svētā Vakarēdiena svarīgumu, norādot uz paša Kunga iestādījumu un pavēli. Tas ir Jēzus Vakarēdiens; apustulisko baznīcu mācība un darbība pamatojas Viņa vārdā. Svētais Vakarēdiens ir Viņa miesas un asiņu dāvana, kas tiek dota ticīgajiem, lai tie to ēstu un dzertu. Viņš to dāvā par grēku piedošanu; un Viņa ļaudis svin Viņa dāvanu, pieminot savu Kungu un Pestītāju. Katrā Vakarēdiena svinēšanas reizē uzsvars tiek likts uz Tā Kunga nāvi par pasaules pestīšanu, kas tiek pasludināta līdz Viņa atkalnākšanai godībā.
4. Pēc Lutera domām, šie labumi ir piedošana, dzīvība un pestīšana. Šīs svētības galvenokārt ir “vertikālas”, proti, no Dieva – ticīgajiem. Taču Dieva svētība arī vieno draudzi ticībā un stiprina ticīgos kopībai piedošanā, pilnīgā dzīvē un cerībā uz pestīšanu.
5. Atbildes atšķirsies, bet iespējams, ka uzmanība tiks pievērsta pārliecībai par ikdienas piedošanu un prieku, un līdzdalību, ko kristieši izjūt, kopā piedaloties Svētajā Vakarēdienā.
Kad kristieši saņem un izprot lielo Dieva piedošanas dāvanu, viņi tic, ka Dievs bagātīgi piešķirs arī visu citu vajadzību nodrošinājumu.

Grēksūdze un absolūcija (11. un 12. artikuls)

1. Iespējams, ka privātā grēksūdze mūsdienās ir reti sastopama vairāku iemeslu dēļ – izpratnes trūkuma par tās ieguvumiem, laika trūkuma, pārpratumu un neskaidrības dēļ par to, kā to ieviest draudzē. Daži cilvēki, iespējams, nevēlas izsūdzēt savus grēkus mācītājam, baidoties no atraidījuma, izpaušanas vai uzticamības un sabiedriskā stāvokļa zaudēšanas mācītāja acīs.
2. Ieguvumi ietver mācītāja zvērestu saglabāt visas grēksūdzes pilnīgā slepenībā (izņemot gadījumos, kad cilvēks plāno vai draud nākotnē izdarīt kādas nelikumības) un mācītāja spēju Gara vadībā un palīdzībā piemērot bauslibu un Evaņģēliju katrai konkrētai situācijai. Turklāt mācītājs kā Kristus pārstāvis pasludina Kristus vārdu par pilnīgu piedošanu. Absolūcijas vārds, ko pauž mācītājs, ir tikpat drošs kā paša Kristus balss.

3. Dāvīda psalms attēlo “ritmu”, kas tiek ievērots, cilvēkam izsūdzot pret Dievu izdarītos grēkus un pēc tam saņemot Viņa piedošanas vārdu. Nevienam nevar pastāvēt Dieva klātbūtnē – pat ne Israēla varenākie ķēniņi –, bez Dieva pasludinātās un dāvātās piedošanas. Lai gan mēs esam Dieva atpestītie ļaudis, “svētie”, mēs saprotam, ka tajā pašā laikā mēs esam grēkā kritušie bērni, “grēcinieki”. Visi kristieši šodien dzīvo grēka aptraipīti un tā nepārtrauktajā varā – mēs joprojām dzīvojam miesā – un tātād dzīvojam pastāvīgā pazemībā un grēku nožēlā Dieva priekšā. Mēs dedzīgi meklējam un uzklausām Viņa piedošanas vārdu.
4. Līdzīgi arī kristiešu dievkalpojums sākas ar grēksūdzi un absolūciju, kad Dieva ļaudis, grēcīgie cilvēki, nāk Viņa klātbūtnē, lai vēlreiz dzirdētu Viņa dāvāto piedošanas un miera apsoliņumu. Grēksūdze un absolūcija veido dievkalpojuma “pamatnoskaņu”, jo mēs apliecinām savu nepieciešamību un saņemam Dieva dāvanas caur vārdu un sakramentiem.
5. Atbildes atšķirsies, bet, iespējams, uzmanība tiks pievērsta grēku nožēlas un ticības attieksmei, ko mums dāvā Gars, kad mēs dzīvojam Kristū un esam vienoti ar Viņa vārdu.

Sakramentu lietošana (13. artikuls)

1. Žēlastības līdzekļi ir Dieva dāvanas Viņa Baznīcai. Tie ir Viņa žēlastības kanāli vai instrumenti Kristus dēļ, lai, izmantojot parastos līdzekļus (vārdus, ūdeni, maizi un vīnu), Kristus vietnieciskā darba rezultāti parādītos mūsu dzīvē. Kā grēkā krituši bērni mēs nevaram nopelnīt vai iemantot Dieva mīlestību; mēs to varam vienīgi saņemt kā dāvanu. Šajā vienkāršajā, taustāmajā veidā Dievs izrāda savu mīlestību, dāvājot mums pilnīgu piedošanas, dzīvības un pestīšanas svētību.
2. Kā norāda Lutērs, šīs svētības ietver to, ka Kristība “dara, ka grēki top piedoti, tā pestī no nāves un velna varas un dāvā mūžīgo svētlaimi visiem tiem, kas tic”. Dieva griba ir, ka visi cilvēki nonāk pie pestīšanas atziņas. Tā kā Kristība ir pestīšanas dāvāšanas

līdzeklis, Baznīca tiek aicināta kristīt visus cilvēkus – zīdaiņus, bērnus un pieaugušos.

3. Absolūcija tiek dažkārt dēvēta par sakramentu, lai gan tā neietver redzamus elementus, kā ūdens, vīns vai maize. Taču tā ir žēlastības līdzeklis, proti, caur absolūciju Dievs dod piedošanas dāvanu, kad mācītājs pasludina dzīvības Evaņģēliju ticīgajiem, kas nožēlo grēkus. Atbildes par absolūcijas mierinājumu, iespējams, atšķirsies, taču uzmanība visdrīzāk tiks pievērsta Kristus personiskajam iedrošinājumam, kas izskan mācītāja teiktajos vārdos.
4. Kristieši saņem Kunga miesu un asinis “cienīgi”, ticot Dieva apsolījumam: “Kas par jums un par daudziem top dota [..], izlietas par grēku piedošanu.”
5. Atbildes, iespējams, atšķirsies, bet uzsvars tiks likts uz to, kā Dievs mums dāvā palaušanos uz visām Viņa svētībām caur žēlastības līdzekļiem. Kristus atklāj savu klātbūtni mūsu vidū un dod mums savu spēku, lai mēs varētu turpināt Viņam kalpot ikdienas dzīvē.

Kalpošana (14. artikuls)

1. Atbildes atšķirsies, bet iespējams, ka tiks minētas augstākas prasības pret mācītājiem kā iedarbīgiem sludinātājiem, Baznīcas un sabiedrības vadītājiem, kuriem piemīt padomdevēja iemaņas, kā arī citi profesionāli talanti un spējas. Konflikti starp mācītāju un draudzi var attiekties uz īpašiem kalpošanas virzieniem, tradīcijām, finansiāliem jautājumiem, draudzes locekļu vajadzībām un problēmām, izglītības programmām, dievkalpojumiem, pat personībām.
2. Mācītāji Baznīcā publiski sludina, piedod grēkus un pārvalda sakramentus kā aicināti un ordinēti Evaņģēlija kalpi. Publiskās kalpošanas amats ir Dieva iedibināts, bet Dievs piešķir Baznīcai, jo īpaši vietējām draudzēm, tiesības un pienākumu iecelt mācītāja kalpošanas amatā kvalificētus cilvēkus. Pārfrāzējot Valteru, draudzei pieder atslēgas, proti, sludināšana un sakramentu pārvaldīšana, bet mācītājs izmanto šīs atslēgas publiski draudzes labā.

3. Mācītāja darbs (kalpošana) pamatojas Galvenā Gana (vai “Labā Gana”, skat. Jņ. 10) kalpošanā. Tā ir labprātīga kalpošana, kas ietver pašuzpurēšanos, izrādot lielas rūpes par ganāmpulku. Mācītāji kalpo Labajam Ganam, kalpojot Viņa ļaudīm; tie kalpo Viņa vietā un, vadoties pēc Viņa norādījumiem. Viņi pārvalda Baznīcu nevis kā kungi – jo ir tikai viens Kungs –, bet kā kalpi. Tie darbojas Viņa pilnvarā, un tos motivē Viņa piemērs, spēks un iecietība.
4. Atbildes atšķirsies, bet uzmanība visdrīzāk tiks pievērsta Evaņģēlija kalpošanai, ko mācītājs un draudzes locekļi kopā pilda draudzē un sabiedrībā. Kad abas puses redz sevi līdzīgi darbojoties ticības vienotībā un pašāvivā Dieva apsoliņumiem, valstības darbs turpinās Tā Kunga svētībā.
5. Kristieši var atbalstīt savu mācītāju (–s), lūdzot par viņu (–iem), regulāri dodot desmito tiesu un ziedojumus, izsakot iedrošinājuma vārdus un citādi izrādot pateicību un līdzdalību Evaņģēlija kalpošanai savā vidū.

Tradīciju loma (15. artikuls)

1. Baznīcas riti bagātina draudzes dievkalpojumu un dzīvi. Tie dod stabilitāti, identitāti, struktūru, saistību ar Dieva tautu citos laikos un citās vietās un nodrošina kristīgās ticības un dzīves turpināšanos. Daži Baznīcas riti kļūst par nastu Baznīcai, padarot draudzes kalpošanu neaktīvu un atņemot cilvēkiem dzīvīgumu un radošo potenciālu.
2. Dažas *Augsburgas ticības apliecībā* minētās cilvēku tradīcijas ietver klostera solījumu, īpašu gavēņa dienu un rituālu ievērošanu, kā arī svētku svinēšanu. Dažreiz kristieši uzspiež sev un citiem cilvēku noteikumus, uzstājot uz tādu mācību un rituālu ievērošanu, kas 1) netiek skaidri mācīti Svētajos Rakstos un 2) nav saskaņā ar Evaņģēlija brīvību (piem., nosakot konkrētu draudzes organizāciju kā “nepieciešamu”).
3. Jēzus nosoda reliģiskos vadītājus par to, ka viņi paaugstina cilvēku tradīcijas pār Rakstos atklāto Dieva vārdu. Kā konkrētu piemēru var

minēt to, ka Jēzus nosoda cilvēku mācības vai rīcību, kura pārkāpj Dieva gribu, kas atklāta bauslibā (piem., ceturto bausli). Cilvēku tradīcijas “atmet” Dieva vārdu, kad tiek uzskatīts, ka tās runā Dieva vietā – kad Dievs nav runājis –, un, jo īpaši, kad tās ir pretrunā Evaņģēlijam, kas sludina pilnīgu piedošanu un pestīšanu Kristū.

4. Daži kristīgās kalpošanas aspekti ir piemērojami vietējiem apstākļiem (piem., valoda, baznīcas aprīkojums, organizācijas veids, darba grafiks utt.), ja tie neapstrīd vai nemazina Dieva vārdu un Evaņģēlija patiesību. Nekas nav piemērojams, ja tiek apšaubīta Kristus Evaņģēlija patiesība.
5. Atbildes atšķirsies, bet, iespējams, uzmanība tiks pievērsta dievkalpojumiem, pretimnākšanai kalpošanā un citām uz Evaņģēliju vērstām kopības formām. Baznīcas rīti bieži sniedz cilvēkiem dziļāku izpratni par Dieva vārdu un tā novērtējumu.

Kristieši un valdība (16. artikuls)

1. Daži galvenie jautājumi ietver tiesības uzstāties pret abortiem, homoseksuālismu vai azartspēlēm; kristīgo Bībeles studiju grupu sapulces laicīgo universitāšu pilsētiņās; lūgšanas valsts skolu izlaidumu dievkalpojumos un sporta pasākumos; dokumentus, kas ļauj vecākiem izmantot zināmu nodokļu daļu savu bērnu mācību maksas segšanai privātās skolās; garīdzniecības iesaistīšanos politiskās diskusijās; prokurorus, kas apsūdz vecākus nevērīgā attieksmē pret bērniem, kad netiek nodrošināta medicīniskā palīdzība. Šie un daudzi citi jautājumi ir svarīgi mūsdienu Amerikas sabiedrībai.
2. Šī atšķirība ir svarīga, jo Dievs izmanto dažādus līdzekļus, lai piepildītu savu gribu Baznīcā un pasaulē. Garīgajā sfērā Dieva griba tiek pildīta caur vārdu un sakramentiem. Laicīgajā sfērā Dieva griba tiek pildīta caur saprātu un spēku. Baznīca nekad nedrīkst paļauties uz saprātu un spēku, lai sludinātu Dieva valstību.
3. Valdība ir milzīga svētība no Dieva puses. Viņš ir iedibinājis valdību, lai kontrolētu ļaunumu, lai uz pasaules būtu miers. Tādēļ

ir svarīgi pakļauties valdībai, jo tā ir Dieva instruments. Tas pats princips attiecas uz visām citām varām, vecākiem, policistiem, skolotājiem un darba devējiem. Nācija, kas neciena valdību, virzās uz anarhiju.

4. Lai cik svarīga būtu laicīgā vara, kristiešiem jāatceras, ka nav nekā nepareiza laicīgās varas autoritātes apšaubīšanā. Tikai Dievs un Viņa griba, kā tā mums atklāta Svētajos Rakstos, mums jāpieņem bez ierunām. Visas citas varas gūst savas valdīšanas atļauju no Dieva. Kad vara liek mums darīt kaut ko pretēji Dieva gribai, tā zaudē savas valdīšanas atļauju un tai nedrīkst pakļauties.
5. Baznīcai un tās vadītājiem jāuzmanās no iesaistišanās politiskos jautājumos, jo 1) tas nav mūsu galvenais aicinājums; 2) tā nav mūsu zināšanu joma; un 3) patiesu un dedzīgu kristiešu uzskati var atšķirties par daudziem politiskiem jautājumiem. Bībele tieši neaplūko daudzus politiskus mūsdienu jautājumus. Baznīcai vienmēr jārunā, pamatojoties Dieva vārda mācībā.

Kristus atkalnākšana (17. artikuls)

1. Daudzi cilvēki mūsdienās noliedz šo iespēju un vienkārši pieņem, ka pasaule turpinās pastāvēt mūžīgi. It īpaši tas attiecas uz tiem, kas ir pieņēmuši uzskatu par ciklisku vēsturi un Jaunā laikmeta kustības mācību par reinkarnāciju.
2. Daudzi cilvēki mūsdienās atsakās ticēt, ka pastāv elle. Daži ar elli vienkārši saprot tagadnes pārbaudījumus, vilšanos un ciešanas. Dieva pēdējās tiesas jēdzienu viegli noliedz tie, kas noliedz, ka ir Dievs (kurš tiesās), un tie, kuri noliedz, ka pastāv jebkāds morāls absolūts standarts (pēc kuriem vadoties Viņš tiesās). To noliedz arī tie, kas turas pie nebibliskā uzskata, ka Dievs nav nekas cits kā maigs, laipns večuks, kurš noteikti nevienu nesāpinās.
3. Kāds lielisks mierinājums, kad nāve mūs atšķir no mīlotajiem cilvēkiem, ir zināt, ka šī atšķirtība ir tikai uz neilgu laiku. Brīnišķīga atkalapvienošanās notiks kādu dienu, kad mēs apvienosimies ar

visiem svētajiem, kas ir nokļuvuši debesīs pirms mums. Tur – troņa priekšā – mēs redzēsim savus vecākus un vecvecākus, kā arī sendienu svētos. Kāds lielisks iedrošinājums ir zināt, ka mūsu lielākie ienaidnieki – grēks, Sātans un nāve – neteiks pēdējo vārdu, bet gan, ka mēs esam uzvarētāji Kristus un Viņa uzvaras dēļ, ko Viņš ir izcīnījis mūsu labā! Šī uzvara mums pieder uz mūžīgiem laikiem, un neviens mums to nespēj atņemt.

4. Millenārisms ir maldīgs uzskats, ka Kristus valstība ir “no šīs pasaules” (pretēji Viņa paša vārdiem Pilātam; Jņ. 18:36). Mēģinājums padarīt Jēzu par zemes valdnieku nav jauns; Viņš pats saskārās ar šādu attieksmi pēc tam, kad bija pabarojis 5000 cilvēku (skat. Jņ. 6:15). Millenārisms apdraud un apstrīd Evaņģēliju, jo tas nespēj saskatīt pilnīgu Kristus darba jēgu tā plašākajā, dziļākajā nozīmē – grēcinieku pestīšanu un mūžīgās dzīvības apsolījumu debesīs.
5. Atbildes, iespējams, atšķirsies, taču Kristus atkalnākšanas apsoli- jums ietekmē visus ticīgo dzīves aspektus. Gaidīdami uz Kristus atkalnākšanu, kristieši cenšas izmantot attiecības ar citiem, darbu, prioritātes un savu kalpošanu tā, lai arī citi tiktu vesti pie Kristus, iepazītu Dieva mīlestību un izbēgtu no mūžīgā soda.

Brīvā griba (18. artikuls)

1. Mums šajā valstī pieder daudzas tiesības. Mums ir tiesības teikt to, ko vēlamies, biedroties ar tiem, ar kuriem vēlamies un pielūgt tur, kur vēlamies. Šīs tiesības ir būtiskas mūsdienu rietumu demokrā- tijas iezīmes.
2. Mums piemīt brīvā griba citās dzīves jomās, tādēļ daudziem šķiet loģiski, ka mums vajadzētu būt brīvajai gribai arī garīgajos jautājumos.
3. Bez Dieva žēlastības mēs staigājām pasaules ceļus, mēs bijām miruši savos pārkāpumos un bijām Dieva dusmu objekti. Dieva žēlastībā viss ir izmainījies. Mums ir piedots. Mums tagad ir spēks sekot

Kristum. Mums ir jauna dzīve, kas turpinās mūžīgi. Mēs esam pastāvīgi Dieva žēlīgās svētības saņēmēji.

4. Šī apgalvojuma pirmā daļa ir pareiza. Kristus mūs ir izglābis caur savu nāvi un augšāmcelšanos. Taču apgalvojuma otrā daļa ir aplama. Tas, ka mēs izvēlamies ticēt Viņam, nav atkarīgs no mums. (Patiesībā ir pareizi, ka tas nav atkarīgs no mums; mūsu grēcīgās dabas dēļ mēs noteikti noliegtu ticību un mācekļu amatu.) Dieva vārdi ir skaidri – mēs neizvēlējamies Viņu; mūsu Pestītājs Dievs ir izvēlējis mūs. “Viņā Tas mūs pirms pasaules radīšanas izredzējis, lai mēs būtu svēti un nevainojami Viņa priekšā mīlestībā” (Ef. 1:4).
5. Paļaušanos ticībā uz Kristu var salīdzināt ar augšāmcelšanos no mirušajiem vismaz divu iemeslu dēļ. Abos gadījumos tiek dāvāta jauna dzīvība; un abos gadījumos tas, kas saņem jauno dzīvību, saņem to bez savām pūlēm, darbiem vai panākumiem. Tā ir Dieva žēlastības dāvana. Citiem vārdiem, ticīgajiem nav lielāku nopelnu ticības saņemšanā, kā Lācaram bija, atgriežoties dzīvē. Kristus atmodināja Lācaru no mirušajiem. Tā bija Kristus dievišķā spēka un mīlestības izpausme. Līdzīgi arī tad, kad cilvēks kļūst par kristieti, darbojas tas pats dievišķais spēks un mīlestība. Tā kā Kristus ir augšāmcelšanās un dzīvība, Viņam ir vara atmodināt mirušos – gan fiziski mirušos, gan garīgi mirušos.

Viens Starpnieks (21. artikuls)

1. Starpnieka galvenais uzdevums ir pārvarēt nesaskaņas vai atšķirības sarunu gaitā. Ģimenes konsultanti bieži kalpo kā starpnieki, palīdzot pāriem vai vecākiem un bērniem mierīgā ceļā panākt konflikta atrisinājumu. Arī biznesa sfērā starpnieki palīdz apspriest līgumus, darba apstākļu jautājumus un daudzus citus svarīgus strīda jautājumu aspektus.
2. Daži uzskata savas pūles vai labos nodomus par “starpniekiem” starp sevi un Dievu. Citas tradīcijas atvēl starpnieka lomu svētajiem vai Marijai. Vēl citi nekristieši uzskata “svētas personas” vai reliģiskas ieražas par līdzekļiem, lai pielabinātu Dievu un nopelnītu

Viņa labvēlību. Tikai viens Starpnieks dāvā piedošanu, dzīvību un pestīšanu – Jēzus Kristus.

3. Bauslība runā par Dieva taisnīgo dabu un būtību; neviens cilvēks nevar atrasties Viņa tiešā klātbūtnē. Dieva majestātiskums ir vienkārši pārlietu spēcīgs grēcīgajiem, mirstīgajiem cilvēkiem. Bez Viņa žēlsirdības mēs pazīstam tikai bailes un nāves perspektīvu. Taču Evaņģēlijā Dievs atklāj savu mīlošo, žēlīgo sirdi; Viņš ir mūsu Pestītājs Dievs caur sava Dēla Jēzus Kristus izpērkošo darbu. Kristū mēs iepazīstam piedošanu, iepriecinājumu, mieru, dzīvību un visas citas pestīšanas svētības. Jēzus ir “jaunās derības Starpnieks”, kas ir mūžīgs un pastāvīgs. Viņa nāve un augšāmcelšanās ir mūsu iedrošinājums, ka mēs esam laipna, iecietīga Debesu Tēva bērni.
4. Jēzus vienmēr lūdz par mums. Viņa nāve nemitīgi “aizlūdz” par mūsu mūžīgo dzīvību un pestīšanu. Viņš ir pie mums, lūdzot Debesu Tēvu stiprināt mūsu ticību caur vārdu un sakramentiem. Attiecībā uz cerību grūtību un personisku zaudējumu brīžos atbildes atšķirsies, bet iespējams, ka uzmanība tiks pievērsta patiesībai, ka Jēzus vienmēr ir pie mums, dzirdot mūs lūdzam un lūdzot arī par mums.
5. Atbildes atšķirsies, taču visdrīzāk tiks minēta mūsu vēlme konkrētā, personiskā veidā dalīties ar citiem cilvēkiem labajā vēstī par piedošanu un izlīgumu.

PIELIKUMS

Atanāsija ticības apliecība

Kas grib pestīts būt, tam vajag visupirms patiesu katolisku [kristīgu] ticību.

Kas to nepatur pilnībā un nesagrozītu, tas bez šaubām mūžīgi ies bojā.

Bet patiesa vispārēja [kristīga] ticība ir tā, ka mēs godājam vienu Dievu Trīsvienībā un Trīsvienību Vienībā.

Personas nav sajauktas, nedz Būtība sadalīta.

Cita Persona ir Tēvs, cita Dēls, cita Svētais Gars.

Bet Tēva, Dēla un Svētā Gara dievišķība ir viena vienīga: līdzvērtīga godībā un mūžīgā majestātē.

Tāds, kāds ir Tēvs, ir Dēls un ir arī Svētais Gars: neradīts ir Tēvs, neradīts – Dēls un neradīts – Svētais Gars.

Neaptverams ir Tēvs, neaptverams – Dēls un neaptverams – Svētais Gars.

Mūžīgs ir Tēvs, mūžīgs – Dēls un mūžīgs – Svētais Gars.

Tomēr nav trīs mūžīgu, bet tikai viens mūžīgs.

Tāpat nav trīs neradītu un trīs neaptveramu, bet tikai viens neradītais un viens neaptveramais.

Tā arī visvarens ir Tēvs, visvarens – Dēls un visvarens – Svētais Gars.

Tomēr nav trīs visvarenu, bet tikai viens visvarenais.

Tā Tēvs ir Dievs, Dēls ir Dievs, Svētais Gars ir Dievs.

Tomēr nav trīs Dievu, bet tikai viens Dievs.

Tā Tēvs ir Kungs, Dēls ir Kungs, Svētais Gars ir Kungs.

Tomēr nav trīs Kungu, bet viens vienīgs Kungs.

Tāpat kā kristīgā patiesība pieprasa mums atzīt katru Personu atsevišķi par Dievu un Kungu,

tā arī vispārējā [kristīgā] ticība aizliedz mums runāt par trim Dieviem vai trim Kungiem.

Tēvu neviens nav darinājis, nedz radījis, nedz dzemdinājis.

Dēls ir vienīgi no Tēva, ne darināts, ne radīts, bet piedzimis.

Svētais Gars ir no Tēva un no Dēla, ne darināts, ne radīts, ne piedzimis, bet no tiem izejošs.

Tātad ir viens vienīgs Tēvs, nevis trīs Tēvi; viens vienīgs Dēls, ne trīs Dēli; viens vienīgs Svētais Gars, ne trīs Svētie Gari.

Un šajā Trīsvienībā neviens nav pirmais vai pēdējais, neviens nav lielākais vai mazākais,

bet visas trīs Personas savā starpā ir vienlīdz mūžīgas un vienlīdzīgas.

Katrā gadījumā, kā jau iepriekš sacīts, mums ir jāgodina Trīsvienība Vienībā un Vienība Trīsvienībā.

Tam, kurš vēlas kļūt pestīts, ir tieši tā jādodomā par Trīsvienību.

Bet, lai iegūtu mūžīgo pestīšanu, noteikti ir nepieciešama arī paļāvīga ticība mūsu Kunga Jēzus Kristus iemiesošanai.

Pareiza ticība ir tā, ka mēs ticam un apliecinām, ka mūsu Kungs Jēzus Kristus, Dieva Dēls, ir reizē Dievs un cilvēks.

Viņš ir Dievs, no Tēva Būtības pirms pasaules sākuma dzimis, un cilvēks no mātes būtības pasaulē dzimis,

pilnīgs Dievs un pilnīgs cilvēks, ar saprātīgu dvēseli un cilvēcisku miesu.

Vienāds ar Tēvu saskaņā ar dievišķību, mazāks par Tēvu saskaņā ar cilvēcību.

Kaut arī Viņš ir gan Dievs, gan cilvēks, tomēr ne divi, bet viens Kristus.

Bet viens, ne ar dievišķības pārvēršanos miesā, bet ar cilvēcības uzņemšanu Dievā.

Viscaur viens, ne ar būtību sajaukšanos, bet Personas vienībā.

Jo, tāpat kā saprātīga dvēsele un miesa ir viens cilvēks, tāpat arī Dievs un cilvēks ir viens Kristus,

kas ir cietis mūsu pestīšanas dēļ, nokāpis ellē, trešajā dienā
augšāmcēlies no mirušiem,

uzkāpis debesis, sēdies pie Dieva, visuvarenā Tēva labās rokas,

no kurienes Viņš atnāks tiesāt dzīvos un mirušos;

Viņam atnākot, visiem cilvēkiem būs jāceļas augšām savās miesās un
būs jāatbild par saviem darbiem;

tie, kas ir darījuši labu, ieies mūžīgajā dzīvībā, bet tie, kas darījuši
ļaunu – mūžīgajā ugunī.

Šī ir katoliskā [kristīgā] ticība; kas to uzticīgi un stipri netic, tas
nevarēs pestīts būt.